B/2357

A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA ELNÖKÉNEK BESZÁMOLÓJA MAGYARORSZÁG ORSZÁGGYŰLÉSE SZÁMÁRA 2020–2021

A Magyar Művészeti Akadémia munkájáról,
valamint a magyar művészeti élet általános helyzetéről

2022. december 5.

A Magyar Művészeti Akadémia elnöksége 76/2022. (12.05.) számú határozatának melléklete

Tartalom

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ 5
II. A KÖZTESTÜLET MŰKÖDÉSE 2020–2021-BEN, JELENTŐS ESEMÉNYEK 8
1. A KÖZTESTÜLET 8
A Nemzet Művésze díj 8
A közgyűlés által adományozandó állandó díjak 10
Tagválasztás (akadémikusok, tiszteletbeli tagok, nem akadémikus tagok) 13
„Postumus honoris causa" cím adományozása 15
Művészjáradék 15
Az MMA hároméves művészeti ösztöndíj programja 17
Az MMA közfeladatainak megvalósítását szolgáló pályázatok, egyedi támogatások 17
A köztestület működését, tevékenységét érintő jogszabályi változások, kormánydöntések 20
2. TAGOZATOK 22
A köztestület tagozatai 2020–2021-ben 24
Építőművészeti Tagozat 25
Film-és Fotóművészeti Tagozat 27
Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat 29
Irodalmi Tagozat 31
Képzőművészeti Tagozat 32
Művészetelméleti Tagozat 35
Népművészeti Tagozat 37
Színházművészeti Tagozat 39
Zeneművészeti Tagozat 41
3. A KÖZTESTÜLET BIZOTTSÁGAI 44
A köztestület bizottságai 2020-2021-ben 44
Oktatási, Képzési, Tudományos Bizottság 44
Nemzetközi és Határon Túli Bizottság 46
Professzori Felterjesztések Bizottsága 48
Etikai Bizottság 48
Társadalmi Tanácsadó Testület 48
A Magyar Művészet folyóirat szerkesztőbizottsága 49
Tagozatvezetők Egyeztető Fóruma 50
Jelölőbizottság 50
A Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ szakmai programtervét előkészítő elnöki bizottság 51
A Mohácsi Nemzeti Emlékhely megújításával és fejlesztésével összefüggő feladatokat koordináló főtitkári bizottság 51

4. A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA NEMZETKÖZI ÉS HATÁRON TÚLI TEVÉKENYSÉGE 52
5. INTÉZMÉNYFENNTARTÁS 56
Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet (MMKI) 56
Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ 63
Pesti Vigadó Nonprofit Kft. 67
Műcsarnok Közhasznú Nonprofit Kft. 71
MMA Kiadó Nonprofit Kft. 76
6. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA ÉLETÉBEN 92
A köztestület képviselete döntés-előkészítő, véleményező és egyéb testületekben, szervezetekben 92
III. A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA TITKÁRSÁGÁNAK MŰKÖDÉSE 97
IV. GAZDÁLKODÁS ÉS VAGYONVÁLTOZÁS 100
1. 2020. ÉV 100
2. 2021. ÉV 105
V. TÁJÉKOZTATÁS A MAGYAR MŰVÉSZETI ÉLET ÁLTALÁNOS HELYZETÉRŐL 113

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény (a továbbiakban: MMA törvény) értelmében a Magyar Művészeti Akadémia (a továbbiakban: MMA) elnöke kétévente beszámol az Országgyűlésnek az MMA munkájáról, valamint tájékoztatást ad a magyar művészeti élet általános helyzetéről. Az MMA törvényben rögzített rendelkezések szerint az MMA az önkormányzás elvén alapuló köztestület, amely a művészettel – különösen az irodalommal, a zenével, a képző-, az ipar- és tervezőművészettel, valamint az építészettel, a fotó-, a film-, az előadó-, a népművészettel –, továbbá a művészet elemzésével, támogatásával, oktatásával, hazai és nemzetközi bemutatásával, közkinccsé tételével és a magyar művészek képviseletével összefüggő országos közfeladatokat lát el.

Az MMA-t a rendes tagok, a levelező tagok, a pártoló és a tiszteletbeli tagok, valamint a nem akadémikus tagok alkotják, akik törvényben meghatározott köztestületi jogaikat közvetlen részvétel vagy képviselet útján gyakorolják.

Az MMA közfeladatként ellátott tevékenységével összefogja a magyar művészeti élet kimagasló teljesítményt nyújtó képviselőit.

Az MMA törvényben rögzített közfeladatai – 2021. december 31-i hatállyal – a következők:

a) elősegíti a magyar és az egyetemes kultúra értékeinek érvényesülését, megóvását, új értékes alkotások megszületését,
b) figyelemmel kíséri a művészeti élet kérdéseit és meghatározó szellemi folyamatait, majd álláspontját, javaslatait a nyilvánosság elé tárja,
c) hozzájárul a magyar művészeti hagyomány gondozásához és közkinccsé tételéhez,
d) segíti a művészetoktatást és a művészképzést,
e) segíti a művészeti tárgyú tudományos tevékenységet,
f) pályázatok kiírásával, díjak és ösztöndíjak adományozásával ösztönzi a hazai művészeti életet,
g) támogatja a művészeti alkotások nyilvánosságra kerülését, különösen felolvasó ülések, kiállítások, zenei rendezvények, szakmai találkozók, konferenciák és viták megrendezésével; fórumot teremt a hazai művészeti élet számára,
h) támogatja az új összefüggéseket feltáró munkákat, illetve a szaktudományos és ismeretközlő kiadványok megjelenését, szaktudományos és ismeretközlő kiadványokat ad ki,
i) művészeti könyvtárat és az MMA alapszabályában meghatározott dokumentációs központot működtet,
j) részt vesz a magyar kulturális értékek nemzeti nyilvántartásának megvalósításában,
k) együttműködik a magyarországi országos művészeti szervezetekkel,
l) együttműködik az országos audiovizuális közszolgálati médiaszolgáltatókkal,
m) működési és programtámogatás nyújtásával támogathatja a különböző művészeti ágak országos civil szervezeteit,
n) jogszabály vagy egyedi megkeresés, felkérés alapján képviseli a művészeket közfeladat ellátásában közreműködő különböző döntés-előkészítő, véleményező és egyéb testületekben, szervezetekben,
o) együttműködik a határon túli magyar művészeti szervezetekkel, és külföldi, hasonló rendeltetésű intézményekkel,
p) gondoskodik a magyar művészeti élet alkotóinak, előadóinak személyes megbecsüléséről,
q) a különböző művészeti ágak művelése és korszerű művészetelméleti álláspontok kialakítása érdekében tagozatokat hoz létre és működtet,
r) ellátja a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ fenntartói feladatait,
s) segíti a kulturális örökségvédelem területét érintő szakértői és tudományos tevékenységet, valamint
t) a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ útján ellátja a kulturális örökségvédelem tudományos gyűjteményeinek kezelésével, gyarapításával, közzétételével és nyilvánosan hozzáférhető kutatószolgálatának működtetésével kapcsolatos feladatokat.

Az Országgyűlés a 2019. évi CXXIV. törvény megalkotásával, a nemzeti kultúra erősítése érdekében meghatározta a kultúrstratégiai intézmények körét, és létrehozta a Nemzeti Kulturális Tanácsot (a továbbiakban: Tanács) mint a nemzeti kultúra összefogásáért felelős szakmai fórumot. 2020 februárjában a Tanács alakuló ülésén a miniszterelnök az MMA elnökét kérte fel a Tanács elnöki posztjára. A testület az ülésein visszatérő témaként tárgyalta és érdemben foglalkozott a koronavírus világjárvány által okozott gazdasági és egyéb problémák feltérképezésével, a kulturális ágazatban feltárt problémák enyhítésére irányuló intézkedésekre vonatkozó javaslattétellel.

A 2020–2021-es években a kulturális-művészeti területen működő intézmények és szervezetek a személyes kapcsolattartási lehetőségek rendkívüli beszűkülése miatt az elsők között szenvedték el a pandémia okozta veszteségeket, ezért a terület nagyra értékeli a Magyarország Kormánya által nyújtott – a kulturális élet egészére kiható – gyors és hathatós segítséget, amely akkor az intézmények, alkotó- és előadóművészek, valamint civil és egyéb gazdálkodó szervezetek számára is biztosította a fennmaradást.

A köztestület és intézménycsaládja betartva a koronavírus elleni védekezés érdekében elrendelt veszélyhelyzeti szabályokat – a 2020 márciusától országosan kihirdetett veszélyhelyzetben is – folytatta munkáját a kulturális-művészeti értékek bemutatásának és új értékek létrejöttének támogatásával a kitűzött célok elérése érdekében. Ez évben három jelentős keretösszegen alapuló támogatási rendszerrel állt az MMA a művésztársadalom mellé, és nyújtott támogatást kulturális-művészeti területen a koronavírus világjárvány következményeinek enyhítésére: pályázatot hirdetett a kultúra és művészet területén dolgozó egyéni vállalkozó és adószámos magánszemélyek, valamint civil és egyéb gazdálkodó szervezetek részére működési költségeik támogatására. Magyarország Kormányának a koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló 1290/2020. (VI. 5.) Korm. határozatával összhangban lehetőséget biztosított hazai művészeti szervezetek számára, hogy a tagjaiktól kortárs alkotásokat vásároljanak, továbbá a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében a kulturális ágazatban a koronavírus világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatást nyújtott.

A köztestület 2020. októberi tisztújító közgyűlésén megerősítette tisztségében az MMA elnökét, Vashegyi Györgyöt, alelnökének Kiss Jánost és Marosi Miklóst, tiszteletbeli elnökének Jankovics Marcellt, továbbá elnökségi tagnak Farkas Ádámot, Kovács Istvánt, Haris Lászlót és Rátóti Zoltánt választotta.

Ebben az évben nyílt lehetőség először az életút díj odaítélésére az idős, érdemesült művészek, kutatók munkásságának támogatására. E díjjal kiegészülve a köztestület által nyújtott elismerések – díjak, ösztöndíjak és a művészjáradék – immáron az egész művészeti életpályát átívelő módon a pályakezdéstől az aktív alkotói korszakon át a pálya lezárásáig biztosítják a művészek vagy művészetelméleti szakemberek anyagi támogatását, ezzel is kifejezve társadalmi megbecsülésüket és a művészi életút iránti tiszteletet.

2021 elején a köztestület felügyelő testületének Kormány által delegált új tagja – Balog Zoltán egykori kultúráért felelős miniszter, miniszterelnöki biztos lemondását követően – Bús Balázs, az NKA alelnöke lett, a testület Erdélyi Rudolf Zalánt, a Bethlen Gábor Alap Zrt. vezérigazgatóját választotta meg elnökéül.

Az MMA 2021. november 5-én ünnepelte köztestületté válásának 10. évfordulóját, amely alkalomból MMA 10 címmel ünnepi kiadványt jelentetett meg. Az őszi közgyűlés – a korábbi főtitkár mandátumának lejárta miatt – új főtitkárt és az előírt két év elteltével levelező és rendes tagokat választott.

Az MMA Magyarországon egyedülálló, 3 évre szóló művészeti ösztöndíjpályázatának első évfolyama 2021-ben végzett, és ebből az alkalomból kétnapos ünnepélyes zárórendezvényt tartott az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézete a Hild-villában. A kilenc művészeti és művészetelméleti szekción belül produktumában eltérő és változatos ösztöndíjas alkotások és projektek valósultak meg a 36 hónapos időszak alatt.

A 2020–2021-es évek a pótolhatatlan veszteségek, az újratervezés évei voltak, az online térben megjelenő programok – kiállítások, koncertek, könyvbemutatók – megszervezése és kivitelezése magas színvonalon biztosította a művészet iránti érdeklődők szórakoztatását. A tapasztalatokat összegezve, összefogva és együtt gondolkodva az MMA Titkársága és intézménycsaládja közösen valósítja meg a kitűzött célokat, melyek közül középtávon az egyik legfontosabb az MMA országos, állandó jelenlétének megteremtése regionális munkacsoportok létrehozása útján.

A beszámoló – a fent írtakra is kiterjedően – részleteiben tekinti át a köztestület közfeladatainak ellátását; a köztestület és szervezetei 2020 és 2021. évi működését, a köztestület gazdálkodását, továbbá a köztestület közfeladatainak szervezését, a vagyonának hasznosításával összefüggő pénzügyi, vagyonkezelési és ellenőrzési feladatokat, valamint költségvetési fejezetével és az MMA által irányított költségvetési szervekkel kapcsolatos, a köztestület közfeladatai ellátásával összefüggő igazgatási és gazdálkodási feladatokat ellátó MMA Titkársága szervezetét és működését. A beszámoló külön fejezetben tájékoztatja az Országgyűlést a magyar művészeti élet általános helyzetéről.

Vashegyi György elnök s.k.

II. A KÖZTESTÜLET MŰKÖDÉSE 2020–2021-BEN, JELENTŐS ESEMÉNYEK

1. A KÖZTESTÜLET

A Nemzet Művésze díj

A hazai művészeti élet Kossuth-díjas művészei számára páratlan elismerés, hogy az MMA törvény 2014. március 1-jétől hatályos módosításával – a köztestület kezdeményezésére – az Országgyűlés megalapította a Nemzet Művésze díjat, amelynek célja a legkiemelkedőbb, elismert művészek méltó életkörülményeinek biztosítása, életjáradék révén. A díjat Kossuth-díjjal elismert, 65. életévét – táncművész és cirkuszművész esetén 50. életévét – betöltött művész kaphatja a köztestület megalakulásának évfordulója (november 5.) alkalmából. A Nemzet Művésze cím viselésére egyidejűleg hetven fő jogosult.

A díj odaítéléséről a Nemzet Művésze díj Bizottság dönt, amelyet tizenegy Kossuth-díjjal kitüntetett művész alkot; a bizottság elnöke, ha rendelkezik Kossuth-díjjal, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke; a bizottság nyolc tagját a bizottság elnöke, két tagját a kultúráért felelős miniszter kéri fel legfeljebb három évre.

Ha a Nemzet Művésze címet egyidejűleg viselők száma 70 fő alá csökken, az MMA elnöksége határozza meg, hogy a megüresedett díjazotti helyen a díj az MMA törvény 28/A. § (2) bekezdésében meghatározott mely művészeti területen adományozható, azzal, hogy az egyes művészeti területeken a Nemzet Művésze címet viselők száma lehetőleg ne legyen kevesebb egy főnél.

Az MMA törvény 28/A. § (2) bekezdés szerinti művészeti területek:

a) színházművészet,
b) irodalom,
c) zeneművészet,
d) képzőművészet,
e) filmművészet,
f) építőművészet,
g) táncművészet,
h) iparművészet,
i) fotóművészet,
j) népművészet, valamint
k) cirkuszművészet.

Az MMA törvény 28/D. § (2) bekezdése szerint a díj adományozására tárgyév június 30. napjáig javaslatot tehet

a) a díj birtokosa,
b) az MMA törvény 28/D. § (3) bekezdésben foglaltakra figyelemmel a tagozat és
c) a kultúráért felelős miniszter.

2020

Mivel a köztestület 2017. november 5-én hivatalba lépett (majd 2020. november 5-i hatállyal újraválasztott) elnöke nem Kossuth-díjjal kitüntetett személy, ezért a Bizottság élére az MMA elnöksége felkérte Kubik Anna Kossuth-díjas színművészt, akadémikust, a Bizottság tagját a Bizottság vezetésére 2017. november 5. napjától legfeljebb a bizottsági tagi mandátuma lejáratáig (2020. március 31. napjáig) terjedő időre.

Kubik Anna, a Nemzet Művésze díj Bizottság elnökének 2020. március 31. napján lejárt a tagi és egyben elnöki mandátuma, ezért az MMA elnöksége felkérte a Bizottság elnöki tisztség ellátására Ferencz István Kossuth-díjas építőművészt, a Nemzet Művészét, az MMA rendes tagját 2020. június 1. napjától 2023. május 31. napjáig tartó hároméves időtartamra, azzal a kitétellel, hogy amennyiben a megbízatása ideje alatt az MMA elnöke jogszabály alapján betöltheti a Bizottság elnöki tisztségét, úgy Ferencz István, a Bizottság elnökének megbízása a törvény erejénél fogva megszűnik.

A kultúráért felelős miniszter által 2017-ben a Nemzet Művésze díj Bizottságba delegált tagjainak 2020. március 31. napjával lejárt a megbízatása. A miniszter ismételten felkérte a Bizottság tagjának Aknay János festőművészt, akadémikust, a

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének elnökét, valamint Eperjes Károly színművészt, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagját, akadémikust 2020. április 14. napjától 2023. április 13. napig tartó hároméves ciklusra.

A testület további négy tagjának – Gyulai Líviusz, Kiss János, Kubik Anna, Medveczky Ádám akadémikusnak –2020. március 31. napján lejárt a megbízatása; továbbá Sára Sándor bizottsági tag elhunyt, így összesen öt új bizottsági tagot kért fel a Bizottság elnöke 2020. június 9-i hatállyal legfeljebb hároméves időtartamra.

A Bizottság elnöke által felkért tagok: Buda Ferenc költő, akadémikus, a Nemzet Művésze; Finta József építőművész, akadémikus, a Nemzet Művésze; Gyulai Líviusz grafikus, akadémikus, a Nemzet Művésze; Kiss János balettművész, a Győri Balett alapító tagja, akadémikus; Korniss Péter fotóművész, a Nemzet Művésze; Kubik Anna Kossuth-díjas színművész, akadémikus; Medveczky Ádám karmester, akadémikus; Sebő Ferenc előadóművész, népzenekutató, akadémikus, a Nemzet Művésze.

Csukás István író, költő, Fekete György belsőépítész, az MMA néhai tiszteletbeli elnöke, Foltin Jolán táncművész, Kampis Miklós építőművész, az MMA néhai tagja, Kocsár Miklós zeneszerző, az MMA néhai tagja, Kő Pál szobrászművész, az MMA néhai tagja, Sára Sándor filmrendező, az MMA néhai tagja, Szőnyi Erzsébet zeneszerző, az MMA néhai tagja, Tornai József író, költő, az MMA néhai tagja, Tóth János operatőr, filmrendező, az MMA néhai tagja, valamint Varga Imre szobrászművész elhalálozásával a Nemzet Művésze címet viselők száma a 2019. évi adományozási eljárást követően 59 főre csökkent.

A Nemzet Művésze díj 2020. évi adományozási eljárásba bevont művészeti területek és tagozatok kijelöléséről szóló 36/2020. (06. 09.) számú határozatban az MMA elnöksége úgy döntött, hogy a Nemzet Művésze díj 2020-ban az alábbi művészeti területeken adományozható:

- 1 fő részére az építőművészet területen,
- 2 fő részére a filmművészet területen,
- 1 fő részére az iparművészet területen,
- 2 fő részére az irodalom területen,
- 2 fő részére a képzőművészet területen,
- 1 fő részére a népművészet területen,
- 2 fő részére a zeneművészet területen.

A Bizottság a beérkezett javaslatokat megvitatva 2020. július 23-án tartott ülésén döntött a díj odaítéléséről; a törvény által előírt határidőig (szeptember 15.) minden érintett akként nyilatkozott, hogy az elismerést elfogadja.

A Nemzet Művésze díjban 2020. évben az alábbi művészek részesültek:

- Építőművészet művészeti területen *Nagy Ervin* Kossuth-díjas építész, akadémikus életműve elismeréseként.
- Filmművészet művészeti területen *Dárday István* Kossuth-díjas filmrendező, akadémikus a filmrendezői és művészetszervezői alkotó tevékenysége, a társadalmi folyamatok iránti érzékeny, műfajteremtő munkái, különleges életműve megbecsüléseként, valamint *Hildebrand István* Kossuth-díjas filmoperatőr és rendező a magyar filmművészet egyik legjelentősebb operatőri életművének megbecsüléseként.
- Iparművészet művészeti területen *Péreli Zsuzsa* Kossuth-díjas textilművész, keramikus, restaurátor annak megbecsüléseként, hogy nem csupán kiváló alkotásokat hozott létre eddigi életművében, de az egész európai és magyar gobelin-művészet megújítására vállalkozott.
- Irodalom művészeti területen *Bereményi Géza* Kossuth-díjas író, rendező, akadémikus a rendkívül sokoldalú, több művészeti ágban is jelentős életműve elismeréseként, valamint *Szakonyi Károly* Kossuth-díjas író, drámaíró, dramaturg a magyar irodalom kiválóságaként létrehozott életműve elismeréseként.
- Képzőművészet művészeti területen *Farkas Ádám* Kossuth-díjas szobrászművész, akadémikus a nemzetközi mércével mérve is jelentős művészeti tevékenysége és a művészeti életben betöltött szerepe megbecsüléseként, valamint *Földi Péter* Kossuth-díjas festőművész, akadémikus az iskolateremtő emblematikus alkotói tevékenysége, egyéni, magas szintű művészete és életműve elismeréseként.
- Népművészeti területen *Kovács Miklós* Kossuth-díjas népi iparművész az évszázados múltra visszatekintő művészi mesterség: a kékfestés „dinasztikus” művelésének és társadalmi megbecsültségének megőrzése, fenntartása, és

továbbadása érdekében folytatott munkássága, valamint a magyar népi kultúra ápolásának, értékteremtő gyarapításának elismeréséért.

- Zeneművészet művészeti területen *Ránki Dezső* Kossuth-díjas zongoraművész, aki művészetével nagyban hozzájárul a magyar kultúra gazdagításához, terjesztéséhez hazánkban és a nagyvilágban egyaránt, valamint *Soproni József* Kossuth-díjas zeneszerző, zenepedagógus sok évtizedes kiemelkedő zeneszerzői és zenepedagógusi tevékenysége megbecsüléseként.

2021

A Nemzet Művésze díj 2021. évi adományozási eljárásba bevont művészeti területek és tagozatok kijelöléséről szóló 30/2021. (06. 07.) elnökségi határozat értelmében a Nemzet Művésze díj 2021-ben az alábbi művészeti területeken adományozható:

- 1 fő részére a filmművészet területen,
- 2 fő részére a képzőművészet területen,
- 1 fő részére a színházművészet területen,
- 2 fő részére a zeneművészet területen.

A Nemzet Művésze díjban 2021-ben az alábbi művészek részesültek:

- Filmművészet művészeti területen *András Ferenc* Kossuth-díjas filmrendező, forgatókönyvíró, producer, akadémikus a magyar filmművészet területén nyújtott kiemelkedő alkotói életútja elismeréseként.
- Képzőművészet művészeti területen *Aknay János* Kossuth-díjas képzőművész, akadémikus több évtizedes kimagasló művészi tevékenysége és művészetszervező munkássága elismeréseként.
- Képzőművészet művészeti területen *Maurer Dóra* Kossuth-díjas festőművész, grafikus, filmkészítő a nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő alkotói életútja elismeréseként.
- Színházművészet művészeti területen *Reviczky Gábor* Kossuth-díjas színművész, akadémikus a magyar és a világirodalom klasszikus színpadi és filmszerepeinek nagy mesterségbeli tudással és mély művészi átéléssel megformált alakításaiért, valamint filmszerepekben nyújtott feledhetetlen és hiteles színészi alakításaiért.
- Zeneművészet művészeti területen *Sapszon Ferenc* Kossuth-díjas karnagy, zeneszerző, akadémikus a zeneművészet és a kórusművészet területén kimagasló, összefogó, felemelő művészi tevékenység folytatásáért.
- Zeneművészet művészeti területen *Zádori Mária* Kossuth-díjas énekművész, akadémikus kiemelkedő énekművészi teljesítményéért, reneszánsz és barokk zeneművek autentikus előadásáért, valamint a régi magyar muzsika ápolásáért és megismertetéséért elért eredményeiért.

A 2020. évi VII. Nemzet Művésze díjátadó ünnepséget a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendeletre, valamint a veszélyhelyzet idején alkalmazandó további védelmi intézkedésekről szóló 479/2020 (XI. 3.) Korm. rendeletre tekintettel el kellett halasztani. A 2020. és 2021. évi díjazottak az MMA székházában, a Pesti Vigadóban 2021. november 5-én megrendezett díjátadó ünnepségen vették át az elismeréssel járó oklevelet Vashegyi Györgytől, az MMA elnökétől és Prof. Dr. Kásler Miklóstól, az emberi erőforrások miniszterétől.

A közgyűlés által adományozandó állandó díjak

Az MMA tv.-ben és az Alapszabályban foglaltakra tekintettel a köztestület külön – az elnökség által kiadott – szabályzata rendelkezik saját díjak alapításáról (a továbbiakban: Díjszabályzat).

A *Magyar Művészeti Akadémia Életműdíja*, a *Magyar Művészeti Akadémia Nagydíja* elismerés átadására első ízben 2013-ban került sor; míg a *Magyar Művészeti Akadémia Aranyérmét*, a *Magyar Művészeti Akadémia Művészeti Írói Díját* és a *Magyar Művészeti Akadémia Kováts Flórián Emlékérmét* először 2014-ben vehették át az egyes díjakkal elismert személyek.

2020-tól kezdődően a Magyar Művészeti Akadémia Nagydíja kizárólag akadémikusok körében adományozható, a Magyar Művészeti Akadémia Életműdíja, a Magyar Művészeti Akadémia Kováts Flórián Emlékérme, valamint a Magyar Művészeti Akadémia Művészeti Írói Díja pedig akadémikus részére nem adományozható.

A köztestületi állandó díjak közül az alábbiak járnak pénzbeli elismeréssel:

- a Magyar Művészeti Akadémia Életműdíja esetén: bruttó 8 millió forint;

– a Magyar Művészeti Akadémia Művészeti Írói Díja esetén: bruttó 3 millió forint;
– a Magyar Művészeti Akadémia Kováts Flórián Emlékérme esetén: bruttó 3 millió forint.

		Díjazottak	
A díj megnevezése	*Az adományozás feltételei*	*2020*	*2021*
A Magyar Művészeti Akadémia Életműdíja	A díjban a magyar szellemi élet azon jeles művésze részesíthető, akinek kiemelkedő munkássága, életműve példa a nemzet felemelkedéséért, megmaradásáért végzett odaadó, önzetlenül és a személyes bátorságot sem nélkülöző munkálkodásra. A díj akadémikus részére nem adományozható.	A díjat *Reigl Judit festőművésznek* ítélte az elnökség példaértékű életművéért, kiemelkedő munkásságáért. Reigl Judit az MMA 2020. szeptember 7-i közgyűlése előtt elhalálozott, és mivel a vonatkozó szabályozás szerint a díj posztumusz nem adományozható, ezért a díjat 2020-ban nem adták át.	A díjat *Csíky Boldizsár Erkel Ferenc-díjas, Bartók Béla–Pásztory Ditta-díjas, a Magyar Érdemrend tisztikeresztjével kitüntetett zeneszerző, tanár* kapta példaértékű életművéért, kiemelkedő munkásságáért.
A Magyar Művészeti Akadémia Nagydíja	A díjban részesíthető az az akadémikus, aki a korábbi két évben kiemelkedő jelentőségű művészeti alkotást, művészetelméleti munkát hozott létre.	A díjat *Dubrovay László zeneszerző* kapta a korábbi két évben létrehozott kiemelkedő jelentőségű művészeti alkotása elismeréseként.	A díjat *Jelenczki István filmrendező, fotó- és képzőművész* kapta a korábbi két évben létrehozott kiemelkedő jelentőségű művészeti alkotása elismeréseként.
A Magyar Művészeti Akadémia Aranyérme	A díjban részesíthető az a személy vagy szervezet, aki munkájával, anyagi támogatásával, egyéb adományával vagy tevékenységével hozzájárult a magyar kultúra és művészet társadalmi elismertségének emeléséhez.	A díjat *Spányi Antal püspök* kapta a magyar kultúra és művészet társadalmi elismertségének emelése érdekében folytatott tevékenysége elismeréseként.	A díjat *Winkler Böjte Csaba* kapta, aki aki munkájával, tevékenységével és életútjával kiemelkedő mértékben járult hozzá a magyar kultúra és művészet társadalmi elismertségének emeléséhez.
A Magyar Művészeti Akadémia Művészeti Írói Díja	A díjban részesíthető az a művészeti író, aki kiemelkedő és tartósan magas színvonalú tevékenységével, ismeretterjesztő, művészetelméleti vagy műkritikusi munkájával hozzájárult a magyar művészet közkinccsé tételéhez egyszersmind emelve és megőrizve ezzel a magyar kultúra értékeit. A díj akadémikus részére nem adományozható.	A díjat *Cseke Péter újságíró, költő, irodalomtörténész* kapta, aki kiemelkedő és tartósan magas színvonalú ismeretterjesztő művészetelméleti munkáját ismerte el, amellyel hozzájárult a magyar művészet közkinccsé tételéhez, emelve és megőrizve ezzel a magyar kultúra értékeit.	A díjat *Dr. Nátyi Róbert, a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével kitüntetett művészettörténész, egyetemi oktató, kurátor* kapta munkássága, kimagasló publikációs tevékenysége elismeréseképpen.
A Magyar Művészeti Akadémia Kováts Flórián Emlékérme	A díjban részesíthető az a személy, aki hivatásbeli vagy civil tevékenységével jelentős művészeti és kulturális szervezőmunkát végez vagy a művészetszervezés, a művészeti igazgatás területén kiemelkedő tevékenységet folytat. A díj akadémikus részére nem adományozható.	A díjat *Duray Miklós felvidéki magyar politikus, író* kapta több évtizedes rendezői, színházteremtő és közösségformáló, közösségszervező munkájáért.	A díjat *Szegő György DLA Jászai Mari-díjas, Ybl Miklós-díjas, építész, látvány- és díszlettervező, művészeti író, érdemes és kiváló művész, egyetemi tanár, a Műcsarnok ügyvezetője* kapta több évtizedes rendezői, színházteremtő és közösségformáló, közösségszervező munkájáért.

Tagválasztás (akadémikusok, tiszteletbeli tagok, nem akadémikus tagok)

Az MMA tv. szerint a köztestület rendes tagjainak száma legfeljebb 250 fő, levelező tagjainak száma legfeljebb 50 fő lehet. Az Alapszabály értelmében akadémikusok (rendes, illetve levelező tagok) megválasztásra kétévente kerülhet sor; az MMA tv. 2014. november 1. napjától hatályos rendelkezés alapján rendes taggá a levelező tag, legkorábban a levelező taggá választása napját követő két év elteltével választható. Az akadémikusokat a közgyűlés választja; a köztestület újonnan megválasztott tagjai a megválasztásukat követően székfoglaló előadást tartanak.

Az Alapszabály szerint az MMA tiszteletbeli tagjainak kétévenkénti választására az MMA elnöksége tesz javaslatot a közgyűlésnek.

Az MMA tv. alapján 2014. március 1-jétől nem akadémikus köztestületi tagként felvételét kérheti az MMA-ba a DLA fokozattal vagy az Alapszabályban meghatározott hazai művészeti szakmai elismeréssel vagy külföldi művészeti szakmai elismeréssel rendelkező személy; mely utóbbi esetben a kérelmező által megjelölt tagozatnak van mérlegelési joga az elismerés alapján a felvétel támogatása tekintetében.

Az MMA tagsága számokban:

	2020*	2021*
rendes tagok	235 fő	248 fő
levelező tagok	48 fő	50 fő
nem akadémikus köztestületi tagok	674 fő	736 fő
tiszteletbeli tagok	13 fő	12 fő
pártoló tagok[1]	3 fő	3 fő

** tárgyév december 31-i adatok*

2020

A köztestület életében 2020 elején hetedik alkalommal, több sajtóorgánum felületén jelent meg az úgynevezett társadalmasítás célját szolgáló felhívás. 2020-ban a köztestület elnöksége 64 fő tekintetében – jogszabályban, Alapszabályban foglalt feltételek teljesítése, illetve szükség esetén a tagozat támogató döntése alapján – döntött nem akadémikus köztestületi tagok központi köztestületi nyilvántartásába vételéről.

Az Alapszabály 17. § (1) bekezdése szerint az MMA tiszteletbeli tagjainak kétévenkénti választására az MMA elnöksége tesz javaslatot a közgyűlésnek. Az elnökség javaslata alapján a köztestület 2020. szeptember 7-i közgyűlése a Magyar Művészeti Akadémia tiszteletbeli tagja címet adományozta *Malcolm Bilson* zongora- és fortepiano-művész, pedagógus és zenetörténész, *Duray Miklós* író, *Lakner László* festőművész, *Paolo Portoghesi* építész és *Taxner-Tóth Ernő* irodalomtörténész részére.

2021

A koronavírus járvány fokozódására tekintettel az elnökség döntése értelmében a 2021. évi rendes és levelező tagfelvétel elektronikus úton, az erre rendszeresített zárt szavazási rendszeren keresztül valósult meg.

A közgyűlés a következő – a tagozatok által 2021. évben – regisztrált rendes tagjelölteket a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagjává választotta:

Építőművészeti Tagozat

Vadász Bence (Ybl Miklós-díj)
Vesmás Péter (Ybl Miklós-díj)

Film- és Fotóművészeti Tagozat

Barta Zsolt Péter (Balogh Rudolf-díj)
Szobolits Béla (Balázs Béla-díj)

[1] A pártoló tagok felvételének lehetősége az MMA tv. 30. § (2) bekezdése alapján 2017. december 14-én megszűnt. A már megválasztott pártoló tagok tagsági jogviszonya fennmarad.

Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat

Forintos Kálmán (Ferenczy Noémi-díj)
Hefter László (Ferenczy Noémi-díj)
Laczák Géza (Ferenczy Noémi-díj)

Irodalmi Tagozat

Kontra Ferenc (József Attila-díj)
Tóth László (József Attila-díj)

Képzőművészeti Tagozat

Csurka Eszter (Munkácsy Mihály-díj)

Művészetelméleti Tagozat

Berlász Melinda (Széchenyi-díj)
Csernyus Lőrinc (Ybl Miklós-díj)
Dvorszky Hedvig (Ferenczy Noémi-díj)
Sipos János (Szabolcsi Bence-díj)

Népművészeti Tagozat

Eredics Gábor (Kossuth-díj)
Jánosi András (Népművészet Ifjú Mestere, Arany Érdemkereszt)
Mihályi Gábor (Magyarország Kiváló Művésze díj)

Színházművészeti Tagozat

Kiss János (Kossuth-díj)
Pregitzer Fruzsina (Jászai Mari-díj)
Rohonyi Anikó (Liszt Ferenc-díj)
Zsurávszky Zoltán (Kossuth-díj)

Zeneművészeti Tagozat

Hőna Gusztáv (Liszt Ferenc-díj)
Onczay Csaba (Kossuth-díj)

A közgyűlés a következő – a tagozatok által 2021. évben – regisztrált levelező tagjelölteket a Magyar Művészeti Akadémia levelező tagjává választotta:

Építőművészeti Tagozat

Noll Tamás (Ybl Miklós-díj)
Tóth Vilmos (MMA Építőművészeti-díj)
Boros Pál (Ybl Miklós-díj)
Kravár Ágnes (Ybl Miklós-díj)

Film- és Fotóművészeti Tagozat

Kása Béla (Balogh Rudolf-díj)
Petényi Katalin (Magyarország Érdemes Művésze díj)
Cakó Ferenc (Magyarország Kiváló Művésze díj)
Mispál Attila (Balázs Béla-díj)

Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat

Keresztes Dóra (Ferenczy Noémi-díj)
Koós Pál (Ferenczy Noémi-díj és DLA)
Kálmán László (Ferenczy Noémi-díj)

Irodalmi Tagozat

Száraz Miklós György (József Attila-díj)
Orbán János Dénes (Magyarország Babérkoszorúja díj)

Lövétei Lázár László (József Attila-díj)
Lezsák Sándor (József Attila-díj)

Képzőművészeti Tagozat
Verebes György (Munkácsy Mihály-díj)
Pataki Tibor (Munkácsy Mihály-díj)
Osgyányi Vilmos (Munkácsy Mihály-díj)

Népművészeti Tagozat
Vetró Mihály (Erdélyi Zsuzsanna-díj, az MMA Népművészeti díja)
Balázs Bécsi Gyöngyi (az MMA Kováts Flórián Emlékérme)

Színházművészeti Tagozat
Kováts Kolos (Kossuth-díj)
Piros Ildikó (Kossuth-díj)

Zeneművészeti Tagozat
Kamp Salamon (Kossuth-díj)
Balázs János (Kossuth-díj)
Márkos Albert (MMA Zeneművészeti-díja)

Az MMA 2021 elején nyolcadik alkalommal tett közzé társadalmasítás célját szolgáló felhívását. 2021-ben a köztestület elnöksége 92 fő tekintetében döntött nem akadémikus tagok központi köztestületi nyilvántartásába vételéről.

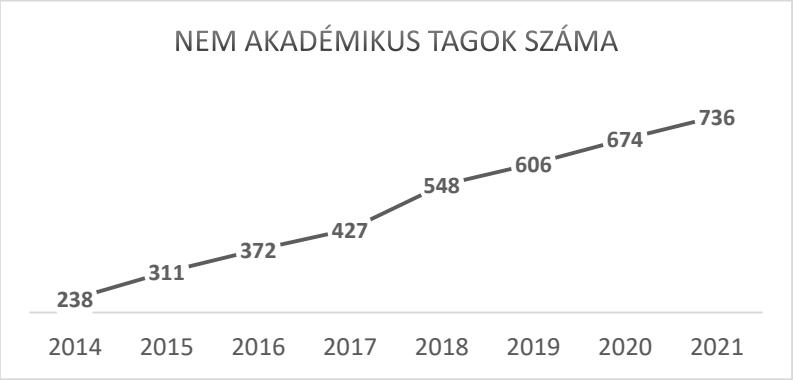

„Postumus honoris causa" cím adományozása

Az Alapszabály 16. § (3) bekezdése alapján – a közgyűlés titkos szavazással hozott döntése alapján – „postumus honoris causa" címet adományozhat azon kimagasló művészi tevékenységet folytatott személynek, aki az MMA mint köztestület megalakulása előtt, vagy a köztestület megalakulását követően – tagjelöltként – a lehetséges megválasztása előtt elhunyt, és nem volt tagja az MMA társadalmi szervezetnek.

Az MMA 2020. szeptember 7-i közgyűlése *Bárdos Lajos* zeneszerző, karnagy, zenetudós, *Gyöngyössy Imre* filmrendező, író, költő, *Hofer Miklós* építész, *Ratkó József* költő, *Samu Géza* szobrászművész, valamint *Várkonyi Zoltán* színész, filmrendező, színházigazgató részére postumus honoris causa címet adományozott.

Művészjáradék

Az Országgyűlés – a köztestület kormányzatnál tett kezdeményezése nyomán – az MMA törvény módosításával 2018. január 1-jétől bevezetett egy új – közigazgatási hatósági eljárásban megállapítható – rendszeres havi juttatást, a művészjáradékot. A járandóságot 2018. március 1. napjától a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága útján nyújtja a köztestület a kiemelkedő művészeti teljesítmények és művészi életút iránti állami tisztelet kifejezéseképpen, az MMA törvényben meghatározott művészeti, vagy művészet-igazgatási területen végzett vagy művészetelméleti tevékenységre tekintettel adományozott művészet- és közművelődés-igazgatási, művészetelméleti és közművelődés-elméleti díjban részesült, 65. életévét betöltött, azt kérelmező személynek.

Az MMA törvényben nevesített, a művészjáradék megállapítását megalapozó egyes elismerések:

- Kossuth-díj, Magyarország Kiváló Művésze, Magyar Köztársaság Kiváló Művésze, Magyar Népköztársaság Kiváló Művésze, Magyarország Érdemes Művésze, Magyar Köztársaság Érdemes Művésze, Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze, Magyar Köztársaság Babérkoszorúja, Magyarország Babérkoszorúja, Népművészet Mestere díj;
- a Népművészet Ifjú Mestere és a Táncsics Mihály-díj kivételével a kultúráért felelős miniszter feladatkörében adományozható művészeti díj – a Balassa Péter-díjat beleértve –, továbbá művészet-igazgatási területen végzett vagy művészetelméleti tevékenységre tekintettel adományozott művészet- és közművelődés-igazgatási, művészetelméleti és közművelődés-elméleti díj;
- Ybl Miklós-díj, természetes személy részére adományozott Pro Architectura díj, Mőcsényi Mihály-díj; valamint
- a Magyar Művészeti Akadémia közgyűlése által adományozott következő díjak: a Magyar Művészeti Akadémia Életműdíja, a Magyar Művészeti Akadémia Nagydíja, a Magyar Művészeti Akadémia Művészeti Írói Díja és a Magyar Művészeti Akadémia Kováts Flórián Emlékérme.

A kettős díjazás elkerülése érdekében *nem részesülhet művészjáradékban* a Nemzet Színésze, a Nemzet Művésze, a Magyar Állami Operaház Mesterművésze címben részesített személy, a Magyar Mozgókép Mestere cím birtokosa, a Magyar Művészeti Akadémia rendes és levelező tagja, valamint *az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerésekről szóló 26/2016. (IX. 8.) EMMI rendelet* 2. § (6) bekezdés 3. pontja szerinti művészeti életpálya elismerésben részesített személy, illetve az sem, aki a művészjáradék megállapítását megalapozó elismerésről lemondott, vagy akitől ezen elismerését visszavonták.

A művészjáradék havi mértéke az öregségi teljes nyugdíj jogszabályban meghatározott legkisebb összegének – *a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X. 6.) Korm. rendelet* 11. §-ban meghatározott 28 500 forint – 425%-a: a 2021. január 1-jén hatályos szabályozás szerint, 2021-ben *121 125 forint/hó.* A művészjáradék *a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény*nek az adómentes bevételekről rendelkező 1. melléklete értelmében *adó- és járulékmentes* juttatás, amely a jogosultat, ha a folyósítást kizáró körülmény a megállapítását követően nem merül fel – élethosszig megilleti.

A művészjáradék számokban

2020. január 1. és december 31. közötti érdemi döntések száma:	113 db	
	kérelemnek helyt adó határozat	112 db
	kérelmet elutasító határozat*	1 db

2021. január 1. és december 31. közötti érdemi döntések száma:	109 db	
	kérelemnek helyt adó határozat	105 db
	kérelmet elutasító határozat**	4 db

* Az elutasítás oka: nem megfelelő elismerés.

***Az elutasítás oka: nem megfelelő elismerés vagy nem megfelelő (65 év alatti) életkor.*

2020-ban a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága 55 fő művészjáradékra jogosult elhalálozásáról szerzett tudomást; 1 fő jogosult 2020. március 15-én a Magyar Állami Operaház Mesterművésze elismerést vehetett át (így művészjáradékra való jogosultsága 2020. áprilistól megszűnt), továbbá 6 fő jogosult 2020 novemberében Nemzet Művésze díjban részesült (így művészjáradékra való jogosultságuk 2020. decembertől megszűnt).

2021-ben az MMA Titkársága 62 fő művészjáradékra jogosult elhalálozásáról szerzett tudomást; 12 fő jogosultat a köztestület 2021. december 16-i hatállyal levelező taggá választott (így művészjáradékra való jogosultsága 2022. január 1-től megszűnt).

Művészjáradékban részesült személyek száma:	
2018. december	1349 fő
2019. december	1468 fő
2020. december	1514 fő
2021. december	1541 fő

Életkori megoszlás a művészjáradékban részesítetteknél		
Életkor a művészjáradék megállapításakor:	2020	2021
70 év alatt	511 fő *(34,39%)*	501 fő *(32,64%)*
70-80 év között	726 fő *(48,85%)*	720 fő *(46,91%)*
80 év felett	249 fő *(16,76%)*	314 fő *(20,45%)*

Az MMA hároméves művészeti ösztöndíj programja

Az MMA átfogó művésztámogatási rendszer kiépítését kezdte meg, amelynek részeként a Kormány együttműködésével új alapokra helyezhette ösztöndíjprogramját is.

A Kormány az 1696/2017. (IX. 22.) Korm. határozat alapján az MMA művészeti ösztöndíj rendszerének megújítására 2018-ban 96 millió forint, 2019-ben 384 millió forint, 2020-ban 672 millió forint, a 2021. évtől beépülő jelleggel 864 millió forint többletforrást biztosít. A kormányhatározat szerinti, az MMA költségvetéséhez rendelt forrásból 2018 szeptemberétől évente 100 új ösztöndíj adható fiatal és középgenerációs művészek számára bruttó 200 ezer forint/hó/fő összegben, három év időtartamra, legfeljebb évi 300 fős létszámkeretig. A támogatni kívánt létszámkeret 3 év alatt, 2020. szeptembertől rögzült.

Az ösztöndíjprogram szakmai lebonyolítója az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet (MMKI). A pályázatok kezelése teljes mértékben egy külön erre a célra fejlesztett internetes felületen történik. A beérkezett, érvényes pályázatokat szakértő bírálók értékelték, javaslataik alapján pedig az MMA elnöke által felkért döntőbizottság döntött az ösztöndíjak odaítéléséről.

A pályázati felhívás a beszámolási időszakban egyértelműen sikeres volt: 2020-ban 1292 db, 2021-ben pedig 1565 érvényes pályázatot fogadott be az intézet. Az érdeklődést több száz elektronikus levél és telefon is visszaigazolta. A bírálati időszak lezárultát követően a döntőbizottság mindkét évben döntött a 100–100 nyertes pályázó személyéről, ezt követően az ösztöndíjasokkal az MMA Titkársága kötött ösztöndíjszerződést, az ösztöndíj folyósítása havi teljesítésigazolások alapján, zavartalanul történik.

Az ösztöndíjasok negyedéves előrehaladási jelentések formájában adnak számot időszaki tevékenységükről, s folyamatosan tájékoztathatják a nyilvánosságot művészeti programjuk fázisairól, eseményeiről a művészeti ösztöndíjprogram hivatalos honlapján (*https://osztondij.mma-mmki.hu*).

Az MMA közfeladatainak megvalósítását szolgáló pályázatok, egyedi támogatások

2020

Az MMA közfeladatainak megvalósítását szolgáló pályázatokra, egyedi támogatásokra 2020-ban – a Magyar Művészeti Akadémia fejezeti kezelésű előirányzatain az alább részletezettek szerint támogatás jogcímen – 1 135 200 ezer forint állt rendelkezésre. Az elnökség 2019. november 6-i és 2020. július 7-i ülésén döntött a 2020. évre irányadó támogatási elvekről. A Magyar Művészeti Akadémia fejezeti kezelésű előirányzatai felhasználásáról szóló szabályzat az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével került kiadásra 74/2019 (11.06.) illetve 45/2020 (07.07.) számú elnökségi határozatok keretében. Mind a támogatási elvek, mind pedig a fenti szabályzat év közbeni módosítását indokolta a koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló kormányhatározat által biztosított többletforrás rendelkezésre állása.

A 2020. évi ún. Művészeti program pályázati kiírás 2020. február 3-án jelent meg a köztestület honlapján; a köztestület a közfeladatainak ellátása érdekében művészeti szakmai programok megvalósításának támogatására 200 millió forint keretösszeggel írt ki pályázatot (MMA-20-P). Mindezen túl a köztestület egyedi kérelem alapján támogatta országos művészeti társaságok, szövetségek tevékenységét, és járult hozzá számos művészeti program megvalósulásához, továbbá a koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló 1290/2020. (VI. 5.) Korm. határozat alapján gazdálkodó szervezetek, civil szervezetek, illetve egyéni vállalkozók és adószámmal rendelkező magánszemélyek részére nyújtott vissza nem térítendő támogatást.

A Pályázati alapok fejezeti kezelésű előirányzat terhére az MMA-20-P kódszámú pályázaton 307 pályázó jutott támogatáshoz a következő tagozati tematika alapján:

- a Művészetelméleti Tagozat pályázati tematikája a XX. századi és kortárs magyar művészeti alkotások és folyamatok tudományos feldolgozása és közvetítése;
- a Népművészeti Tagozat pályázatának célja az élő hagyományt ápoló, önfenntartó, közösségépítő nyitott műhelyek (táncházak, zenei, tánc- és tárgyalkotó táborok, népdaléneklést, népi hangszerjátékot, népköltészetet és népi mesterségeket tanító körök stb.), valamint saját autentikus gyűjtést tartalmazó és/vagy oktatást, fennmaradást segítő korszerű szakmai kiadványok megvalósítása, továbbá e célokhoz kapcsolódóan gyűjtemények és azok kiállításának, publikálásának, illetve konferenciák megrendezésének támogatása; valamint népművészeti szakmai szervezetek által adományozott népművészeti szakmai elismerések/díjak/címek anyagi támogatása volt, kizárólag az adott elismerés(ek)ben részesülő művészeknek nyújtandó személyi juttatás és az ahhoz közvetlenül kapcsolódó közterhek fedezete formájában;
- az Irodalmi Tagozat a magyar irodalmi évfordulókhoz és Trianon centenáriumához kötődő irodalmi kiadványok (folyóirat, könyv) támogatását tűzte ki célul;
- az Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat autonóm művészet az iparművészeten belül, utak és kereszteződések az iparművészet és a képzőművészet között, szemléletformálás a tárgy- és eszközkultúrában, Craft és Design kapcsolata, analitikus tudás és érzelmi megközelítés az iparművészetben;
- a Film- és Fotóművészeti Tagozat felhívása *A Kárpát medence felfedezése* címmel jelent meg, célja a Kárpát-medencében élő népek mindennapjainak, sorsfordító eseményeinek, a politikai rendszerváltás elindította folyamatok ma is érzékelhető társadalmi hatásainak, dokumentálható tüneteinek, pozitív és negatív eredményeinek művészi igényességgel történő feldolgozása volt a fotográfia, valamint a mozgókép eszközeivel, illetve a támogatást fotósorozatok díjazására, dokumentumfilmek előkészítésére, kutatásra, helyszínelésre, oral-history készítésére tervezhették;
- a Színházművészeti Tagozat a magyar színházművészet értékmegőrzése és -teremtése – színművészeti, operaművészeti, tánc- és mozgásművészeti programok megvalósítását támogatta;
- az Építőművészeti Tagozat az alábbi négy témában benyújtott pályázatok támogatását részesítette előnyben: 1) építész nyári alkotótáborok megvalósítása, 2) építészeti értékek népszerűsítése a nyomtatott és digitális médiumokon (pl. könyv, film, folyóirat, katalógus, videó), 3) regionális építészeti értékek gyűjtőtárának létrehozása, bővítése, 4) építészeti kiállítás megvalósítása;
- a Képzőművészeti Tagozat a képzőművészet területén tevékenykedő civil szakmai szervezetek szakmai programjainak megvalósítását támogatta;
- a Zeneművészeti Tagozat a 2020. évben is magas színvonalú komolyzenei projektek megvalósítását támogatta és előnyt élveztek a zenei ismeretterjesztést és a magyar kulturális örökséget ápoló, valamint az ifjúság zenei nevelését elősegítő pályázatok. A tagozat nem támogatott könyv- és kottakiadást, valamint hangfelvétel készítést, megjelentetést.

A pályázati keretösszeg művészeti tagozatok közötti eloszlása a következőképpen alakult:

	Nyertes pályázatok száma	Elnyert támogatás
Művészetelméleti Tagozat	23 db	16 902 000 Ft
Népművészeti Tagozat	41 db	24 500 000 Ft
Irodalmi Tagozat	31 db	21 000 000 Ft
Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat	25 db	19 050 000 Ft
Film- és Fotóművészeti Tagozat	36 db	20 990 000 Ft
Színházművészeti Tagozat	34 db	21 000 000 Ft
Építőművészeti Tagozat	24 db	19 995 800 Ft
Képzőművészeti Tagozat	34 db	20 500 000 Ft
Zeneművészeti Tagozat	59 db	29 500 000 Ft

Az Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása fejezeti kezelésű előirányzat terhére 2020-ban 97 szervezet jutott összesen 101 250 000 forint összegű támogatáshoz. A köztestület országos hatókörű szervezetek működéssel kapcsolatos költségeinek finanszírozására biztosított forrást.

Az Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása fejezeti kezelésű előirányzat terhére MMA-20-OMM kóddal további 612 szervezet részesült 606 575 298 forint összegű támogatásban.

A Magyar Művészetek Háza programok fejezeti kezelésű előirányzat terhére 2020-ban 125 egyedi kérelemre összesen 192 621 500 forint támogatás nyújtásáról született döntés. A támogatásban részesültek működési formájukat tekintve jellemzően civil szervezetek, illetve gazdasági társaságok voltak.

A Magyar Művészetek Háza programok fejezeti kezelésű előirányzat terhére MMA-20-MHM kóddal további 746 pályázó részesült 341 178 982 forint összegű támogatásban.

A Kutatási tevékenység támogatása fejezeti kezelésű előirányzat terhére két szervezet egyedi kérelmére 2020-ban 5 675 000 forint támogatást folyósított a köztestület.

A Pesti Vigadó művészeti programok fejezeti kezelésű előirányzat terhére egy szervezet egyedi kérelmére 500 000 forint támogatás került megítélésre.

A Makovecz Emlékközpont fejezeti kezelésű előirányzat terhére 2020-ban a Makovecz Alapítvány 64 094 400 forint támogatást kapott.

A koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló 1290/2020. (VI. 5.) Korm. határozat alapján az Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása fejezeti kezelésű előirányzat, valamint a Magyar Művészetek Háza programok fejezeti kezelésű előirányzat terhére összesen 1364 pályázó számára mindösszesen 1 107 695 784 forint támogatást ítéltek oda.

2021

Az MMA közfeladatainak megvalósítását szolgáló pályázatokra, egyedi támogatásokra 2021-ben – a Magyar Művészeti Akadémia fejezeti kezelésű előirányzatain az alább részletezettek szerint támogatás jogcímen – 2 087 664 ezer forint kifizetéséről döntött. Az elnökség 2020. október 29-i és 2021. január 15-i ülésén döntött a 2021. évre irányadó támogatási elvekről, a Magyar Művészeti Akadémia fejezeti kezelésű előirányzatai felhasználásáról szóló szabályzat pedig az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével került kiadásra. Mind a támogatási elvek, mind pedig a fenti szabályzat év közbeni módosítását indokolta a koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló kormányhatározat által biztosított többletforrás rendelkezésre állása.

A 2021. évi ún. Művészeti program pályázati kiírás 2021. március 8-án jelent meg a köztestület honlapján; a köztestület a közfeladatainak ellátása érdekében művészeti szakmai programok megvalósításának támogatására 200 millió forint keretösszeggel írt ki pályázatot (MMA-21-P). Mindezen túl a köztestület egyedi kérelem alapján támogatta országos művészeti társaságok, szövetségek tevékenységét, és járult hozzá számos művészeti program megvalósulásához, továbbá a koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat alapján könyv- és folyóirat-kiadók, illetve természetes személyek részére nyújtott vissza nem térítendő támogatást.

A pályázaton 303 pályázó jutott támogatáshoz a következő tagozati tematika alapján:

- Építőművészeti Tagozat: építész nyári alkotótáborok megvalósításának, építészeti értékek népszerűsítésének támogatása nyomtatott és digitális médiumokon (pl. könyv, film, folyóirat, katalógus, videó), építészeti kiállítás megvalósításának, regionális építészeti értékek gyűjtőtárának létrehozása, bővítésének, támogatása.
- Film- és Fotóművészeti Tagozat: „A Kárpát-medence felfedezése" címmel, a Kárpát-medencében élő népek mindennapjainak, sorsfordító eseményeinek, a politikai rendszerváltás elindította folyamatok ma is érzékelhető társadalmi hatásainak, dokumentálható tüneteinek, pozitív és negatív eredményeinek művészi igényességgel történő feldolgozása a fotográfia, valamint a mozgókép eszközeivel.
- Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat: az iparművészet és tervezőművészet területén tevékenykedő civil szakmai szervezetek új tárgyi és szellemi értékek teremtését és megőrzését elősegítő szakmai programjainak támogatása.
- Irodalmi Tagozat: a 2021. évi magyar irodalmi és történelmi évfordulókhoz kötődő irodalmi kiadványok (folyóirat, könyv) és rendezvény támogatása.
- Képzőművészeti Tagozat: a képzőművészet területén tevékenykedő civil szakmai szervezetek szakmai programjainak támogatása.
- Művészetelméleti Tagozat: a XX. századi és kortárs magyar művészeti alkotások, jelenségek és folyamatok tudományos feldolgozása és közvetítése.

– Népművészeti Tagozat: az élő hagyományt ápoló, önfenntartó, közösségépítő nyitott műhelyek (táncházak, zenei, tánc- és tárgyalkotó táborok, népdaléneklést, népi hangszerjátékot, népköltészetet és népi mesterségeket tanító körök stb.), valamint saját autentikus gyűjtést tartalmazó és/vagy oktatást, fennmaradást segítő korszerű szakmai kiadványok megvalósítása, továbbá e célokhoz kapcsolódóan gyűjtemények és azok kiállításának, publikálásának, illetve konferenciák megrendezésének támogatása.
– Színházművészeti Tagozat: a magyar színházművészet értékmegőrzése és –teremtése, színművészeti, operaművészeti, tánc- és mozgásművészeti programok megvalósításának támogatása, különös tekintettel a magyar történelmet feldolgozó új produkció megvalósítását, létrehozását célzó, vagy az év valamely jelentős évfordulójához kapcsolódó programokra.
– Zeneművészeti Tagozat: magas színvonalú komolyzenei projektek megvalósításának támogatása, különös tekintettel a zenei ismeretterjesztést és a magyar kulturális örökséget ápoló, valamint az ifjúság zenei nevelését elősegítő programokra.

A pályázati keretösszeg művészeti tagozatok közötti eloszlása a következőképpen alakult:

	Nyertes pályázatok száma	Elnyert támogatás
Művészetelméleti Tagozat	22 db	18 366 175 Ft
Népművészeti Tagozat	39 db	21 500 000 Ft
Irodalmi Tagozat	37 db	21 700 000 Ft
Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat	23 db	19 975 000 Ft
Film- és Fotóművészeti Tagozat	40 db	22 000 000 Ft
Színházművészeti Tagozat	34 db	20 000 000 Ft
Építőművészeti Tagozat	24 db	20 719 812 Ft
Képzőművészeti Tagozat	33 db	21 900 000 Ft
Zeneművészeti Tagozat	51 db	25 750 000 Ft

Az Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása fejezeti kezelésű előirányzat terhére 2021-ben 105 szervezet jutott összesen 114 900 000 forint összegű támogatáshoz. A köztestület országos hatókörű szervezetek működéssel kapcsolatos költségeinek finanszírozására biztosított forrást.

A Művészeti programok és gazdasági társaságok kulturális feladatainak támogatása fejezeti kezelésű előirányzaton belül a Magyar Művészetek Háza részfeladat terhére 2021-ben 167 egyedi kérelemre összesen 461 620 670 forint támogatás nyújtásáról született döntés. A támogatásban részesültek működési formájukat tekintve jellemzően civil szervezetek, illetve gazdasági társaságok voltak.

A koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat alapján 2021. január 25-én megjelent, művészeti tevékenységet folytató magánszemélyek támogatására az MMA-21-MH750 pályázati kategória keretében 1574 természetes személy részesült 750 719 579 forint támogatásban.

A koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat alapján 2021. január 25-én megjelent, könyv- és folyóirat-kiadás támogatását célzó MMA-21-KF500 pályázati kategória keretében 50 szervezet részesült 504 000 000 forint támogatásban. A támogatásban részesültek működési formájukat tekintve jellemzően civil szervezetek, illetve gazdasági társaságok.

A Makovecz Emlékközpont fejezeti kezelésű előirányzat terhére 2021-ben a Makovecz Alapítvány 64 513 520 forint támogatást kapott.

A köztestület működését, tevékenységét érintő jogszabályi változások, kormánydöntések

Az MMA törvényt módosító 2020. évi XIX. törvény

Az MMA közgyűlése 2019. május 29-én elfogadta a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény módosításának koncepciójáról szóló előterjesztés részeként a főtitkárhelyettesi tisztség bevezetésére vonatkozó javaslatot. A Magyar Közlöny 70. számában jelent meg 2020. április 10-én az egyes törvényeknek a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény hatálybalépésével összefüggő, valamint jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2020. évi XIX. törvény, amely többek között módosította az MMA törvényt is.

A főtitkárhelyettes kifejezetten a hivatali ügyek tekintetében helyettesíti a főtitkárt, a köztestületi ügyek vitelét érintő helyettesítési jogosultsága nincs, ekként a köztestületnek nem tisztségviselője, és a főtitkárhoz hasonlóan a főtitkárhelyettes is közszolgálati jogviszonyban álló köztisztviselő.

A módosítás továbbá az elnök és a főtitkár szabadságolására vonatkozó rendelkezéseket is tartalmazott.

Az MMA törvényt módosító 2020. évi CXLVIII. törvény

2020. december 18-án, a Magyar Közlöny 282. számában jelent meg a felsőoktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi CXLVIII. törvény, amely módosította többek között az MMA törvényt. Az MMA törvény módosítását a Magyar Művészeti Akadémia kezdeményezte és a kultúráért felelős miniszter képviselte a Kormány nevében az Országgyűlés előtt.

Az Országgyűlés arról döntött, hogy az MMA rendes tagjainak száma 2022. november 5-ét követően legfeljebb 315 fő lehet, amelybe a Nemzet Művésze címet viselő rendes tagok is beletartoznak. A Nemzet Művészei rendes taggá válása egyszerűsített eljárásban történik majd, amelynek részletszabályait az Alapszabályban kell meghatározni.

A korábbi szabályozás a nem akadémikus tagként és a levelező tagként való felvétel követelményrendszerének meghatározásánál nem tér ki arra, hogy DLA (Doctor of Liberal Arts) művészeti fokozatként kizárólag magyarországi intézmény által kiadott DLA fokozatot fogad-e el, vagy azzal egyenértékűnek tekinti a külföldi képző szervtől származó DLA fokozatot is. A módosításból egyértelművé válik, hogy a külföldi művészeti képzésben szerzett, nem honosított vagy nem elismert DLA fokozat nem fogadható el.

A törvénymódosítás a közgyűlésről egyes hatáskörök gyakorlását az elnökségre helyezi át a nyilvánosság, az átláthatóság és az ellenőrizhetőség biztosítása mellett, az önkormányzatiság elvének sérelme nélkül. Ennek értelmében a közgyűlés a következő évi költségvetési irányelveit hagyja jóvá, s a költségvetés elfogadása elnökségi hatáskörbe kerül. A felügyelő testület ügyrendjének jóváhagyása közgyűlési hatáskörből szintén elnökségi hatáskörbe kerül. Elnökségi hatáskörbe került a Kormány számára készülő, az MMA éves munkájáról szóló elnöki tájékoztató jóváhagyásának hatásköre is. Továbbra is közgyűlési hatáskörben marad az MMA elnökének – az Országgyűlés számára az MMA munkájáról kétévente készülő – beszámolója megvitatása akként, hogy a közgyűlés a beszámoló koncepciójának elfogadásáról dönt. Ezzel a közgyűlés az MMA munkáját bemutató tájékoztató tartalmát véleményezheti, megvitathatja, s az ez alapján véglegesített beszámolót az elnökség hagyja jóvá.

Továbbra is megköveteli a törvény – a Nemzet Művésze címet elnyert, külön eljárásban rendes taggá váló személyek rendes taggá választása esetének kivételével –, hogy a rendes taggá választ levelező tagság előzze meg, a levelező tagság minimálisan szükséges – legalább két évig fennálló – időtartamát azonban a továbbiakban nem írja elő. Ez a módosítás összefügg a tagválasztás gyakoriságát négy évben meghatározó azon köztestületi szándékkal, amelyet az MMA közgyűlése korábban határozatba foglalt.

A módosítás megszüntette azt a törvényi követelményt, amely az MMA tisztségviselőjévé válásához a megválasztáskor legalább két éve fennálló akadémikusi jogviszony meglétét szabja feltételül, akárcsak a felügyelő testületnek az MMA akadémikusi köréből kikerülő tagjaira vonatkozóan. Viszont továbbra is fontos követelmény, hogy valamennyi tisztségviselő, továbbá a felügyelő testület közgyűlés által választott tagjai az akadémikusok köréből – azaz nem az MMA-n kívüli körből – kerüljenek ki.

A módosítás következtében nem lép hatályba a még 2017-ben elfogadott rendelkezés, amelynek értelmében a 2021. november 5-től megválasztandó főtitkár akadémikus legyen. Eszerint tehát a főtitkári tisztségre 2021-ben a közgyűlés nem csak az akadémikusok közül, hanem szélesebb körből választhat a jelöltek közül.

A módosítással megtörtént továbbá a szabályozás kiegészítése, pontosítása az MMA Titkársága által kezelt művészjáradék-ügyek eljárását illetően az MMA törvény és két további, kapcsolódó törvény útján. A művészjáradékra jogosító díjkataszter kiegészült a 2019-ben alapított Mőcsényi Mihály-díjjal.

Az MMA törvényt módosító 2021. évi CXLVIII. törvény

A Magyar Közlöny 235. számában jelent meg 2021. december 21-én az egyes kulturális tárgyú és egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVIII. törvény, amely többek között módosította az MMA törvényt is. Az MMA törvény

módosítását a Magyar Művészeti Akadémia kezdeményezte és a kultúráért felelős miniszter képviselte a Kormány nevében az Országgyűlés előtt.

A törvénymódosítás 2022. január 1-től– a közgyűlési döntési hatáskört meghatározó főszabály alóli kivétel előírásával – lehetővé teszi, hogy abban az esetben, ha a kötelezettségvállalás célja az MMA által az MMA tv. szerint alapított, vagy az MMA többségi befolyása alatt működő gazdasági társaság működésének az MMA költségvetéséből való támogatása, akkor e támogatásról az elnökség döntsön abban az esetben is, ha annak értéke az 500 millió forintos döntési értékhatárt meghaladja.

A Nemzet Művésze díj birtokosa – 2022-től – egy évben csak egy személy díjban való részesítésére tehet javaslatot. Ha több személyt javasol, akkor a díj odaítéléséről való döntéshozatalnál egyik javaslattétele sem vehető figyelembe.

2022. november 5-i hatályba lépés mellett 2022-ben nem csak a Nemzet Művésze díj 2022. évi díjazottja választható – az Alapszabályban rögzített feltételekkel és az Alapszabály szerinti egyszerűsített eljárásban – rendes taggá, hanem a Nemzet Művésze címet a 2022. évet megelőzően elnyert díjazott is. Az eljárás részletszabályai az Alapszabályban kerülnek kidolgozásra.

Az akadémikusokat megillető havi életjáradék éves fejlesztése

Az MMA elnökének javaslata alapján és a kultúráért felelős miniszter előterjesztésére a Kormány 2020-ban és 2021-ben is támogatta az akadémikusokat megillető havi életjáradék – jogszabályban 2021. év végéig előírt éves felülvizsgálaton alapuló – fejlesztését.

A 2020. december 28-án kihirdetett, a Magyar Művészeti Akadémia tagjainak életjáradékáról, valamint életjáradékban részesített tagjának elhalálozása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 208/2013. (VI. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 679/2020. (XII. 28.) Korm. rendelet 2021. január 1-jétől alkalmazandóan a rendes tagok havi életjáradékának összegét – a korábbi 380 000 forint/hó helyett – *410 000 forint/hó*; a levelező tagokét – a korábbi 310 000 forint/hó helyett – *340 000 forint/hó* összegben határozta meg.

A 2021. október 12-én kihirdetett, a Magyar Művészeti Akadémia tagjainak életjáradékáról, valamint életjáradékban részesített tagjának elhalálozása esetén megállapítható hozzátartozói ellátásokról szóló 208/2013. (VI. 17.) Korm. rendelet módosításáról szóló 578/2021. (X. 12.) Korm. rendelet 2022. január 1-jétől alkalmazandóan a rendes tagok havi életjáradékának összegét – a korábbi 410 000 forint/hó helyett – *455 000 forint/hó*; a levelező tagokét – a korábbi 340 000 forint/hó helyett – *353 900 forint/hó* összegben határozza meg.

Egyéb, a köztestületet és intézményeit érintő kormánydöntések

2019. december 17-én, a Magyar Közlöny 206. számában jelent meg a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény, amelynek hatálya a Magyar Művészeti Akadémia Titkárságára is kiterjed. A törvény – amely 2020. január 1. napján lépett hatályba, azonban a rendelkezései szerint csak 2020. május 1. napjától kellett alkalmazni – a köztestület Titkárságán foglalkoztatott köztisztviselők közszolgálati jogviszonyát szabályozza.

A Kormány 257/2020. (VI. 3.) Korm. rendeletével a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ végleges elhelyezésére szolgáló épületegyüttes rekonstrukciójának megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyeket nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé és a beruházást kiemelten közérdekűvé nyilvánította.

A Kormány a Műcsarnok teljes körű rekonstrukciójának és korszerűsítésének megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyeket nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé és a beruházást kiemelten közérdekű beruházássá nyilvánította a 261/2020. (VI. 4.) Korm. rendelettel.

2. TAGOZATOK

Az MMA tv. értelmében a köztestület közfeladatainak ellátását tagozatok segítik. A tagozat a köztestület rendes és levelező tagjait, valamint a – nem akadémikus tagok által maguk közül választott – közgyűlési képviselőket magában foglaló egysége. A tagozatok felsorolását az Alapszabály tartalmazza.

Az alábbiakban a beszámoló a köztestületi tagozatok munkájáról a vizsgált időszakra nézve tagozatonként nyújt tájékoztatást az adott tagozat életében kiemelkedő eseményekről: tagozati programokról, ösztöndíjakról, tagozati díjakról, a köztestület tagjai által elnyert szakmai elismerésekről, a tagozatot érintő székfoglaló előadásokról.

A tagozatok a korábbi évekhez hasonlóan a vizsgált időszakban is jelentős kiállításokat, koncerteket, vetítéseket, könyvbemutatókat és szakmai konferenciákat terveztek itthon – a fővárosban és vidéken – és külföldön egyaránt. A koronavírus-világjárvány következtében azonban 2020. március 12-től – a jogszabályoknak megfelelően – minden tagozati program lemondásra került. A tagozatok szakmai programját bemutató fejezet ezért a mindenkor hatályos jogszabályokat, valamint a járványügyi előírásokat maximálisan szem előtt tartva megrendezett programokat tartalmazza tagozatonkénti bontásban.

A Magyar Művészeti Akadémia által alapított ösztöndíjak célja az egyes művészeti területeken kiemelkedő műalkotások, művészetelméleti, kultúrtörténeti kutatások létrehozatala, valamint ezen területek tehetségeinek támogatása, szakmai tehetséggondozása. A *tagozati ösztöndíj* juttatásának feltételeit az MMA tagozati ösztöndíj és életút díj szabályzata részletezi.
2020-ban tagozati ösztöndíjat kaphatott tagozatonként két fő, aki 2020. szeptember 1. napjáig betöltötte az 50. életévét, de nem töltötte be 65. életévét, továbbá tagozatonként két fő – felső korhatár nélkül –, aki 2020. szeptember 1. napjáig betöltötte az 50. életévét. A tagozati ösztöndíj havi bruttó 120 ezer forint összegű, vissza nem térítendő pénzbeli juttatás, futamideje 2020. szeptember 1. – 2021. augusztus 31. Tagozati ösztöndíjas az MMA nem akadémikus tagja, vagy az MMA tagságán kívüli személy lehet.
2021-ben tagozati ösztöndíjat kaphatott tagozatonként négy fő, aki 2021. szeptember 1. napjáig betöltötte az 50. életévét, de nem töltötte be 65. életévét. A tagozati ösztöndíj havi bruttó 130 ezer forint összegű, vissza nem térítendő pénzbeli juttatás, futamideje 2021. szeptember 1. – 2022. augusztus 31. Tagozati ösztöndíjas az MMA nem akadémikus tagja, vagy az MMA tagságán kívüli személy lehet. A tagozati ösztöndíj futamideje 12 hónap, amely további 12 hónappal meghosszabbítható.

Az MMA törvény 4. § (2) bekezdés f) pontja és a köztestület alapszabályának 4. § (2) bekezdése alapján, a 4. § (17) bekezdésében kapott felhatalmazásnak eleget téve a Magyar Művészeti Akadémia *életút-díjat* alapított, amelyet első alkalommal 2020-ban osztottak ki. Az életút-díj célja, hogy az idős, érdemesült művészek munkásságának elismerését, megbecsülését közvetítse, és egyúttal anyagi támogatást is nyújtson.

Életút-díjban részesíthető évente legfeljebb 18 fő, aki a támogatási időszak kezdetéig betöltötte 65. életévét; az életút-díjban való részesítésnek felső korhatára nincs. A támogatási időszak az életút-díjról való döntés évének szeptember 1. napjától a következő év augusztus 31. napjáig tart. Díjazott az MMA nem akadémikus tagja, vagy az MMA tagságán kívüli személy lehet. Az életút-díjjal havi bruttó 130 ezer forint összegű, vissza nem térítendő pénzbeli juttatás jár. Az életút-díjjal járó pénzbeli juttatás folyósításának futamideje 12 hónap, amely további 12 hónappal meghosszabbítható.

2020-ban az alábbi személyek részesültek az MMA életút-díjában az elnökség döntése alapján:

- az Építőművészeti Tagozat esetében *Szőke László* építész és *Szövényi István* építész;
- a Film- és Fotóművészeti Tagozat esetében *Essig József* fotóművész, operatőr és *Szórádi Csaba* animátor, rendező;
- az Iparművészeti- és Tervezőművészeti Tagozat esetében *Vásárhelyi Kata* textilművész és *Janisch Kornélia* keramikus;
- az Irodalmi Tagozat esetében *Dupka György* író és *Kiss Lajos* István író;
- a Képzőművészeti Tagozat esetében *Mezei Erzsébet* képzőművész és *Novotny Tihamér* művészeti író;
- a Művészetelméleti Tagozat esetében *Vavrinecz Veronika* zenetörténész és *Szász László* irodalomtörténész;
- a Népművészeti Tagozat esetében *Bali János* néprajzkutató, filmrendező és *Halász Péter* néprajzkutató;
- a Színházművészeti Tagozat esetében *Nádasdy Borbála* író, színművész, balettmester és *H. Merczel Mária* rendezőasszisztens, játékmester;
- a Zeneművészeti Tagozat *Bánky József* zongoraművész és *Huszár Gábor* zenepedagógus.

2021-ben az alábbi személyek részesültek az MMA életút-díjában az elnökség döntése alapján:

- az Építőművészeti Tagozat esetében *Sipos György* építész és *Szövényi István* építész;
- a Film- és Fotóművészeti Tagozat esetében *Galamb Margit* vágó és *Vicsek Károly* rendező;

- az Iparművészeti- és Tervezőművészeti Tagozat esetében *Szabó Judit* textilrestaurátor és *Nádai Ferenc* tervezőgrafikus;
- az Irodalmi Tagozat esetében *Szabó Zsolt* irodalomtörténész és *Nyilasy Balázs* költő, kritikus;
- a Képzőművészeti Tagozat esetében *Csorba Simon László* képzőművész, valamint *Vécsi Nagy Zoltán* művészettörténész;
- a Művészetelméleti Tagozat esetében *Czegő Zoltán* költő, író és *Miklós György* zongoraművész, zenetanár;
- a Népművészeti Tagozat esetében *Halász Péter* néprajzkutató és *F. Tóth Mária* népművész, közművelődési szakember;
- a Színházművészeti Tagozat esetében *Bellai Eszter* operaénekes és *Vándorfi László* színművész, rendező;
- a Zeneművészeti Tagozat *Bánky József* zongoraművész és *Huszár Gábor* zenepedagógus.

A *tagozati díjak*ról és adományozásuk feltételeiről a Díjszabályzat rendelkezik; amely szerint a Magyar Művészeti Akadémia tagozatai által adományozandó díjak:

- A Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti-díja (Építőművészeti Tagozat),
- Szőts István-díj – A Magyar Művészeti Akadémia Film- és Fotóművészeti-díja (Film- és Fotóművészeti Tagozat),
- A Magyar Művészeti Akadémia Iparművészeti- és Tervezőművészeti-díja (Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat),
- Illyés Gyula-díj – A Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi-díja (Irodalmi Tagozat),
- A Magyar Művészeti Akadémia Képzőművészeti-díja (Képzőművészeti Tagozat),
- Erdélyi Zsuzsanna-díj – A Magyar Művészeti Akadémia Népművészeti-díja (Népművészeti Tagozat),
- A Magyar Művészeti Akadémia Színházművészeti-díja (Színházművészeti Tagozat),
- A Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti-díja és – e megnevezéssel első alkalommal 2021-ben adományozandóan – Szőnyi Erzsébet-díj – A Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti-díja (Zeneművészeti Tagozat),
- Cs. Szabó László-díj – A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti-díja (Művészetelméleti Tagozat).

A tagozati díjat az azt gondozó tagozat – tagozati ülés keretében – egyszerű többséggel meghozott döntése alapján adományozza. A díjban nem részesíthető az MMA tagja; a díjból évente tagozatonként legfeljebb kettő adományozható; a díjjal járó pénzbeli elismerés összege bruttó 1 millió forint.

A Pályázati alapok fejezeti kezelésű előirányzat terhére kiírt pályázat tagozati tematikájáról és eredményéről a megelőző pont nyújt tájékoztatást.

A köztestület tagozatai 2020–2021-ben

		Rendes tagok száma* (fő)		Levelező tagok száma* (fő)	
Tagozat	Tagozatvezető	2020	2021	2020	2021
Építőművészeti Tagozat	Turi Attila	28	28	2	4
Film- és Fotóművészeti Tagozat	Buglya Sándor	20	19	5	7
Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat	Szenes István	28	30	6	6
Irodalmi Tagozat	Mezey Katalin	37	35	2	4
Képzőművészeti Tagozat	Stefanovits Péter	39	36	2	4
Művészetelméleti Tagozat	Solymosi-Tari Emőke	6	10	13	9
Népművészeti Tagozat	Kékedi László	18	20	6	5

Színházművészeti Tagozat	Rátóti Zoltán/Nagy Viktor**	32	36	8	6
Zeneművészeti Tagozat	Tóth Péter	27	29	4	4

**tárgyév december 31-i adat*
***2020. november 5-től*

Építőművészeti Tagozat

Programok

2020

Csomópontok címmel rendezték meg a 60. születésnapját ünneplő Turi Attila építész és alkotótársai kiállítását a Pesti Vigadó földszinti és alsó szinti kiállítótereiben. A február 2-ig látható tárlat három évtized alkotásait mutatta be, képet adva a családi házaktól az iskolákon át, a nagy összefogással megvalósított programszintű beregi és a vörösiszap-katasztrófa utáni újjáépítési munkákig ívelő életműről. Dénes Eszter Pro Architectura díjas építész, a kiállítás kurátora és az alkotó január 10-én és február 2-án tartottak szakmai tárlatvezetést az érdeklődőknek, a tárlat kerekasztal beszélgetéssel zárult.

Január 22-én a szentendrei Városháza épületében került sor az Építőművészeti Tagozat *Szentendre Kultúrpart 2019* című pályázatának ünnepélyes eredményhirdetésére. A fiatal építészek számára hirdetett felhívás építészeti-tájépítészeti eszközökkel megfogalmazott javaslattételt várt Szentendre történeti belvárosában egy unikális kulturális és szabadidő centrum létrehozására védett épületegyüttesek bevonásával és rehabilitációjával, a Duna-korzó sétányrendszerébe integrálásával – egészen a Duna vízfelületéig kitágítva és megkomponálva a térsort. A pályaműveket bemutató kiállítást január végéig tekinthették meg az érdeklődők. Február 26-án a díjazásban részesült pályaművek alkotói tartottak tervismertetést a Magyar Építőművészek Szövetsége Kós Károly termében, ahol a pályázati felhívásra beérkezett 37 pályaművet február 24 és 28. között lehetett megnézni.

Szeptember 17-én rendezték meg az Építészklub egyetlen estjét, amelyen Német András és Salamin Miklós köztestületi tag előadását hallgathatták meg az érdeklődők.

Az Építőművészeti Tagozat kiemelt figyelmet fordít a fiatal építészgenerációra: feladatának tekinti, hogy segítse az értékfelismerést, a tehetségek szakmai előmenetelét, ezért 2020-ban nyolcadik alkalommal pályázatot hirdetett a fiatal (40 év alatti) építészek számára. Az október végén meghirdetett, *Keszthely balatoni központjának fejlesztése 2020* megnevezésű pályázat keretében építészeti-tájépítészeti eszközökkel megfogalmazott javaslattételt vártak a kiemelt jelentőségű területen egy magas szintű szolgáltatást nyújtó, multifunkcionális együttes (strand, wellness, szórakoztató kereskedelmi és más egységek) létesítésére vonatkozóan. A benyújtási határidő december 11. volt, a felhívásra 24 érvényes pályamű érkezett, az eredményhirdetés – a járványhelyzet miatt – személyes részvétel nélkül, az MMA honlapján lehetett megtekinteni 2021. január 21-tól.

Az Építőművészeti Tagozat a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központtal közösen szervezett konferenciát Zalaváry Lajos Kossuth- és Ybl-díjas építész, az MMA néhai tagja munkásságáról október 12-én a Pesti Vigadó Makovecz termében. Az elhangzott előadások felrajzolták Zalaváry munkásságának történeti hátterét, a kiemelkedő alkotások létrejöttének körülményeit, életművének az európai és hazai építészettörténetben elfoglalt helyét. A konferencián elhangzott előadásokat és a programot követő kerekasztal-beszélgetést rögzítették, így az az MMA TV-n megtekinthető.

2021

Január 21-én került sor az Építőművészeti Tagozat *Keszthely balatoni központjának fejlesztése 2020* című pályázatának online eredményhirdetésére. A pályázat keretében építészeti-tájépítészeti eszközökkel megfogalmazott javaslattételt vártak a kiemelt jelentőségű területen egy magas szintű szolgáltatást nyújtó, multifunkcionális együttes (strand, wellness, szórakoztató kereskedelmi és más egységek) létesítésére vonatkozóan. A felhívásra 24 érvényes pályamű érkezett, közülük 10 pályamű szerzői részesültek díjazásban. A fiatal építészek számára hirdetett felhívásra benyújtott tablók bemutatására – a

járványhelyzet miatt – nem volt lehetőség, de az MMA honlapján elérhető virtuális kiállításon megtekinthették az érdeklődők.

A tagozat fel kívánja éleszteni a 2012–2016 között kialakított és működtetett rendszert, és a 2021. évi programtervébe illesztette a „Miskolci Nyolcak" találkozóinak felelevenítését, újraindítását. Ez a fórum lehetőséget kíván biztosítani a meghívott szakmai szervezetek képviselői számára a magyarországi épített környezet minősége és a magas szintű hivatásgyakorlás érdekében való együttműködésre és véleménycserére. Az első találkozóra 2021. július 8-án került sor az MMA Andrássy úti irodaházában.

Az Építészklub 2021. évi első estjét – a Covid-19 járvány alatt bevezetett intézkedések miatt – július 8-án rendezték meg a Makovecz Szalonban. Turi Attila tagozatvezető és Almássy Kornél, a MÉM MDK igazgatója *Az Építészet Ligete* címmel tájékoztatta a jelenlévőket a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ helyzetéről. Az est másik előadója a tagozat ösztöndíjasa, Miltenberger-Miltényi Miklós volt, aki *Tervek és jusztsemtervek, kalandozások építészetben és grafikában* címmel tartott előadást. Október 21-én Kő Boldizsár képzőművész *Mese Terek* című előadásában a népmesei ihletésű, térbeli mesekönyvekként funkcionáló játszótereit ismerhették meg az érdeklődők. Az éves programot a novemberi Építészklub zárta, amelynek keretében Kelecsényi Csilla textilművész, akadémikus és Somogyi Pál építész, belsőépítész, akadémikus *Párhuzamok II.* című előadása hangzott el.

Az Építőművészeti Tagozat 2021-ben kilencedik alkalommal hirdetett pályázatot fiatal (40 év alatti) építészek számára. A *Badacsonyi kulturális és turisztikai központ 2021* című pályázat – a korábbi pályázatokhoz hasonlóan – lehetőséget kívánt adni a fiatal építészeknek, hogy az aktuális témára, felvetésre javaslatot adjanak, és ezeket konkrét tervi és rajzi formában mutathassák meg a szakmai közönségnek, valamint az építészet iránt érdeklődőknek, a tervpályázatokra jellemző konkrét megkötések nélkül; a település lakói pedig olyan gondolatokhoz juthattak ezáltal, melyek segítségül szolgálhatnak a későbbiekben a terület megfelelő hasznosításához. A december 10-i benyújtási határidővel meghirdetett felhívásra 35 pályamű érkezett, az ünnepélyes eredményhirdetés és a pályaműveket bemutató kiállítás megnyitója 2022. február 2-án volt a badacsonytomaji Hableány étteremben.

Ösztöndíjak

2020

Tagozati ösztöndíjban részesült *Cséfalvay Gyula* építész, aki a Diósgyőri Vár eddigi és jövőbeni rekonstrukcióján keresztül vizsgálja a 2010-es évektől kezdődően a műemlék helyreállítás elveit és gyakorlatát. *Emődi Tamás* építész, művészettörténész tanulmányát *Az Erdély és Kelet-Magyarország közötti partiumi régió Árpád-kori építészete a kutatások és műemlék-helyreállítások tükrében* címmel készíti el az ösztöndíjas időszak alatt. *Szekér György* építész, művészettörténész a műemléki helyreállítások elméleti alapjainak és az építészeti megvalósítás gyakorlati kérdéseinek vizsgálatát tűzte céljául.

Visszalépés miatt rövidebb időszakban részesül ösztöndíjban *Miltenberger-Miltényi Miklós* építész, aki a magyar építészet történetének kiválóságait felvonultató táblaképek elkészítését vállalta programjában.

2021

A 2021. szeptember 1. és 2022. augusztus 31. közötti időszakra tagozati ösztöndíjban részesült *Bertha Franciska* publicista *Magyarország, mint inspiráció – Hazánk hatása az olasz építészetre régen és ma* című tanulmányával, *Fejérdy Péter* építész *A szociális építészet dilemmái* című tanulmányával. *Lente András* építész Jánossy György építész (1923–1998) grafikai hagyatékának feldolgozását vállalta az ösztöndíjas időszakban, továbbá *Varga Csaba* építész *Nagymaros, a főépítész szemével* című dolgozatában fogalmazza meg áttekintését és a továbbfejlődés lehetőségeit 20 éves főépítészi munkájának tapasztalatai alapján.

Tagozati díj 2020–2021

A Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti-díjat a tagozat

- 2020-ban *Wagner Péter* és *Köllő Miklós* építész,
- 2021-ben *Kovács Kázmér* sepsiszentgyörgyi és *Benczúr László* építész

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok, nem akadémikus tagok

2020

A március 15-i nemzeti ünnep alkalmából Kossuth-díjban részesült *Skardelli György* Ybl Miklós-díjas építész, érdemes művész, akadémikus.

Ybl-díjban részesült *Csontos Györgyi* köztestületi tag.

Pro Architectura díjat kapott építészeti alkotás kategóriában *Dénes György* és *Détári György* köztestüteti tag, valamint *Ferencz Marcel* akadémikus.

2021

Nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából Kossuth-díjban részesült *Turi Attila* Ybl Miklós-díjas építész, a tagozat vezetője Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során Makovecz Imre szellemi örökségét méltó módon folytató, a hagyományok megőrzését a jelenkor igényeivel harmonikusan ötvöző, az organikus építészet mestermunkáinak számító, formagazdag alkotásokat felvonultató, kimagasló színvonalú tervezői életműve elismeréseként.

Ybl Miklós-díjat vehetett át *Erhardt Gábor* építész, az MMA köztestületi tagja tervezői munkássága, főépítészi, kutató és rendszerező építészetelméleti, oktatói, szerkesztői tevékenysége, valamint építészeti közéleti szerepvállalása elismeréseként.

A tagozat akadémikusainak székfoglaló előadásai

Vadász Bence 2021. június 21-én tartotta székfoglaló előadását a Pesti Vigadó Makovecz termében *„Építészeti kóborlások" – Családi inspirációk biztonságából a határmezsgyék felfedezéséig* címmel.

Film-és Fotóművészeti Tagozat

Programok

2020

2020-ban a tagozat – az MMA Kiadóval együttműködve – egy új kötet előkészítését kezdte el monográfia sorozatához. A Dárday István és Szalai Györgyi filmrendező életpályáját bemutató könyv az alkotópáros 80. születésnapja alkalmából jelenik meg 2021-ben.

Január 27. és február 2. között rendezték meg a 6. Budapesti Nemzetközi Dokumentumfilm Fesztivált, amelynek megvalósításához a köztestület a záróesemény megszervezésével járult hozzá. A fesztivál életműdíját Dárday István és Szalai Györgyi filmrendező, akadémikus vehette át.

Az MMA által támogatott Kovács László és Zsigmond Vilmos Magyar Operatőr Verseny díjátadóját február 7-én tartották a Pesti Vigadóban, amelyen Máthé Tibor, Jancsó Nyika és Szalai András operatőr életműdíjban részesült.

Március 11-én akadémikustársai fotóvetítéssel és beszélgetéssel köszöntötték Tóth György fotóművészt 70. születésnapja alkalmából a Makovecz Szalonban.

A Mozi a Vigadóban | Akadémikusportrék sorozat keretében október 22-én Nagy János szobrászművész portréfilmjét tekinthették meg az érdeklődők.

Decemberben jelent meg az MMA Kiadó gondozásában *Végkiárusítás* címmel Barabás Klára filmtörténész András Ferenc filmrendező, akadémikus életművét összefoglaló kötete, valamint *Részletekben az egész* címmel Bán András könyve Haris László fotóművészről, akadémikusról.

2021

A koronavírus-járvány miatt rendhagyó módon, online rendezték meg március 1. és 10. között a 7. Budapesti Nemzetközi Dokumentumfilm Fesztivált, amelynek megvalósításához támogatóként a Magyar Művészeti Akadémia is hozzájárult.

Az MMA által támogatott Kovács László–Zsigmond Vilmos Magyar Operatőr Verseny díjátadóját is online tartották meg április 17-én.

A Magyar Film Napja alkalmából április 30-án online filmestet szerveztek az Uránia Nemzeti Filmszínházban a tagozat támogatásával. A program első felében három, mára klasszikussá vált rövidfilmet – Kósa Ferenc, Sára Sándor és Tóth János, az MMA néhai tagja, továbbá Gyöngyössy Imre alkotását – tűzték műsorra, majd a megidézett mesterek munkásságához is

kötődő kisjátékfilm, Bicskei Zoltán rendező, akadémikus *Láttam* című filmjét nézhették meg Magyarországon először az érdeklődők a virtuális mozivásznon. Siflis Zoltán, a magyar filmtörténet őskorát megidéző, *A kamerás emberek – a mozi, a kinematográfia úttörőinek története a Délvidéken* című dokumentumfilmje zárta az estet; a vetítés előtt Gelencsér Gábor filmesztéta mondott bevezetőt.

A salföldi Pajta Galéria létrejöttének 30. évfordulója alkalmából június 10-én megnyitott jubileumi kiállítás a tagozat támogatásával valósult meg.

Június 17. és 19. között az MMA támogatásával rendezték meg Szombathelyen a 8. Savaria Filmszemlét, amelyhez kétnapos szakmai konferencia is társult. A szakmai zsűri munkájában évről-évre részt vesz András Ferenc Kossuth-díjas filmrendező, akadémikus.

A tagozat szeptember 3-án a Pesti Vigadóban köszöntötte Dárday István Kossuth- és Balázs Béla-díjas, valamint Szalai Györgyi Balázs Béla-díjas filmrendezőt, akadémikust, akik tavaly töltötték be a 80. életévüket, de a pandémia miatt meghiúsult a tiszteletükre tervezett rendezvény. Az eseményen levetítették Dárday István *Miheztartás végett* (1971) és *Nyugodtan meghalni* (1970) című filmjét, valamint Szalai Györgyi portréfilmjét. A vetítéseket pódiumbeszélgetés követte Wisinger István Pulitzer-emlékdíjas újságíró közreműködésével.

A Pajta Galéria fennállásának 30. évfordulójához kapcsolódva szeptember 17–18-án rendezték meg a Salföldi Akadémiai Napokat a tagozat támogatásával és közreműködésével. Az esemény középpontjában a Pajta Galéria jubileumi kiadványa, a *Pajta 30 album* szerepelt, amelyet Kovács Melinda, a Galéria művészeti vezetője mutatott be. A jelenlévők megtekintették Török László fotóművész, az MMA néhai tagja által 1991-ben alapított kortárs fotográfiai gyűjtemény újrarendezett, kibővített kiállítását is.

A tagozat szeptember 18-án emlékezett meg elhunyt fotóművész tagjairól: Török László (1948–2020) emlékét Haris László fotóművész, az MMA elnökségi tagja idézte fel, és a Faluházban levetítették a Gulyás Gyula akadémikus rendezésében készült portréfilmet Normantas Pauliusról (1948–2017).

A 2020-ban elmaradt 75. születésnapi köszöntést pótolta a tagozat szeptember 23-án, Balla András Balogh Rudolf-díjas és Horváth Péter Balázs Béla-díjas fotóművész, akadémikus tiszteletére a Pesti Vigadóban szervezett esten. A vetítésre kerülő portréfilmek segítségével és a pódiumbeszélgetés során kirajzolódott művészi életpályájuk. A beszélgetőtárs Haris László fotóművész, az MMA elnökségi tagja volt.

Október 6-án filmvetítéssel és beszélgetéssel köszöntötte a tagozat Gulyás János Kossuth- és Balázs Béla-díjas filmrendezőt, akadémikust, valamint Szobolits Béla Balázs Béla-díjas filmrendezőt, akadémikust 75. születésnapjuk alkalmából a Pesti Vigadó Sinkovits Imre Kamaraszínpadán. A vetítésre kerülő dokumentum- és kisjátékfilm, illetve dokumentumfilm-részletek segítségével az érdeklődők betekintést nyerhettek több évtizedes életpályájukba.

A tagozat támogatásával valósult meg október 6. és 10. között a 21. Erdélyi Magyar Filmszemle (Filmtettfeszt) 12 városban Kolozsvártól Nagyváradig, valamint a Magyar Független Film és Video Szövetség által megrendezett országos filmfesztivál október 7. és 10. között Szombathelyen.

Jankovics Marcell Kossuth- és Balázs Béla-díjas filmrendező, művelődéstörténész, grafikus, néhai Nemzet Művésze, a Magyar Művészeti Akadémia néhai tiszteletbeli elnöke október 21-én töltötte volna be 80. életévét. Emléke előtt tisztelegve az Akadémia Jankovics-emléknapot rendezett október 20-án az Uránia Nemzeti Filmszínház Dísztermében. Délután levetítették az életműve egyik csúcspontjának tekinthető, teljes egészében ritkán látható, *Az ember tragédiája* című animációs filmsorozatot. Az emléknap a *Jankovicsok – egy család története* című dokumentumfilm ősbemutatójával zárult. A vetítés előtt Vashegyi György, az MMA elnöke emlékezett a köztestület néhai tiszteletbeli elnökére, majd Fülöp József animációs rendező, a MOME rektora méltatta Jankovics Marcell életművét.

A *Mozi a Vigadóban – Akadémikusportrék* sorozat keretében Szakolczay Lajos irodalomtörténész, művészetkritikus portréfilmjét vetítették november 4-én a Pesti Vigadóban. Az akadémikussal és Vizi Mária rendezővel folytatott beszélgetés moderátora Mirtse Zsuzsanna költő volt.

November 22-én mutatták be a *Mozi a Vigadóban – Akadémikusportrék* sorozatban Buglya Sándor Balázs Béla-díjas filmrendezőről, érdemes művészről készült portréfilmet a Pesti Vigadó Sinkovits Imre Kamaraszínpadán, a pandémia miatt

elmaradt 75. születésnapi köszöntést is megtartva. A vetítést követően Péterffy András Balázs Béla-díjas rendező, producer beszélgetett az akadémikussal.

A tagozat monográfiasorozatában – az MMA Kiadó gondozásában – decemberben jelent meg Bán András *Horváth Péter (Szabad szemmel)* című könyve, amely a fotóművész életpályáját mutatja be.

Ösztöndíjak

2020

Szatmári Gergely fotóművész az ösztöndíjat a *Holnap* munkacímű fotósorozat készítésére használja fel, *Mohi Sándor* filmrendező célja kutatás, adatfeldolgozás és dokumentumfilm előkészítése Erdély és Moldva népi kultúrájáról. *Vékás Magdolna* fotóművész dokumentarista fotósorozat készítésére részesült tagozati ösztöndíjban, *Tóth Éva* célja audiovizuális kutatás és az Új Zenei Stúdió munkásságát bemutató dokumentumfilm koncepciójának kidolgozása.

2021

A 2021. szeptember 1. és 2022. augusztus 31. közötti időszakban tagozati ösztöndíjban *Bozsó András* és *Hajdú József* fotóművész, *Nagy Ernő* operatőr és *Sívó Júlia* rendező, vágó részesült.

Tagozati díj 2020–2021

A tagozat a Szőts István-díj – A Magyar Művészeti Akadémia Film- és Fotóművészeti-díjat

- 2020-ban *Bálint Zsigmond* erdélyi fotóművész és *Tóth Péter Pál* rendező, operatőr,
- 2021-ben *Nagy Zoltán* fotóművész és *Erdélyi János* filmrendező

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok, nem akadémikus tagok

2020

Március 15-e alkalmából Balázs Béla-díjat vehetett át *Varsányi Ferenc* filmrendező, az MMA köztestületi tagja.

Novemberben Nemzet Művésze díjban részesült *Dárday István* filmrendező, akadémikus.

2021

Március 15-e alkalmából Kossuth-díjat vehetett át *Gulyás Gyula* filmrendező és *Gulyás János* filmrendező, operatőr, továbbá Magyarország Érdemes Művésze díjban részesült *Buglya Sándor* filmrendező.

Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat

Programok

2020

Február 26-án a tagozat kismonográfia sorozata két kötetének bemutatására került sor a Pesti Vigadóban. A Kótai József és Forintos Kálmán akadémikus életművét bemutató kiadványok az MMA Kiadó gondozásában készültek. Az eseményen jelen voltak a monográfiák szerzői, Holló Szilvia Andrea és Götz Eszter. A monográfiasorozat arculati tervét Árendás József akadémikus készítette.

Szeptember 17-én megnyílt a Pesti Vigadóban a *Mert nem lehet feledni…* című emlékkiállítás a trianoni békeszerződés centenáriuma alkalmából. A tárlaton 60 akadémikus, nem akadémikus köztestületi tag és nem akadémikus vett részt. A kiállításhoz kapcsolódóan katalógus készült, amely a Trianon Kutató Intézet gondozásában jelent meg.

2021

Január 31-én zárt a *„Mert nem lehet feledni…" Trianon 100* című emlék-kiállítás a Pesti Vigadóban. A tárlaton – amelyhez a Trianon Kutató Intézet közreműködésével tematikus programok kapcsolódtak és katalógus is készült – 70 képző- és iparművész vett részt az MMA akadémikus és nem akadémikus tagságából.

Április 21 és június 20. között a 90 esztendős Hager Ritta akadémikus jubileumi kiállítását mutatták be a Pesti Vigadóban *Belső Csend* címmel. A textilművész több mint hat évtizedes alkotópályájának legkiemelkedőbb munkáit bemutató tárlat a Forrás Művészeti Intézet közreműködésével valósult meg.

Április 29. és június 20. között mutatták be Baráth Ferenc akadémikus 75. születésnapi jubileumi kiállítását a Pesti Vigadóban. Az épület szuterén kiállító helyiségében az alkotó plakátművészeti munkásságát, a földszinti térben pedig képzőművészeti alkotásait lehetett megtekinteni.

Május 14. és június 27. között Árendás József és Bakos István plakátművész, akadémikus jubileumi kiállítását rendezte meg az Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozat a Pesti Vigadóban. Árendás 75. és Bakos 80. születésnapi jubileuma szolgált apropóként a retrospektív tárlat megrendezésére. A plakátművészet egyéni installációt igénylő kiállítási berendezését Lőrincz Attila tervező készítette. A kiállításhoz kapcsolódóan a két plakátművésznek monográfiája jelent meg.

Július 1. és augusztus 22. között Szenes István 75. születésnapi jubileumi kiállítását rendezte meg a Magyar Belsőépítész Közhasznú Egyesület *Képzelet és Valóság* címmel a Pesti Vigadóban. Az életmű-kiállítás közel száz molinón mutatta be a tervezőművész gazdag alkotópályáját. A kiállításhoz kapcsolódóan tárlatvezetés és szakmai napok megszervezésében működött közre tagozat.

Július 27. és augusztus 26. között rendezték meg a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban Szunyoghy András grafikusművész *Szunyoghy 75* című életmű-kiállítását. A tárlat a grafikai életmű mellett bemutatta a művész könyvtervező és könyvillusztrátori munkásságát.

Október 14. és november 20. között adott otthont a Pesti Vigadó VI. emeleti kiállítóterme és többcélú terme a *Negyedszázad* címet viselő kárpitművészeti kiállításnak. A Magyar Kárpitművészek Egyesülete alapításának 25. évfordulóját ünneplő tárlat az egyesület tagjai által közösen szőtt falikárpitokat mutatta be. Az eseményre hat közintézmény adta kölcsön a közel 100 négyzetméternyi összterületű faliszőnyegeket. A tárlathoz az egyesület gondozásában katalógus készült.

November 12. és 26. között rendezte meg a Magyar Plakát Társaság a PosterFest 3 kiállítást a MOME Groundban, amit a tagozat támogatott. A tárlat a hazai tervezőgrafika és grafikus design elmúlt két esztendejének anyagából nyílt meg.

A tagozat tagjai közül a nyár folyamán jelent meg Molnár Imre, Bakos István, Árendás József, Ambrus Éva, Hager Ritta, Schrammel Imre, Szabó Marianne és Szenes István életműalbuma és monográfiája.

Ösztöndíjak

2020

Tagozati ösztöndíjban részesült *Gaál Endre* üvegművész a síkból kilépő relief téri formakísérleteinek létrehozására, *Sipos Éva* textilművész új műalkotás létrehozására, *Szalay Edit* ötvösművész az „örökség" témakör vizuális ábrázolására, valamint *Joannidou Tomai* üvegművész templomi üvegek technikai lehetőségeinek kutatására.

2021

Tagozati ösztöndíjban részesült 2021. szeptember 1. és 2022. augusztus 31. között *Benedek Noémi* textilművész, *Darabos Anita* üvegművész, *Edőcs Márta* üvegművész és *Köblitz Birgit* üvegművész. Mindannyian új mű létrehozására nyerték el a támogatást.

Tagozati díj 2020–2021

A Magyar Művészeti Akadémia Iparművészeti- és Tervezőművészeti-díjat a tagozat

- 2020-ban *László Ottó* vasműves kovácsmester és *Lelkes László* tervezőgrafikus,
- 2021-ben *Ozsvár Péter* keramikusművész és *Vagyóczky Károly* tervezőgrafikus

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok

2020

Nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából *Lovas Ilona* Kossuth-díjat vehetett át, továbbá *Hauser Beáta* Magyarország Kiváló Művésze és *Kulinyi István* Magyarország Érdemes Művésze elismerésben részesült.

2021

Nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából *Katona Szabó Erzsébet* textilművész és *P. Benkő Ilona* keramikusművész Magyarország Érdemes Művésze elismerésben részesült.

A tagozat akadémikusainak székfoglaló előadásai

2021. szeptember 3-án *Hefter László* üvegművész tartotta meg székfoglaló előadását *Fényterek* címmel.

Irodalmi Tagozat

Programok

2020

Március 9-én az Élőfolyóirat sorozat keretében a felvidéki Opusz című folyóirat mutatkozott be, Bolemant László, Hodossy Gyula, Varga Imre, valamint Tóth László akadémikus részvételével, közreműködött Lázár Balázs előadóművész.

Október 8-án az Élőfolyóirat sorozat keretében 75. születésnapján köszöntötték Kovács István költőt, akadémikust. Az Élőfolyóirat-est – a járvány helyzetre való tekintettel – csak szűk körben valósult meg, de a felvétel az MMA TV-n megtekinthető. Az esten közreműködött Újhelyi Kinga és Szabó András előadóművész.

Október 19-én az Őszi Irodalmi Gálán a Pesti Vigadó Dísztermében a 2020-ban kerek évfordulójukat ünneplő akadémikusok, Ferdinandy György, Kovács István, Tamás Menyhért, Tőzsér Árpád, továbbá Dobos László, Makkai Ádám és Vathy Zsuzsa, az MMA néhai tagja, valamint Bertha Bulcsu, az MMA posztumusz tiszteleti tagja műveiből készült vers- és próza-összeállításokat hallhatta a nagyszámú közönség. Az eseményen közreműködött Oberfrank Pál akadémikus, Bálint Márta, Horányi László és Újhelyi Kinga színművész, valamint Csík János és zenekara.

2021

A nemzeti összetartozás napján, június 4-én az Élőfolyóirat sorozat keretében került sor a *Mégis élünk – Trianon 100,* a Magyar Művészeti Akadémia író, költő és irodalomtörténész tagjai írásait tartalmazó Trianon antológia bemutatójára az MMA irodaházában. Az eseményen közreműködött Kucsera Tamás Gergely, az MMA főtitkára, Erős Kinga irodalomtörténész, kiadóvezető, Mezey Katalin tagozatvezető, a kötet szerkesztője, Tallián Mariann és Lázár Balázs színművész, valamint Szokolay Dongó Balázs zeneművész.

Augusztus 29-én rendezte meg a tagozat az elmaradt tavaszi gála helyett Nyári Irodalmi Gáláját a Pesti Vigadó Dísztermében, amelyen a kerek születésnapjukat ünneplő akadémikusok, Ács Margit, Tóth Erzsébet és Vári Fábián László, továbbá Mács József és Sigmond István, az MMA néhai tagjai, valamint Gion Nándor, Hernádi Gyula, Kiss Dénes, Lázár Ervin, Utassy József, az MMA posztumusz tiszteleti tagjai és a magyar irodalom 2021-ben centenáriumát ünneplő, meghatározó alakjai, Mészöly Miklós és Pilinszky János műveiből hallhatott összeállítást a kortárs magyar irodalmat kedvelő közönség. Az eseményen közreműködött Lukács Sándor és Oberfrank Pál akadémikus, továbbá Hűvösvölgyi Ildikó, Lux Ádám és Újhelyi Kinga színművész.

November 3-án rendezték meg az Őszi Irodalmi Gálát, amelyen egyrészt a 2021 második felében kerek születésnapjukat ünneplő akadémikusok, Buda Ferenc, Döbrentei Kornél és Orosz István műveiből, valamint a 100 éve született Erdélyi Zsuzsanna, a jeles néprajzkutató, az MMA néhai tagja írásaiból és az általa gyűjtött archaikus imádságokból, illetve Gyurkovics Tibor, az MMA posztumusz tagja és Ratkó József költő műveiből állt össze a műsor. Az eseményen közreműködött Császár Angela, Kubik Anna, Lukács Sándor és Petrás Mária akadémikus, valamint Bálint Márta és Szabó András színművész.

November 26-án az MMA Irodalmi Tagozatának Élőfolyóirat estje keretében a tagozat által alapított *Az Év Legjobb Könyve* és a *Könyv Nívó Díjak* ünnepélyes átadására került sor. 2021-ben *Az Év Legjobb Könyve Díjat* Lőrincz György *Ma éjjel eljövök érted* című könyve kapta, *Könyv Nívó Díj*ban Jávorszky Béla *Fordul a világ* című önéletírása, Lövétei Lázár László *Feketemunka* című verseskötete, Marosi Gyula *Az ifjúság tört szárnyú madara* című prózakötete és Péntek Imre *Lírai kaleidoszkóp* című esszékötete részesült.

December 8-án az MMA irodaházának rendezvénytermében *Egyenes labirintus – Pilinszky 100* címmel a költőóriás szakrális vereseiből összeállított zenés, versszínházi előadás keretében emlékezett a tagozat a 100 éve született Pilinszky Jánosra. Az esten közreműködött Tallián Mariann és Lázár Balázs színművész, valamint Szokolay Dongó Balázs Prima Díjas zeneművész. Az előadást Rózsássy Barbara költő szerkesztette.

Ösztöndíjak

2020

Tagozati ösztöndíjban részesült *Bodnár Dániel* a *Kezdeti idők* című regénye, amely a Kádár-korszak csúcskorszakának mindennapjait mutatja be, *Lakatos Mihály* a Nyírő Józsefről szóló monográfia megírásáért, *Gere Zsolt* Vörösmarty Mihály életét és munkásságát az 1840-es években bemutató munkaterve, valamint *Zichy Mihály* Komáromy Lajos 1. világháborús naplójának (1916–1918) munkaterve.

2021

Tagozati ösztöndíjban részesült *Bartusz-Dobosi László, Gere Zsolt, Kun Árpád,* valamint *Zichy Mihály.*

Tagozati díj 2020–2021

A tagozat az Illyés Gyula-díj – A Magyar Művészeti Akadémia Irodalmi-díját

- 2020-ban *Tari István* költő és *Szávai Géza* író, műfordító, esszéista,
- 2021-ben *Oláh András* költő, író és *György Attila* író, újságíró

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok, nem akadémikus tagok

2020

A március 15-ei nemzeti ünnep alkalmából *Ács Margit* író, akadémikus és *Kodolányi Gyula* költő, író, akadémikus Kossuth-díjban, továbbá *Szentmártoni János* költő, akadémikus Magyarország Babérkoszorúja díjban részesült.

2021

A március 15-i nemzeti ünnep alkalmából *Vári Fábián László* költő, műfordító, akadémikus Kossuth-díjban, *Nagy Zoltán Mihály* író, akadémikus pedig Márai Sándor-díjban részesült.

Az MMA Irodalmi Tagozatához tartozó köztestületi tagok köréből *Bata János* író, költő, műfordító a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje polgári tagozatának kitüntetésében, valamint József Attila-díjban részesült; *Lőrincz György* író pedig a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje polgári tagozatának kitüntetését vette át. *Orbán János Dénes* író, költő Herczeg Ferenc-díjat kapott.

Prima Primissima Díjban részesült *Kovács István* költő, műfordító, akadémikus; *Ferenczes István* író, költő, akadémikus pedig Prima Díjat kapott.

Képzőművészeti Tagozat

Programok

2020

A Képzőművészeti Tagozat szervezésében február 13. és március 20. között a Pesti Vigadó földszinti és alagsori kiállító tereiben *Lelkendezések és siránkozások* címmel rendezték meg Eszik Alajos képzőművész kiállítását. A több mint 200 grafikai és festészeti lapot reprezentáló tárlat középpontjában az Eszik-életmű központi alaptézisei, az emberi test alakzatai, a figurativitásnak alárendelt humánum kifejezésmódozatai álltak. A február 12-i ünnepélyes megnyitón köszöntőt mondott Stefanovits Péter tagozatvezető, a kiállítást Sturcz János akadémikus, a tárlat kurátora méltatta. A kiállítás további értelmezését a 300 példányszámban megjelentetett leporelló segítette.

Szeptember 16. és október 18. között tekinthették meg az érdeklődők a Püspöky István Munkácsy Mihály-díjas grafikus- és festőművész életműve előtt tisztelgő emlékkiállítást a Pesti Vigadó V. emeleti kiállítótermében. A szimbólumok, metaforák és allegóriák világába emelkedő, lírai árnyaltságú, expresszív hevülettel interpretált, szürreális látomásokkal átitatott művek

az alkotó bravúros, tradicionális egyedi és sokszorosító grafikai, továbbá kevéssé közismert festészeti eszközhasználatába is bepillantást engedtek. A *Totem* című kiállítást Stefanovits Péter tagozatvezető köszöntőjét követően Wehner Tibor művészettörténész, a tárlat kurátora nyitotta meg, A kiállítás kísérőrendezvényeként október 8-án kötetlen beszélgetésre került sor a tárlat kurátorával és az alkotó művészbarátaival.

Az MMA székházában, a Pesti Vigadóban október 28. és december 6. között *A Magyar Művészeti Akadémia Képzőművészeti Tagozatának díjazottjai VI.* címmel megrendezett kamaratárlat Sulyok Miklós akadémikus kurátori válogatásában, a 2018–2019. évben az MMA Képzőművészeti Tagozata művészeti ösztöndíjában részesített Ütő Gusztáv és Zsemlye Ildikó képzőművész, Jagicza Patrícia és Kuti Botond fiatal művészeti ösztöndíjat elnyert alkotóművész, valamint Bereznai Péter és Molnár Péter, az MMA Képzőművészeti Tagozat 2018. évi díjazottjai munkáit tárta a nagyközönség elé. A tárlat megnyitásán Stefanovits Péter tagozatvezető köszöntötte a jelenlévőket, a kiállított művek interpretációját a kurátor szakmai, műelemző megnyitó beszéde segítette.

A tagozat 2020-ban a 80. születésnapját ünneplő Végh András Munkácsy Mihály-díjas festőművész munkáiból szeptember 23. és 2021. január 22. között rendezett nagyszabású kiállítást a Vigadó Galéria VI. emeleti kiállítótermeiben. Az M. Novák András akadémikus kurátori válogatásában installált nagy, szabad lélegzetű laufer vásznak, továbbá a kisebb, visszafogottabb hangvételű művek a kiváló kvalitású festőművész hatvanévnyi munkásságának hangsúlyozottan csupán az elmúlt bő évtizednyi szeletébe kívántak betekintést nyújtani. A lakonikus tömörségű *Végh80* című tárlat szeptember 22-i ünnepélyes megnyitásán Stefanovits Péter tagozatvezető köszöntötte a megjelenteket, csellón közreműködött Simkó-Várnagy Mihály előadóművész, a kiállítást Zalán Tibor költő, író ajánlotta az egybegyűltek figyelmébe. A kiállítás kísérőprogramjaként, a Budapest Art Week programsorozat részeként, október 17-én tárlatvezetésre került sor a kiállító művész és a kurátor közreműködésével.

A 2020-ban 80. életévét betöltött Csíkszentmihályi Róbert akadémikus unikális életműve előtt tiszteleg a Pesti Vigadó V. emeletén 2020. december 15. és 2021. április 20. között a tagozat szervezésében megrendezésre kerülő nagyívű tárlat. A gazdag, szerteágazó, mégis koherens életmű előtt az oeuvre műcsoportjait, ciklusait tematikusan felvillantani szándékozó kiállítás artikuláltan a befogadás élményére összpontosít: a művészettörténész elsődleges célja láttatni és érzékeltetni, hogy miként őrzi és élteti az alkotó a több évezredes művészeti múlt által kialakított, a klasszikus eszményekkel vezérelt művészeti tradíciót, és azt is, hogy önálló gondolati és formai invenciói révén hogyan avatja műveit különös, a szépségek és a rútságok szféráiban kalandozó korszerű plasztikai szintézissé. Az életmű legfontosabb alkotói periódusait reprezentáló kiállítás mintegy 70-80 plasztika és szoboregyüttes, 120 érme és néhány grafikai mű, továbbá köztéri műrészletek kinagyított repróit öleli fel. Wehner Tibor művészettörténész kurátori koncepciójának megfelelően, a közintézményi és magángyűjteményekben fellelhető műtárgyak kölcsönzését a Magyar Nemzeti Galéria és Szépművészeti Múzeum, a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum, a Kovács Gábor Művészeti Alapítvány, Kogart Kortárs Művészeti Intézmény és a jogörökösök biztosították.

2021

Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus felvezető eseményeként a tagozat tagjai, meghívottjai, valamint az MMA nem akadémikus tagjai, a Prutkay Péter és Stefanovits Péter akadémikus kurátorok nevével fémjelzett kortársművészeti szabadtéri kiállítás megrendezésével sajátos, egyéni művészetfelfogásuk kifejező eszközeivel tisztelegtek a katolikus egyház világméretű eseménysorozata előtt.

Az alkotók a klasszikus festészeti, plasztikai technikával kifejezett gondolataik mellett, a fotográfia, a digitális képalkotáson alapuló eszközök használatára alapozott műveikkel jelentek meg május 22. és július 4. között Székesfehérvár főterén, majd augusztus 1. és szeptember 12. között az Esztergomi Bazilika szomszédságában. A tárlaton huszonnyolc alkotó, az európai kultúrát alapvetően meghatározó keresztény vallási hagyomány és művészet erejéről, valamint a XXI. századi, mai napig érvényes szellemi hatásáról tett tanúbizonyságot.

Az MMA székházában, a Pesti Vigadóban október 6. és november 7. között *A Magyar Művészeti Akadémia Képzőművészeti Tagozatának díjazottjai VII.* címmel megrendezett kamaratárlat Abafáy-Deák Csillag művészeti író kurátori válogatásában, a 2019–2020. évben az MMA Képzőművészeti Tagozata művészeti ösztöndíjában részesített Csontó Lajos, Ganczaugh Miklós, Szentpétery Ádám, Szocska László képzőművész, valamint Nagy Árpád Pika és Maurits Ferenc, az MMA Képzőművészeti Tagozat 2019. évi díjazottjai munkáit tárta a nagyközönség elé. A tárlat október 5-i ünnepélyes

megnyitásán Stefanovits Péter tagozatvezető köszöntötte a jelenlévőket, a kiállított művek interpretációját a kurátor szakmai, műelemző megnyitó beszéde segítette.

Jovián György akadémikus 70. születésnapja alkalmából rendezett retrospektív kiállítást a tagozat a Pesti Vigadó VI. emeleti kiállítóterében. A 2022. január 30-ig látogatható tárlaton nagyrészt olyan, 1983 és 2021 között datált művekkel találkozhatott a nagyérdemű, amelyek hosszú évek óta köz- és magángyűjteményekben találhatók, így ritkán kerülnek közszemlére. A legjelentősebb Jovián-alkotásokat felvonultató válogatás szándékolt tiszteletadás a képzőművészet hagyományos értékei, a figurális festészet és az akadémikusi életmű előtt. A tárlat december 9-i megnyitásán Stefanovits Péter tagozatvezető köszöntötte a megjelenteket, a kiállítást Zuh Deodáth filozófiatörténész, kurátor és Baráti Kristóf akadémikus nyitotta meg. Az MMA Kiadó gondozásában 2021 őszén látott napvilágot a Jovián György munkásságát bemutató, gazdag képanyaggal illusztrált monográfia is, amely a tárlaton bemutatott művek reprodukcióit is tartalmazza.

Ösztöndíjak

2020

A benyújtott munkatervek alapján a tagozat ösztöndíjában részesült *Márkus Péter* szobrászművész az indiai írásjeleken alapuló „ohm" és „víz" fogalmak plasztikai ábrázolásáért, *Sánta Csaba* szobrászművész az archaikus jellegű geometrikus és organikus formák plasztikai absztrakciójáért, *Szepessy Béla* grafikusművész a *Magyar avagy Erdélyi Simplicissimus* pikareszk grafikai megjelenítésért, valamint *Szotyory László* festőművész a világháborús és modern repülőóriások antropomorfizált megjelenítése tematikájú sorozat-munkaterve megvalósításáért.

2021

A benyújtott munkatervek alapján a tagozat ösztöndíjában részesült *Babinszky Csilla* képzőművész a telefonos applikációk által készített digitális képekre vonatkozó festészeti reflexiók ábrázolásáért, *Imre Mariann* képzőművész a por, mint a legkisebb látható anyag képzőművészeti absztrakciójáért, *Katona Zoltán* képzőművész Capriccio pandémiára – miniatűrök című sorozat-munkaterve, valamint *Kotormán Norbert* szobrászművész az emberi figura vertikális síkra történő áthelyezési kísérleteinek autonóm megvalósításáért.

Tagozati díj 2020–2021

A Magyar Művészeti Akadémia Képzőművészeti-díjat a tagozat

- 2020-ban *Kolozsi Tibor szobrász és Muzsnay Ákos grafikus,*
- 2021-ben *Eszik Alajos festő- és grafikusművész, valamint Rónai Péter képzőművész*

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok, nem akadémikus tagok

2020

Magyarország köztársasági elnöke nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából Kossuth-díjat adományozott *Kepenyes Pál* ötvös- és szobrászművész, köztestületi tag részére Magyarország számára kivételesen értékes művészi pályafutása során az autentikus és a klasszikus szobrászi hagyományt a szürrealizmus sajátos látásmódjával ötvöző, a tér és az idő szimbólumait életre keltő alkotásokat, valamint egyedi ékszereket is magába foglaló szobrász- és ötvösművészi alkotómunkája elismeréseként; kiemelkedő képzőművészeti tevékenysége elismeréseként *Baky Péter* festőművész és *Lebó Ferenc* szobrászművész, köztestületi tag Munkácsy Mihály-díjat vehetett át.

Novemberben Nemzet Művésze elismerésben részesült *Farkas Ádám* akadémikus nemzetközi mércével mérve is jelentős szobrászművészeti alkotótevékenysége és a művészeti életben betöltött szerepe megbecsüléseként, valamint *Földi Péter* akadémikus iskolateremtő, emblematikus festőművészeti tevékenysége, egyéni, magas szintű művészete és életműve elismeréseként.

2021

Magyarország köztársasági elnöke nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából Magyarország Kiváló Művésze díjat adományozott *Szemadám György* Munkácsy-díjas festőművész, művészeti író, érdemes művész, akadémikus részére

kimagasló alkotótevékenysége elismeréseként; Prof. Dr. Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere Munkácsy Mihály-díjban részesítette *Budaházi Tibor* festőművészt, az MMA nem akadémikus tagját kiemelkedő képzőművészeti tevékenysége elismeréséül.

2021 decemberében magyar képzőművészet kategóriában Prima Primissima lett *Szőcs Miklós TUI* szobrászművész, akadémikus és Prima Díjat érdemelt ki *Barabás Márton* képzőművész, akadémikus.

A tagozat akadémikusainak székfoglaló előadásai

Csurka Eszter képzőművész 2020. szeptember 14-én *ANIMA – A mozgó lélek* címmel tartotta meg vetített képes székfoglaló előadását a Pesti Vigadóban.

Művészetelméleti Tagozat

Programok

2020

A Keddi kaleidoszkóp programsorozat 2020-ban *Szálakat szőni nemzetek között – az olasz–magyar kulturális kapcsolatok jelene címen 4 pódiumbeszélgetést tervezett az első félévre. Az első alkalmon,* február 11-én Puskás Istvánnal, Debrecen kulturális alpolgármesterével, irodalomtörténésszel, műfordítóval Andreides Gábor történész beszélgetett. A félévre meghirdetett négy alkalomból – a járványügyi helyzetre való tekintettel – ez az egy valósulhatott meg. A tervezett további három Keddi kaleidoszkóp-beszélgetés a tagozat döntése értelmében őszi időpontokra került át. Október 13-án Németh Pál pécsi szobrásszal, a Pécsi Egyetem docensével, a pécsi Fondéria Művészeti Egyesület elnökével beszélgetett Sulyok Miklós művészettörténész, akadémikus. November 3-án Csorba László történésszel, a Római Magyar Akadémia korábbi igazgatójával, a Magyar Nemzeti Múzeum címzetes főigazgatójával Farkas Adrienne televíziós újságíró beszélgetett. Az évben utolsóként december 1-re meghirdetett program ismét elmaradt a járványügyi intézkedések miatt, ezért annak megrendezését a tagozat 2021. évre halasztotta. A megvalósult beszélgetéseket rögzítették, és az MMA TV-n megtekinthetők. Az év második félévére tervezett újabb 4 pódiumbeszélgetést is 2021-re halasztották.

A tagozat szeptember 11-én *Közszolgálatiság – média – kultúra* címen egynapos konferenciát tartott az MMA irodaházának rendezvénytermében. A Kucsera Tamás Gergely főtitkár és Solymosi-Tari Emőke tagozatvezető által szervezett, neves előadókat felsorakoztató konferencia az alkotmányos jogi szabályozottság kérdéseitől jutott el a közszolgálatiság elvein és gyakorlatán keresztül a médiaszolgáltatás, médiatartalmak gyártásának kérdéseihez, a médiafogyasztás társadalmi szokásainak vizsgálatához.

A tagozat akadémikusai Győr és környékén szakmai tanulmányúton vettek részt október 16. és 18. között, melynek keretében nem csak a város múzeumait, képtárait, hanem kulturális és oktatási intézményeit is meglátogatták, számos tárlatvezetésen, színházi előadáson, szakmai beszámolón vettek részt, és eszmecserét folytattak Győr város kulturális elitjével.

A tagozat által támogatott kiadványok, rendezvények

A tagozat az MMA Kiadó közreműködésével 2020-ban az alábbi kötetek megjelenését támogatta: Ablonczy László *A Hamlet dráma színházi előadásainak története,* Szász László *Bánffy Miklós. Monográfia,* Szegő György *Válogatott építőművészeti tanulmányok,* valamint Páva István *Az erdélyi magyar néptánc* – ez utóbbi angol nyelven jelent meg.

Az elmaradt programok forrásának átcsoportosításával a tagozat támogatta továbbá a *Parlando* című zenepedagógiai folyóirat 170 írásból álló, 2020/6 számának megjelentetését; a Legenda Közművelődési Egyesületet a Lechner-család krónikájához forrásszöveg kiadásának előkészítésében; a Balassi Kiadó Kft-t a *Csíksomlyói iskoladrámák* című kötet kiadásában; a Cédrus Művészeti Alapítványt a Napút folyóirat *Nemzet a muzsikájában* című zenetörténeti tematikus számának megjelenését. Ugyanezen maradvány forrásból támogatta továbbá Csapody Miklós *Szakralitás és esztétikum - Bálint Sándor és a művészetek* című könyvének promóciós kampányát és az Orkesztika Alapítványt a Szólóduó Nemzetközi Táncfesztivál előkészítésében.

2021

A Keddi Kaleidoszkóp programsorozatban 2020-ban *Szálakat szőni nemzetek között – az olasz–magyar kulturális kapcsolatok jelene* címen négy pódiumbeszélgetést tervezett a tagozat, de a járványügyi helyzet miatt többszöri áttervezéssel is csak három valósulhatott meg. A negyedik alkalomra, amelyen Gian Luca Borghesével, a Budapesti Olasz Kultúrintézet igazgatójával beszélgetett Ordasi Zsuzsanna művészettörténész, 2021. június 16-án került sor. Az eseményt rögzítették, így az az MMA TV-n megtekinthető. A második félévre tervezett pódiumbeszélgetések a programsorozat fő szervezőjének visszalépésével elmaradtak. (A korábbi szakmai felelős Sulyok Miklós akadémikus volt, aki 2015-től folyamatosan közel félszáz pódiumbeszélgetést szervezett meg.) A tagozat tagjainak megállapodása szerint 2022-től minden félévnek más akadémikus lesz a szervezője, akit mindig az adott tematika szerint választ ki a tagozat.

Augusztus 25-26-án egy dél-dunántúli szakmai tanulmányút keretében először a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyre látogatott el a tagozat. A Duna–Dráva Nemzeti Park vendégeiként előadásokat hallgattak meg a mohácsi csata 500 éves évfordulója megemlékezéseinek előkészületeiről és a helyszínen folyó legújabb tudományos kutatások eredményeiről. Dévényi Sándor akadémikus Siklós nevezetességeivel ismertette meg az akadémikusokat, ezután a Nagyharsányi Szoborparkot keresték fel, és eszmecserét folytattak a műalkotásokkal kapcsolatos teendőkről. Tárlatvezetésen vett részt a tagozat az Ős-Dráva Látogatóközpontban és meglátogatott több ormánsági templomot is.

Konferenciák

2021-ben három nagy sikerű konferenciát bonyolított le a tagozat. Szeptember 28-án *Víz, ami körülvesz minket – A jövőbeli globális vízgazdálkodás fenntarthatóságának megjelenítése a művészetben és tudományban* címmel a Pesti Vigadó Makovecz termében rendeztek egynapos konferenciát Csernyus Lőrinc akadémikus, szakmai felelős irányításával. A konferencián a víz és több művészeti ág (építészet, tájépítészet, képzőművészetek, zene, textilművészet) kapcsolatáról, és a vízgazdálkodással foglalkozó tudományok (geológia, hidrológia) területéről hallgathatott előadásokat a közönség. Az eseményről szóló összefoglaló az MMA TV-n tekinthető meg.

2021-ben új konferenciasorozatot indított a tagozat, melynek célja a határon túli magyar művészet feltérképezése, bemutatása, a nemzeti kulturális egység erősítése. A sorozat első rendezvénye Solymosi-Tari Emőke tagozatvezető szervezésében, november 23-án, a Pesti Vigadó Makovecz termében *„Mind magyarok vagyunk!" – Egység a sokféleségben* címmel valósult meg. A rendezvényen a Kárpát-medence több határon túli magyarlakta régiójából (Erdély, Felvidék, Délvidék), nyolc különböző művészeti ágról (irodalom, építészet, zene, ipar-, képző-, fotó- és filmművészet, színpadi folklór) szóltak az előadások. A konferencián elhangzott Subedi Anna (ének) és Kéry Tamás (zongora) hangversenye magyar zeneszerzők dalaiból, és bemutatták Zágoni Bálint *Janovics Jenő, a magyar Pathé* című filmjét az erdélyi magyar filmforgatás kezdeteiről. A konferenciáról készült összefoglaló az MMA TV-n, a teljes konferencia az MMA honlapján tekinthető meg.

A tagozat december 9-10-én, az MMA irodaházának rendezvénytermében rendezte meg – a 2020-ban a járványügyi helyzet miatt elmaradt – *Kánonváltás* című konferenciáját Sturcz János akadémikus szervezésében, akinek munkáját Sulyok Miklós akadémikus segítette. A kétnapos konferencia többek között azt a kérdést járta körül, hogy történt-e kánonváltás a '89-es politikai változást követően a magyar kultúrában, a különböző művészeti ágakban, és ha nem, akkor kell-e, indokolt-e új vagy más kánon. A közönség előadásokat hallgathatott a kánonelméletekről, a balliberális kánont kiegyensúlyozni hivatott intézményekről és az egyes művészeti ágakra lebontott kánonkérdésekről. A konferenciáról készült összefoglaló az MMA TV-n, a teljes konferencia szerkesztett anyaga az MMA honlapján tekinthető meg.

Ösztöndíjak

2020

A tagozat 2020–2021. évi ösztöndíját *Pozsgai Péter* történész, *Papp Endre* irodalomtörténész, *Lovász Irén* néprajzkutató és *Józsa György Zoltán* ruszista kapta.

2021

A 2021/22. évre szóló tagozati ösztöndíjban *Balog László* könyvtárvezető, *Csete Örs* könyvtáros, *Károlyi Katalin* énekművész, valamint *Szántó F. István* Hamvas-kutató részesült.

Tagozati díj 2020–2021

A tagozat a Cs. Szabó László – A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti-díját

- 2020-ban *Koncsol László irodalomkritikus, esszéíró, hely- és művelődéstörténész, költő, műfordító, szerkesztő, valamint Máté Zsuzsanna főiskolai tanár, művészetfilozófus,*
- 2021-ben *Sándor András* költő, irodalomtörténész, irodalom- és művészetkritikus, valamint *Schubert Gusztáv* filmkritikus

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok, nem akadémikus tagok

2020

A március 15-i nemzeti ünnep alkalmából *Berlász Melinda* zenetörténész Széchenyi István-díjban részesült.

2021

Kossuth-díjban részesült *Lovász Irén* népdalénekes, néprajzkutató, érdemes művész, a tagozat köztestületi tagja.

A tagozat akadémikusainak székfoglaló előadásai

Sebő Ferenc népzenekutató, előadóművész 2020. március 9-én *Városi népzene?* címmel tartotta meg székfoglaló előadását a Pesti Vigadóban.

Kulin Ferenc 2021. június 21-én *Nemzeti hagyományaink geopolitikai szerepéről* címmel, Szakolczay Lajos június 22-én *Határontúli magyar irodalom* címmel, továbbá 2021. augusztus 31-én Kucsera Tamás Gergely *„A BESZÉLGETÉS FOLYTATÓDIK" Hommage á Molnár Tamás* címmel tartotta meg székfoglaló előadását a Pesti Vigadó Makovecz termében.

Népművészeti Tagozat

Programok

2020

Január 22-én, a Magyar Kultúra Napja alkalmából *Himnusz, a magyar nép imái* címmel a tagozat akadémikusai és nem akadémikus köztestületi tagjai közös kiállításának megnyitójára került sor a Pesti Vigadóban. A kiállításhoz kapcsolódóan ünnepi előadó estet rendezett a tagozat a Pesti Vigadó Sinkovits Imre Kamaraszínpadán.

Március 6. és 8. között rendezték meg Békéscsabán a Kárpát-medencei Népi Textilfesztivál XVII. Országos Textiles Konferenciáját, amelynek társrendezvényeként megnyílt a *Népi textíliák a mai életünkben* című országos pályázati kiállítás is. A biennálé egyike a köztestület hosszú távú szakmai együttműködéseinek.

A járványügyi könnyítések nyári-ősz időszakában sikerült megvalósítani a tagozat által szervezett és/vagy támogatott népművészeti alkotótáborokat:

- Moldvai csángó hagyományőrző tábor (július 20–26., Pomáz);
- a Kallós Alapítvány népművészeti nevelési programjai (július–augusztus, Válaszút, Erdély);
- a Gömöri Kézművesek Társulásának népművészeti programjai (július-szeptember, Várhosszúrét, Felvidék);
- Zalai Népművészeti Alkotótábor (augusztus 13–20, Zalaegerszeg);
- Mezőségi Székely Néptánctábor és Népművészeti alkotótábor (augusztus 24–31, Mezőbergenye, Erdély);
- Gyimesi gyermek népművészeti programok (szeptember-október, Gyimesbükk, Erdély);
- Jobbágytelki népművészeti programok (augusztus-szeptember, Jobbágytelke, Erdély);
- Családi Kézműves Szaktábor (augusztus 31. – szeptember 13., Kisgyőr);
- „Magyarország Betlehemese – A Nemzet Betlehemese" népművészeti alkotótábori hétvégék (augusztus–szeptember, Kisgyőr);
- „Trianon 100" Nemezművészeti Közösségi Alkotótábori hétvégék (július–szeptember, több helyszínen).

A *Nemzedékről – Nemzedékre* elnevezésű népművészeti nevelési-oktatási szakmai konferenciasorozat éves rendezvénye helyett, mely a pandémia miatt ellehetetlenült, a tagozat azonos tematikával, a konferenciasorozat korábbi eseményeinek

anyagaira támaszkodva az *Anyanyelvű kultúra, nemzeti önazonosság, művészettel nevelés* című tanulmánykötet megjelenését támogatta.

2021

2021 júniusától, a járványügyi korlátozások feloldását követően folyamatosan rendezték meg a tagozat támogatásával és szakmai felügyeletével, évtizedes együttműködő partnerekkel a gömöri (Felvidék) és válaszúti (Erdély) népművészeti oktatási programokat.

Június 20. és 30. között zajlott a Kisgyőri Kézműves Szaktábor, július 1. és augusztus 30. között pedig kisgyőri népművészeti és oktató- és alkotótábori hétvégeket tartottak.

A korábbi évek szakmai programjainak folytonosságát fenntartva július 7-től 11-ig Nagykőrösön az Országos Nemezművészeti Alkotótábort, július 8-tól 11-ig a tiszaeszlári Nemzetközi Kovácsművészeti Találkozót, július 25. és 30. között a Székely-Mezőségi Néptánctalálkozót (Mezőbergenye, Erdély), augusztus 9-től 15-ig a Nádudvari Népművészeti Tábort és augusztus 23-tól 27-ig a Létavértesi Népművészeti Tábort rendezték meg a tagozat támogatásával és a tagok aktív szakmai közreműködésével.

Augusztus 27. és 30. között tartotta meg a tagozat éves tanulmányútját Borsodban. A kihelyezett szakmai üléssel és jótékony célú előadóesttel egybekötött eseményen került sor az alkotótábori közösségi alkotások átadására és az ösztöndíjasok szakmai szimpóziumára is.

Október 11-én avatták fel a Somogy megyei Nagyberényben Erdélyi Zsuzsanna, az MMA néhai tagja, a tagozat első tagozatvezetőjének és adatközlőjének, Babosné Ruzics Rozáliának közös emlékművét.

A tagozat 2021 novemberére tervezett Erdélyi Zsuzsanna 100, illetve Andrásfalvy Bertalan 90 tisztelgő konferenciák helyett, a járványügyi helyzetre való tekintettel azonos tematikával és szakmai céllal három tanulmánykötetet jelentetett meg, melyeket 2022 januárjában, a Magyar Kultúra Napja alkalmával teljes terjedelmükben elektronikus formában is elérhetővé tett a világhálón az MMA.

Ösztöndíjak

2020

A tagozat a tagozati ösztöndíjakat határon túli magyar népművészeknek, oktatási szakembereknek ítélte meg népművészeti oktatási-nevelési munkájuk támogatásáért, közösségépítő tevékenységüket segítendő, így 2020-ban *Kisné Portik Irén* tanár, népi kézművesség oktató, néprajzkutató, *Salamon József* lelkipásztor, egyesületi vezető, *Nagy Ferenc* kántor, egyesületi vezető és *Badin Ádám* mesemondó, egyesületi vezető részesült az ösztöndíjban.

2021

A tagozat a 2021–2022. évi tagozati ösztöndíjakat *Szabó Gábor* erdélyi tanárnak, népművészeti oktatónak, *Antal Antal* erdélyi népművésznek, egyesületi vezetőnek, *Kristóf Tibor* felvidéki népművésznek, koreográfusnak, valamint *Nagy Árpád* erdélyi népművésznek, egyesületi vezetőnek ítélte oda.

Tagozati díj 2020–2021

Az Erdélyi Zsuzsanna-díj – A Magyar Művészeti Akadémia Népművészeti-díjat a tagozat

- 2020-ban *Zentai Tünde néprajzkutató, történész, az MTA doktora és Nagy György fafaragó népművész,*
- 2021-ben *prof. em. Barna Gábor* néprajzkutató és *Székely Orsolya* filmrendező

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok, nem akadémikus tagok

2020

A március 15-ei nemzeti ünnep alkalmából Kossuth-díjat vehetett át *Erdélyi Tibor* néptáncművész, koreográfus, fafaragó, a népművészet mestere, az MMA köztestületi tagja.

Nemzet Művésze címben részesült *Kovács Miklós* Kossuth-díjas népművész, kékfestő mester, az MMA köztestületi tagja.

2021

A március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából Széchenyi-nagydíjban részesült *Dávid Katalin* Széchenyi-díjas művészettörténész, művészeti író.

A tagozat akadémikusainak székfoglaló előadásai

2020. március 2-án *Budainé Kósa Klára* keramikus népművész *Etűdök agyagra - szimbólumok a magyar népművészetben* címmel és *Bereczky Csaba* fafaragó népművész *A nomád nemzedék útján napjainkig* címmel tartotta meg székfoglaló előadását a Pesti Vigadó Makovecz termében.

2021. szeptember 3-án tartotta meg *A teljesség körül.* című székfoglaló előadását *Szerényi Béla* a Pesti Vigadóban.

Színházművészeti Tagozat

Programok

2020

A tagozat rendszeresen szerepelteti éves tagozati programjai között a színházművészeti fesztiválok, szakmai találkozók támogatását. A 2020-ra tervezett fesztiválprogramok közül a COVID járvány miatt csak a február 6. és 9. között Budapesten megrendezett IV. FACT Fesztivál valósulhatott meg, amely a művészeti egyetemek nemzetközi találkozója, workshoppal, szakmai konferenciával egybekötve.

Február 26-án, az MMA irodaházában tartott sajtótájékoztatóval elindult a híres erdélyi színházi rendező munkássága előtt tisztelgő Harag György-emlékév, amelynek megvalósítását a tagozat is támogatta.

Szeptember 11-én a kaposvári Csiky Gergely Színházban tartották meg a *Párbeszéd a magyar színház jövőjéről 7.* elnevezésű előadó-művészeti szakmai konferenciát és az Országos Színházi Évadnyitót. A hetedik alkalommal megrendezett találkozó szakmai beszélgetéseit, a járványügyi helyzetre tekintettel meghozott óvintézkedések miatt, az érdeklődők a személyes megjelenés kizárásával, online követhették.

Október 2-án ünnepelte 90. születésnapját Bertalan Tivadar Kossuth-díjas festő, grafikus, látványtervező, író akadémikus. A kerek évforduló alkalmából október 1-jén művésztársai és barátai, műveiből összeállított kamaratárlattal egybekötött felolvasóesttel köszöntötték a művészt a Pesti Vigadó Sinkovits Imre Kamaratermében.

A Színházművészeti Tagozat kiemelt feladatának tartja a magyar színházművészet értékeinek felkutatását és népszerűsítését, s ennek jegyében folytatódott a 2019-ben indított hangoskönyv sorozat, *Színészlegendák – válogatás régi magyar színházi nagyjaink írásaiból II.* címmel. A hangoskönyv-sorozat második darabja, amely a Petőfi Irodalmi Múzeum – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet gyűjteményében fellelhető anyag 1900–1945 között keletkezett írásaira épül, 2020 októberére készült el, bemutatójára november 2-án került sor az MMA irodaházában.

2021

A tagozat rendszeresen szerepelteti éves tagozati programjai között a színházművészeti fesztiválok, szakmai találkozók támogatását, amelyek egy része 2021-ben a Covid-19 járvány miatt elmaradt; a Monodráma és Stúdiószínházi Fesztivált (MOST), valamint a Színművészeti Egyetemek Találkozóját (Szín-Tár) 2021 szeptemberében rendezték meg.

A Színházművészeti Tagozat kiemelt feladatának tartja a magyar színházművészet értékeinek felkutatását és népszerűsítését, s ennek jegyében folytatódott a 2019-ben indított hangoskönyv-sorozat, *Színészlegendák – válogatás régi magyar színházi nagyjaink írásaiból* címmel. A hangoskönyv-sorozat harmadik darabja, a Petőfi Irodalmi Múzeum–Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet gyűjteményében fellelhető anyag, a közelmúlt legendás színházi nagyságainak írásaira épül. A Magyar Katolikus Rádió közreműködésével készült felvételekből 500 CD megjelentetésére is lehetőség nyílt.

2021 októberében, a megnyitásának 125. évfordulóját ünneplő Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház adott otthont a színháztörténeti (vándor)kiállításnak, amelynek ünnepélyes megnyitóján a Színházművészeti Tagozat is képviseltette magát.

A szeptemberben Budapesten megrendezett 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére nyílt meg a győri bencés gimnáziumban *A szakralitás misztériumai* című „utazó" kamaratárlat, amelyet szeptember–október hónap folyamán tekinthettek meg az érdeklődők.

Szeptember 22-én, a *Jelmezköltészet* című program keretében, 75. születésnapja alkalmából köszöntötte a tagozat Tordai Hajnal akadémikust az Akadémiai Szalonban.

Október 5-én *Ami volt, az elmúlt már…* címmel zajlott Császár Angela akadémikus köszöntése a Pesti Vigadó Sinkovits Imre Kamaraszínpadán.

Ösztöndíjak

2020

A tagozati ösztöndíjat négy színművésznek ítélte oda a tagozat: *Majzik Edit* színművész – Színházi előadás létrehozása „Színházi és konyhai kalandozások Laborfalvival, Blahával, Fedákkal" címmel; *Naszlady Éva* színművész – Színházi előadás létrehozása a Nemes Nagy Ágnes Művészeti Szakgimnázium tanulóival, az emmauszi úton történt események bemutatására; *Sáfár Mónika* színművész – Legyél Te is rímvadász– rendhagyó irodalomóra felsőtagozatos iskolásoknak; *Varga Klára Dóra* színművész – Árpád-házi Szent Margit életét feldolgozó előadás létrehozása, bemutatása.

2021

Galántai Csaba bábművész Pünkösti Andor élete és művészete címmel tanulmány készítésére; *Juhász Róza* színművész Jókai Anna Átvilágítás című művének színpadi adaptációja és előadás megvalósítására; *Sáfár Mónika* színművész *Legyél Te is rímvadász* címmel rendhagyó irodalomóra megvalósítására; *Rideg Zsófia* dramaturg *Örök Anya* címmel Juhász Ferenc A mindenség szerelme című művének színpadra állítására nyerte el a tagozat ösztöndíját.

Tagozati díj 2020–2021

A Magyar Művészeti Akadémia Színházművészeti-díjat a tagozat

- 2020-ban *Egri Márta* és az erdélyi *Csiky András* színművész,
- 2021-ben *Venczel Vera* színművész és *Dobos Imre* nagyváradi színművész

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok, nem akadémikus tagok

2020

A magyar kultúra napja alkalmából *Bereményi Géza* akadémikus Kölcsey-emlékplakettet kapott.

Február 28-án, a Magyar Mozgókép Szemle alkalmából *Béres Ilona*, *Cserhalmi György* és *Eperjes Károly* akadémikus a Magyar Filmakadémia életműdíjában részesült.

A március 15-ei nemzeti ünnep alkalmából *Császár Angela* akadémikus Magyarország Kiváló Művésze, *Cseke Péter* és *Nagy Viktor* akadémikus Magyarország Érdemes Művésze címben részesültek.

2021

A március 15-ei nemzeti ünnep alkalmából *Mécs Károly* akadémikus Kossuth-nagydíjban részesült, *Cseke Péter* akadémikus, *Szarvas József* akadémikus és *Harsányi Gábor* köztestületi tag Kossuth-díjban részesült. Magyarország Kiváló Művésze lett *Bodolay Géza* és *Nemcsák Károly* köztestületi tag, továbbá Magyarország Érdemes Művésze címet kapott *Lux Ádám* köztestületi tag.

Március 25-én, Bartók Béla születésnapján Bartók Béla–Pásztory Ditta-díjat kapott *Rost Andrea* akadémikus.

Június 25-én, a Magyar Mozgókép Szemle alkalmából *Mécs Károly* akadémikus és *Tordai Teri* köztestületi tag a Magyar Filmakadémia életműdíjában részesült.

December 13-án Arany Medál-életműdíjat kapott *Tordai Teri* köztestületi tag.

A tagozat akadémikusainak székfoglaló előadásai

2020. március 9-én *„… pontosan, szépen…"* címmel tartotta meg akadémiai székfoglalóját Eperjes Károly színművész.

2021. augusztus 31-én tartotta akadémiai székfoglalóját Cserhalmi György *Állj, ki vagy?* címmel a Pesti Vigadó Makovecz termében.

Zeneművészeti Tagozat

Programok

2020

2020-ban is a Pesti Vigadó Dísztermében valósult meg a Zuglói Filharmónia – MMA által is támogatott – Pastorale ifjúsági hangversenysorozata. A népszerű bérletsorozat kezdeményezője és ötletgazdája a köztestület akadémikusai, Záborszky Kálmán karmester, a Zuglói Filharmónia művészeti vezetője és Solymosi-Tari Emőke zenetörténész az MMA Művészetelméleti Tagozata vezetője, a sorozat szerkesztője és állandó műsorvezetője.

Január 25-én és 26-án *Fantasztikus szimfónia* címmel Berlioz világa került műsorra; a Zuglói Filharmónia – Szent István Király Szimfonikus Zenekarát Kovács János vezényelte, közreműködött Schöck Atala (ének) és Háry Ágnes (brácsa).

Február 22-én és 23-án *Mesternő és tanítványa* címmel Kertesi Ingrid és Subedi Anna énekművész mutatkozott be. A Zuglói Filharmónia – Szent István Király Szimfonikus Zenekarát Ménesi Gergely vezényelte, közreműködött Dobozy Borbála (csembaló), Virág Emese (zongora), valamint a Magyar Táncművészeti Egyetem balett tanszékének hallgatói.

A Pesti Vigadó Dísztermében 2018. november 21-én megrendezett *Hommage à Erkel* hangverseny nagy sikerére tekintettel a köztestület két vidéki városban, március 5-én Szombathelyen, a Bartók Teremben és március 6-án Zalaszentgróton, a Városi Könyvtár és Művelődési-Felnőttképzési Központban ismételte meg az Akadémia zeneszerző tagjainak – Erkel Ferenc tiszteletére komponált – zenekari műveiből összeállított hangversenyt. Erkel Ferenc *Ünnepi nyitánya* mellett elhangzott Tóth Péter *Hunyadi-intermezzója*, Balassa Sándor *A Nap fiai* című kompozíciója, Kocsár Miklós *Capriccio*, Kovács Zoltán *Három a tánc (In memoriam Erkel)*, s Dubrovay László Tavaszi (VI.) szimfóniája *Hommage à Erkel* műve. A Szombathelyi Szimfonikus Zenekart Medveczky Ádám vezényelte.

Széchényi Ferenc halálának 200. évfordulójára emlékezve a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával valósulhatott meg a Zeneakadémia Solti termében megrendezett hangverseny.

Az MMA ösztöndíjasait bemutató sorozat keretében október 13-án, a Pesti Vigadó Dísztermében Fejes Krisztina zongoraművész adott hangversenyt Beethoven, Kodály, Bartók, Debussy, Chopin, Wagner-Liszt zongoradarabjaival.

December 14-én, a Pesti Vigadó Dísztermében *Dubrovay László Összes zongoraműve II.* lemezbemutató hangversenyét online követhették az érdeklődők. A zeneszerzővel és Balázs János zongoraművésszel Juhász Előd beszélgetett.

2020 decemberében a tagozat támogatást nyújtott online hangversenyek megrendezéséhez, illetve felvételéhez:

A közelmúltban elhunyt Szőcs Gézának állított emléket a NobilArt Egyesület. Az online dalest műsorán kortárs magyar zeneszerzők által megzenésített Szőcs-versek szerepeltek.

Pécsett, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának Zeneművészeti Intézete szakmai hetének koncertjén kortárs zeneszerzők magyar költők verseire komponált dalai hangzottak el Wiedemann Bernadett, Tatai Nóra és Papp Viktor énekművész, valamint Nagy Márta zongoraművész előadásában.

Budapesten, a Rózsák terei görögkatolikus templomban tartott istentiszteleten ősbemutatóként hangzott el Mohay Miklós akadémikus Aranyszájú Szent János liturgiája a Szent Efrém Férfikar előadásában.

Az esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola zongoráinak karbantartási költségeihez is hozzájárult a tagozat.

2021

Január 10-én a Pesti Vigadó Dísztermében Klukon Edit és Ránki Dezső zongoraművész tisztelgett Erdélyi Zsuzsanna, az MMA néhai tagja emléke előtt, aki ezen a napon lett volna 100 éves. A járványhelyzet miatt a közönség online közvetítéssel követhette a koncertet, amelyről egyúttal felvétel is készült.

2021-ben is a Pesti Vigadó Dísztermében valósult meg a Szent István Filharmonikusok – MMA által is támogatott – Pastorale című családi előadás-sorozata. A népszerű bérlet kezdeményezője és ötletgazdája Záborszky Kálmán karmester, akadémikus, a zenekar művészeti vezetője és Solymosi-Tari Emőke zenetörténész, akadémikus, a sorozat szerkesztője és állandó műsorvezetője. A Pastorale-sorozatot ebben az évben is rögzítette az MTVA.

Május 25-én a Zeneművészeti Tagozat – az MMA ösztöndíjasait bemutató hangversenysorozat keretében – Mocsári Károly zongoraművész online koncertjének műsorát közvetítette és örökítette meg.

A köztestület június 4-én hangversennyel emlékezett meg a Pesti Vigadó Dísztermében a trianoni békeszerződés ratifikálásának 100. évfordulójáról. A műsort Kassai István zongoraművész, akadémikus szerkesztette.

A Magyar Hegedű Ünnepe két napos programsorozatát 2021-ben is Szecsődi Ferenc hegedűművész, akadémikus gondozásában és közreműködésével mutatták be a Pesti Vigadó Északi termében június 5-én és 6-án. A látogatók kipróbálhatták a hazai hangszerkészítők instrumentumait, és megtekinthették Véber Noémi képzőművész *Hegedűk trikolorban* című kiállítását.

Június 10-én a tagozat programjaként, a Pesti Vigadó Dísztermében került sor a Szent István Filharmonikusok közreműködésével a versenygyőztes fiatalokat bemutató hangversenyre. A Záborszky Kálmán akadémikus által fémjelzett rendezvényt az MTVA is rögzítette.

A Magyar Művészeti Akadémia támogatásával a Magyar Kodály Társaság és a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége (KÓTA) közös kiadásában jelent meg a *Szőnyi Erzsébet emlékére* című könyv, melyet június 28-án mutattak be a Pesti Vigadó Makovecz termében Márkusné Natter-Nád Klára, a kötet szerkesztője, valamint Kollár Éva akadémikus, karnagy, egykori tanítvány részvételével. Az eseményen közreműködött a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Leány Kamarakórusa Sapszon Ferenc akadémikus vezényletével. A programról hang és képrögzítés is történt több kamerás HD videofelvétellel, melyből szerkesztett összefoglaló is készült.

A tagozat kerek születésnapos akadémikusait a Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus tagjai és hangszeres szólisták köszöntötték a Pesti Vigadó Dísztermében. A koncerten a korabeli klasszikus művek mellett a tagozat rendes tagjainak szerzeményei, valamint két ősbemutató is a repertoár részét képezte.

A köztestület akadémikusainak, valamint Balassa Sándor, az MMA néhai tagjának műveiből hangzott el egy csokornyi huszonöt muzsikus közreműködésével november 9-én a Pesti Vigadó Dísztermében a *Kortárs kamarahangverseny* című koncerten, amelyet a Bartók Rádió is rögzített.

Az esztendő egyik kiemelt eseménye volt a köztestületi programként megvalósult *Mesék zenében* című est, amelyben a Győri Filharmonikus Zenekar vitte színre Balassa Sándor, Dubrovay László, Kovács Zoltán, Nógrádi Péter és Tóth Péter mesét feldolgozó szerzeményét. A narrátor Császár Angela akadémikus volt, a produkció december 8-án a Pesti Vigadó Dísztermében, december 9-én pedig a győri Richter János Hangverseny-és Konferenciateremben került színre nagy érdeklődés mellett. A koncertet a Bartók Rádió is felvette és képi anyagot is rögzítettek későbbi televíziós adáshoz.

A Zeneművészeti Tagozat több vidéki rendezvény megvalósulását is támogatta, így augusztusban a debreceni Kortárszenei énekversenyt Petrovics Emil emlékére, szeptemberben a Temesvári Magyar Napok keretében a Martzy Johanna emlékversenyt, valamint a Hegedűtanárok Országos Versenyét Szegeden, novemberben a Szegedi Kortárs Zenei Napokat, szintén novemberben a makói Nemzetközi Fúvószenekari Kurzust, valamint decemberben a Gödöllői Szimfonikus Zenekar karácsonyi koncertjét, melyen közreműködött a Cantemus Vegyeskar is.

Ösztöndíjak

2020

A tagozat *Nagy Márta* és *Kaczmarczyk Adrienne* 2019/2020. évi ösztöndíjának egy évvel történő meghosszabbításáról, valamint – a 2020. szeptember 1-től 2021. augusztus 31-ig tartó időszakban – további két ösztöndíjas személyéről döntött. Nagy Márta zongoraművész *A XX. századi magyar költők megzenésített versei* után a 2020–2021. évi pályázati időszakban a XX. századi kórusművek kutatását, feldolgozását vállalta, míg Kaczmarczyk Adrienne zenetörténész témája ismét Liszt Ferenc, ezúttal a Faust- és Dante-szimfónia párhuzamainak és különbségeinek feltérképezése.

Gurmai Éva zenetörténész Erkel Ferenc Névtelen hősök című operájának zenei könyvtárakban, gyűjteményekben történő sokoldalú kutatómunkája (a Magyar Állami Operaház Erkel-műhelyével együttműködésben).

Molnár Éva karnagy munkatervét a XXI. századi kortárs magyar szerzők új egyneműkari műveinek bemutatása és folyamatos előadása (a cappella, illetve hangszer vagy kamarazenekari kísérettel) témában nyújtotta be, további tervei között szerepel *Hangképek-összművészeti randevú* előadások, a közös éneklés örömének megismertetése, közönségbázis építése, interaktív ifjúsági hangversenyek szervezése, a vokális műfajok népszerűsítése határon innen és túl is.

2021

A 2021. szeptember 1-től 2022. augusztus 31-ig tartó időszak két ösztöndíjasa *Ertüngealp Alpaslan* karmester és filozófus, aki három kötetes művében a zene metafizikájának és episztemológiájának megalkotására vállalkozik, valamint *Gémesi Géza Dániel,* aki Liszt Ferenc Faust-szimfóniájának forrásanyagát értékeli újra és rekonstruálja a zenekari ősváltozatot.

Tagozati díj 2020–2021

A Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti-díját és – 2021-től – a Szőnyi Erzsébet-díjat – a Magyar Művészeti Akadémia Zeneművészeti-díját a tagozat

- 2020-ban *díjában a kolozsvári Béres Melinda hegedűművész és a galántai Józsa Mónika karnagy,*
- 2021-ben *Budai Lívia* operaénekes és *Fekete Győr István* zeneszerző-zenepedagógus

részére adományozta.

Állami kitüntetésben, művészeti díjban részesült akadémikusok, nem akadémikus tagok

2020

Március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából *Szecsődi Ferenc* Liszt Ferenc-díjas hegedűművész, érdemes művész, akadémikus és *Illényi Katica* Liszt Ferenc-díjas hegedű- és thereminművész, az MMA nem akadémikus köztestületi tagja Magyarország Kiváló Művésze kitüntetésben, *Tóth Péter* Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, akadémikus Magyarország Érdemes Művésze kitüntetésben részesült.

2021

Március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából a Magyar Érdemrend lovagkeresztje polgári tagozata kitüntetésben részesült *Dobozy Borbála* Liszt Ferenc-díjas csembalóművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Billentyűs és Akkordikus Hangszerek Tanszékének egyetemi tanára.

A tagozat akadémikusainak székfoglaló előadásai

2021. június 28-án tartotta székfoglaló előadását a Pesti Vigadó Makovecz termében *Paulik László* hegedűművész *Nicoló Paganini opus 1. Capriccioinak historikus előadásának tanulságai, avagy van-e létjogosultsága a megírásuk óta folyamatosan előadott zeneművek historikus újraértelmezésének?*, valamint *Onczay Csaba* gordonkaművész *„Gyökértelen múlt nem létezhet." Kodály és a cselló* címmel.

3. A KÖZTESTÜLET BIZOTTSÁGAI

A köztestület bizottságai 2020-2021-ben

**tárgyév december 31-i adat*

		A bizottság elnöke*		A bizottság tagjainak száma* (fő)	
Bizottság	Alapítás jogcíme	2020	2021	2020	2021
Oktatási, Képzési, Tudományos Bizottság	Alapszabály 4. § (8) bekezdés	Farkas Ádám		9	9
Nemzetközi és Határon Túli Bizottság	Alapszabály 4. § (11) bekezdés	Záborszky Kálmán		10	10
Professzori Felterjesztések Bizottsága	Alapszabály 4. § (10) bekezdés	Fekete György, az MMA elnökségének felkérése alapján/Tóth Péter, az MMA elnökségének felkérése alapján		5	5
Etikai Bizottság	Alapszabály 4. § (6) bekezdés	Dobó János		10	10
Társadalmi Tanácsadó Testület	Alapszabály 42/A. §	Vízkelety Mariann/ Vizi E. Szilveszter		5	8
a Magyar Művészet folyóirat szerkesztőbizottsága	Alapszabály 62. §	az MMA elnöke		10	10
Tagozatvezetők Egyeztető Fóruma	Alapszabály 35. §; alapító: elnök	az MMA elnöke		10	10
Jelölőbizottság	Alapszabály 43. §	Tóth Péter/Vashegyi György		9	9
Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ szakmai programtervét előkészítő elnöki bizottság	Alapszabály 35. §; alapító: elnök	az MMA elnöke		11	–
a Mohácsi Nemzeti Emlékhely megújításával és fejlesztésével összefüggő feladatokat koordináló főtitkári bizottság	Alapszabály 35. §; alapító: főtitkár	Kucsera Tamás Gergely		4	4

Oktatási, Képzési, Tudományos Bizottság

Az Alapszabály értelmében az MMA tevékenységével segíti a művészetoktatást és a művészképzést, valamint a művészeti tudományos tevékenységet, és erre a célra tagjaiból oktatási, képzési, tudományos állandó bizottságot hoz létre, működtet.

2020

A bizottság 2020-ban 5 alkalommal ülésezett, a munkaterv szerinti április–május–június hónapokra tervezett alkalmakra a járványügyi helyzetre tekintettel nem került sor.

A februári ülés az éves munkaterv kialakításán és elfogadásán túl, a Nemzeti alaptanterv és a művészetek közoktatásban betöltött helyének, szerepének napirenden tartásáról, valamint a szakképzés területét érintő legfrissebb változásokat, annak előzményeit ismertető tájékoztatásról szólt. A 2019. november végén kihirdetett, a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény rendelkezései és az új struktúrájú szakmajegyzék értelmében egyes művészeti szakmák és szakok – amelyek a

munkaerőpiacon az utóbbi években meghatározóvá váltak – a technikumi képzésbe kerültek. A szakképzés és ezzel együtt a szakgimnáziumi rendszer is jelentős átalakításon ment keresztül. A művészeti szakmák egy része az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) köznevelésért felelős államtitkársága feladatellátásában maradt, másik (kisebbik) része a szakképzésirányításért felelős Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) fennhatósága alá került. Az MMA OKTB delegáltjai érdemben részt vettek az ITM Ágazati Készségtanács ülésein, illetve egy, az ITM-ben történt államtitkári egyeztetésen, amelyek eredményeképpen a rajz tantárgyat sikerült az egyes kreatív technikumi szakmák alaptantárgyai közé soroltatni.

A bizottság márciusi ülésén – a *Művészeti szakiskolák, szakgimnáziumok fenntartásának és szakmai felügyeletének rendszere az új szakképzési törvény tükrében* című témában – Borosán Beáta, az EMMI Köznevelés Stratégiai Főosztály főosztályvezető-helyettese és Puskás G. Attila, a Köznevelési és Szakképzési Programkoordinációs Osztály vezető főtanácsosa tartott tájékoztatást a szakképzés egész területén zajló folyamatos átalakítással összefüggő szakmai munkáról. Az egyeztetések eredményeképpen a szakképzésirányítás és az EMMI között történt megegyezés szerint a művészeti grafikus képzés visszakerült a köznevelési törvény hatálya alatt működő szakgimnáziumi képzések közé a képző- és iparművészeti munkatárs gyűjtőnéven belül. Ugyanakkor a fotográfus képzés jelen szabályozás szerint a kreatív ágazatban valósul meg művészeti és kreatív fotográfus képzés néven. A bizottság napirend szerint tárgyalt a Nemzeti alaptanterv művészeti képzéseket, tantárgyakat érintő rendelkezéseiről a bizottsági szakértők elemzéseinek tükrében.

A bizottság szeptemberi ülésén javaslatot tett az MMA elnöksége részére a 2020. évben művészetoktatási területen Elismerő Oklevéllel kitüntetni javasolt személyekre, közösségekre, intézményekre. Az Elismerő Oklevelek odaítéléséről az elnökség a szeptember 7-i ülésén döntött. Az elismerések előzetesen december 2-ára tervezett ünnepélyes átadására – a járványügyi helyzetre figyelemmel – későbbi időpontban kerülhet sor.

A bizottság október 1-jei kihelyezett ülése során Péter Ágnes Munkácsy Mihály-díjas képzőművész, a Simposion Alapítvány alapító elnöke vezetésével látogatást tett Velencén az Összművészeti művésztelep–vizuális alkotótábor helyszínén, a Velencei-szigeten. A kihelyezett ülésen, amelyen Vashegyi György, az MMA elnöke is részt vett, a bizottság eszmecserét folytatott a művészeti nevelés, művészettel nevelés oktatási rendszer különböző szintjein és színterein – közoktatás, szakképzés, felsőoktatás, pedagógusképzés – történő elfogadtatásáról. A résztvevők egyetértettek abban, hogy fontos és szükséges lenne megfogalmazni és összefoglalni az „ideális helyzetet" meghatározó, a művészetoktatás, művészeti nevelés, művészettel nevelés oktatási rendszerben betöltött szerepének hangsúlyosabb megjelenítését célzó művészetpedagógiai alapelveket, és egy azokhoz kapcsolódó – a megfogalmazott célok elérését szolgáló – cselekvési, megvalósíthatósági tervet.

Az év, és egyben a 2020. november 4-ig tartó mandátummal rendelkező bizottság utolsó októberi ülésének napirendjén az eltelt három évben végzett bizottsági munka értékelésén túl, Andrásfalvy Bertalan néprajzkutató a *Történelemtanítás – Magyar néptörténet, amely kiegészíti a magyar rendi nemzet történetét* című előadása, valamint Jánosi András népzenész művészeti programkísérettel szemléltetett *A magyar népzenei hagyomány XVIII. századi örökség*" című előadása szerepelt. Andrásfalvy Bertalan egészségi állapotára és az általános járványügyi helyzetre figyelemmel végül nem tudta vállalni a személyes megjelenést, ezért a napirend témájához kapcsolódó korábban megfogalmazott gondolatainak ismertetésére került sor.

Az *Országos Köznevelési Tanács* ülésein Farkas Ádám, a bizottság elnöke, az MMA elnökségi tagja állandó delegáltként képviselte a köztestületet.

A *Köznevelés Stratégiai Kerekasztal* február 18-ai ülésén, amelyen Kucsera Tamás Gergely, az MMA főtitkára vett részt, bemutatták a Köznevelési Stratégia 2021–2030 című tervezet. A testület többi ülésén az MMA képviseletét ellátó állandó delegáltként Landgráf Katalin akadémikus képviselte a köztestületet.

2021

A bizottság 2021-ben 5 alkalommal (április 14-én online formában, azt követően személyes ülés keretében: június 2-án, szeptember 14-én, október 20-án és november 24-én) ülésezett, a tárgyév első negyedévére tervezett bizottsági ülésekre a járványügyi helyzetre való tekintettel nem kerülhetett sor.

A bizottsági ülések központi tematikája az éves munkaterv egyeztetésén túl, a művészettel nevelés oktatási rendszerben betöltött szerepének hangsúlyosabb megjelenítését célzó művészetpedagógiai alapvetésekről szóló szakmai értekezés, valamint a Pajta-kultusz közösségi újjászerveződés tárgyában megvalósult konzultációkra épült.

A művészettel nevelés oktatási rendszerben betöltött szerepének hangsúlyosabb megjelenítését célzó művészetpedagógiai alapvetésekről készített bizottsági összefoglaló anyag a jövőbeli szakmai munka alapját képezi.

A bizottság szeptemberi ülésén javaslatot tett az elnökség részére a 2021-ben művészetoktatási területen Elismerő Oklevéllel kitüntetni javasolt személyekre, közösségekre, intézményekre. Az Elismerő Oklevelek odaítéléséről az elnökség a szeptember 27-i ülésén döntött. A 2020. évi elismerések 2020. december 2-ára tervezett ünnepélyes átadását – a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet Magyarország egész területére 2020. november 4. napi hatállyal bevezetett veszélyhelyzetre figyelemmel – elhalasztották, így azok ünnepélyes átadására a 2021. évi elismerésekkel együttesen, 2021. november 3-án került sor.

A bizottság október 20-i és november 24-i ülésének napirendjén a művészettel nevelés tárgyában megfogalmazott akadémikusi alapvetések megvitatása, az alapvetéseket összefoglaló dokumentum előkészítése, egyeztetés a művészettörténet tantárgy érettségi tárgyak közül történő kivezetéséről 2024-től, valamint a bizottság 2022. évi munkatervére vonatkozó javaslattétel szerepelt.

Az *Országos Köznevelési Tanács*

Az egyes köznevelési szakmai testületekről szóló 1382/2017. (VI. 16.) Korm. határozat alapján létrehozott, a köznevelléssel kapcsolatos döntések szakmai előkészítésében közreműködő, javaslattevő, véleményező és tanácsadói tevékenységet végző országos szakmai testület ülésein Farkas Ádám, a bizottság elnöke, az MMA elnökségi tagja állandó delegáltként képviselte a köztestületet. A testület tárgyidőszakban a következő időpontokban ülésezett: március 24-én, április 29-én, május 27-én online formában, június 17-én, november 11-én, december 9-én pedig személyes jelenléttel.

Az üléseken Kisfaludy László köznevelésért felelős helyettes államtitkár a járványhelyzet oktatást érintő kérdéseiről, a digitális munkarenddel kapcsolatos kormányzati intézkedésekről, a járványhelyzet okozta helyzetre vonatkozó érettségi vizsgával kapcsolatos időszerű kérdésekről és válaszokról, a vizsgák lebonyolításáról, valamint a tanév befejezéséhez kapcsolódó szabályozásokról adott tájékoztatást. A Tanács munkatervi témái között szerepelt a beiskolázás változásainak hatása, az óvoda-iskola átmenet tapasztalatai, a Covid-19 világjárvány okozta iskolai hatások, a pedagógus motivációs rendszer, ösztönzés, a pedagógusminősítés, a pedagógusképzés, továbbképzés. A testület napirend szerint tárgyalta a 2021. évi középfokú beiskolázás lebonyolításának tapasztalatait, a központi írásbeli felvételi országos eredményének elemzését, a szóbeli felvételik lebonyolíthatóságát, hatásfokát a rendkívüli helyzetben; a járványhelyzet diákok tudására és képességszintjére gyakorolt hatásait; digitális transzformáción (eszközfejlesztés, megfelelő digitális tartalmak, a pedagógusok módszertani tudása és felkészültsége) alapuló egységes központi minőségbiztosítási rendszer kialakítását.

A *Köznevelés Stratégiai Kerekasztal*

Az egyes köznevelési szakmai testületekről szóló 1382/2017. (VI. 16.) Korm. határozat alapján létrehozott, a köznevelléssel kapcsolatos döntések előkészítésében javaslattevő, véleményező, stratégiai tanácsadói tevékenységet végző társadalmi konzultációs szakmai testületben az MMA képviseletét állandó delegáltként Landgráf Katalin akadémikus látja el, aki az Oktatási, Képzési, Tudományos Bizottság titkárával a testület két ülésén vett részt a beszámolási időszakban. A Kerekasztal január 13-i online, valamint június 30-i jelenléti ülésén a tanév végéhez és a nyári időszakhoz kapcsolódó intézkedések, az új érettségi vizsgakövetelmények, a tanárképzés tervezett reformja volt napirenden. Az ülésen Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős államtitkár tájékoztatta a Kerekasztal tagjait a tanárképzés reformja tárgyában, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Innovációs és Technológiai Minisztérium együttműködése keretében készülő jogalkotási folyamatról, amelynek eredményeképpen a Kormány 538/2021. (IX. 15.) számú rendeletével módosította a tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2021. (X. 4.) Korm. rendeletet. A hivatkozott rendelet módosította a művészeti tanárszak fogalmát, változást hozott a tanári szakképzettség elemeit és a tanárképzés szakosodási rendjét illetően, újra megállapította továbbá a jogalkotó a tanári, valamint a szaktanári mesterképzési szakok jegyzékét.

Nemzetközi és Határon Túli Bizottság

Az MMA törvény szerint a köztestület együttműködik a határon túli magyar művészeti szervezetekkel és külföldi hasonló rendeltetésű intézményekkel; az Alapszabály szerint az MMA a külföldi és nemzetközi művészeti szervezetekkel való kapcsolatok elvi kérdéseinek kidolgozását, a kapcsolattartás módját és gyakorlati megvalósítását előkészítő, valamint ezek gyakorlati megvalósításában részt vállaló határon túli, illetve nemzetközi önálló állandó bizottságot hoz létre, működtet.

2020

A Nemzetközi és Határon Túli Bizottság első, kihelyezett ülését március 6-án és 7-én Révkomáromban tartotta Kucsera Tamás Gergely főtitkár részvételével. A bizottsági ülés során az akadémikusok áttekintették a 2020-ban már megvalósult nemzetközi programokat, illetve a tervezett további rendezvényekhez fűztek javaslatokat, mindemellett a bizottsági tagok mandátumának kérdését is napirendre tűzték. A bizottság hivatalos ülésén túl szakmai látogatást tett a Komáromi Jókai Színházban, ahol az MMA delegációját Dobai Tibor gazdasági igazgató és Bárány János sajtókapcsolati munkatárs fogadták.

A bizottság második ülését szeptember 3-án tartotta a köztestület irodaházában, ahol Kucsera Tamás Gergely főtitkár ismertette a nemzetközi programok világjárvány okozta alakulását.

A bizottság tagjainak mandátuma november 4-én lejárt, ezért szükségessé vált a bizottság megújítása.

A bizottság november 24-én, online formában tartotta meg harmadik ülését, amelyen áttekintette a világjárvány okozta rendkívüli helyzet miatt a 2020-as nemzetközi programokban történt változásokat, és megvitatta a következő évre áttett és újonnan szervezett rendezvényeket. A korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben is kiemelt helyet foglal el a Külgazdasági és Külügyminisztérium magyar intézeteivel való együttműködés, valamint a Kormány által meghirdetett kulturális évadokhoz történő csatlakozás.

2021

A Bizottság 2021. évi első ülését május 25-én tartotta az MMA Andrássy úti irodaházában, Vashegyi György elnök és Kucsera Tamás Gergely főtitkár részvételével, ahol a tagok áttekintették az I. félévi programterveket. Az 1989-es határnyitásnak emléket állító *Elfolyó idő* című kortárs képzőművészeti kiállítást a Pesti Vigadóban lehetett megtekinteni 2021. február 17. és április 5. között, a járványügyi korlátozások miatt azonban csak online módon. A *V4 PoszTerra* nemzetközi plakátkiállítást, amely a Visegrádi Együttműködés 30. évfordulójának állít emléket, 2021. február 11. és április 8. között láthatták az érdeklődők a Pesti Vigadóban, ugyancsak online, virtuális galéria formájában. Ezt követően a tárlatot számos európai nagyvárosban, köztük a visegrádi országok fővárosaiban is bemutatták. A Bizottság tagjai a további előkészítés alatt álló rendezvényekről kaptak tájékoztatást: a Liszt Intézet – Stuttgarti Magyar Kulturális Központban szeptemberben nyíló, a magyar zsinagógaépítészetet bemutató kiállításról, a Dante halálának 700. évfordulója előtt tisztelgő tárlatról a Római Magyar Akadémián, illetve a Budapesten megrendezendő 52. Eucharisztikus Kongresszushoz kapcsolódó két rendezvényről is.

A Bizottság második ülését október 25-én tartotta Vashegyi György elnök és Kucsera Tamás Gergely főtitkár részvételével, amelyen az MMA Titkársága Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztálya beszámolt a május 25-i ülés óta lebonyolított programokról. Budapesten, a szeptember 5. és12. között megrendezett 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszushoz kapcsolódóan mutatták be a Római Magyar Akadémián a *Ne féljetek*! című kortárs képzőművészeti kiállítást, továbbá a Magyar Művészeti Akadémia irodaházának Andrássy úti frontján eucharisztikus kerítéskiállítást láthattak az érdeklődők, amelyet később több külföldi helyszínen is bemutattak (Erdélyben, Lengyelországban, Németországban, Olaszországban). A stuttgarti Liszt Intézetben zsinagógaépítészeti kiállítás nyílt *Építs nekem hajlékot! – magyar zsinagógák és közösségeik* címmel. Rómában, Dante halálának 700. évfordulója alkalmából, a Falconieri-palotában szeptemberben nyílt meg a *Kinek a pokla ma Dante pokla?* című kiállítás, amely elnyerte az olaszországi Dante Bizottság támogatását. A tervezett programok közül kiemelésre került a december elején a Pesti Vigadóban újranyíló *V4 PoszTerra* nemzetközi plakátkiállítás.

A Bizottság december 17-én tartotta harmadik ülését Vashegyi György elnök és a november 5-i hatállyal megválasztott főtitkár részvételével. Richly Gábor bevezetőjében tájékoztatta a Bizottságot, hogy a jövőben szorosabb együttműködés kialakítását tervezi a Külgazdasági és Külügyminisztériummal annak érdekében, hogy az Akadémia támogatásával még több sikeres nemzetközi programot lehessen megvalósítani, különös tekintettel a külföldön működő magyar kulturális intézetekre. Az MMA Titkársága Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztálya tájékoztatta a tagokat arról, hogy december 8-án – immár a kiállító művészek és a közönség részvételével – újra megnyitották a *V4 PoszTerra* nemzetközi plakátkiállítást a Pesti Vigadóban. Ezt követően a Bizottság meghallgatta a következő évre tervezett nemzetközi és határon túli programokra vonatkozó tájékoztatást, megvitatta a világjárvány okozta rendkívüli helyzet miatt a 2022-re tervezett

nemzetközi programokban történt változásokat, továbbá a 2022-re áttett és újonnan szervezett rendezvényeket. A tagok javaslatokat tettek a Tamási Áron-emlékévhez, illetve a Kodály Zoltán évfordulóhoz kapcsolódó, elsősorban határon túli, valamint nemzetközi programokra. A Bizottság tájékoztatást kapott továbbá a Műcsarnokban megrendezett *Kik vagyunk?* és *Képekben gondolkodnak* című kiállításokból összevont utazó kiállítás bemutatásának tervéről a Római Magyar Akadémián, valamint a Liszt Intézet – Londoni Magyar Kulturális Központban. A Bizottság egyetértett abban, hogy a tárlatot Magyarország Kolozsvári Főkonzulátusa szervezésében Erdélyben is mutassák be az érdeklődő közönségnek.

Professzori Felterjesztések Bizottsága

A köztestület a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) rendelkezései szerint főiskolai vagy egyetemi tanár kinevezését kezdeményezheti; az Alapszabály szerint ennek előkészítése érdekében bizottságot hoz létre, működtet.

2020

A bizottság a beszámolási időszakban március 16-án ülésezett. Az ülésen – a jelölt meghallgatását követően – döntött az egyetemi tanári munkaköri címre felterjesztés elnökség elé terjesztéséről.

2020-ban a bizottság felterjesztése nyomán Kelecsényi Csilla akadémikus kapta meg egyetemi tanári kinevezését.

2021

A bizottság 2021-ben két alkalommal – január 15-én és december 8-án – ülésezett. A január 15-i ülésen – a jelölt meghallgatását követően – döntöttek Dr. habil. Vas Bence tanszékvezető egyetemi docens egyetemi tanári munkaköri címre történő felterjesztésének elnökség elé bocsátásáról.

A bizottság felterjesztése nyomán az MMA elnökségének egyetértésével az emberi erőforrások minisztere javaslatára Vas Bence megkapta a köztársasági elnöktől egyetemi tanári kinevezését.

December 8-i ülésén a bizottság – az Alapszabály rendelkezéseinek változására figyelemmel – egyhangúlag elfogadta ügyrendjét, amelyet az elnökség jóváhagyott, valamint megvitatták a bizottság 2022-ben esedékes feladatait és az azokhoz kapcsolódó javaslatokat.

Etikai Bizottság

Az Alapszabály értelmében a köztestület őrködik a magyar művészeti élet szabadsága és a művészeti közélet tisztasága felett; ennek érdekében etikai kódexet alkot, és etikai bizottságot hoz létre, működtet.

2020

Az Etikai Bizottság a 2020. január 1. és december 31. közötti időszakban – mivel etikai eljárás lefolytatására nem került sor – általános éves és egyben mandátumzáró ülését szeptember 25-én tartotta. A bizottság ez alkalommal áttekintette a hároméves működésével, a mindenkori feladataival és az azokhoz kapcsolódó eljárásrenddel összefüggő szabályozási kérdéseket, amelyek napirenden tartása mellett változatlanul fontosnak tartja és javasolja az eljárási kérdések további jogi szempontból történő pontosítását, egyeztetését.

2021

Etikai eljárásra konkrét etikai panaszbejelentés hiányában nem került sor, a bizottság általános éves ülését 2021. október 13-án tartotta. A bizottság ez alkalommal áttekintette a mindenkori feladataival és az azokhoz kapcsolódó eljárási renddel összefüggő szabályozók vonatkozó rendelkezéseit (Etikai Kódex, Etikai Bizottság ügyrendje, etikai eljárásrend tervezete), amelyek napirenden tartása mellett továbbra is fontosnak tartja az eljárási kérdések további jogi szempontból történő pontosítását, egyeztetését, a vonatkozó szabályozók összhangba hozatalát.

Társadalmi Tanácsadó Testület

A Társadalmi Tanácsadó Testület az MMA társadalmi szerepvállalása, illetve gazdasági partnerkapcsolatai hatékonyságának elősegítése érdekében jött létre, s működik 2016. februárjától. A testület legitimációját erősíti, hogy arról 2017. december 14-től az MMA törvény is rendelkezik.

2020

A testület elnöke Vízkelety Mariann, az Igazságügyi Minisztérium egykori igazságügyi kapcsolatokért felelős államtitkára, majd 2020. június 1. napjától az állami szervek működésének elemzéséért felelős miniszterelnöki biztosa. További tagjai Jávor András, a Magyar Kormánytisztviselői Kar tiszteletbeli elnöke, Maróth Miklós professzor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Irányító Testületének elnöke, Vizi E. Szilveszter professzor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, valamint 2020. szeptember 22-i lemondásáig Freund Tamás, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Az MMA elnökségének 74/2020. (10. 07.) számú határozata alapján a köztestület elnöke Hámori József Széchenyi-díjas biológust, egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagját kérte fel a testület ötödik tagjának, Freund Tamás eredeti mandátumából hátralévő, 2020. október 8. napjától 2021. december 21. napjáig tartó időszakra. A testület tagjainak mandátuma egységesen 2021. december 21-én jár le.

A Társadalmi Tanácsadó Testületének első féléves ülését 2020. július 1-én tartotta a koronavírus-járvány miatti veszélyhelyzet feloldását követően az ügyrend általi szabályok figyelembevételével. A testület napirend szerint tájékozódott a Nemzeti Kulturális Tanács felállításáról, a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ végleges elhelyezésére szolgáló Városligeti fasor 9–11. számú ingatlanegyüttes és a Műcsarnok épületének rekonstrukciós beruházásairól, az MMA Titkársága Szervezeti Működési Szabályzatának változásáról, valamint a köztisztviselői és munkavállalók részére kiadott rendkívüli vészhelyzet miatt megtett munkáltatói intézkedésekről.

A testület 2020. évi második féléves ülését a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendeletre, valamint a veszélyhelyzet idején alkalmazandó további védelmi intézkedésekről szóló 479/2020 (XI. 3.) Korm. rendeletre, továbbá a járványügyi helyzet súlyosbodására figyelemmel nem tartották meg.

2021

A Társadalmi Tanácsadó Testület tagjainak mandátuma egységesen 2021. december 21-én lejárt, erre tekintettel az MMA elnöksége 73/2021. (12. 06.) számú határozatában döntött a Társadalmi Tanácsadó Testület újjáalakításáról a következő három évre vonatkozóan. A Testület újraválasztott tagjai Vízkelety Mariann, Vizi E. Szilveszter, Jávor András, Maróth Miklós, Klinghammer István, újonnan választott tagjai: Prőhle Gergely diplomata, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Stratégiai Tanulmányok Intézetének igazgatója, a Magyarországi Evangélikus Egyház világi vezetője, Parti Tamás közjegyző, a Budapesti Közjegyzői Kamara elnöke, a Magyar Országos Közjegyzői Kamara elnökhelyettese, Balog Zoltán református püspök, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkészi elnöke.

A testület első ülését augusztus 30-án tartotta, ahol a napirend szerint tájékozódott az MMA törvény módosításáról, a 2021-ben időszerű akadémikusválasztásról, a főtitkárválasztás folyamatáról, a főtitkárjelöltekről, továbbá az MMA elnöke ismertette a köztestületi állandó díjakban részesülők körét. A testület tagjai átfogó képet kaptak a köztestület beruházásainak és felújításainak helyzetéről, valamint a jövőbeni tervekről a Pesti Vigadó, a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ és a Műcsarnok tekintetében.

A testület 2021. évi második félévi ülésére december 17-én került sor, amelyen meghallgatták a november 5-től megválasztott főtitkár, Richly Gábor bemutatkozását. Az ülésen elfogadták az Alapszabály módosítása miatt szükségessé vált új ügyrendet, továbbá az MMA elnöke ismertette az újjáalakuló Társadalmi Tanácsadó Testület tagjainak megválasztásáról szóló 73/2021. (12. 06.) számú elnökségi határozatát.

A Magyar Művészet folyóirat szerkesztőbizottsága

Az Alapszabály értelmében az MMA tagjait a köztestületi működésről, az azzal összefüggő egyéb kiegészítő információkról, a magyarországi és határon túli magyar művészeti eseményekről, továbbá a hazai, valamint nemzetközi művészeti és tudományos közösségek által vitatott-befogadott művészetelméleti, illetve művészettörténeti teoretikus eredményeiről évente négy alkalommal saját alapítású folyóiratában, a Magyar Művészetben tájékoztatja. A kiadványról bővebben az 5. pont, MMA Kiadó Nonprofit Kft. alpont nyújt tájékoztatást.

A szerkesztőbizottság feladata kettős, egyfelől előkészíti az folyóirat soron következő lapszámát, másfelől értékeli az aktuális számot.

A bizottság a lapszámok megjelenéséhez kapcsolódva tartotta meg üléseit, amelyeken a lapszámok tartalmi összeállításáról döntöttek.

Tagozatvezetők Egyeztető Fóruma

Az elnök által létrehívott állandó bizottság biztosítja az elnök és az egyes tagozatok közötti közvetlen kapcsolatot, emellett lehetőséget teremt a tagozatok együttműködésére, több tagozatot érintő kérdések egyeztetésére. A tíz főből álló elnöki bizottság elnöke a Magyar Művészeti Akadémia elnöke, további tagjai a tagozatvezetők.

2020

2020-ban a bizottság két alkalommal ülésezett.

Júniusban a Tagozatvezetők Egyeztető Fóruma döntést hozott arra vonatkozóan, hogy a tagozatok mely jelölteket támogatják 2020-ban a Magyar Művészeti Akadémia életút díjának, valamint a Magyar Művészeti Akadémia köztestületi állandó díjainak odaítélésével kapcsolatban.

Október 7-én a Tagozatvezetők Egyeztető Fóruma elfogadta a beszámolót a 2019/2020. évi tagozati ösztöndíjakról, valamint tájékozódott a 2021. évi programok tervezéséről. A tagozatvezetők felvetették a pályázati támogatás minimum összege, valamint a kiadható tagozati díjak mennyisége felülvizsgálatának szükségességét.

2021

2021-ben – a kialakult járványügyi helyzetre tekintettel – a Tagozatvezetők Egyeztető Fóruma június 7-én tartotta ülését. A megbeszélés témája volt az MMA életút-díjának, valamint az MMA köztestületi állandó díjainak odaítélése, az ösztöndíjas beszámolók elfogadása, továbbá tájékoztatás hangzott el az ún. „kétezrelékes" szabály lehetséges bevezetéséről, illetve a Tokajban és környékén megvalósuló fejlesztésekről.

A Tagozatvezetők Egyeztető Fóruma november 26. és 29. között elektronikusan döntött az ösztöndíjas beszámolók elfogadásáról.

Jelölőbizottság

Az Alapszabály 43. § (3)-(6) bekezdése szerint az elnök, a tiszteletbeli elnök, az alelnökök, a főtitkár, az elnökségi tagok választását jelölőbizottság készíti elő, amelynek tagozatonként egy-egy tagja van.

2020

A Magyar Művészeti Akadémia életében 2020-ban ismételten tisztújítás volt napirenden; a szeptember 7-i közgyűlés kiemelt feladata volt a tiszteletbeli elnök, az elnök, a két alelnök és a négy fő elnökségi tag megválasztása.

A Jelölőbizottság 2020. május 27-én megalakult, elfogadta ügyrendjét, amelyet az MMA elnöksége 2020. június 5-i határozatával hagyott jóvá.

A bizottság június 1-jei ülésén döntött arról, hogy a tisztújítás során elsőként megkeresi az akadémia rendes és levelező tagjait és közgyűlési képviselőit, majd azt követően tesz javaslatot az elnök, alelnök és elnökségi tagi jelöltek személyére.

A bizottság arra kérte a tagságot, hogy jelöléseit 2020. június 22-ig tegye meg. A felhívásra az akadémikusok közül több mint 70 fő tett javaslatot; az elnöki tisztségre 3 főt, az alelnöki tisztségekre 25 főt, az elnökségi tagságra 77 főt javasoltak a jelölésre jogosultak.

A javasolt személyek közül 1 fő elnökjelölt, 7 fő alelnökjelölt és 17 fő elnökségi tagjelölt vállalta a jelöltséget.

A Jelölőbizottság két alkalommal személyesen, illetve folyamatosan emailben tárgyalt a jelöltek személyéről. A Jelölőbizottság a jelölések értékelése során figyelembe vette a szakmai felkészültséget, a közösségi feladatvállalást, valamint a jelölt eddigi személyes aktivitását. A jelöltek értékelésén túl a bizottság kidolgozta azt a szempontrendszert, amely alapján a jelöltnek rövid bemutatkozó anyagot kellett készítenie és a Jelölőbizottságnak eljuttatnia.

Az akadémikusok által javasolt személyek anyagait a Jelölőbizottság áttekintette és megvitatta, majd titkos szavazással döntött a bizottság által ajánlott jelöltekről.

A 2020. szeptember 7-i közgyűlés elnökké választotta Vashegyi György, tiszteletbeli elnökké Jankovics Marcell, alelnökké Marosi Miklós, elnökségi taggá Farkas Ádám, Haris László és Rátóti Zoltán akadémikust.

A 2020. október 7-i közgyűlés döntött Kiss János akadémikus alelnökké és Kovács István akadémikus elnökségi taggá választásáról.

2021

A bizottság 2021. április 21-én megalakult, megválasztotta elnökét és alelnökét, elfogadta az ügyrendjét, illetve a tisztségviselő választásához szükséges jelölőlapot. Ugyanezen a napon a bizottság felkérte az akadémikusokat, hogy tegyék meg személyi javaslataikat a főtitkár személyére vonatkozóan. A felhívásra 51 akadémikus tett javaslatot, amelyből öt volt érvényes, ebből négy fő fogadta el a jelölést.

A bizottság május 17-i ülésén elfogadta a jelöltek felé megfogalmazott pályázati kérdéseket, amelyek megválaszolását június 30-ig kellett megtenniük. A bizottság július 13-án személyesen meghallgatta jelölteket, és a meghallgatást követően mind a négy jelöltet megfelelőnek tartotta a főtitkári tisztség betöltésére.

A bizottság szeptember 27-én, Richly Gábor főtitkárrá választását követően befejezte munkáját.

A Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ szakmai programtervét előkészítő elnöki bizottság

Az Alapszabály értelmében olyan köztestületi közfeladat ellátására, amely az MMA tagozatai mellett más jellegű testületi munkát indokol – ha annak ellátására állandó bizottság és munkacsoport nem jött létre – az elnök vagy a főtitkár bizottságot hozhat létre.

Az elnöki bizottság azzal a céllal alakult, hogy előkészítse a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ szakmai programtervét, küldetésnyilatkozatát; valamint működése során támogassa a köztestület mint intézményfenntartó tevékenységét.

A kialakult járványügyi helyzetben a bizottsági tagjai személyesen nem üléseztek, ugyanakkor az érdemi javaslattevő, véleményező tevékenyég – elektronikus úton – a kialakult helyzetben is folyamatos volt.

A Budapest, Városligeti fasor 9–13. szám alatti ingatlan-együttes rekonstrukciójával, a telek rendezésével végleges helyre kerül a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ, amely helyet ad az építészeti-építészettörténeti gyűjteményének, továbbá méltó környezetet biztosít az intézményhez rendelt műemlékvédelmi tudományos gyűjteményeknek, azok megóvása, védelme, gyarapítása, közzététele, kutathatóvá tétele érdekében.

Az építészettörténeti és a műemlékvédelmi tudományos gyűjtemények egységes kezelésének kialakításával, valamint ezzel összefüggésben a Magyar Építészeti Múzeum feladatellátásával és elhelyezésének biztosításával kapcsolatos egyes intézkedésekről, továbbá a Miniszterelnökség és a Magyar Művészeti Akadémia fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításáról szóló 1771/2017. (XI. 7.) Korm. határozat rendelkezik a fejlesztés szükségszerűségéről, és biztosítja az intézmény jelenlegi – ideiglenes – működéséhez szükséges forrásokat.

A Mohácsi Nemzeti Emlékhely megújításával és fejlesztésével összefüggő feladatokat koordináló főtitkári bizottság

A bizottságot az MMA főtitkára állította fel 2020. november 25-én, 2021. augusztus 31-ig terjedő időtartamra a mohácsi csata 500. évfordulójával és a Mohácsi Nemzeti Emlékhely megnyitásának 50. évfordulójával összefüggésben megújítandó nemzeti emlékhellyel összefüggő feladatellátás kapcsán.

A bizottság 2020. november 25-én tartott ülést, melyen a Mohácsi Nemzeti Emlékhely megújításával kapcsolatos előkészítő feladatokról és azok kiemelkedő fontosságáról egyeztettek az érintettek.

A bizottság a koronavírus világjárvány miatt 2021-ben személyes jelenléti üléseket nem tudott tartani, de a Miniszterelnökség kérésére sor került a mohácsi csata 500. évfordulójával és a Mohácsi Nemzeti Emlékhely megújításával összefüggő kormány-előterjesztés tervezetének véleményezésére (amely észrevételek az előterjesztésben átvezetésre is kerültek). A bizottság elnöke felvette a kapcsolatot az időközben e körben miniszteri biztossá kinevezett Hargitai Jánossal, a térség egyéni parlamenti képviselőjével. A bizottság két tagja 2021. augusztus 27-én személyesen is megtekintette a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyet. A bizottság mandátumának lejárta ellenére az MMA a továbbiakban is kész szakmai támogatásával szolgálni az emlékhely megújításának ügyét, ennek keretében a Miniszterelnökségen október 6-án a „Mohács 500” programhoz kapcsolódó feladatokkal kapcsolatos megbeszélésre került sor, amelyen meghívottként a köztestület is

képviseltette magát. A miniszteri biztos azzal a céllal hívta össze a megbeszélést, hogy az segítse az emlékévvé nyilvánításról szóló – az MMA által is véleményezett – kormány-előterjesztés előkészítését és az emlékévről szóló, egyúttal feladatkiadó kormányhatározat-tervezet megfogalmazását.

4. A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA NEMZETKÖZI ÉS HATÁRON TÚLI TEVÉKENYSÉGE

2020

Az MMA Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztálya, hasonlóan az előző évekhez, 2020-ban is szorosan együttműködött a Külgazdasági és Külügyminisztériummal, az esetek döntő többségében a külföldi programokban való részvételre szóló felkérést a külképviseletektől, illetve a magyar intézetektől kapta. A koronavírus időszakában is folyamatos a kapcsolattartás az intézetek vezetőivel, így a helsinki, londoni, new yorki, bécsi, római, stuttgarti, szófiai, moszkvai intézetek képviselőivel, akiknek számos javaslatot tett a köztestület online kulturális tartalmak létrehozására, valamint programajánlatokat is küldött.

Építészeti tablókiállítás és szakmai találkozók a finn fővárosban

Marosi Miklós, az MMA alelnöke és Turi Attila, az MMA Építőművészeti Tagozatának vezetője január 29. és február 1. között Helsinkibe látogatott. A háromnapos program keretében Urkuti György nagykövet fogadta a magyar küldöttséget, s három szakmai találkozóra is sor került. A delegáció ellátogatott az Alvar Aalto Alapítványhoz, ahol Tommi Lindh ügyvezető igazgatóval és Nina Heikkonen programmenedzserrel folytatott beszélgetést a jövőbeni együttműködési lehetőségekről, és megtekintette a világhírű finn építész lakásmúzeumát is. A Finn Építészeti Múzeum megbízott igazgatónője, Reetta Heiskanen és az együttműködésekért felelős vezető, Arja-Liisa Kaasinen is fogadta az MMA alelnökét és az Építőművészeti Tagozat vezetőjét, akikkel építészeti csereprogramok és távlati projektek felvázolásáról folytattak eszmecserét. A magyar építészek megtekintették a finn főváros egy-egy építészeti remekművét is, majd az Amos Rex földalatti múzeumba látogattak, ahol Asmo Jaaksi alapító és Timo Riitamaa, a kulturális intézmény kommunikációs és marketing igazgatója kalauzolta végig a központon a látogatókat. A *Magyar Mozaik* című tablókiállítás megnyitójára január 30-án került sor a helsinki Magyar Kulturális és Tudományos Központban, ahol Richly Gábor, az intézet igazgatója, majd Marosi Miklós alelnök mondott beszédet és nyitotta meg a tárlatot. Az eseményhez, amely az MMA Építőművészeti Tagozatának tagjai által tervezett egy-egy épület bemutatására vállalkozott, az MMA Titkársága Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztálya *Magyar Mozaik* címmel angol-magyar nyelvű nemzetközi kiadványt is készített.

A mi Kodályunk című film vetítése Kassán

Január 30-án került sor Petrovics Eszter *A mi Kodályunk* című filmjének vetítésére a kassai Márai Sándor Alapiskola és Gimnázium épületében, majd a kassai MaJel Rovás Polgári Társulás központjában beszélgetést tartottak a filmről. Az eseményen a két alkotó, Muhi András producer és Petrovics Eszter rendező, illetve Solymosi-Tari Emőke zenetörténész, az MMA Művészetelméleti Tagozatának vezetője vett részt. A másfél órás film a Magyar Művészeti Akadémia felkérésére készült három részes sorozat első darabja, két fiatal muzsikus, Ránki Fülöp zongoraművész és Devich Gergely csellóművész szemszögéből és dialógusán keresztül mutatja be Kodály Zoltán gyermek- és fiatalkorát.

A Nemzetközi és Határon Túli Bizottság szakmai látogatása Révkomáromban

A Nemzetközi és Határon Túli Bizottság 2020. évi első, kihelyezett ülését március 6-án és 7-én Révkomáromban tartotta Kucsera Tamás Gergely, az MMA főtitkárának részvételével. A bizottság hivatalos ülésén túl megtekintette a város nevezetességeit helyi idegenvezető kíséretében, majd szakmai látogatást tett a Komáromi Jókai Színházban, ahol az MMA delegációját Dobai Tibor gazdasági igazgató és Bárány János sajtókapcsolati munkatárs fogadta. A kétnapos út záró programjaként az akadémikusok a Révkomáromi Erődöt is felkeresték.

Moholy-Nagy 125 megemlékezés az Uránia Nemzeti Filmszínházban

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetemmel (MOME) közös rendezésben valósult meg július 16-án a Moholy-Nagy László születésének 125. évfordulója alkalmából rendezett audiovizuális megemlékezés az Uránia Nemzeti Filmszínházban. Az eseményen bemutatták az MMA és a MOME közreműködésével készült *Moholy 125* című riportfilmet is. A megemlékezés-sorozat a MOME, a Magyar Művészeti Akadémia, a Nemzeti Filmintézet, a Szellemi Tulajdon Nemzeti

Hivatala, valamint az Uránia Nemzeti Filmszínház együttműködésében jött létre. Az évforduló alkalmából a művész nevét viselő Moholy-Nagy Művészeti Egyetem rendhagyó audiovizuális kampányt is készített, amelyet július 20-án, Moholy-Nagy László születésnapján mutattak be a hazai médiaszolgáltatók, online médiumok, valamint a külföldi magyar intézetek. Az évfordulóhoz kapcsolódóan 2021 januárjában a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem gondozásában, a Magyar Művészeti Akadémiával, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalával, valamint a Nemzeti Filmintézettel együttműködésben jelenik meg a Moholy-Nagy 125 megemlékezés-sorozat részeként a *Knowledge in Motion: A művészeti és design oktatás jövője - a jövő művésze* című kiadvány.

Építészeti filmsorozat az MMA akadémikusairól

2020 augusztusában neves építészeket, köztük az MMA Építőművészeti Tagozatának akadémikusait bemutató *ÚJ HÁZ* című, Szomjas György rendezte filmsorozat 10 darab, egyenként 26 perces bevezető részének angol nyelvű feliratozása készült el Koncz Gabriella vágó közreműködésével. A sorozat további 5 részének angol nyelvű feliratozása decemberben valósult meg. A kisfilmek az NKA támogatásával készültek, az MMA által támogatott angol nyelvű feliratozás pedig lehetővé tette, hogy a magyar intézetek külföldön is népszerűsítsék, szélesebb körben is láthatóvá tegyék a kortárs magyar építészet kiemelkedő alkotásait.

Az Elfolyó idő című képzőművészeti kiállítás bemutatója Rómában

Szeptember 10-én nyílt meg a Magyar Művészeti Akadémia *Elfolyó idő – Kortárs magyar művészek reflexiói a vasfüggöny lehullásáról* című kortárs képzőművészeti kiállítása a Római Magyar Akadémián. A tárlat 2019-ben, a nyugati határnyitás harmincéves évfordulójára készült, először Passauban, majd Stuttgartban és Berlinben is bemutatták a *30 éve szabadon* emlékév programsorozataihoz kapcsolódóan. A kiállítást Kudar Gábor, a Collegium Hungaricum Róma igazgatója, Terdik Sebestyén kulturális referens, illetve a tárlat kurátora, Sulyok Miklós művészettörténész, akadémikus nyitotta meg, utóbbi a járványügyi helyzetre való tekintettel online módon. A kiállításhoz olasz–angol nyelvű katalógus is készült az MMA Titkársága Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztályának gondozásában *Tempo che scorre* címmel. A koronavírus-járvány miatti, csaknem féléves kényszerű leállást követően a római Collegium Hungaricum ezzel a kiállítással nyitotta meg újra kapuit a nagyközönség előtt.

Az Elfolyó idő című képzőművészeti kiállítás bemutatója Strasbourgban

Október 20-án nyílt meg a Magyar Művészeti Akadémia *Elfolyó idő* című, kortárs képzőművészeti kiállításának szűkített válogatása, 9 művész 17 alkotásával Strasbourgban, a Lieu d'Europe interaktív múzeum pavilonjában. A strasbourgi bemutatójának időszerűségét 2020-ban az adta, hogy Magyarország éppen harminc éve lett tagja a strasbourgi székhelyű Európa Tanácsnak.

Orosz István előadása a rendszerváltozásról és a plakáttervezésről

Orosz István grafikusművésznek, akadémikusnak a rendszerváltásról és a plakáttervezésről szóló angol nyelvű előadását szeptember 4-én rögzítették az MMA irodaházában, melyet szeptember 20-án a Chelsea History Festivalon vetítettek a Londoni Magyar Kulturális Központ közreműködésével. Az esemény kapcsán az MMA Titkársága Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztálya a köztestületet bemutató és népszerűsítő rövid videó film elkészítéséhez is hozzákezdett.

Kisfilm-sorozat a 125 éves római Magyar Történeti Intézetről

1895-ben fogadta a Fraknói Vilmos alapította római Magyar Történeti Intézet első ösztöndíjasait. A mostani vatikáni nagykövetség épületében működő intézetről, illetve jogutódjáról, a Római Magyar Akadémiáról szóló kisfilm-sorozat előkészületi munkálatai 2020 novemberében kezdődtek el. A sorozat Fraknói Vilmos előtt tiszteleg, aki megteremtette Rómában a magyar történelem forráskutatásának lehetőségét, emellett Csorba László történész, a Collegium Hungaricum Róma korábbi igazgatójának közreműködésével mutatja be a vatikáni levéltárban kutató történészeket, illetve az intézményrendszer kutatásával foglalkozó tudósokat.

Orosz István grafikái Oroszországban

A köztestület akadémikus tagja, Orosz István grafikusművész munkáiból nyílt kiállítás az MMA közreműködésével 2020 novemberében az oroszországi Cseljabinszkban, majd december folyamán a Krasznojarszki Múzeumban, mely a legkiválóbb európai múzeumok rangos listájának előkelő, 50. helyét foglalja el.

Az MMA új nemzetközi kiadványai

A járványhelyzet okozta kényszerleállás és a tervezett programok jelentős részének elhalasztása miatt az MMA Titkársága Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztálya a jövőbeni rendezvényekhez kapcsolódó, nemzetközi kiadványok összeállítását és megjelentetését tűzte ki célul a 2020-as esztendőben. Ennek köszönhetően 2020 júliusában jelent meg az MMA Képzőművészeti-, illetve Iparművészeti és Tervezőművészeti Tagozatának akadémikusait bemutató *Magyar Mozaik* című, magyar-angol nyelvű kötet, majd decemberben a Film- és Fotóművészeti Tagozat művészeiről szóló, összefoglaló nemzetközi kiadvány.

2021

Moholy-Nagy 125 megemlékezéshez kapcsolódó kiadvány

2021 januárjában a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem gondozásában, a Magyar Művészeti Akadémiával, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalával, valamint a Nemzeti Filmintézettel együttműködésben jelent meg a Moholy-Nagy 125 megemlékezés-sorozat részeként a *Knowledge in Motion: A művészeti és design oktatás jövője - a jövő művésze* című, angol-magyar kiadvány.

V4 PoszTerra nemzetközi plakátkiállítás a Pesti Vigadóban

A Magyar Művészeti Akadémia a Visegrádi Együttműködés megalakulásának 30. évfordulója alkalmából hívta életre *V4 PoszTerra* című nemzetközi plakátkiállítását. A tárlat anyaga 3-3 magyar, lengyel, cseh és szlovák neves plakátművész, valamint diákjaik sorából kiválasztott ifjú plakáttervezők munkáiból állt össze. A kiállítás első állomása a Pesti Vigadó volt, ahol a műveket február 11. és április 8. között lehetett megtekinteni, a járványügyi korlátozások miatt kizárólag online, illetőleg virtuális galéria formájában. A programban partnerként szerepelt három hazai kulturális intézet is (lengyel, cseh, szlovák). Az intézetigazgatókkal, a kurátorokkal videofilmek készültek, melyek felkerültek az MMA honlapjára és közösségi média-felületeire. A Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztálya a tárlathoz ötnyelvű katalógust készített (a V4 országok nyelvein és angol nyelven). A kiállítás a budapesti bemutatót követően vándorútjára indult, és a 2021-es év folyamán Európa-szerte következő városokban mutatták be: Stuttgart, Róma, Prága, München, Helsinki, Riga, Szarajevó, a lengyelországi Krakkó, Szczawnica, Gdansk, Szczecin, Wrocław és Olsztyn.

Elfolyó idő című képzőművészeti vándorkiállítás a Pesti Vigadóban

Az *Elfolyó idő* című kortárs képzőművészeti kiállítás, amely az 1989-es nyugati határnyitásnak állított emléket, Passau, Stuttgart, Berlin, Róma és Strasbourg után tért vissza a magyar fővárosba. A tárlatot a Pesti Vigadóban február 17. és április 5. között lehetett megtekinteni, a járványügyi korlátozások miatt azonban kizárólag online formában.

Kisfilmsorozat a Fraknói Történeti Intézetről

1895-ben Fraknói Vilmos alapította meg a római Magyar Történeti Intézetet. A kerek évforduló kapcsán az intézetről – mely jelenleg a vatikáni nagykövetség épületeként funkcionál –, illetve jogutódjáról, a Collegium Hungaricum Rómáról 5 részes kisfilmsorozat készült a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával. Az epizódok Csorba László történész különböző szakterületek tudósaival folytatott beszélgetésein keresztül idézik meg a két intézmény történetét, művészeti és kultúrdiplomáciai szerepkörét, illetve a Római Magyar Akadémia korábbi ösztöndíjasainak tudományos kutatásait az elmúlt 125 év legfontosabb korszakainak bemutatásával. A kisfilmsorozat 2021 márciusában készült el és került fel az MMA közösségi média felületeire.

Kortárs művészeti kiállítás a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére Rómában

Ne féljetek! címmel rendezték meg május 27. és szeptember 10. között a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére a Római Magyar Akadémián az MMA művészeti tárlatát, melynek kurátora Hauser Beáta textilművész, akadémikus volt. A kiállításon többségében akadémikus művészek mintegy 40 alkotását mutatták be.

Eucharisztikus kerítés-kiállítás az Andrássy úton és további európai helyszíneken

Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszushoz kapcsolódóan hívta életre a Magyar Művészeti Akadémia kerítés-kiállítását, mely a magyar történelem évszázadait megidézve mutatott be egy-egy, az Eucharisztia tiszteletéhez kapcsolódó műtárgyat, művészeti alkotást. A tárlat a magyar intézetek kulturális diplomatáinak felkérésére, a Külgazdasági és Külügyminisztériummal együttműködésében a budapesti helyszínnel – ahol augusztus 26-tól szeptember végéig lehetett

megtekinteni az MMA Titkárságának is helyet adó épület Andrássy úti oldalán – párhuzamosan jelent meg kültéri helyszíneken, városközpontokban Európa-szerte, így Rómában, Stuttgartban, valamint az erdélyi Torockón, Déván, Kolozsváron, Nagyváradon, továbbá a lengyelországi Częstochowában, Stary Sączban és Varsóban.

Építs nekem hajlékot! – Magyar zsinagógák és közösségeik című építészeti tablókiállítás Stuttgartban

2021-ben Stuttgart adott otthont a *Testvériesség hete* elnevezésű programsorozat számos rendezvényének, ennek apropóján a Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központ Stuttgart felkérésére a Magyar Művészeti Akadémia és a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ (MÉM MDK) kiállítást készített a gazdagon fennmaradt magyarországi zsinagógaörökségről. A tárlat ismertette a magyarországi zsidóság szakrális építészetét, közel egy évezred alkotásaiból válogatva mutatta be a műfaj sajátosságait, az építtető közösségeket és történetüket. A kiállításhoz 24 oldalas, magyar-német nyelvű katalógus is készült, a tárlat kurátora dr. Oszkó Ágnes Ivett művészettörténész, a MÉM MDK munkatársa volt. A tablókiállítást szeptember 20-án nyitotta meg B. Szabó Dezső, a Liszt Intézet igazgatója, Almássy Kornél, a MÉM MDK igazgatója, Székely-Gyökössy Szabolcs, az MMA főtitkárhelyettese, továbbá dr. Oszkó Ágnes Ivett kurátor. Kísérőrendezvényeként, október 16-án a Liszt Intézet ankétot is szervezett, melynek résztvevője volt mások mellett Köves Slomó főrabbi, az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség vezetője. A tárlatot október 31-ig tekinthette meg az érdeklődő közönség.

A helsinki Magyar Kulturális Intézet összefoglaló történetének könyvbemutatója

Szeptember 20-án mutatták be Richly Gábor, a helsinki Magyar Kulturális Intézet igazgatójának az intézmény 40 éves történetét összefoglaló kötetét az MMA Andrássy úti irodaházában. *A helsinki Magyar Kulturális és Tudományos Központ 1980–2020* címmel megjelent könyvről Hegyi Anita, a Külgazdasági és Külügyminisztérium Külföldi Magyar Intézetek és Évadok Főosztályának vezetője és Ujváry Gábor, a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár intézetvezetője beszélgetett a szerzővel. A könyvbemutató kísérőprogramjaként a finn-magyar kulturális kapcsolatok történetéről szóló tablókiállítást is megtekinthették az érdeklődők.

A Dante évfordulóhoz kapcsolódó képzőművészeti kiállítás a Collegium Hungaricum Rómában

A Római Magyar Akadémia kezdeményezésére létrehozott *Kinek a pokla ma Dante pokla?* című kortárs képzőművészeti kiállítást szeptember 23-tól november 5-ig lehetett megtekinteni a római Falconieri Palotában. A rendezvény elnyerte az olaszországi Dante Bizottság támogatását és a hivatalos országos eseménysorozat részévé vált. A tárlat kurátora Sulyok Miklós akadémikus volt, aki 16 művet válogatott össze az MMA négy tagjának munkásságából.

Az Elfolyó idő című kiállítás finisszázsa, szakmai találkozók Alsó-Ausztriában

Stuttgart, Berlin, Róma, Strasbourg és Budapest után az alsó-ausztriai Weitra kastélyában mutatták be május 1-jén az MMA *Elfolyó idő* című képzőművészeti tárlatát, melynek záróünnepségét október 27-én tartották az MMA delegációjának részvételével. Az eseményen beszédet mondott Johanna Mikl-Leitner, Alsó-Ausztria kormányzójának képviseletében Margit Göll, Patrik Payr, Weitra polgármestere, illetve Hermann Dikowitsch, Alsó-Ausztria tartományi kormányhivatalának művészeti és kulturális részlegéért felelős vezetője, majd az esemény záróakkordjaként Vashegyi György, a köztestület elnöke. A weitrai kiállítás nagy sikert aratott, több mint 6000 látogató tekintette meg a változó járványügyi helyzet mellett is. A finisszázs előtt diplomáciai találkozóra került sor a kremsi Landesgalerie-ben, ahol az MMA delegációja, Vashegyi György elnök és Keszler Patrícia nemzetközi referens megbeszélést folytatott a Magyar Művészeti Akadémia jövőbeni osztrák együttműködési lehetőségeiről Bárány Anzelmmel, a bécsi Collegium Hungaricum igazgatójával, Beniczkyné Kozlik Erika első tanácsossal Magyarország Bécsi Nagykövetség képviseletében, illetve Katka Krejcovával, az alsó-ausztriai tartományi kormányhivatal művészeti és kulturális részlegének munkatársával.

V4 PoszTerra plakát vándorkiállítás és konferencia a Pesti Vigadóban

2021. december 8-án, európai vándorkörútja után ismét megnyílt a *V4 PoszTerra* nemzetközi plakátkiállítás a Pesti Vigadó első emeleti és alagsori galériájában. A nagysikerű kiállításhoz kapcsolódóan az MMA Nemzetközi és Határon Túli Ügyek Főosztálya egynapos szakmai konferenciát szervezett, melyen a V4-es országok legnagyobb plakátművészei – a kiállítás törzsanyagának alkotói – tartottak előadásokat művészeti intézményeikről, illetve plakátművészetükről.

5. INTÉZMÉNYFENNTARTÁS

A vizsgált időszakban a köztestület irányítása alatt három költségvetési szerv – a 2012. január 1-jén alapított Magyar Művészeti Akadémia Titkársága, a 2014. január 1-jén alapított Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, továbbá a 2017. november 1-jén alapított Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ – működik, továbbá a köztestület három gazdasági társaság – a Műcsarnok Közhasznú Nonprofit Kft., a Pesti Vigadó Nonprofit Kft. és a 2017. októberben alapított MMA Kiadó Nonprofit Kft. – tekintetében gyakorol tulajdonosi jogokat.

A Magyar Művészeti Akadémia Titkársága működését külön fejezet tárgyalja.

Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet (MMKI)

2020

Az MMKI számára a 2020-as év új kihívásokat hozott, amely elindította egy (tovább)fejlődési úton. Az MMKI a koronavírus-világjárvány hatására a megújulás jegyében innovatív eszközökkel alkalmazkodott a megváltozott körülményekhez. A 2020. év terve, a korábbi évekhez hasonlóan, a nagy érdeklődésre számot tartó nyilvános rendezvények szervezése és nyomtatott kiadványok megjelentetése volt ugyan, ellenben a járványhelyzet miatt a kutatási eredményei publikálását az online térbe helyezte át.

Szakmai rendezvények – Nyilvános konferenciák, műhelyviták, rendezvénysorozatok

Az MMKI a járványhelyzet miatt 2020 első félévében 11 rendezvényt kényszerült lemondani, többek között nemzetközi műhelytalálkozót, konferenciákat, szakmai műhelytalálkozókat és előadás-sorozatokat. Az MMKI folyamatában kialakította az online közvetítéshez szükséges technikai hátteret, így 2020 második félévében egyrészt jelenléti, másrészt online eseményekkel várta az érdeklődőket:

a) A 2020. évi rendezvényeket a *Kultúraláncolatok – Tóth Árpád kora és szellemi örökösei* című konferenciájával nyitotta meg február 3-án a Pesti Vigadóban.
b) Március 2-án és 3-án kétnapos művészetelméleti konferencia zajlott *A művészet közege II. – Kihívások a XXI. század elején* címmel a Pesti Vigadóban.
c) Az *Esték a Hild-villában* című művészetelméleti előadás-sorozat előadásai az év első felében *„Úgy táncolnak mifelénk, mint egy leány s egy legény" – Kortárs néptánc – magyar néptánc* címmel kéthetente kerültek megrendezésre, amelyből csak az alábbi alkalmak valósultak meg: február 13-án Felföldi László, március 5-én pedig Stoller Antal akadémikus előadásában. A tervezett további négy előadást le kellett mondani, azonban a nyári hónapokban két alkalommal online beszélgetésként folytatódott az MMKI YouTube-csatornáján Mihályi Gáborral, a Magyar Állami Népi Együttes vezetőjével, akadémikussal és Timár Mihállyal, a Timár Együttes vezetőjével.
d) Az MMKI 2020 tavaszi félévében folytatta a *Haza a kövekben II. – Kortárs szlovákiai építészet a modern és az organikus vonzásában* című építészeti előadás-sorozatát, amelynek a FUGA Budapesti Építészeti Központ adott otthont, és amely a szlovákiai magyar építészek életművére koncentrált. A sorozat első két alkalmát január 30-án Simkó Pál és február 20-án Wesselényi-Garay Andor előadásában, a tervezett további három előadást lemondták.
e) Az Esték a Hild-villában művészetelméleti előadás-sorozat ősszel új formában, az online térben folytatódott *Negyvenkettő, avagy esték a Hild-villában PLUSZ* címmel. Az MMKI Facebook oldalán élőben közvetített beszélgetések során az *Építészet, politika, erkölcs és társadalmi nem* témakört járta körbe Wesselényi-Garay Andor beszélgetőpartnereivel.
f) Szeptember 19-én és 20-án az MMKI is csatlakozott a Kulturális Örökség Napjai rendezvénysorozathoz, amelyen nyitott ház keretében tekinthették meg az érdeklődők a Hild-villát, az MMKI székházát.
g) Október 2-án az MMKI *„Mélyebb barázdát húzni…" – Zene a keresztény egyházban* címmel rendezett konferenciát a Pesti Vigadóban, amely a liturgia és a zene kapcsolatát vizsgálta a modern korban.
h) November 26-án rendhagyó módon online tartották meg *A kiválasztott – A magyar balett Nizsinszkij-hagyománya* elnevezésű konferenciát.
i) Az MMKI csatlakozott a Kutatók Éjszakája rendezvénysorozathoz november 27-én: az új helyzethez igazodva 2020-ban rendhagyó módon, a virtuális térben várta az általános- és középiskolásokat.

Kiadványok

Az MMKI 2020-ban – igazodva az új kutatási metódusokhoz – előtérbe helyezte az elektronikus formátumban történő kiadványok megjelentetését, amelyek bárhol a kutatók rendelkezésére állnak.

A beszámolási időszakban az MMKI először jelentette meg 2020 őszi-téli félévének rendezvényeit is tartalmazó legújabb kiadványát, az MMA MMKI tudományos magazinját. A kutatói élet mellett az olvasók megismerhetik az MMA Művészeti Ösztöndíjprogram ösztöndíjasainak munkásságát, és tárlatvezetés rovata betekintést nyújt a Hild-villa felújításának történetébe, illetve a Makovecz Emlékközpont életébe. A Dér Csaba Dezső–Márkus Renáta szerzőpárossal legújabb könyvük kapcsán interjú készült arról, hogy milyen kihívásokkal kell szembenéznie egy kulturális intézménynek a világjárvány idején.

Nyomtatott és elektronikus formában kiadott saját kiadványok:

- *Németh László a magyar művelődéstörténetben* (e-tanulmánykötet)
- Dér Cs. Dezső – Márkus Renáta: *Új utak a kulturális marketingben* (nyomtatott és e-formátum)
- *A Szent Korona művészete* (nyomtatott)
- Boros János: *Filozófiaművészet* (nyomtatott és e-formátum)
- *Political or a Cultural Project? – Contemporary Discourses on Central European Identity* (e-könyv)

A *Műhelytanulmányok sorozat II. évfolyamának* 2020-ban megjelent tanulmányai és kötetei:

- Kálnoki-Gyöngyössy Márton: *Nemzet és múzeum – A magyar múzeumügy a jogszabályalkotás tükrében (1777–2010)*
- ifj. Sipka Sándor: *„Magam helyett" az „Irgalom"*
- Baksay-Nagy György – Grad-Gyenge Anikó: *Design és jog – Bevezető a design védelmének lehetőségeibe*
- *Auróra – A magyarországi balett születése*
- *Symphonia Ungarorum – Tanulmányok Nagy Gáspár és Szokolay Sándor életművéről*
- *„Mozgó dó..." – Gondolatok Kodály Zoltán zenepedagógiai módszeréről*

Az MMA Kiadóval közösen megjelent kötetek:

- A 2019-ben elindított *Pars Pro Toto* sorozat következő kötetei jelentek meg 2020-ban:
  - Russel Kirk: *Amerika brit kultúrája*
  - Tomas Kulka: *Giccs és művészet*
  - Jean-Luc Nancy: *Noli me tangere*
  - Thomas Leddy: *Rendkívüli és mindennapi*

  továbbá:
- Nyilasy Balázs: *Megérteni az irodalmat*
- *Át akarta ölelni az egész világot – Harag György színháza*

Intézményi együttműködések

A korábbi évekhez hasonlóan az MMKI 2020-ban is nagy gondot fordított a művészeti felsőoktatásban résztvevő szakmai intézményekkel való kapcsolattartásra, kutatási program lebonyolítására irányuló együttműködések kialakítására. A járványhelyzet a kutatási projektek megvalósulását, a szakmai egyeztetést és az adminisztratív ügyintézést jelentős mértékben megnehezítette.

Az MMKI az intézményekkel közösen szervezett rendezvények helyett forrásait elsősorban kutatások, és az azok alapján készült tanulmányok támogatására fordította, így különösen:

a) Grad-Gyenge Anikóval, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem innovációs dékánhelyettesének, tanszékvezető egyetemi docensének irányításával folytatódott az a szerzői jogi kutatás, amelynek keretében az építészet területének szerzői jogi kérdései kerültek vizsgálat alá, és ez alapján készült el *Az építészet szerzői jogi kérdései – Szerzői jogi útmutató az építészeti gyakorlat számára* című műhelytanulmány.
b) Folytatódott a Magyar Táncművészeti Egyetem docensével, Bólya Anna Mária kutatásvezetővel a korábbi években megkezdett *Auróra* fantázianevű kutatás. Ennek részeként *A magyarországi balett születése – SOROZAT 4.* címmel tanulmány készült, továbbá megjelent a *Tradíció a szcénán – Néptánc színpadi kontextusban* című kézirat.

c) A L'Art Management szervezet vezetője és irányítója, az Együtt a Művészetért Egyesület elnöke, Bérczi Linda irányításával valósult meg *A magyar kortárs képzőművészet helyzete itthon és nemzetközi viszonylatban* elnevezésű kutatási program következő lépéseként a *Halmaz 1* című felmérés művészekre vonatkozó vizsgálata, majd tanulmány elkészítése, valamint a kutatás során kapott adatok és információk alapján *A magyar művészeti háló feltérképezése* munkacímű kiadvány.
d) A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar és a Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola együttműködésével 2020-ban folytatódott a Jövő Művészetéért Alapítvány és az MMKI közös kutatása, amelynek tárgya *Az online tér megjelenése az alapfokú zenei oktatásban és a kultúrafogyasztásban,* amelynek eredményei alapján tanulmány készül.
e) A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karával korábbi években indult Bencsik István hagyatékának feldolgozása, archiválása témakörű kutatási program 2020-ban a harmadik kutatási fázis megvalósításával folytatódott.
f) Az MMKI a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Karával közösen felállított kutatócsoport keretein belül 2020-ban folytatta a korábban megkezdett *A kultúra közvetítésének interdiszciplináris megközelítése a XXI. század gazdasági és szociokulturális viszonyrendszerében* tárgyú kutatását.
g) Az MMKI Marczin István szociológussal folytatott egész éven átívelő kutatómunkát *Képzőművésztelepek a Kárpát-medencében* címmel.

Kutatás

A beszámolási időszakban az MMKI alapfeladatát egyrészt kilenc fő állományban lévő kutatóval [tudományos (fő)munkatárssal], másrészt ún. külsős kutatókkal, tehát szerződéssel foglalkoztatott, rövid- és középtávú projektek megvalósítására felkért szakemberek megbízásával látta el. Az állományban lévő kutatók állandó szervezői és előadói voltak a kutatóintézet rendezvényeinek, valamint aktív résztvevői az ezekhez kapcsolódó műhelytanulmányok elkészülésének. Az MMKI számos külső szakembert bízott meg 2020-ban művészetelmélethez kapcsolódó kutatások lefolytatásával, tanulmányok készítésével, amelyekhez több műhelybeszélgetést szerveztek.

Az MMKI kutatóinak bevonásával március 19-ig megtartotta az összes tervezett konferenciáját, majd a kutatók segédkeztek az elektronikus *Irodalmi Lexikonhoz* érkező szócikkek szerkesztésében. Külsős munkatársak segítségével 2020 januárjában a hasonló szerkezettel felépülő, műközpontú és horizontális *Filmlexikon* munkálatai is elindultak, az internetes élesítés kapcsán sajtótájékoztatót szerveztek.

A kialakult különleges helyzet rendkívül kedvezőnek bizonyult a publikációkhoz: a Kutatási Osztály munkatársai több tucatnyi tanulmánnyal, szöveggyűjteménnyel, könyvvel és kötettel jelentkeztek az eltelt időszakban; szerzői közreműködésükkel indult el az *Országút* című hetilap, illetve jelentek meg a *Valóság*, a *Kultúratudományi Szemle* és a *Magyar Művészet* periodikái.

Dokumentációs Központ és Szakkönyvtár

A könyvtár 2020-ban tovább bővítette a Magyar Művészeti Akadémia rendes, levelező, néhai és posztumusz tiszteleti tagjainak bármilyen formában fellelhető teljes életművét, illetve az alkotók munkásságáról megjelent szakirodalmat, így összesen 1283 tétel került nyilvántartásba. A könyvtár továbbra is két szolgáltatási helyen működik, azonban a nyilvánosság korlátozottsága miatt jelentős mértékben növelte a szolgáltatásjellegű online adatbázisait.

Makovecz Központ és Archívum

A Makovecz Központ és Archívum tevékenységét megalakulása óta a Makovecz Alapítvány koordinálja, 2017 óta az MMKI intézményi keretei között.

A járványhelyzetre való tekintettel a Makovecz Alapítvány a Makovecz Ház programjait, s ezzel együtt az emlékház látogathatóságát is felfüggesztette, az üzemszerű nyitvatartás és a programok 2020 júliusában indultak újra.

2020-ban a korábbi év hagyományainak folytatásaként a program- és előadástémák többsége tematikus sorozatok keretében valósult meg:
a) február 10-én Makovecz Imre életművét bemutató kiállítás megvalósítására;
b) március 9-én a Dubai EXPO 2020 és a magyar pavilon bokrétaünnepe;
c) február 12-én *A Püski család története a magyar kultúrában*;

d) február 18-án *Ég és Föld között III – 1.: A Nap*;
e) március 10-én Agrár-kultúra a jövőért;
f) szeptember 12-én *Látogatás Lechner Judit kertjében*;
g) február 28 és 29. és szeptember 18-19.: *Mi-KOR természet- és társadalomismereti* „szabadiskola" sorozat;
h) március 13-án *Makovecz Imre a mesterségek tükrében*;
i) március 1-én, szeptember 6-án és szeptember 27-én *Magyar Táncház* rendezvénysorozat;
j) szeptember 20-án a Kulturális Örökség Napjai;
k) szeptember 21-én *Beszélgetés Makovecz Imre életéről és munkájáról az ácsmesterség tükrében*;
l) 2020 folyamán két alkalommal rendezték meg a Makovecz Kávéházat.

Az MMA hároméves művészeti ösztöndíj programja

A Kormány 1696/2017. (IX. 22.) számú határozata alapján az MMA művészeti ösztöndíj rendszerének megújítására többletforrást biztosít 2018 és 2021 között. Az ösztöndíjprogram szakmai lebonyolítását az MMKI látja el az MMA elnöksége felkérése alapján.

A 2020–2023. évi Művészeti Ösztöndíjprogram népszerűsítése, valamint előkészítési folyamatai már 2019. szeptember hónaptól zajlottak, amelynek egyik nagy lépése volt, hogy az *osztondij.mma-mmki.hu* ösztöndíjas honlapot is megújították, így a teljes pályázási folyamat online formában, zavartalanul zajlott. A honlapon 2018 novemberétől lehetőség nyílt arra, hogy az ösztöndíjasok rendszeresen bejegyzéseket tegyenek közzé munkájukról.

A 2020–2023. évi MMA Művészeti Ösztöndíjprogramra összesen 1306 darab pályázat érkezett, amelyből 1292 volt érvényes. A szakmai bírálati tevékenység továbbra is teljes egészében az említett internetes pályázatkezelő felületen zajlik. A harmadik évfolyamot is a megszokott ünnepséggel köszöntötték szeptember 15-én a Pesti Vigadó Dísztermében. Az Ösztöndíjas Találkozókra a megszokott szekciónkénti és évfolyamonkénti bontásban 2020. január hónapban került sor. A soron következő szeptemberi Összevont Ösztöndíjas Találkozót a májusban elmaradt rendhagyó összevont találkozó tematikája alapján rendezték meg szeptember 3. és 11. között, a Kormány által előírt járványügyi előírásokat és óvintézkedéseket maximálisan szem előtt tartva, főként szabadtéren.

Szervezet, személyi állomány és intézményi működés

A kutatóintézet személyi állományát a feladatellátáshoz folyamatosan igazítja, és a meglévő állomány szakmai fejlesztése, továbbképzése folyamatos.

Az MMKI székhelyéül szolgáló Hild-villa üzemszerű működésére, és az ott tartott rendezvények lebonyolításának biztosítására, valamint a villa üzemeltetésére jelentős forrásokat költött az MMKI, annak működtetése, karbantartása és állagmegóvása folyamatos.

2021

I. Kutatási tevékenység és annak disszeminációja

1. Szakmai rendezvények – Nyilvános konferenciák, műhelyviták, rendezvénysorozatok

A kutatóintézet a művészet elméleti összefüggéseinek tudományos igényű folyamatos vizsgálata mellett kutatási területeiről és eredményeiről számos konferencia és előadás-sorozat formájában népszerűsítette tevékenységét a művészetek iránt érdeklődő közönségnek, amelyeket a járványhelyzet okán YouTube-csatornáján és Facebook oldalán is közvetített élőben:

a) 2021. évi rendezvényeit *A magyar néptánc évtizedei* című online konferenciájával nyitotta meg február 1-én, amelyet a Pesti Vigadóból közvetített.
b) Március 22-én szintén online konferencia zajlott *„A zongorista és az újságíró" – Cziffra György emlékezete* címmel, amelyet a MOM Kulturális Központból közvetítettek élőben.
c) Május 3-án *Az utolsó garabonciások – Műhelytalálkozó az 1960–2010 közötti időszak jellegzetes alternatív alakjairól* címmel került megrendezésre online műhelytalálkozó a Pesti Vigadóban, amelyet élőben közvetítettek.
d) Június 1-én rendezték meg *A művészet közege III.* című konferenciát, amelyen ezúttal már személyesen és élő online közvetítésben is részt vettek az érdeklődők.
e) Szeptember 17–18-án az *Első építészeti interjúmaraton* című rendezvény keretében megszületett a leghosszabb, szakmai tematikájú, kötött időtartamú személyes interjúsorozat hazai rekordja. 24 óra alatt 24 vendéggel

beszélgetett Wesselényi-Garay Andor, az MMKI tudományos főmunkatársa, amelyet 24 óra alatt több mint 2000 ember követett élőben az MMKI Facebook-oldalán és YouTube-csatornáján.

f) Szeptember 23-án rendezék meg a *Magyar Csupajáték* című konferenciát.
g) Szeptember 18–29-én az MMKI is csatlakozott a *Kulturális Örökség Napjai* rendezvénysorozathoz, amelyen nyitott ház keretében tekinthették meg az érdeklődők a Hild-villát, az MMKI székházát.
h) Az MMKI hagyományához híven csatlakozott a Kutatók Éjszakája rendezvénysorozathoz szeptember 24-én.
i) *Érintők és érintkezések* címmel rendeztek konferenciát Fekete György, az MMA néhai elnöke emlékezetére.
j) A művészeti könyvtárak digitális korban betöltött szerepéről tartott konferenciát az MMKI október 6-án a Pesti Vigadóban.
k) *Megérthető-e a zene? I. – Lendvai Ernő emléknap* címmel tartott tudományos műhelybeszélgetést az MMKI október 18-án a Hild-villában.
l) Október 21-én bemutatták a *Magyar filmek 1896–2021* című filmlexikont, amely 33 némafilmes ritkaságot, valamint 516 szócikket tartalmaz, és 269 magyar rendező valamennyi filmtípust képviselő alkotását ismerteti.
m) *Az egyházzene történetei I. – In memoriam Dobszay László* címmel tartott konferenciát az MMKI november 8-án a Pesti Vigadóban.
n) November 15-én folytatódott az MMKI *Megérthető-e a zene?* című zártkörű műhelybeszélgetés-sorozata a Hild-villában, amelynek második része a *Molnár Antal emléknap* alcímet viselte.
o) November 17-én *„Mozgó dó…" IV. – Zene a katedrán* címmel szervezett konferenciát Kodály Zoltán zenepedagógiai műveinek vizsgálatára az MMKI a Pesti Vigadóban.
p) Második alkalommal csatlakozott a kutatóintézet az UNICEF globális felhívásához és november 20-án, a gyerekjogok világnapján kékbe öltöztették a Hild-villa épületét.
q) Az *Esték a Hild-villában – „Úgy táncolnak mifelénk, mint egy leány s egy legény" – Kortárs néptánc – magyar néptánc* két elmaradt adásának pótlására került sor július 29-én és augusztus 12-én.
r) Az *Esték a Hild-villában* című online beszélgetéssorozat építészeti epizódjai a 2021-es évben is folytatódtak. 2021 I. félévében *Tesztoszteronépítészet I.*, 2021 II. félévében pedig ennek tematikáját követve *Tesztoszteronépítészet II.* címmel valósultak meg a beszélgetések Wesselényi-Garay Andor vezetésével.
s) December 16-án különkiadással jelentkezett az *Esték a Hild-villában – Tesztoszteronépítészet II.* című őszi beszélgetéssorozat.
t) 2021 tavaszi félévében elindult az *Animációs esték – Hagyomány és haladás* című online beszélgetéssorozat Kollarik Tamás vezetésével, amely az őszi félévben is folytatódott *Produceri esték – Hagyomány és haladás* címmel.
u) *A Te művészeTED* címmel négy, 15-20 perces fiataloknak szóló művészetelméleti filmet készített az MMKI.
v) A *Magyar irodalmi művek 1956–2016* népszerűsítésére őszi roadshow keretében szervezett könyvbemutatókat a kutatóintézet az alábbi időpontokban:

- Szeptember 27.: Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem,
- Október 4.: Eger, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Tittel Pál Könyvtára,
- November 18.: Szeged, Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtár,
- November 24.: Pécs, Művészetek és Irodalom Háza.

2. Kiadványok

A kutatóintézet 2021-ben megjelent elektronikus formában kiadott saját kiadványai:

- *Kortársunk, Erkel – Tanulmányok*
- *„Életet az énekbe!" – Bárdos Lajos munkássága*
- *Méregzöld – A természet mint művészet(elmélet)i probléma*
- *Szabó Dezső helye a magyar kultúrában*
- *Shostakovich-Syndrome – The Burdened Memories of Central European Societies in the 20th Century*
- *Tripolisz, Miskolc, Senlis – Cziffra György emlékezete*

A kutatóintézet 2021-ben megjelent nyomtatott formában kiadott saját kiadványai:

- *Documenta Artis sorozat – Magyar producerek I.*
- *Fundamenta profunda sorozat – Film és jog a gyakorlatban*
- *Magyar Csupajáték*

A Műhelytanulmányok sorozat III. évfolyamának 2021-ben megjelent tanulmányai és kötetei:

- *Tánc és módszer – Táncmódszertani kutatások*
- *Az idő küszöbén – A magyar balett története*
- *A művészet közege*
- Orosz István: *Kékplakátok*
- Kucsera Tamás Gergely: *Globalizált média, mediatizált kultúra*
- Káel Csaba: *Élmény. Minden tekintetben. - Kulturális FMCG, avagy fast moving cultural goods*
- Grad-Gyenge Anikó: *Az építészet szerzői jogi kérdései – Szerzői jogi útmutató az építészeti gyakorlat számára*

Az MMA Kiadóval közösen megjelent kötetek:

- A 2019-ben elindított Pars Pro Toto sorozat következő kötetei jelentek meg 2021-ben:
    - Michał Paweł Markowski: *A kíváncsiság anatómiája*
    - Jan Patočka: *Platón és Európa*
    - Martha C. Nussbaum: *Költői igazságszolgáltatás*
    - Murdoch, Iris: *A jó uralma*
- *Magyar irodalmi művek 1956–2016* irodalomtörténeti lexikon
- *Magyar filmek 1896–2021* filmlexikon

A fentieken túl megújult és bővített tartalommal jelent meg az MMKI 2021. tavaszi, valamint őszi félévének rendezvényeit is tartalmazó legújabb kiadványa, az *MMKI tudományos magazin*ja.

3. Kommunikációs és PR tevékenység

Az MMKI programjairól, kiadványairól, kutatóiról több mint 300 sajtómegjelenés volt a 2021-es évben. Az építészeti, és a filmszakmai kérdésekkel foglalkozó médiumokon kívül tevékenységünkről rendszeresen hírt adott többek között az MTI, a kultura.hu, a Magyar Nemzet, a Magyar Hírlap, az M5, az InfóRádió, a Katolikus Rádió, az Index.hu, valamint az Origo.hu.

A kutatóintézet napi szinten kommunikál Facebook és Instagram oldalán, a honlapja látogatottsága havi átlagban 1500 látogató. A kutatóintézet YouTube-csatornáján a konferenciák, könyvbemutatók előadásai visszanézhetők. Két évvel ezelőtti indulása óta több mint 65 000 megtekintést ért el, aktuálisan 600 feliratkozó követi rendszeresen a sugárzott adásokat.

4. Intézményi együttműködések

Az MMKI 2021-ben – a korábbi évekhez hasonlóan – nagy gondot fordított a művészeti felsőoktatásban résztvevő szakmai intézményekkel való kapcsolattartásra, kutatási program lebonyolítására irányuló együttműködések kialakítására.

A beszámolási időszakban az MMKI folytatta a megelőző évek hagyománya szerint az együttműködést az alábbi projektek megvalósításához:

a) A Debreceni Egyetem Zeneművészeti Kar és a Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola együttműködésével *Az online tér megjelenése a zeneművészeti oktatásban és a kultúrafogyasztásban.*
b) Dr. habil. Grad-Gyenge Anikó irányításával folytatódott szerzői jogi kutatás, ahol a színház területének szerzői jogi kérdései kerültek vizsgálat alá.
c) Az Együtt a Művészetért Egyesület elnöke, Bérczi Linda művelődésszervező, művészeti menedzser, kutatásvezető irányításával valósult meg Dr. Seres Szilvia közreműködésével a *Digitális perspektívák* kiadvány.

Az MMKI az alábbi új együttműködéseket indította el:

a) A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem és a Savaria Filmakadémia Egyesület a 2021 júniusában megrendezett Savaria Nemzetközi Filmszemle kapcsán.
b) A Széchényi István Egyetemmel történt kooperáció első eredményeképp közös kutatási és fejlesztési csoportot állítottak fel és megtörtént a kutatási lehetőségek feltérképezése.
c) A Dargay Lajos Művészeti Alapítvánnyal Dargay Lajos életművét újszerűen bemutató *A kor vele haladt – Dargay Lajos 80* munkacímű album és művészetelméleti tanulmánykötet előkészítő munkálatai kapcsán.
d) Fehér Euridiké és Dér Csaba Dezső színház- és marketingszakértők *ONLINE színház az egész világ? – Színházak marketingkommunikációja pandémia idején* címmel folytattak kutatást.

e) Dr. Kiss Zoltán Károly *A művészetek szabályozásának távlatai és határai, különös tekintettel a művészet jogi fogalmára, egyes műtípusok védelmi szintjének elismerésére, valamint a műalkotások jogsértő felhasználásának eseteire és az ezekkel szembeni fellépés módozataira* című tanulmánya, amely a hazai szerzői jogi szabályozást veszi górcső alá.
f) Dr. Cseporán Zsolt kutatásvezető koordinálásával állt fel az *Előadó-művészeti szféra a pandémia árnyékában* kutatási programot megvalósítani hivatott kutatócsoport, amelynek kutatási eredményeit 2022 végére tervezik.
g) Kutatócsoportot és kutatási koncepciót dolgozott ki a Kulturális Innovációs Kompetencia Központ Egyesület *A Kulturális intézmények reziliens finanszírozása* című kutatás lefolytatásához.

A fentieken túl az MMKI 2021-ben több hosszútávú, hároméves együttműködést és munkaprogramot indított el:
a) A KÉPEZŐ Művészeti Kft.-vel, az ún. ArtKofferek és az ún. KÉPEZŐ Kofferek kidolgozására, amelyek speciális összművészeti foglalkozások két közoktatásbeli korosztály számára, az interdiszciplináris oktatás jegyében.
b) Dr. prof. Németh András kutatásvezető koordinálásával kezdődött meg az *Életreform és a művészetek – az életreform gyökerű művészeti és társadalmi reformmozgalmak kibontakozás és nemzetközi recepciója a 20. század első felében* című kutatási program megvalósításához a vonatkozó kutatócsoport felállítása, szakmai rendezvények szervezése.
c) Dr. habil. Újvári Hedvig, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar habilitált egyetemi docensével kezdődött a Gustav Mahler és Magyarország kötődéseit vizsgáló kutatási program.

5. Kutatás

2021-ben az MMKI alapfeladatát egyrészt kilenc fő állományban lévő kutatóval, tudományos (fő)munkatárssal, másrészt ún. külsős kutatókkal, tehát szerződéssel foglalkoztatott, rövid- és középtávú projektek megvalósítására felkért szakemberek megbízásával látta el. Az állományban lévő kutatók állandó szervezői és előadói voltak a kutatóintézet rendezvényeinek, valamint aktív résztvevői az ezekhez kapcsolódó műhelytanulmányok elkészülésének.

II. Dokumentációs Központ és Szakkönyvtár

A szakkönyvtár 2017. november 1-től működik az MMKI szervezeti egységeként, a szakkönyvtár 2021 áprilisától a személyi állomány megújítása mellett új szervezési időszakot kezdett meg. A szakkönyvtár két szolgáltatási helyen működik: a kutatóintézet székhelyéül szolgáló Hild-villában, valamint a Pesti Vigadó épületében.

A reorganizáció során elkészültek az alapvető stratégiai dokumentumok (problématérkép, könyvtári stratégia) továbbá át-, illetve kidolgozásra kerültek szükséges szabályozók (gyűjtőköri szabályzat, küldetésnyilatkozat, leltározási szabályzat). A Vigadóban megvalósult az akadémikusok életműveinek átrendezése; logikus, könnyen visszakereshető rendben kerültek fel az emeleti olvasótérbe, valamint a selejtezésen túl az emeleten két fős kutatói részt is kialakítottak.

III. Művészeti Ösztöndíjprogram

A Kormány 1696/2017. (IX. 22.) számú határozata alapján az MMA művészeti ösztöndíjrendszerének megújítására többletforrást biztosít 2018 és 2021 között. Az MMA elnökségének határozata alapján az ösztöndíjprogram szakmai lebonyolítását az MMKI látja el.

1. 2021–2024. évi Művészeti Ösztöndíjprogram

2020-hoz hasonlóan a 2021–2024. évi Művészeti Ösztöndíjprogram teljes pályázati folyamata is az osztondij.mma-mmki.hu ösztöndíjas honlapon történt, amelyre összesen 1586 darab pályázat érkezett, és amelyből 1565 pályázat volt érvényes.

A szakmai bírálati tevékenység továbbra is teljes egészében az említett internetes pályázatkezelő felületen zajlott. A teljes bírálati szakasz 2021 májusában zárult, a Döntőbizottság végső döntésére június 11-én került sor. A negyedik évfolyamot is a megszokott ünnepséggel köszöntötték szeptember 20-án a Pesti Vigadó Dísztermében.

2. Az Ösztöndíjas Találkozók

Az MMKI a nehézségekkel teli időszakban is fontosnak tartotta az ösztöndíjas találkozók, a kapcsolattartás megvalósítását, így a 2021 januárjában esedékes Ösztöndíjas Találkozókat rendhagyó módon online videó beszélgetés formájában rendezték meg. Az azt követő májusi Ösztöndíjas Találkozókat május 17. és június 1. között rendezték a Hild-villa udvarán felállított rendezvénysátorban – a járványügyi intézkedések betartása mellett.

3. *Ösztöndíjprogram alumni – az Ösztöndíj Kiválóság Program*

A 2018–2021. évi Művészeti Ösztöndíjprogram 2021. augusztus 31-én a végére ért. Az ösztöndíjasok végső beszámolója mellett az MMKI rendkívül fontosnak tartotta, hogy az ösztöndíjasok támogatását folytassa részben egyéni, részben közösségi szinten. A 2018–2021. évi Ösztöndíjprogram Zárórendezvényére a Hild-villában szeptember 18-án és 19-én került sor.

Az MMA az Ösztöndíj Kiválóság Program keretében igyekszik továbbra is figyelemmel kísérni a további támogatásra érdemes művészeket. A program keretén belül 10 volt ösztöndíjas – a szekcióvezetők ajánlása alapján – további egy éven át részesül támogatásban azért, hogy az ösztöndíjas időszak során megkezdett projektek a közönség elé kerülhessenek.

IV. Makovecz Központ és Archívum

A Makovecz Központ és Archívum elődleges feladata Makovecz Imre életművének, hagyatékának folyamatos feldolgozása és bemutatása, ezen belül is kiemelten a 1025 Budapest, Városkúti út 2. szám alatt található, Makovecz Imre által tervezett Emlékház és a Makovecz-archívum működtetése, továbbá a Makovecz Imre életművéhez kapcsolódó szakmai programok és rendezvények koordinálása, szervezése.

Ehhez kötődően – folytatva a korábbi évek hagyományait – 2021-ben is számos fejlesztés és új kezdeményezés valósult meg tematikus program-sorozatok formájában:

- Makovecz Kávéház;
- Magyar Táncház;
- Mi-KOR természet- és társadalomismereti „szabadiskola";
- Kertlátogatás Lechner Judit virágoskertjében Budaörsön;
- a Kulturális Örökség Napjai;
- Rajzolás -festés - agyagozás – beszélgetés Makovecz Imre házai kapcsán;
- Közel-Jövő Szabad iskola a szabad középiskolai tanításért;
- Gondolatok, képek, dalok c. Cseh Tamás kiállítás.

V. Szervezet, személyi állomány és intézményi működés

A kutatóintézet 2021-ben – a megfelelő feladatellátáshoz elengedhetetlenné vált – jelentős személyi létszámfejlesztéseket hajtott végre.

Az MMKI székhelyéül szolgáló Hild-villa és az ahhoz tartozó Svájci-lak és kert üzemszerű működésére, és az ott tartott rendezvények lebonyolításának biztosítására, valamint a villa üzemeltetésére jelentős forrásokat költött az MMKI.

Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ

2020

Szakmai rendezvények – kiállítások, konferenciák, projektek, szakértői tevékenységek

A MÉM MDK egyik fő tevékenységeként 2020-ban is több kiállítást rendezett és folyamatosan készít elő újabb kiállításokat, illetve szervez a tárlatokhoz kapcsolódó kísérő rendezvényeket vagy más eseményeket.

Január 23-án volt a még 2019-ben, a Fővárosi Szabó Ervin könyvtárban megrendezett *Díszítőérzékkel átszőtt tudás – Kőrössy Albert Kálmán építészete* című kiállítása záróeseménye, amelyen Duló Károly filmrendezővel Baldavári Eszter, a kiállítás kurátora beszélgetett.

Február 12-én a Medgyaszay Istvánról készült vándorkiállítás Mosonmagyaróvár után új helyszínen nyílt meg, az építész által tervezett Soproni Petőfi Színház előcsarnokában.

A koronavírus-járvány miatt a tervezettnél később, július 29-én nyílt meg az idősebb és ifjabb Sándy Gyula, valamint az idősebb és ifjabb Konok Tamás életművét bemutató *SÁNDY / KONOK – Metszéspontok* című családtörténeti kiállítás a Műcsarnokban. Az október 25-én zárt tárlat jelentős részét tette ki az ifjabb Sándy Gyula építészi munkásságát bemutató rész, amely a MÉM MDK gyűjteményéből került ki.

A MÉM MDK munkatársai a Kulturális Örökség Napjai eseménysorozat részeként szeptember 19-én három turnusban tartottak vezetett építészeti sétákat a Városligeti fasori helyszínen, azon belül az elsőként felújítani szánt modernista épületben, Walter Rózsi operaénekesnő villájában.

A 160 éve született Baumhorn Lipót építész életművéről, a Szegedi Zsidó Hitközséggel és a Csongrád Megyei Építész Kamarával együttműködve, a MÉM MDK fotókiállítást rendezett Szegeden október 1. és 25. között.

Október 5-én megemlékezést tartottak Pécsi Eszter statikus és Fischer József építész egykori lakóházánál.

Október 12-én az MMA Építőművészeti Tagozata, valamint a MÉM MDK *Zalaváry Lajos építész, a reneszánsz ember* címmel rendezett tudományos konferenciát a Pesti Vigadó Makovecz-termében. A Kossuth- és Ybl Miklós-díjas építész, a Nemzet Művésze, akadémikus jelentős műveit, illetve tervezői személyiségét tárgyaló konferenciát az érdeklődők élő online követhették. A konferencia szakmai felelőse Ritoók Pál, a MÉM MDK Múzeumi Osztályának vezetője volt.

Budapest Főváros Levéltára és a MÉM MDK még 2020 elején határozta el, hogy a Levéltár Teve utcai épületében közös kiállítást rendeznek Czigler Győző építész életművéről *Következetesség formában és szellemben – Czigler Győző építőművészete* címmel. A tárlat az előzetes ütemterv szerint december elejére nagyrészt megvalósult, a járványügyi intézkedések miatt azonban a december 8-ra tervezett megnyitóeseményt 2021-re kellett halasztani, továbbá akkor került majd sor a kiállításhoz kapcsolódó konferencia megtartására is.

Kutatások, publikációk, előadások, szakmai tevékenységek

A MÉM MDK munkatársai számos tanulmányt publikáltak építészettörténeti, művészettörténeti témákban, előadásokat tartottak (például az Eötvös Loránd Tudományegyetemen és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen), tudományos dokumentációkat készítettek, valamint tudományos konferencián vettek részt.

A MÉM MDK munkatársai 2020-ban is részt vettek a Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram feladatainak megvalósításában a Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság által kötött együttműködési megállapodás alapján. Ezzel összefüggésben nagy számban került sor a MÉM MDK művészettörténészei, régészei, földmérője, fotósai által szakértői vélemények, építéstörténeti tudományos dokumentációk és más szakmai dokumentumok elkészítésére. Az intézmény szakértői összesen 12 kiemelt jelentőségű helyszínen végeztek és végeznek épületkutatói kivitelezés közbeni kutatói munkát. Ezen kutatások eredményeit publikálják, a dokumentációk pedig tovább bővítik a MÉM MDK adattárait.

A MÉM MDK szakemberei az ország több területén készítenek műemléki topográfiákat, melyek ötvözni kívánják egyrészt az adott műemlékek szakmailag magasan kvalifikált leírását, másrészt a turisztikai felhasználást is. 2020-ban három helyszínen történt topográfiai kutatás: Tállya község és Veszprém városának műemléki topográfiája, szakrális kisemlékek topográfiai gyűjtése, valamint Fejér megyében a megye klasszicista templomait érintve.

Az év folyamán előzetes megbeszélések folytak Veszprém vezetőivel a város 2023. évi Európa Kulturális Fővárosa kapcsán, s ennek eredményeképp a következő évben születhet megállapodás a tervezett munkák tekintetében.

A MÉM MDK konzulensként, tanácsadóként, szakértőként segített az örökségvédelemmel foglalkozó állami intézményeknek, elsősorban kormányhivataloknak, ily módon hozzájárulva az egyes műemlékek szakszerű megóvásához.

2020 folyamán jelent meg a *Barokk freskófestészet Magyarországon* című négykötetesre tervezett sorozat második kötete, amely többéves kutatás lezárásának az eredménye.

A járványhelyzetre való tekintettel 2020. márciustól júniusig, majd november 11-től helyben nem fogadhatott kutatókat az intézmény, ezért ezen időszakokban megnőtt a telefonon, e-mailen beérkező kérések száma, valamint a reprográfiai szolgáltatások igénye is, így ezeket a szolgáltatásokat online módon tudták teljesíteni.

A MÉM MDK alapfeladatai közé tartozik a gyűjteménykezelés és a gyűjtemény kutathatóságának biztosítása. A gyűjteménykezelés korszerűsítésére a MÉM MDK elkezdte a gyűjteményére vonatkozó online adatbázis kialakításának előkészítését, melynek keretében 2020. március és június között kidolgozták a MÉM MDK gyűjteményének nyilvántartására szolgáló rendszereket.

A járványhelyzet miatt a korábbi években megszokotthoz képest csekélyebb műtárgykölcsönzésre vonatkozó kérelem érkezett az intézményhez, de így kerültek ki értékes műtárgyak a hazaiak mellett külföldi kiállításokra is, például Zágrábba és Párizsba.

A MÉM MDK vásárlások és ajándékozások útján folyamatosan gyarapítja gyűjteményét.

Szervezet és személyi állomány

A MÉM MDK személyi állományát 2020 decemberében 40 fő alkotta.

Több gyakornok és megbízási szerződéssel foglalkoztatott munkaerő segítette a szakmai munkát – online feldolgozásban is.

A továbbképzésre ebben az évben is figyelmet fordított az intézmény, a munkatársak közül többen PhD képzésben vesznek részt.

2020. július 1-jén hatályba lépett a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XXXII. törvény, amely alapján a MÉM MDK-ban dolgozó közalkalmazottak jogviszonya – a többi kulturális intézményhez hasonlóan – 2020. november 1-jével munkaviszonnyá alakult át.

Működés

Az 1771/2017. (XI. 7.) Korm. határozat alapján az MMA a 2018. évben tulajdonba kapta a Budapest VII. kerület, Városligeti fasor 9–11. szám alatti, 33505 helyrajzi számú ingatlanegyüttest, amelynek fejlesztése az építészeti-építészettörténeti gyűjtemény és a műemléki tudományos gyűjtemények végleges és szakszerű elhelyezése, valamint egy állandó kiállítótér kialakítása érdekében elengedhetetlenül szükségessé vált. A fejlesztések és az építési beruházás már a korábbi években megkezdődtek, és 2020-ban tovább folytatódtak.

A Budapest XIII. kerület Jász utca 33–35. szám alatti telephely fejlesztése is folytatódott a beszámolási időszakban.

Az intézmény 2020-ban is a három évre (2018–2020) elkészített munkaterve alapján folytatta tevékenységét, és elkészítette a következő 3 évre (2021–2023) szóló munkatervét is.

A MÉM MDK megfelelő tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása mellett végezte sokszínű szakmai tevékenységet. A múzeum és annak gyűjteménye, a műemlékvédelmi tudományos gyűjtemények és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások, valamint az itt folyó tudományos kutatások, és a szakértői tevékenység gyakorlása, továbbá a digitalizációs és fotós tevékenység szükségessé teszi, hogy a MÉM MDK egyre több szerződéses partnerrel dolgozzon együtt.

Az intézmény saját szervezésében vagy külső partnerekkel 2020-ban is számos rendezvény megvalósítását tűzte ki céljául. A rendezvények évről-évre növekvő száma – a sokrétű és színvonalas szakmai munka mellett - folyamatosan növelik a MÉM MDK szervezési feladatait és költségeit.

Az intézmény Alapító Okiratának módosítása a tevékenységi körök kiegészítésével – többek között a könyvkiadás és az egyéb kiadói tevékenység – lehetővé tette, hogy a MÉM MDK 2020 második felében a *Barokk freskófestészet Magyarországon II.* című kötetet társkiadóként, az MMA Kiadóval megjelentesse.

2021

Szakmai rendezvények – kiállítások, konferenciák

- február 12. – március 12.:Temesvár, Terézia Bástya – *Áhítatos építészeti formák - Baumhorn Lipót szegedi és temesvári alkotásai* címmel a Szegedi Zsidó Hitközséggel közös kiállítássorozat.
- április 26. – június 30.: Muraszombat (Szlovénia) – *Áhítatos építészeti formák - Baumhorn Lipót szegedi és temesvári alkotásai.*
- június 14.: *Következetesség formában és szellemben – Czigler Győző építőművészete* című kiállítás megnyitó Budapest Főváros Levéltárával (BFL) együttműködésben a BFL-ben.
- június 26.: Múzeumok Éjszakája – a Czigler Győző kiállítás kurátori tárlatvezetése.
- augusztus 25. – 2022. január 23.: Budapest, Holokauszt Emlékközpont – *Áhítatos építészeti formák - Baumhorn Lipót szegedi és temesvári alkotásai.*

- szeptember 9.: GONDA – Sanghaj ultramodern magyar építésze című tárlat kiegészült és *… a lelkek mélyén a Kelet felé* anyaggal kiállítás megnyitó.
- szeptember 18.: Kulturális Örökség Napok (KÖN).
- szeptember 20. – október 31. Stuttgart: *Építs nekem hajlékot! – Magyar zsinagógák és közösségeik*; az MMA, a MÉM MDK és a stuttgarti Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központ közös kiállítása.
- szeptember 24–25.: Levéltári Piknik.
- október 12.: A Czigler Győző kiállításhoz kapcsolódóan Czigler-emlékkonferencia.
- október 26.: *Czigler Győző építőművészete* című utazó kiállítás megnyitója a Széchenyi fürdőben.
- november 18.: *Czigler Győző építőművészete* című utazó kiállítás megnyitója a Központi Statisztikai Hivatal Czigler-féle épületében.
- november 19–20.: a Capa Központban a házigazdával és a stuttgarti Liszt Intézet – Magyar Kulturális Központtal együttműködésben DIALOG címen rendeztek pop-up kiállítást és szimpóziumot.

Kutatások, publikációk, előadások, szakmai tevékenységek, projektek, szakértői tevékenységek

Az intézmény a beszámolási időszakban folyamatos jelleggel végezte digitalizációs és restaurálási feladatait, emellett számos szakmai cikket tett közzé a honlapján. Három kiállítás (*Válogatás a műemléki gyűjtemények korai forrásanyagaiból; GONDA – Sanghaj ultramodern magyar építésze; Következetesség formában és szellemben – Czigler Győző építőművészete*) online megtekinthető változata készült el.

A 2021-ben elindult kutatási programok és nemzetközi együttműködések közül kiemelkedik a zágrábi Művészettörténeti Intézettel közösen előkészített *Horvát-magyar építészeti kapcsolatok: a szakmai tudásmegosztás csatornái, 1900–1945* című projekt, amely 2021–2023 között az Innovációs és Technológiai Minisztérium által létrehozott Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalának támogatásával valósul meg. A MÉM MDK emellett magyarországi intézményi partnerként kapcsolódott be a 2022-es és a 2025-ös Triennale der Moderne nemzetközi eseménysorozatának előkészítésébe.

A MÉM MDK munkatársai 2021-ben is részt vettek a Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram feladatainak megvalósításában a NÖF Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság által kötött együttműködési megállapodás alapján. Ezzel összefüggésben nagy számban került sor a MÉM MDK művészettörténészei, régészei, földmérője, fotósai által szakértői vélemények, építéstörténeti tudományos dokumentációk és más szakmai dokumentumok elkészítésére.

A MÉM MDK szakembereinek műemléki topográfiai munkálatai az ország több területét is érintik, amely az alábbi tevékenységeket fedi le: építéstörténeti tudományos dokumentációk készítése, falkutatás végzése, kivitelezés közbeni kutatói megfigyelés, történeti kertek helyszíni kutatása. A szakértőként résztvevő munkatársak számos tanulmányt publikáltak, online előadásokat tartottak, tudományos dokumentációkat készítettek, valamint online tudományos konferencián (webinárium) vettek részt.

A tárgyalt időszakban négy futó projekt is zajlott műemlék topográfiák készítése és részvétel topografikus adatbázis építésben: Veszprém város topográfiája (adatgyűjtés, revízió és kiadásra való előkészítés), Tállya város topográfiája (revízió, kiállításra és könyvkiadásra való előkészítés, adatbázis építése), Fejér-megye klasszicista templomai (adatgyűjtés adatbázis építés, topográfiai leírás), továbbá OTKA pályázatban való részvétel a Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltárral közösen (Veszprém-megye templomai).

A MÉM MDK munkatársai több önálló, az intézmény keretei között zajló, valamint nagyszámú, más szervezetekkel együttműködésben megvalósuló kutatásban vettek részt. A határon túli munkák keretében a kollégák műemléki értékek felderítését is folytatják Erdélyben és Kárpátalján. Folynak az előkészületek a *Barokk falképfestészet Magyarországon* című sorozat harmadik kötetének kiadásához is.

Szervezet és személyi állomány

Az intézmény a feladatellátáshoz folyamatosan igazítja személyi állományát, amelyet 2021 decemberében 46 fő alkotott, továbbá több gyakornok és megbízási szerződéssel foglalkoztatott munkaerő segítette a szakmai munkát – online

feldolgozásban is. A meglévő állomány szakmai fejlesztése, továbbképzése folyamatos, a munkatársak közül többen PhD képzésben vesznek részt.

A múzeum jövőjével, leendő elhelyezésével és állandó kiállítóhelyével kapcsolatosan is aktív tevékenységet folytatott az intézmény, részt vett az Építészet Ligete tervpályázat kiírásának előkészítésében, és segített a pályázat lebonyolításában is.

A Walter Rózsi-villa leendő üzemeltetőjeként és használójaként folyamatosan részt vett a villa építési munkáinak kooperációin, valamint elkészítette az épület belső építészet terveit, továbbá a Budapest XIII. kerület Jász utca 33–35. szám alatti telephely fejlesztése folyamatos.

Az intézmény mindezek mellett 2021-ben is a három évre (2021–2023) elkészített munkaterve alapján folytatta tevékenységét.

A működés alapjául szolgáló, a megfelelő feltételeket megteremtő feladatok elvégzésével párhuzamosan zajlott a MÉM MDK összetett szakmai tevékenysége is. A fentiekből, valamint az intézmény több profilt (múzeum és gyűjteménye, műemlékvédelmi tudományos gyűjtemények, valamint az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások és tudományos munka, kutatások folytatása, szakértői tevékenység, topográfia, digitalizációs és fotós tevékenység stb.) képviselő jellegéből és sokirányú működéséből fakadóan a MÉM MDK egyre több szerződéses partnerrel dolgozik. Ugyancsak sok az intézmény saját szervezésében vagy partnerekkel együttműködésben megvalósuló rendezvényeinek száma, amely folyamatosan növeli a MÉM MDK szervezési feladatait és költségeit. Ezek a feladatok a jövőre nézve személyi állományi fejlesztéseket és forrásbővítést, valamint szervezeti átalakításokat és újításokat is igényelnek.

Pesti Vigadó Nonprofit Kft.

2020

A Pesti Vigadó, a Magyar Művészeti Akadémia székházaként a köztestület programjain túl – a szabad kapacitások figyelembevételével – további művészeti-kulturális, illetve rendezvényközpont jellegéből fakadóan külső partneri programokat fogad be. Az elmúlt években mind kulturális intézményként, mind kiemelt rendezvényhelyszínként megkerülhetetlen szereplővé vált a fővárosban.

A világ életét alapvető módon befolyásoló koronavírus járvány hatásai a Pesti Vigadó életét és nyitvatartási idejét is meghatározták 2020-ban. A Pesti Vigadó Nkft. által a koronavírus járvány kapcsán, a meghozott kormányrendeleteknek megfelelően biztosított egészségügyi biztonsági intézkedések mellett ezen időszak alatt is megvalósulhattak rendezvények.

Az MMA megtartotta az épületbe tervezett tagozati és köztestületi rendezvényeit (közgyűlések, tisztújításon induló jelöltek bemutatkozása, megválasztott tagok tagi okleveleinek átadása, kiállítások, koncertek, sorozatok, konferenciák, székfoglalók, testületi és bizottsági ülések).

A köztestület szervezésben több koncertre, gálára is sort került (*Jövel, légy velünk Úr Isten – Magyar himnuszok és népénekek*, Piros Ildikó: *Abigél titkai – Töredékek Szabó Magda írónő életművéből*, Fejes Krisztina zongoraestje, Őszi Irodalmi Gála). A *Mozi a Vigadóban | Akadémikusportrék* sorozat keretein belül Nagy János szobrászművészt ismerhették meg az érdeklődők, valamint Bertalan Tivadart köszöntötték születésnapja alkalmából. Dubrovay László zeneszerző, akadémikus összes zongoraműve II. programját online, streamelve mutatták be.

A köztestület, tagozatai, az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet, valamint az MMA Kiadó több konferenciával, sajtóbemutatóval jelent meg az épületben (*Magyar filmek a kezdetektől napjainkig*; *Kultúra – láncolatok*; *A művészet közege II.*; Zalaváry Lajos építész; *„Mélyebb barázdát húzni…" – Zene a keresztény egyházban, Most mi lesz?* konferenciák, valamint Boros János *Filozófiaművészet* könyvbemutató, illetve *Ösztöndíjas Találkozó*). A koronavírus járvány következtében az MMA-MMKI *A kiválasztott – A magyar balett Nizsinszkij-hagyománya* című műhelytalálkozóját már online módon tartották meg.

A 2020-as esztendőben megnyílhattak a Pesti Vigadó különböző kiállítótereibe szervezett tárlatok [*Himnusz – A magyar nép imái*; *Repertoár – Az ellentétek harmóniája*; *Lelkendezések és siránkozások* – Eszik Alajos kiállítása; Plugor Sándor (1940–1999) emlékkiállítás]. A koronavírus járvány elleni intézkedések hatására előbb online, később offline formában vált elérhetővé Jankovics Marcell, az MMA alelnökének *Trianon* című kiállítása, majd ismét személyesen felkereshető tárlatok álltak rendelkezésére az érdeklődőknek (*A Pesti Vigadó zárvatartásai*; *Magyar illusztrátorok a 27. Pozsonyi Illusztrációs Biennálén*;

Egyszerre minden, Totem, „Mert nem lehet feledni…”, Végh András 80., *Az MMA Képzőművészeti Tagozatának díjazottjai VI.*; Harag György életműkiállítás). A veszélyhelyzet miatti újabb zárást követően nyílt meg az *LXXX* címet viselő kiállítás, amely kapcsán több online tartalom vált elérhetővé a Pesti Vigadó felületein keresztül is. Az alkotók és a közönség személyes találkozását biztosították a tárlatokhoz szervezett kísérőrendezvények (kurátori tárlatvezetések, finisszázs). A Pesti Vigadó *Idővonal* című állandó épülettörténeti kiállítást szintén megtekinthették az érdeklődők.

A Pesti Vigadó Nkft. szervezésében, Oberfrank Pál akadémikus művészeti vezetése mellett megvalósuló *Szó, szín, játék* sorozat részeként 2020 januárjában a Soproni Petőfi Színház Márai Sándor *A gyertyák csonkig égnek (Parázs)*, míg februárban az *„… én láttam a világot”* címmel Csoóri Sándor születésnapja alkalmából a szülőföldről, a szerelemről és a közéleti felelősség vállalásáról szóló verseit mutatták be.

A Pesti Vigadó szervezésében született meg a Liszt Ferenc Kamarazenekar újévi koncertje az épületben.

Az intézmény 2020-ban újra csatlakozott az Idegenvezetők Világnapjához, a Budapest100 programmal közösen tartott Kulturális Örökség Napjához, Az ország legszebb báljai című eseménnyel a Turizmus Világnapjához, a Budapest Art Week 2020-hoz (BAW), valamint külön programmal készült Valentin-napra. Az épület történelme iránt érdeklődők az épülettörténeti séták mellett a Hosszúlépés eseményein keresztül ismerhették még meg a Pesti Vigadót. Folytatódtak a tematikus séták (Kárpáti Krisztina, Zubreczki Dávid) és workshopok (Desing Hét keretein belül Tóth Ági és Szakács Niki Kalligráfia és selyemfestés művészete) is.

Az MMA székházát a júniusi újranyitását követően – az eredeti 2500 Ft-os ár helyett – kedvezményes 500 Ft-os kombinált házjeggyel látogathatták az érdeklődők, míg az épülettörténeti séták nyár végéig féláron, 750 Ft-ért váltak elérhetővé.

Megújult a Pesti Vigadó élménypedagógiai kínálata is, így a jövőben már a nagycsoportos óvodás kortól a középiskola végéig érhetőek el majd a programok.

A Pesti Vigadó által üzemeltetett felületeken való megjelenéseket alapvetően befolyásolta a koronavírus hazai megjelenése, így a korábbi programkommunikáció a rövid távú rendezvények elmaradása, és a középtávúak kétséges megtartása miatt ellehetetlenült.

A veszélyhelyzet ideje alatt – programkommunikáció hiányában – átalakult a Pesti Vigadó honlapja, amelynek nyitó oldala – a korábbiaktól eltérően – hírközlésre, majd online művészeti tartalmak bemutatására épült. Az intézmény saját munkatársainak, valamint meghívott előadóművész vendégeinek tolmácsolásában új, a kultúra számos ágát felvonultató mozgóképes és szöveges anyagok a nagyközönség számára folyamatosan kínáltak és kínálnak frissülő tartalmakat. A Pesti Vigadó honlapján, illetve Facebook oldalán heti rendszerességgel találkozhattak az érdeklődők kiállításokhoz, az épület történetéhez kapcsolódó videókkal, zenei produkciókkal, interjúkkal és az épülethez kapcsolódó egyéb érdekességekkel. A művészetkedvelő fiatalok számára pedig online élménypedagógiai tartalmak, feladatok álltak rendelkezésre.

Míg a Pesti Vigadó honlapját felkereső látogatók száma a 100 000 főt közelítette meg, addig a legnagyobb közösségi médián üzemeltetett profil követői létszáma már a 90 000-et is meghaladta, Instagram oldala pedig továbbra is hírfolyamként számolt be a kiállítások életéről.

Az év során 42 132 fő *(2019-ben 96 452 fő)* látogatott az épületbe, amelyben 12 kiállítás nyílt meg *(2019-ben 16)*, 67 kulturális *(2019-ben 163)*, 17 protokolláris *(2019-ben 29)*, 11 üzleti program (2019-ben 51) és 105 turisztika esemény (2019-ben 331) valósult meg.

A zárvatartás ideje alatt elmaradt és meghiúsult rendezvények okozta bevételkiesés miatt, a korábbi évekhez viszonyított éves terembérleti díjból származó bevétel harmadára csökkent. Az augusztus végén, szeptember elején megindulni látszó rendezvényipar a járvány második hullámának kialakulásával, határaink lezárásával ismételten megtorpant, a korábbi foglalásokat lemondták.

Kijelenthető azonban, hogy a kormányrendeletekkel összefüggésben és a partnerek egyéni mérlegelése után lemondott rendezvények ellenére, a tulajdonos működési támogatásának köszönhetően a gazdasági társaság költségvetése stabil maradt, az ügyvezetés által a zárvatartás idejére meghozott megtakarító intézkedések (rezsicsökkentés, alvállalkozói díjak csökkentése) pedig a bevétel kiesés kompenzálására szinte teljes mértékben fedezetet biztosítottak.

Tulajdonosi költségvállalás mellett és a Pesti Vigadó saját bevételeinek terhére több, későbbre tervezett felújítási munka is befejeződött (pl.: II. emelet parkettafelület felújítása, Előcsarnok és VI. emeleti Többcélú terem előtti márványlap burkolat

felújítása, tetőszerkezet lángmentesítése, a II. emelet fényforrásainak dimmelése, párásító cseppvízelvezetés kialakítása az alagsorban, dísztermi optikai érzékelők áthelyezése).

A zárvatartás időszaka alatt a munkatársak számára olyan munkarend és olyan feladatállomány került kialakításra, amely – ezen körülmények között elfogadható és elvárt módon – mind a tulajdonos, mind pedig a Pesti Vigadó közönsége felé jelezte a gazdasági társaság munkájának, rendelkezésre állásának folytonosságát. A megtakarításoknak köszönhetően az állományt sikerült megtartani, szakmai munkájukra elengedhetetlen szükség lesz az intézmény újraindulásakor is.

Minden nehézség ellenére, sorrendben negyedszer érdemelte ki az intézmény a Best of Budapest & Hungary díjat, ezúttal is a Best conference and event locations (legjobb konferencia és rendezvényhelyszínek) kategóriában. A díj elnyerése visszaigazolta a korábbi évek működésének sikerességét.

2021

A járványhelyzetben meghozott kormányzati döntések alapján a Pesti Vigadó 2021. május 13-ig zárva tartott. A vonatkozó jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket betartva a zárvatartás ideje alatt online kulturális eseményeknek, majd az újranyitást követően már közönség előtt megtartott rendezvényeknek adhatott otthont. Az MMA és intézményei továbbra is rendszeresen a köztestület székházában tartották meg rendezvényeiket (közgyűlés, tisztújításon induló jelöltek bemutatkozása, kiállítások, koncertek, sorozatok, konferenciák, székfoglalók).

A 2020. esztendőből átnyúlóan a helyén maradt a *„Mert nem lehet feledni…" – Emlékkiállítás a trianoni békeszerződés 100. évfordulója emlékére* és a *Végh András 80.* című kiállítás. Decembertől online lehetett megnézni Csíkszentmihályi Róbert szobrászművész, akadémikus *LXXX* című kiállítását, amely a Harag György életműkiállítással együtt – a Pesti Vigadó zárvatartása miatt – meghosszabbított határidővel, nyárig várta a látogatókat. Februártól áprilisig állították ki a *Poszterra* címet viselő V4-es nemzetközi plakátkiállítást, illetve a „30 éve szabadon" programsorozat részeként megvalósuló *Elfolyó idő* című tárlatot, amelyet Magyarországon elsőként a Pesti Vigadóban ismerhettek meg az érdeklődők. Az épület májusi nyitása után sorra nyíltak meg a személyesen felkereshető tárlatok (*Belső csend – Hager Ritta 90, Képrelációk – Baráth 75, A+B – Bakos és Árendás, Képzelet és Valóság – Szenes István 75, Orcád világossága - A görögkatolikus egyház művészete Magyarországon, Legyetek tanúim - Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Budapesten 1938-ban, Ezerarcú szeretet, Találkozás – Kortárs képző- és iparművészeti Eucharisztikus kiállítás, Az MMA Képzőművészeti Tagozatának díjazottjai VII., Negyedszázad – A Magyar Kárpitművészek Egyesületének huszonöt éve, Hazádnak rendületlenül – Görgényi István 1956, „O Mysterium, O Georgia!" – Balogh Ádám fotókiállítása, VI. Textile Art of Today – Textiltriennálé határok nélkül, Poszterra – V4 Plakát Vándorkiállítás, LXX – Jovián 70*). Megtekinthették továbbá a Pesti Vigadó *Idővonal* című állandó épülettörténeti kiállítását is, amelynek végén az épületről szerzett tudásukat tesztelhették a vállalkozó szellemű látogatók a kiosk-on keresztül.

A kényszerű zárvatartás alatt a köztestület megbízásából több tárlatot is rögzítettek és virtuális sétán keresztül bemutattak (*„Mert nem lehet feledni…" – Emlékkiállítás a trianoni békeszerződés 100. évfordulója emlékére, Poszterra – V4 Plakát Vándorkiállítás, Elfolyó idő, Képrelációk – Baráth 75, A+B – Bakos és Árendás, Képzelet és Valóság – Szenes István 75*). Ezen időszak alatt kísérőrendezvényekre sem kerülhetett sor, azonban az újranyitást követően azok is sorra valósulhattak meg (*Éneklő Kedd(v)ek, Szombati Csengettyűzések, Vita Eirenae, Kelet és Nyugat szentjén, Itthon*, tárlatvezetések, finisszázsok).

Az MMA több koncertjének, gálájának helyszínéül is székházát választotta (Erdélyi Zsuzsanna 100. születésnapja alkalmából Klukon Edit és Ránki Dezső online emlékhangverseny; Mocsári Károly zongoraest, a trianoni szerződés ratifikálásának 100. évfordulója alkalmából a Magyar Művészeti Akadémia hangversenye; Magyar Hegedű Ünnepe; a versenygyőztes fiatalokat bemutató Ifjú tehetségek hangverseny; Nyári Irodalmi Gála; Kerek születésnaposok tiszteletére rendezendő hangverseny; *Ami volt, az elmúlt már…* címmel Császár Angéla, illetve *Varázslatos melódiák* címmel Tokody Ilona dalestje; Őszi Irodalmi Gála; Kortárs kamarahangverseny; Magyar Nyelv Napja; Szőllősy-Szokolay emlékhangverseny; *Mesék a zenében* – Szimfonikus zenekari hangverseny).

A Mozi a Vigadóban – Akadémikusportrék sorozat alkalmain köszöntötték Dárday István és Szalai Györgyi filmes alkotókat, Balla András és Horváth Péter fotóművészeket, Gulyás János és Szobolits Béla filmrendezőket, továbbá bemutatták Szakolczay Lajos irodalomtörténész, művészetkritikus, illetve Buglya Sándor filmrendező portréfilmjét is.

A Magyar Művészeti Akadémia a Pesti Vigadóban tartotta meg akadémikusai székfoglaló előadásait (Vadász Bence, Kulin Ferenc, Szakolczay Lajos, Kontra Ferenc, Tóth László, Paulik László, Onczay Csaba, Cserhalmi György, Kucsera Tamás Gergely és Hefter László).

A köztestület, valamint az intézménycsalád több tagja (MMA MMKI, MMA Kiadó) könyvbemutatókkal, konferenciákkal, találkozókkal is megjelent az épületben (Szőnyi Erzsébet, illetve Szabó Marianne könyvbemutató; Machaerus; Magyar Irodalmi művek lexikona 1956–2006; Magyar Filmek 1896–2021, továbbá Molnár Tamás konferencia; *Víz, ami körülvesz minket*; *Mind magyarok vagyunk*; A magyar néptánc évtizedei; Utolsó garabonciások; Művészet Közege III.; Magyar Csupajáték konferencia 2.; *A művészeti könyvtárak szerepe a digitális korban, avagy művészet, innováció, könyvtár*; *„Az egyházzene történetei I. – In memoriam Dobszay László*, „Mozgó dó…" IV. – Zene a katedrán – Kodály Zoltán zenepedagógiai műveinek művészi légköre című konferenciák, valamint az Ösztöndíjas találkozó).

A Pesti Vigadó Nonprofit Kft. szervezésében folytatódott a Szó–Szín–Játék sorozat (Veszprémi Petőfi Színház Caroll Rocamora: Kezed örökké szorítom, Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház Bernard Slade: Jövőre, Veled, Itt 2.). A legkisebbek számára elindultak a Ringató-foglalkozások, megvalósult a gyermekeknek szánt Szalóki Ági gyerekkoncert, a családok számára a Nyárzáró családi program, a felnőtteknek az Adventi workshop. Eközben az épületben sorra indultak az Épülettörténeti séták, és újra térítésmentesen látogathatták az érdeklődők a Pesti Vigadót szeptember közepén a Turizmus Világnapja alkalmából. Az év utolsó napján Bényei Tamás és a Gramophonia Hot Jazz Orchestra koncertjén vehettek részt a jazz szerelmesei.

Az épület kényszerű zárvatartásának idején a Vigadó munkatársai új sorozatok indításával, előállításával, gyártásával és online felületekre való feltöltésével tartották fent és szólították meg az épület iránt érdeklődőket, amely sorozatok 2021 I. félévében is folytatódtak (Koncertek a Pesti Vigadóban: Bogányi Gergely, Hegedűs Endre, Szabó Marcell, Tóth Benedek, Vida Mónika, a Custos Consort és Bényei Tamás és a Gramophonia Hot Jazz Orchestra; Versek a Vigadóban: Császár Angela, Cseke Péter és Kubik Anna; Történetek a Pesti Vigadóból: Budapest, egy világváros születése, Gyertyafénytől a villanyégőig, Bálok a Pesti Vigadóban, Báli etikett, Than Mór és Lotz Károly munkái, Díszterem (H)ősei, Korabeli sztárok, Március 15., Liszt Ferenc a Vigadó színpadán, Hangl Márkus KIOSK-ja, Feszl munkássága és stílusjegyei, Homlokzati szobrok; élménypedagógia tartalmak, A hónap műtárgyai).

A Pesti Vigadó online felületein folyamatosan jelentek meg a tárlatokhoz kapcsolódó videók (*„Mert nem lehet feledni…" – Emlékkiállítás a trianoni békeszerződés 100. évfordulója emlékére* címet viselő tárlaton kiállítóművészek portréfilmjeinek előzetesei, az elmaradó *Hangszerművészet a Kárpát-medencében* kiállításhoz kapcsolódóan létrehozott rövidfilmek) is.

A Pesti Vigadó honlapja és közösségi média felületei a zárvatartás ideje alatt is rendszeresen frissülő tartalmakkal jelentkeztek. A sorozatok és az online térben való aktív jelenlét biztosította, hogy a Pesti Vigadó végig kapcsolatban tudott maradni látogatóival, közönségével, nem utolsósorban a honlapon keresztül elérhető chat szolgáltatásnak is köszönhetően.

Az épület nyitása után a közönség gyors visszatérését elősegítendő, 2021 májusától már megújult, kedvezőbb jegyárakkal és bővülő szolgáltatásokkal várta látogatóit a Pesti Vigadó. A népszerű Házjegy mellett már az épülettörténeti sétákra váltott jegyek árai is magukba foglalták valamennyi, aktuálisan látogatható kiállítás megtekintését is.

2021 őszén elindult a Pesti Vigadó önálló, havonta új adással jelentkező podcastja *Kultúrszövet – Művészet az éterben!* címmel, jeles kulturális-művészeti napokhoz kapcsolódva (pl.: a kultúráról – Kucsera Tamás Gergely filozófus, akadémikus; A magyar népmese napja – Berecz András mesemondó, énekes, akadémikus; A magyar nyelv napja – Iancu Laura költő, író, akadémikus és Ruff-Kiss Ágnes logopédus; A magyar kórusok napja – Dinyés Soma karnagy és Sváb Zsófia ének-zene tanár, karvezető).

A házban megvalósuló rendezvényekről történő tájékoztatások alapját továbbra is a negyedévente megjelenő Pesti Vigadó Programmagazin adta. A járványügyi helyzetre való tekintettel csak online adták ki az interjúkat (Farkas Ádám szobrászművész, Hager Ritta textilművész, Kucsera Tamás Gergely filozófus, eszmetörténész, Andrásfalvy Bertalan néprajzkutató, Szenes István belsőépítész, Stefanovits Péter képzőművész, az MMA tagjai, valamint Kontsek Ildikó művészettörténész, Herboly Domonkos, a Nemzeti Filharmonikus Zenekar főigazgatója, Devich Márton, a Magyar Rádió Művészeti Együtteseinek vezetője, Keller András, a Concerto Budapest zeneigazgatója, Hollerung Gábor, a Budafoki Dohnányi Zenekar ügyvezetője, Hegedűs Zoltán színművész és Ducki Krzysztof grafikusművész), a Műcsarnok és az MMA Kiadó ajánlóit, valamint az épület múltját ismertető Múlt-Idő rovatot tartalmazó kiadványt.

Az év során elmaradó és elhalasztott programok jegyeinek visszaváltása kapcsán továbbra is az érdeklődők rendelkezésére állt a Pesti Vigadó.

Az épületben megvalósuló programok részletes információi és a jegyvásárlás lehetősége a *www.vigado.hu* oldalon is elérhetőek, így az érdeklődéseket is e felület kezeli. A zárás ellenére folyamatosan biztosított tartalmak hatására a felhasználók száma ismét meghaladta a 100 000 főt, az oldalmegtekintések értéke pedig a 330 000-es értéket. A Facebook-on követői a 95 ezres, az Instagramon az 1700-as létszámot, előbbinél a hírfolyam 1,92 milliós eléréssel bírt, míg hírleveleinek megnyitási aránya a 35–37%-os értékek között mozgott.

Kijelenthető, hogy a kormányrendeletekkel összefüggésben és a partnerek egyéni mérlegelése után lemondott rendezvények ellenére, a tulajdonos működési támogatásának köszönhetően a gazdasági társaság költségvetése stabil maradt, az ügyvezetés által a zárvatartás idejére meghozott megtakarító intézkedések (rezsicsökkentés, alvállalkozói díjak csökkentése) pedig a bevételkiesés kompenzálására szinte teljes mértékben fedezetet biztosítottak.

2021 első félévében a Pesti Vigadó Nkft. tulajdonosi költségvállalás mellett – a 2020. évi zárva tartási időszakhoz hasonlóan – több, az épületet érintő beruházást, fejlesztést hajthatott végre. Ennek keretén belül sor került a IV. és VI. emelet parketta felületeinek felújítására, a homlokzati mészkő lábazatok helyreállítására, a Vigadó tér felőli zászlótartók megerősítésére, a VI. emeleti Többcélú kiállítóterem korszerű, sínes rendszerű világítástechnikai fejlesztésére. Ezen időszak alatt több, a társaság költségviselésével megvalósult karbantartási, felújítási munka is megvalósult: falhelyreállítások, festések, fénytechnikai javítások, gépészeti munkálatok, vizes blokkok, mosdók helyreállítása, irodai ablakok és a vagyonvédelmi rendszer javítása, valamint az épületben található Steinway, Bösendorfer és Schimmel zongorák javítása, karbantartása. A korábbi évektől eltérően a nyári időszakra ütemezett nagytakarítás a szintén a kényszerű zárvatartás idején valósult meg, segítve ezzel a látogatható kiállítások egész nyáron történő nyitvatartását.

Az év során 56 874 fő *(2020-ban 42 132 fő)* látogatott az épületbe, amelyben 17 kiállítás nyílt meg *(2020-ban 12)*, 107 kulturális *(2020-ban 67)*, 26 protokolláris *(2020-ban 17)*, 9 üzleti program *(2020-ban 11)* és 128 turisztika esemény *(2020-ban 105)* valósult meg.

Műcsarnok Közhasznú Nonprofit Kft.

2020

A Műcsarnok Nonprofit Kft. (a továbbiakban: társaság) alapfeladata a magyar és a nemzetközi kortárs képzőművészet, valamint fotóművészet, építészet, iparművészet és intermédia műfaj értékeinek bemutatása, kiállítások és művészeti események hazai és külföldi rendezése, szakmai kiadványok megjelentetése, a vizuális kultúra sokszínű értékeinek bemutatása és terjesztése. A nemzetközi kortárs művészet magyarországi és a magyar kortárs művészet külföldi bemutatása érdekében a társaság feladata szakmai kapcsolatok kiépítése és fenntartása, együttműködési lehetőségek megteremtése, a magyar művészek nemzetközi megjelenésének és integrálódásának elősegítése és támogatása.

A társaság gazdálkodása, likviditása kiegyensúlyozott.

Az épületet a társaság rendeltetésszerűen használta az év során. Állagmegóvó és a működéshez nélkülözhetetlen kötelező karbantartásokat végzett.

A társaság által megvalósított beruházások, fejlesztések a tárgyi eszközök állományát növelték 13 368 ezer forint értékben.

A társaság stabil munkavállalói létszámmal rendelkezik, 2020-ban az átlagos statisztikai létszáma 54 fő (2019-ban 55 fő) volt, és bruttó 7%-os átlagos bérfejlesztés valósult meg a munkavállalók részére.

A társaság forrásait a működésre, projektfinanszírozásra kapott tulajdonosi támogatás, valamint a tevékenységéhez kapcsolódó saját bevételek alkotják. A Magyar Művészeti Akadémia, mint a társaság tulajdonosi joggyakorlója 2014 óta évente biztosít támogatást a Műcsarnok működtetéséhez. Az MMA által nyújtott szubvenció összege 2020-ban 460 millió forint volt, mely az előző évi működési támogatás összegéhez viszonyítja nem változott. Emellett az MMA a 2020. évi II. Képzőművészeti Nemzeti Szalon kiállítás megrendezéséhez további 100 millió forint összegű támogatást biztosított a társaság részére.

A támogatások felhasználásáról a társaság – szerződésben vállalt kötelezettségeinek megfelelően – határidőre és hiánytalanul elszámolt.

A társaság saját bevételeinek jelentős része a jegyértékesítésből, a kiadványok értékesítéséből, valamint az ingatlan rendezvény- és programcélú bérbeadásából származó árbevételekből áll. 2020-ban az árbevételek összessége 33 903 ezer

forint volt, mely 65%-kal alacsonyabb az előző évi árbevételekhez viszonyítva (2019-ben 95 901 ezer forint). A jegyértékesítés árbevétele 24 198 ezer forint volt (2019-ben 59 528 ezer forint).

A saját, illetve bizományba átvett kiadványok értékesítésének árbevétele 5418 ezer forint (2019-ben 16 133 ezer forint), míg az ingatlan rendezvény- és programcélú bérbeadásából származó árbevétele 3081 ezer forint (2019-ben 19 198 ezer forint) volt.

Az árbevételek 2020. évi csökkenését döntő mértékben befolyásolta, hogy a Műcsarnokban megrendezett kiállítások és szakmai programok látogatottsága éves összesítés szerint jelentősen csökkent az előző évi adatokhoz képest. 2020-ban a COVID 19 miatt kialakult pandémia megfékezésére bevezetett korlátozó intézkedések alapján a Műcsarnok épülete 4 és fél hónapig zárva tartott a közönség előtt, első alkalommal 2020. március közepe és június közepe közötti időszakban, majd 2020. november közepétől év végéig. A térben lévő kiállításokat csak online és virtuális lehetőségekkel lehettet megtekinteni.

2020-ban a Műcsarnok kiállításait 105 975 látogató nézte meg, az online programok és a virtuális kiállítás megtekintési lehetőségek 74 958 néző vonzottak (2019-ben 92 810 fő látogató volt a Műcsarnok épületében).

A Műcsarnok kiállítótereiben a beszámolási időszakban 20 tárlat (2019-ban 28 kiállítás) valósult meg. Minden kiállításhoz katalógust, vagy a rövidebb ideig nyitva tartó kiállítások esetén nagyalakú, ingyenes tárlat-kísérő kiadványt publikáltak, amelyek az adott tárlat megnyitójára jelentek meg. Az év során összesen 6 katalógust és 6 tárlat-kísérő kiadványt (2019-ben 9 katalógus és 11 ingyenes tárlat-kísérő kiadvány) jelentettek meg. Az intézmény *mucsarnok.hu* elméleti kiadvány-sorozata újabb, immáron a 7. kötettel bővült.

A kiállításokat hirdető kommunikációs felületeket átstrukturálva az online hirdetési felületek minél szélesebb körű elérése volt a cél. A mindennapokban jelen lévő „okos eszközök" alkalmazásain keresztül több tízezer érdeklődő kapott napi tájékoztatót, ajánlót a Műcsarnok kiállításairól, programjairól. A közösségi oldalak és alkalmazások felületein a Műcsarnok rendszeresen hirdeti kiállításait, szakmai programjait. Google Ads és YouTube reklámkampányok alkalmával érdeklődési körre, tartózkodási helyre és életkorra szűrt, targetált posztok jelentős mértékben támogatták a programok látogatottságát, illetve a jegyértékesítést. 2020-ben a Google kampányokon a megjelenésszám 2 880 000, a kattintások száma 453 000, videó megtekintések az intézmény YouTube csatornáján 441 755, a Facebook oldalán 81 131, azaz összesen 522 886 megtekintés. Az online felületeken megközelítőleg 1 632 000 felhasználót ért el negyedévente a társaság.

A Műcsarnok kommunikációs felületeivel kapcsolatban elmondható, hogy mind a honlap (*www.mucsarnok.hu*), mind a Facebook profil (*https://www.facebook.com/Mucsarnok*) jelentős forgalommal bír.

A Műcsarnok weboldalán 2020-ban 124 186 látogató járt, összesen 347 752 oldal letöltéssel. A Facebook profil oldal 25 068 követővel rendelkezik, az éves felhasználói elérés 420 109 fő.

A műcsarnoki YouTube és Instagram oldalak követőinek száma folyamatosan nő, a YouTube-on 4995 feliratkozó, az Instagramon 1729 követő volt 2020 végén.

A társaság 77 alkalommal kiküldött hírlevél típusú küldeményét 96 446 alkalommal nyitották meg, az átlagos megnyitási ráta 19,82% volt.

Részben a kialakult karantén-helyzet növelte az online tartalmak iránti érdeklődést, részben az élénkebb nézői aktivitásra a Műcsarnok által igen gyorsan kialakított virtuális kínálat következtében a 2020-as online látogatószám az előző évhez képest megnőtt.

A társaság számos együttműködési megállapodást kötött partner intézményekkel, helyi önkormányzatokkal, nonprofit egyesületekkel, melyek alapján kölcsönös kedvezményeket vagy kedvezményes jegyvásárlásra jogosító együttműködéseket ajánlott annak érdekében, hogy minél szélesebb körben érje el a közönséget az újranyitást követő nyári időszakban. Sajnos, a határok korlátozott átléphetősége miatt a nyári időszak turista-látogatói 2020-ban szinte teljesen elmaradtak.

A Műcsarnok 2020. évi programjában a hazai alkotók jelentek meg hangsúllyal, 290 művészt, illetve alkotói műhelyt mutatott be. Két esetben külföldi művésznek rendezett tárlatot, akik egyike magyar származású. Az egyéni és csoportos tárlatokon a Magyar Művészeti Akadémia számos tagja állított ki vagy látott el kurátori feladatokat.

A társaság tevékenységét éves periódusra elkészített szakmai program alapján folytatta, amelynek értékelését évente rendszeresen elvégzi.

2019-ről áthúzódó kiállítások:

- Képpraxisok 2
  - Jankovics Marcell
  - François Fiedler (Fiedler Ferenc)
  - Sorskérdések / Lukáts Andor videóinstallációja
  - Várady Róbert / A látszatok valósága
  - Alexander Gyenes / Boltozat
- ÉLET / KÉP – Keleti Éva retrospektív kiállítása

2020. évi kiállítások:

- DERKÓ 2020
- Paolo Ventura – Velencei történet | Automaton (Budapest FotóFesztivál)
- SZABADJÁTÉK | II. Képzőművészeti Nemzeti Szalon, 2020
- SZABADJÁTÉK / SZOBÁK - a II. Képzőművészeti Nemzeti Szalon, 2020 része
- Egy időben - Stúdiólátogatások
  - Bánföldi Zoltán: Schrödinger macskája
  - Bérczi Zsófia: Sivatagtemplom
  - Byhon Győző: Urbi et Orbi
  - Fülöp Gábor: Flóra és fauna
  - Gergely Réka: Kire-cuzuki, avagy a változás és a folytonosság egysége
  - Pataki Tibor: Sorskönyvek
  - Rizmayer Péter: Ugyanaz a folyó
  - Soós Nóra: Absturz / Zuhanás
  - Tenk László: Ön-Kép-Terem
- Beatünnep | Kőbányai János fotói

A Műcsarnok Kamaraterem kiállításai:

- Sándy / Konok - Metszéspontok | építészet, képző- és fotóművészet
- Hét év 150 kiállítás | 125 éves a Műcsarnok

A Műcsarnok#BOX kiállításai:

- Major Kamill: Papírok – rácsok - akkád
- Terebessy L. Föld: Táj legyen táj, tengertől tengerig
- Kadosa Kiss József: A művészet rendje - Arte legis
- Kardos Sándor: A bomlás virágai | Fejezetek a Hórusz Archívumból

A kiállításokhoz sokszínű kísérőprogramok is kapcsolódtak: több alkalommal zenei, színházi, irodalmi, film programokat, konferenciákat és múzeumpedagógiai foglalkozásokat rendeztek csaknem 100 előadó közreműködésével.

A társaság 2020-ban kulturális tevékenységi körében végzett működésének maradéktalanul eleget tett, közhasznú feladatainak megvalósítását ez előzetesen meghatározott tervek szerint teljesítette.

2021

A társaság gazdálkodása, likviditása a korábbi évekhez hasonlóan 2021-ben is kiegyensúlyozott.

Az épületet a társaság rendeltetésszerűen használta az év során, állagmegóvó és a működéshez nélkülözhetetlen kötelező karbantartásokat végzett.

A társaság által megvalósított beruházások, fejlesztések a tárgyi eszközök állományát 11 858 ezer forint értékben növelték.

A társaság stabil munkavállalói létszámmal rendelkezik: 2021-ben az átlagos statisztikai létszáma 54 fő (2020-hoz képest változatlan) volt, és bruttó 7%-os átlagos bérfejlesztés valósult meg a munkavállalók részére.

Az MMA által nyújtott szubvenció összege 2021-ben 485 millió forint volt, mely az előző évi működési támogatás összegéhez viszonyítva 5,43%-kal magasabb. Emellett az MMA a 2021. évi II. Fotóművészeti Nemzeti Szalon kiállítás megrendezéséhez további 100 millió forint összegű támogatást biztosított a társaság részére.

A támogatások felhasználásáról a társaság – szerződésben vállalt kötelezettségeinek megfelelően – határidőre és hiánytalanul elszámolt.

A társaság saját bevételeinek jelentős része a jegyértékesítésből, a kiadványok értékesítéséből, valamint az ingatlan rendezvény- és programcélú bérbeadásából származó árbevételekből áll. 2021-ben az árbevételek összessége 39 323 ezer forint volt, mely 16%-kal több az előző évi árbevételekhez viszonyítva (2020-ban 33 903 ezer forint). A jegyértékesítés árbevétele 18 451 ezer forint volt (2020-ban 24 198 ezer forint).

A saját, illetve bizományba átvett kiadványok értékesítésének árbevétele 4829 ezer forint (2020-ban 5418 ezer forint), míg az ingatlan rendezvény- és programcélú bérbeadásából származó árbevétele 15 146 ezer forint (2020-ban 3081 ezer forint) volt.

Az árbevételek 2021. évi kisebb mértékű növekedését döntő mértékben befolyásolta az őszi időszakban megrendezett 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus, melynek során a Műcsarnok is a rendezvény egyik helyszíne volt. A látogatottság azonban még elmaradt a két évvel korábbi adatokhoz képest, mert a Műcsarnok kiállításai az év első 4 hónapjában a pandémia megfékezésére bevezetett korlátozó intézkedések következtében zárva tartottak a közönség előtt. A térben korábban megrendezett kiállításokat csak online és virtuális lehetőségekkel lehetett látogatni. 2021-ben első alkalommal május 4-én nyitott újra tárlatokkal a közönség számára, mely dátum napra pontosan megegyezett a Műcsarnok 125 évvel ezelőtti megnyitásával.

2021-ben a Műcsarnok kiállításait 94 278 látogató tekintette meg, melyből az online programok, virtuális kiállítás megtekintési lehetőségek 54 236 néző vonzottak (2020-ban 31 017 fő látogató volt a Műcsarnok épületében, továbbá 74 958 online megtekintés történt, ez összesen 105 975 látogatót jelentett).

A Műcsarnok kiállítótereiben 2021-ben 26 tárlat (2020-ban 20 kiállítás) valósult meg. Minden kiállításhoz katalógust, vagy a rövidebb ideig nyitva tartó kiállítások esetén nagyalakú, ingyenes tárlatkísérő kiadványt publikált, amelyek az adott kiállítás megnyitójára jelentek meg. Az év során összesen 9 katalógust és 9 tárlatkísérő kiadványt (2020-ban 6 katalógus és 6 ingyenes tárlatkísérő kiadvány) jelentetett meg. Az intézmény *mucsarnok.hu* elméleti kiadványsorozata újabb, immáron a 8. kötettel bővült.

A kiállításokat hirdető kommunikációs felületek közül továbbra is az online hirdetési felületek minél szélesebb körű elérése volt a cél. A mindennapokban jelen lévő „okos eszközök" alkalmazásain keresztül több tízezer érdeklődő kapott napi tájékoztatót, ajánlót a Műcsarnok tárlatairól és egyéb programjairól. A közösségi oldalak és alkalmazások felületein a Műcsarnok rendszeresen hirdeti kiállításait, szakmai programjait. Google Ads és YouTube reklámkampányok alkalmával érdeklődési körre, tartózkodási helyre és életkorra szűrt, targetált posztok jelentős mértékben támogatták a programok látogatottságát, illetve a jegyértékesítést. 2021-ben a Google kampányokon a megjelenésszám 1 320 000 darab, a kattintások szám: 415 000 darab volt. A videó megtekintések száma a Műcsarnok YouTube csatornáján 423 557 darab, a Facebook oldalon 80 838 darab, mindösszesen tehát 504 395 darab volt.

A Műcsarnok kommunikációs felületeivel kapcsolatban elmondható, hogy mind a honlap (www.mucsarnok.hu), mind a Facebook profil (https://www.facebook.com/Mucsarnok) jelentős forgalommal bír. A Műcsarnok weboldalán 2021-ben 106 921 látogató járt, összesen 365 060 oldalletöltéssel, míg a Facebook profil oldal 26 113 követővel rendelkezik, ahol az éves felhasználói elérés 1 242 696 fő.

Az intézményi YouTube és Instagram oldalak követőinek száma is folyamatosan nő, a YouTube-on 5110 feliratkozó, az Instagramon 1943 követő volt 2021 végén.

A Műcsarnok által 115 alkalommal kiküldött hírlevél típusú küldeményt (hírlevél, meghívó, közlemények) 161 357 alkalommal nyitották meg, az átlagos megnyitási ráta 20,20% volt.

Az online felületeken (Google adwords, YouTube, Facebook, weboldal, Instagram, hírlevél) megközelítőleg 834 000 felhasználót ért el negyedévente a társaság.

Részben a kialakult karanténhelyzet növelte az online tartalmak iránti érdeklődést, részben az élénkebb nézői aktivitásra a Műcsarnok által igen gyorsan kialakított virtuális kínálat következtében a 2021-es online látogatószám az előző évhez képest megnőtt.

A társaság számos együttműködési megállapodást kötött partner intézményekkel, helyi önkormányzatokkal, nonprofit egyesületekkel, melyek alapján kölcsönös kedvezményeket vagy kedvezményes jegyvásárlásra jogosító együttműködéseket ajánlott annak érdekében, hogy minél szélesebb körben érje el a közönséget az újranyitást követő nyári időszakban. A környező országok pandémia miatti korlátozásainak hatására a külföldi turisták száma a tárgyévben jelentősen csökkent, mely a kiállítások látogatószámát is negatív irányban befolyásolta.

A Műcsarnok 2021. évi programjában is a hazai alkotók jelentek meg hangsúllyal: 332 művészt, illetve alkotói műhelyt mutatott be. A Budapest Fotófesztivál keretében 41 külföldi művésznek rendezett csoportos tárlatot, akik közül három magyar származású. Az egyéni és csoportos tárlatokon a Magyar Művészeti Akadémia számos tagja állított ki vagy látott el kurátori feladatokat.

A társaság tevékenységét éves periódusra elkészített szakmai program alapján folytatta, amelynek értékelését évente rendszeresen elvégzi.

2020-ról áthúzódó kiállítások:

- Egy időben - Stúdiólátogatások
  - Bánföldi Zoltán: Schrödinger macskája
  - Bérczi Zsófia: Sivatagtemplom
  - Byhon Győző: Urbi et Orbi
  - Fülöp Gábor: Flóra és fauna
  - Gergely Réka: Kire-cuzuki, avagy a változás és a folytonosság egysége
  - Pataki Tibor: Sorskönyvek
  - Rizmayer Péter: Ugyanaz a folyó
  - Soós Nóra: Absturz / Zuhanás
  - Tenk László: Ön–Kép–Terem
- BEAT ÜNNEP | Kőbányai János fotói
- A bomlás virágai | Fejezetek a Hórusz Archívumból
- Hét év – 150 kiállítás | 125 éves a Műcsarnok

2021. évi kiállítások:

- Derkó 2021 | Képzőművészeti ösztöndíjasok pályázati kiállítása
- Kik vagyunk | Fotográfiák képzőművészekről
- FOTÓIKONOK - Archívumból történelem | Howard Greenberg Gallery, New York
- A fény képei | II. Fotóművészeti Nemzeti Szalon 2021
- Képekben gondolkodnak | Filmesek fotói
- Részben az egész | Baranyay András kiállítása
- Életszőnyeg | Ujházi Péter kiállítása
- Matzon Ákos: Térkereső
- Pet'R – rajzok, képek. Kovács Péter emlékkiállítása
- Személyesen | Frissen 2021
  - Kucsora Márta: Incepció | Az anyagot formáló gondolat
  - iski Kocsis Tibor: Éjszakai földet érés
  - Feltárás a geometria mentén | Dréher János vakolatképei

- Mózes Katalin: Világűrrel teli szél
- Gál András: A csend művészete
- Kazi Roland: Az időtlenség terei
- Az eljövendő múlt | Regős István kiállítása
- Elekes Károly: Zavaró tényező
- Bernát András: A rejtélyt szemlélve

– Visszaszámlálás – Barabás Márton művészete

A Műcsarnok Kamaraterem kiállításai:

– Az esetlegesség rétegei | Pilinszky János fényképei
– Valóra vált képzelet | Gyulai Líviusz kiállítása

A Műcsarnok#BOX kiállításai:

– Dorogi János | Ars Naturae
– A Sors a nagy játékos – Kazanlár Ámin Emil miniatúrafestészete
– Színtér, álomtér | Simon Endre kiállítása
– Sváby Lajos arcai
– Agyagtól lélekig | Thury Levente emlékkiállítása

A kiállításokhoz sokszínű kísérőprogramok (134 program) is kapcsolódtak: több alkalommal zenei, színházi, irodalmi, film programokat, konferenciákat és múzeumpedagógiai foglalkozásokat rendeztek közel 160 előadó közreműködésével.

A társaság a beszámolási időszakban kulturális tevékenységi körében végzett működésének maradéktalanul eleget tett, közhasznú feladatainak megvalósítását az előzetesen meghatározott tervek szerint teljesítette.

MMA Kiadó Nonprofit Kft.

2020

Az MMA Kiadó 2020. évi munkáját is alapvetően befolyásolta a koronavírus-világjárvány. Március közepétől június 30-ig, illetve november 1-től az intézmény munkatársai otthoni munkavégzés keretében látták el feladataikat.

Főleg a portréfilmek gyártása lassult le, de a könyvek kiadásra való előkészítése sem haladt a tervezett ütemben. Márciustól májusig a könyvkereskedelem gyakorlatilag szünetelt, azonban a kiadói program átütemezésével június végére sikerült erőteljes indulást megszervezni. A koronavírus-járvány ősz folyamán kialakult második hulláma miatt ismét át kellett alakítani az MMA Kiadó filmgyártási és könyvkiadási programját, így dinamikus ütemben állt át a videós marketingre és a közösségi portálok használatára, azonban a direkt kereskedelmi értékesítés jelentősen visszaesett.

Intézményi együttműködések

2020-ban az MMA Kiadó tovább erősítette a különböző intézményekkel való együttműködését: MMKI (könyvkiadás); MÉM MDK (könyvkiadás); Magyar Nemzeti Filmalap (archívumok felhasználása, meg nem valósult filmek forgatókönyveinek közös könyvsorozata, közös könyvbemutató); Országos Széchenyi Könyvtár (archívumok felhasználása, közös könyvkiadás, könyvbemutató); Pázmány Péter Katolikus Tudományegyetem (könyvkiadás, könyvbemutató); Petőfi Irodalmi Múzeum (archívumok felhasználása); Hagyományok Háza (közös könyvkiadás); MTVA (az akadémikusi portréfilmek heti, és más, az MMA Kiadó gyártásában készült filmek sugárzása, archívumok felhasználása); Magyar Nemzeti Filmalap (archívumok felhasználása); Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Egyesülete (szervezeti tagság, könyvvásárokon való részvétel). Az MMA Kiadó gondozásában megjelent kötetek bemutatásának állandó helyszínéül szolgál az MMA Andrássy úti irodaháza, a Pesti Vigadó, a Műcsarnok, a FilmesHáz, a FUGA Budapesti Építészeti Központ, valamint az Uránia Filmszínház

Könyvkiadás

Az MMA Kiadónak 2020-ban nagyrészt sikerült megvalósítania az éves tervét a könyvkiadás területén, de az egyes kötetek megjelenése több esetben csúszott – a járványhelyzet miatt lelassult a szerzői munka.

A beszámolási időszakban kiemelendő a *Barokk festészet Magyarországon II.* című, művészettörténeti jelentőségű kutatás eredményeit feldolgozó kötet megjelenése, amely az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet megbízásából készült, a *Pars pro toto* sorozat további köteteinek kiadása, a Harag György-emlékévben való részvétel két kötettel, továbbá Sára Sándor, az MMA néhai tagjának életművét bemutató album, illetve Szilágyi István akadémikus nagyregényének megjelentetése.

Építőművészet

GÖTZ ESZTER: MAROSI MIKLÓS ÉPÍTÉSZETE
Monográfia

Marosi Miklós a józanság építésze. Divatoktól függetlenül, mindig a praktikumot szem előtt tartva gazdagodott és mélyült alkotói pályája, emblematikus szállodaépületeket, példaértékű rekonstrukciókat eredményezve, nem beszélve a kórháztervezés terén végzett úttörő munkájáról. A monográfia színes és fekete-fehér fotókkal, rajzokkal gazdagon illusztrált.

SZEGŐ GYÖRGY: MŰLEÍRÁS
Válogatott művészeti, építészet írások 2008–2020

A műfajilag sokszínű és tartalmilag sokrétű kötetben sokfelé kalandozunk a javarészt képzőművészeti, építészeti, film, valamint színházkritikai írásokat kínáló kötet lapjain: New York, Velence, Budapest, Makovecz Imre, Szalay Lajos, Kubrick, Hamlet és Jelinek. Szegő György az egyes művészeti ágakat együtt, egymásra hatásukban vizsgálja. Írásaiból egy olyan imponáló műveltségeszmény áll össze, mely a múltat mindig a jelen nyitottságában és a jövőre vetett tekintet horizontja előtt mutatja fel.

Film- és fotóművészet

BÁN ANDRÁS: HARIS LÁSZLÓ – RÉSZLETEKBEN AZ EGÉSZ
Életműalbum

1956-ban 13 évesen lefényképezte a forradalom helyszíneit, de ezek a rejtegetett képek csak 2005-ben kerültek elő, majd bejárták a világot. Haris László gazdag életművét több száz fotóval illusztrálva Bán András állította össze. „Haris fotóiban a modern kutató vakmerő merészségének és a remeték szerény bölcsességének együttes jelenlétét érzékelhetjük. Emiatt a – korunkban oly ritka – együttállás miatt tartom őt jelentős alkotónak." (*Szemadám György)*

BEREMÉNYI GÉZA: LEVÉDIA
Láthatatlan filmtörténet sorozat

A sorozatban neves alkotóktól olyan forgatókönyveket adunk közre, amelyekből valamilyen ok miatt nem születtek filmek, de árnyalhatják és gazdagíthatják egyes rendezők, illetve korszakok megítélését. A Levédia Bereményi Géza nagyszabású filmterve a honfoglalásról.

BÓDY GÁBOR: EGYBEGYŰJTÖTT FILMMŰVÉSZETI ÍRÁSOK 2.
Szerk.: Gelencsér Gábor

A kötet Bódy két egész estés játékfilmje forgatókönyvét, illetve a hozzájuk kapcsolódó írásokat tartalmazza (szinopszis, jelenet- és dialóglista, vázlat, jegyzet, interjú). A *Psyché*nek több forgatókönyv-változata ismert, a *Kutya éji dalá*nak viszont nem is létezett hagyományos értelemben vett forgatókönyve.
Végig színes és fekete-fehér fotókkal, rajzokkal

RADÓ ISTVÁN: EGY FILMDRAMATURG EMLÉKEI
Buza Péter tanulmányával

Radó István pontosan dokumentált, személyes hangú visszaemlékezésében a magyar film- és mozitörténet első évtizedeit, 1910-től 1947-ig, a vásári mutatványos mozisátortól a filmművészetig vezető kalandos útját meséli el. A visszaemlékezés szövegét válogatta, szerkesztette és a bevezető tanulmányt Buza Péter írta.

SÁRA SÁNDOR
Életműalbum. Szerk.: Pintér Judit

A film- és fotólegenda életét és művészetét az igazság keresésének és feltárásának igénye, valamint a mindenkori alávetettek iránti szolidaritás vezérelte. Az életmű legfontosabb pontjait összefogó reprezentatív album méltó emléket kíván állítani a sokoldalú – rendező, operatőr, fotós, tévéigazgató – művésznek. A kötetben gazdagon illusztrált írások és csaknem 200 fotó eleveníti fel kivételes személyiségét és művészetét.

VÉGKIÁRUSÍTÁS – ANDRÁS FERENC FILMRENDEZŐ

Barabás Klára bevezetőjével és életműinterjújával. Fekete-fehér fotókkal.

András Ferenc az 1968 után indult filmrendező nemzedék jeles képviselője. Kiemelkedő az 1976 és 1986 közötti évtizedben készült, itthon és külföldön egyaránt osztatlan kritikai és közönségsikert arató játékfilmjeinek (Veri az ördög a feleségét, Dögkeselyű, A nagy generáció) tartalmi és formai újszerűsége. A könyvben a rendező számos megvalósulatlan filmterve közül Gion Nándor *Latroknak is játszott* című forgatókönyvének első része is olvasható.

<u>*Iparművészet*</u>

F. DÓZSA KATALIN – SIMONOVICS ILDIKÓ: MÉSZÁROS ÉVA

Monográfia. *Iparművészek – Tervezőművészek* sorozat

Mészáros Éva művészeti tevékenysége szorosan összefonódik egyetlen intézmény, egykor a magyar divat fellegvárának számító Magyar Divat Intézet (1955–1990) egész történetével, az intézet születése, a hazai ruhaiparban betöltött meghatározó, irányító szerepe és megszűnése évtizedeivel.

Színes és fekete-fehér illusztrációkkal

HÍDVÉGI JÁNOS – KESERÜ KATALIN – LELKES PÉTER: CSERNY JÓZSEF

Monográfia. *Iparművészek – Tervezőművészek* sorozat

A kötet Cserny József (1939–2009) ipari tervezőművész, a magyar dizájn egyik vezető alkotóművészének pályaképe mellett bemutatja szimpóziumszervező munkásságát is, melynek fontos része a Zsennyei Műhely megalapítása.

Színes és fekete-fehér illusztrációkkal

<u>*Irodalomtörténet*</u>

BARTUSZ-DOBOSI LÁSZLÓ: CSENGEY DÉNES

Közelképek írókról sorozat. Sorozatszerkesztő: Ács Margit

A kötet az 1953-ban született, s 38 éves korában, 1991-ben elhunyt József Attila-díjas Csengey Dénes író, a magyarországi rendszerváltásban aktív szerepet vállaló politikus torzóban maradt életművét, műveinek műfaji és stilisztikai sokszínűségét, közéleti hatását mutatja be.

Fekete-fehér fotókkal

GRÓH GÁSPÁR: SZABÓ DEZSŐ – Kivezetés a szépirodalomból

A monográfia a hihetetlenül összetett Szabó Dezső-i életmű egyik fontos vonatkozását, az író irodalomszemléletét mutatja be. Egyfelől írások meghatározott csoportját vagy egyes műveket vizsgál, másfelől egy-egy fejezetben Szabó Dezső Adyhoz és Babitshoz fűződő viszonyát, az író róluk formált képét bontja ki.

MÓROCZ GÁBOR: BUDA FERENC

Közelképek írókról sorozat. Sorozatszerkesztő: Ács Margit

A Nemzet Művésze címmel is kitüntetett Buda Ferenc életműve a mai napig bővül és gazdagodik. Az életpálya kronologikus szakaszolását pontosan és értően körvonalazó mű kötetről kötetre szélesíti és mélyíti Buda Ferenc költészetének interpretációját és recepcióját.

Fekete-fehér fotókkal

NYILASY BALÁZS: MEGÉRTENI AZ IRODALMAT

Tanulmányok

Az irodalomtörténész, egyetemi tanár részben az irodalomtudományban egyeduralkodóvá vált teoretizmus-posztstrukturalizmus iránti kételyeinek ad hangot, valamint átfogó képet adva a változásokat sürgető ezredfordulós angol és amerikai filozófusok, irodalmárok, nyelvészek munkásságáról, részben az európai és a magyar szóművészet válságkifejező attitűdjét vizsgálja felül. A kötet az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet megbízásából készült.

PAPP ENDRE: DÖBRENTEI KORNÉL

Közelképek írókról sorozat. Sorozatszerkesztő: Ács Margit

Döbrentei Kornél verseinek párját ritkító dinamizmusa, hatalmas intenzitású, extenzív képeinek sodrása, és nem egyszer vitát gerjesztő közéleti megnyilatkozásai emeli ki pályatársai közül. A monográfia a teljes írói életművet vizsgálja.

Fekete-fehér fotókkal

PETRIK BÉLA: BORBÁNDI GYULA – Egy sors a küldetés és szolgálat jegyében

Monográfia

Borbándi Gyula a magyar emigráns irodalom egyik legjelentősebb alakja. Alkotói munkássága mellett történészi és szerkesztői tevékenysége is kiemelkedő, a Látóhatár (később Új Látóhatár), valamint a Szabad Európa Rádió meghatározó szervezője, publicistája. *A magyar emigráció életrajza 1945–1985* című írása hiánypótló fontosságú. Petrik Béla monográfiája egy közel százéves életút méltó összegzése.

SZÁSZ LÁSZLÓ: BÁNFFY MIKLÓS – Az erdélyi szellem arisztokratája

Monográfia

Gróf Bánffy Miklós Erdély nagy múltú főúri családjából származott. Regény-, novella- és drámaíró, grafikus, színpadi rendező, volt országgyűlési képviselő, külügyminiszter, a Nemzeti Színház és a Magyar Operaház intendánsa. Főműve a mára klasszikussá vált *Erdélyi történet* című trilógiája a magyar arisztokrácia időszerűtlenné válását és pusztulásra ítéltségét meséli el. A kötet teljességre törekedve mutatja be Bánffy írói életművét.

SZIGETI CSABA: VAN, HISZEN LEHET – Lehetséges régi magyar költészet a modern történelmi regényekben

Monográfia

A szerző a történelmi regényekben fellelhető „lehetséges magyar költészetet" vizsgálja. A történelmi regényekben rendre feltűnő énekfoszlányokat, hosszabb versrészleteket, szerzőket és előadókat gyűjti egybe és rendszerezi. Gyűjtőmunkája során Szigeti Csaba egy hatalmas szövegkorpuszt hozott létre, mely alapján érvényes állításokat tesz a történelmi regényekben megjelenő „lehetséges magyar költészet" sajátosságairól. A kötete az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet megbízásából készült.

„VALAKI ÚTRAVÁLT …" – Az úton lévő és útkereső Ady Endre

Szerk.: Boka László és Rózsafalvi Zsuzsanna

Ady Endre halálának centenáriumi éve záró akkordjaként e gazdagon illusztrált díszalbum az Országos Széchényi Könyvtár tulajdonában lévő páratlan, a maga egészében forrásértékkel bíró dokumentumkincset kíván a nagyközönség számára megmutatni. A kötet autográf versek, fotók, levelek, Ady kéziratos önéletrajza, illetve a felbecsülhetetlen értékű tárgyi hagyatékok kapcsán olyan helyeket idéz fel, amelyekhez Ady életútja, pályája kapcsolódik, illetve identitásformálódásának jelentős csomópontjai. A kötet az Országos Széchényi Könyvtárral készült közös kiadás.

<u>*Képzőművészet*</u>

PLUGOR SÁNDOR.

Életműalbum. Szerk.: Plugor Magor

Plugor Sándor (1940–1999) erdélyi magyar grafikus festő. Festményeiben és rajzaiban mindvégig a háromszéki ember örömét, bánatát jelenítette meg. Igen jelentős az öregekről készült rajzsorozata, valamint könyvillusztrációs munkássága. A reprezentatív album a teljes életművet bemutatja.

A kötet a Miniszterelnökség és a Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt. támogatásával készült.

<u>*Művészetelmélet*</u>

RUSSEL KIRK: AMERIKA BRIT KULTÚRÁJA

Ford.: Pásztor Péter. *Pars pro toto* sorozat

A neves amerikai társadalomtudós kötetében arra tesz kísérletet, hogy bemutassa, hogyan érvényesül mindmáig a brit kulturális örökség hatása az Egyesült Államokban, és felhívja a figyelmet mindazon veszélyekre, melyek a

multikulturalizmus eszméjének terjesztésében érdekelt lobbicsoportok részéről fenyegetik az USA integráló erejű kultúráját és erkölcsiségét.

ROGER SCRUTON: A SZÉPRŐL

Ford.: Orosz István. *Pars pro toto* sorozat

A nemzetközi jelentőségű angol konzervatív filozófus egyik alapműve a szépség természetét vizsgálja. „Azt állítom, hogy a szép olyan valóságos és egyetemes érték, amely racionális kultúránkban gyökerezik, és hogy a szépérzéknek felbecsülhetetlen szerepe van az emberi világ megformálásában." A 2019-es kiadás változatlan utánnyomása.

TOMÁŠ KULKA: GICCS ÉS MŰVÉSZET

Ford.: Pálfalusi Zsolt. *Pars pro toto* sorozat

Kulka a képzőművészet, az irodalom, a zene és az építészet területén vizsgálja a giccset, foglalkozik a giccs megtévesztő természetével, megvizsgálva annak művészi és esztétikai értéktelenségét.

JEAN-LUC NANCY: NOLI ME TANGERE

Ford.: Kiss Gabriella. *Pars pro toto* sorozat

A Noli me tangere – Ne érints engem – az Újszövetség különleges jelenete, amely az érintés tilalmát állítja elénk. A szerző azt vizsgálja, hogy a festők mit láttatnak a nézővel a két szereplő, Jézus és Mária testének egymás felé közeledésében, egymáshoz érésében és eltávolodásában.

THOMAS LEDDY: RENDKÍVÜLI ÉS MINDENNAPI – A hétköznapi élet esztétikája

Ford.: Pápay György. *Pars pro toto* sorozat

Lehet-e művészi értéket tulajdonítani egy hétköznapi matrac-cserének? Mi számít szépnek a távol-keleti kultúrákban? Az amerikai esztéta könyvében a hétköznapi esztétika kidolgozására tesz kísérletet. Így lesz az esztétika több mint művészetfilozófia – bár gyakran a műalkotások tárják fel legjobban, hogyan válik a hétköznapi rendkívülivé.

Művészettörténet

BAROKK FRESKÓFESTÉSZET MAGYARORSZÁGON – II. Baranya, Somogy, Tolna és Zala megye

Főszerkesztő: Jernyei Kiss János

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Művészettörténeti Tanszékének kutatócsoportja több éven át futó programban kutatta és dolgozta fel a magyarországi barokk freskófestészet emlékeit. A művészettörténeti jelentőségű kutatás eredményeit az MMA Kiadó és a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ közös kiadásban, 2019–2022 között négy kötetben jelenteti meg.

Színes és fekete-fehér illusztrációkkal.

TÖRÖK KATALIN – WEHNER TIBOR: SZENTENDRE MONUMENTA, XVIII-XXI. SZÁZAD

Emlékművek, szobrok, szakrális kisemlékek, díszkutak …

Az impozáns album Szentendre roppant gazdag köztereinek művészeti emlékeit dokumentatív művészettörténeti pontossággal és művészettörténészi érzékenységgel tárja fel és mutatja be.

Színes és fekete-fehér illusztrációkkal.

Népművészet

ALMÁSI ISTVÁN: „MOST JÖTTEM ERDÉLYBŐL … " – Írások népzenéről és népdalkutatásról

A kolozsvári népzenekutató írásait áthatja a magyar zenei anyanyelv tisztelete, és az a fáradhatatlan kutatószenvedély, aminek köszönhetően gazdag életművét szorgos szerénységgel építette és építi. A gyűjteményes kötet egy nagy ívű pálya érett szellemi gyümölcseiből kínál válogatást. A 2019-es kiadás változatlan utánnyomása.

ISTVÁN PÁVAI: HUNGARIAN FOLK DANCE MUSIOC OF TRANSYLVANIA

Ford.: Judit Pokoly

Az erdélyi tánczene az európai hagyományos kultúra kivételesen gazdag és összetett része, az interetnikus kapcsolatok klasszikus példája, és inspirációs forrás a folklór mozgalmak számára világszerte. A szerző ezt a sokrétű örökséget a magyar közösségek szemszögéből értékeli, de gyakran utal a román, szász, roma hagyományokra. A kötet Pávai István magyar nyelven megjelent monográfiájának fordítása. Az MMA Kiadó és a Hagyományok Háza közös kiadása.

Szépirodalom

CS. SZABÓ LÁSZLÓ: HŐSÖK ÉS ANTIHŐSÖK – Színházi esszék és kritikák
Szerkesztette: Szakolczay Lajos. Cs. Szabó László-életműsorozat

A kötet Cs. Szabó Lászlónak, a magyar esszéirodalom koronázatlan királyának színházi témájú írásait gyűjtötte össze. Bár a hangsúly Shakespeare-en van, a nagy görög tragédiáktól a romantikán át a XX. századig tart a képzeletbeli színházi kalandozás.

SZILÁGYI ISTVÁN: KATLANVÁROS

A Katlanváros a máig gazdagodó Szilágyi-életmű igazi unikuma: a vallomásos, a személyes sorsba és családtörténetbe is betekintést engedő szövegek a kiváló író eddig ismeretlen univerzumába kalauzolják az olvasót. Az esszéket tartalmazó kötet a 2019-es kiadás változatlan utánnyomása.

SZILÁGYI ISTVÁN: MESSZE TÚL A LÁTHATÁRON

A volumenében és szerkezetében a Hollóidőt idéző kétrészes regény méltó folytatása Szilágyi István korábbi nagy műveinek. A Tompay Wajtha Mátyás visszaemlékezéseire építő első rész a kuruc „zajdulás" végnapjait beszéli el, majd harminc évvel később – immár főbíróként – babonás, hiedelmes, boszorkányos perekben hozott ítéleteire tekint vissza. A kort bámulatos érzékkel megidéző Szilágyi képes egyetemes szinten megfogalmazni az önmagával számot vető ember tragikumát.

SZEMADÁM GYÖRGY: LÉLEKSZKAFANDER

A főként képzőművészként ismert Szemadám György új oldalát mutatja be a kötet. A szórakoztató stílusban, rendkívüli érzékenységgel megírt családregény a második világháború után kifosztott budai polgári réteg küzdelmes helykeresésének kordokumentuma is.

Színházművészet

ABLONCZY LÁSZLÓ: HAMLET, A MAGYAR

A színháztörténész esszékötete a kezdetektől, 1790-től követi nyomon a magyarországi Hamlet-előadások történetét egészen a sorsfordító 1956-os esztendőig. Problémaérzékeny, részletgazdag kutatómunkája izgalmas szellemi kalandokat kínál nemcsak a magyar színjátszás története iránt érdeklődők, hanem a kultúrpolitika, a nemzeti hagyomány és emlékezet kérdései iránt nyitott olvasók számára is.

ÁT AKARTA ÖLELNI AZ EGÉSZ VILÁGOT – Harag György színháza
Válogatta és szerkesztette: Kovács Örs Levente

A reprezentatív, színháztörténeti jelentőségű album gazdag képanyaggal, személyes hangú visszaemlékezésekkel színesíti páratlan munkásságának kronologikus bemutatását magyar–angol–román nyelven.

EGY EURÓPAI KOLOZSVÁRON – Harag György színházrendező

Harag György az erdélyi és a magyar színháztörténet kimagasló alakja. A haláltábor poklát is megjárt rendezőóriás szenvedélyes gondolkodó is volt. A szöveggyűjtemény interjúk, naplórészletek, személyes visszaemlékezések segítségével enged bepillantást ennek a hatalmas életműnek a kulisszatitkaiba. A gyűjteményes mű az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének megbízásából készült.

Oktatási segédlet

BUTAK ANDRÁS: AZ INTELLIGENS PAPÍR – A papír művészeti sokoldalúsága
Kreatív képzőművészet sorozat 2. Sorozatszerkesztő: Szunyoghy András

Butak András a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen oktatóként szerzett tapasztalatait összegzi a kötetben. A szerző szándéka az, hogy mintát adjon mindazok számára, akik fantáziát látnak a papírművészetben, továbbá lehetővé tegye, hogy az érdeklődők megismerjék az intelligens papír izgalmas világát, és sajátos papírművészeti alkotásokat hozzanak létre.

SZUNYOGHY ANDRÁS: LINÓMETSZÉS
Kreatív képzőművészet sorozat 3. Sorozatszerkesztő: Szunyoghy András

Szunyoghy András grafikusművész, akinek a világ számos országában jelentek már meg oktatókönyvei – Művészeti anatómia, Rajz ABC, Nagy rajziskola – ismét hiánypótló munkával jelentkezik. Ebben a Kreatív Képzőművészet sorozatban megjelenő kötetben a linóleummetszéssel ismerkedőknek nyújt alapos, mégis könnyen érthető ismereteket.

Egyedi kiadványok

MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA 2019. évi ÉVKÖNYVE

A kiadvány a Magyar Művészeti Akadémia 2019. évének köztestülethez kötődő eseményeit, történéseit dokumentálja; a köztestület tagjainak arcképcsarnokával, fekete-fehér illusztrációkkal, DVD video-évkönyv melléklettel.

Periodikum

MAGYAR MŰVÉSZET

A Magyar Művészeti Akadémia lapja; megjelenik: negyedévente; lapindulás: I. évfolyam, 1. szám 2013. december. A Szerkesztőbizottság tagjai: az MMA elnöke, a Szerkesztőbizottság elnöke, Kulin Ferenc főszerkesztő (2020. augusztus 15-ig), Falusi Márton főszerkesztő (2020. augusztus 16-tól), Kucsera Tamás Gergely társfőszerkesztő, Turi Attila főszerkesztő-helyettes, Fabényi Julia, Farkas Ádám, Fekete György (2020. áprilisban bekövetkezett haláláig), Jankovics Marcell, Kelemen László, Mezei Gábor, Sturm László, Vigh Andrea.

2020. évi tematikus lapszámai:

2020/1. A művészetkritika aktuális kérdései
2020/2. A bűnmotívum művészettörténete
2020/3. Trianon 100. évfordulójához kapcsolódó tanulmányok I.
2020/4. Trianon 100. évfordulójához kapcsolódó tanulmányok II.

Könyvkereskedelem

A koronavírus-világjárvány miatt a könyvértékesítés tervezhetősége megkérdőjeleződött. A könyveladás március-májusi visszazuhanása után júniustól lassan megindult a könyveladás, a nyári hónapokban és szeptember első felében dinamikussá vált, majd a várható és a tényleges korlátozások miatt ismét erősen csökkent, azonban az őszi csökkenés kisebb volt a tavaszinál. Az MMA Kiadó és a kereskedelem gyors és rugalmas alkalmazkodásának, valamint a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Egyesülése könyvvásárlási projektjének köszönhetően 2020-ban a kiadó könyveladásból származó bevétele megegyezett az előző évivel.

Az első félév piaci szempontból legsikeresebb kiadványa Szilágyi István akadémikus *Katlanváros* és Roger Scruton *A szépről* című kötete, amelyek a 2019. évi kiadás változatlan utánnyomásában jelentek meg újra, illetve az új könyvek közül a Sára Sándor-album és Szilágyi István *Messze túl a láthatáron* című kötete a pandémia ellenére is jelentősnek mondható sikert ért el. Elsősorban e két utóbbi kötet az év során számottevő kereskedelmi eredményt produkált. A viszonyokhoz képest sikeresnek mondható a *Barokk freskófestészet Magyarországon* második kötetének forgalma – a 25%-os kedvezmény miatt főleg az MMA Kiadó honlapja felé irányult az érdeklődés.

A *www.mmakiado.hu* honlapon elindított webshop lassan élénkülő vásárlói érdeklődéssel szolgálta ki az igényeket, a köztestület tagjainak, továbbá az MMA intézménycsaládja munkatársainak is kedvezményes vásárlási lehetőségeket biztosítanak.

A Magyar Művészet című periodikumot a Lapker Zrt. boltjai mellett 2018-tól már a Könyvtárellátó Vállalat is forgalmazza, illetve jelenleg több nagyobb budapesti könyváruházban is megvásárolható. Az MMA Kiadó a jövőben is folytatja az előfizetők toborzását, illetve a Magyar Művészet megrendelhető és előfizethető az MMA Kiadó web-shopján keresztül is.

2020-ban már harmadik alkalommal vett volna részt az MMA Kiadó az Ünnepi Könyvhéten saját standdal, programokkal, dedikálásokkal. A járványhelyzet miatt a júniusi könyvhét elmaradt, így a munkák átütemezésével készültek a tervezett szeptemberi könyvhétre, amelyet szintén nem sikerült megvalósítani.

Video-dokumentáció, portréfilmgyártás

Az MMA Kiadó egyik alaptevékenysége az akadémikusi oral historyk és portréfilmek gyártásának megszervezése, és az elkészült filmek komplex utógondozása. 2020-ban negyvennyolc portréfilm gyártását fejezte be az MMA Kiadó, és

folyamatosan készíti elő a 2021-ben gyártandó filmek szerződéseit. A járványhelyzetre tekintettel folyamatosan módosítani kellett a gyártási terveket, a kijárási korlátozás miatt a külső helyszínekre tervezett forgatás bizonytalan volt, illetve több akadémikus nem vállalta a forgatást. Ezekre a körülményekre tekintettel több in memoriam film készült, melyeknél a rendezők nagyobb arányban támaszkodtak az archívumokra.

A portréfilmek alanyaira a köztestület művészeti tagozatai tesznek javaslatot, a tartalmi-minőségi monitoringot az MMA filmszakértői, a technikai ellenőrzést az MMA Kiadó munkatársai biztosítják. Az elkészült filmek utógondozását képezik a strukturált és szakszerű archiválás, illetve az MTVA-nak sugárzásra előkészítésük és átadásuk. A portréfilmek adminisztrációs munkáját jelentősen megterheli az archív filmrészletek felhasználói jogainak a beszerzése.

Az MTVA mellett minden érdemi megkeresésre biztosít vetítési lehetőséget az MMA Kiadó, például akadémiai portréfilmek vetítése a Pesti Vigadóban tartott rendezvényeken, kiállításokon az ország egész területén.

2020-ban gyártott és befejezett akadémiai portréfilmek: Balázs Mihály építész, Barabás Márton képzőművész, Bukta Imre képzőművész, Cserhalmi György színművész, Dobozy Borbála előadóművész, Elekes Károly képzőművész, Eredics Gábor népművész, Golda János építőművész, Juhász Zoltán népzenész, Keserü Katalin művészettörténész, Kiss János balettművész, Kuti Dénes képzőművész, Landgráf Katalin népi iparművész, Lugossy Mária üvegművész, Lukács Sándor színművész, Molnár Imre iparművész, Nagy Viktor színházi rendező, Nógrádi Péter zeneszerző, Petrás Mária népdalénekes, népi iparművész, Radványi György építőművész, Rudolf Mihály építőművész, Somogyi Pál építőművész, Sulyok Miklós művészettörténész, Supka Manna művészettörténész, Szabó Tamás képzőművész, Szakcsi Lakatos Béla jazz zenész, Szörényi László irodalomtörténész, Tordy Géza színművész, Tóth György fotóművész, Tóth Péter zeneszerző, Vári Fábián László író.

In memoriam filmek 2020-ban: Ág Tibor néprajztudós, Bánffy Miklós író (sorozaton kívül), Bertha Bulcsu író, Cs. Szabó László író, Csete György építőművész, Csukás István író, Gion Nándor író, Határ Győző író, Hernádi Gyula író, Illyés Gyula író, Marsall László író, Morell Mihály filmművész, Nagy László író, Sánta Ferenc író, Utassy József író, Vathy Zsuzsa író.

Az MTVA csatornáin 2020-ban térítésmentesen az alábbi portréfilmeket vetítették (egy adás + nyolc ismétlés): Aknay János, Almásy Aladár, Bertha Bulcsú in memoriam, Bogdán László, Callmayer Ferenc, Czakó Gábor, Cseke Péter, Dobozy Borbála, Csíkszentmihályi Róbert, Dárday István, Döbrentei Kornél, Erdélyi Zsuzsanna, Erfán Ferenc, Ferenczes István, Fodorné László Mária, Földi Péter, Gion Nándor in memoriam, Haáz Sándor, Hámory Judit, Hőna Gusztáv, Huszár Lajos, Istvánfi Gyula, Jankovics Tibor, Jánosi András; Juhász Zoltán, Karátson Gábor, Konok Tamás, Kótai József, Kovács István, Kubik Anna, Kuti Dénes, Landgráf Katalin, Láng Gusztáv, Lázár Ervin in memoriam, Lelkes Péter, Miller Lajos, Nagy László in memoriam, Nagy Viktor, Pásztor Péter, Rátkai Erzsébet, Sipos János, Szabados György in memoriam, Szalai Györgyi, Szarvas József, Szecsődi Ferenc, Szörényi László, Ternovszky Béla, Tóth Erzsébet, Tóth György, Zádori Mária, Zsuráfszky Zoltán.

Egyéb videoszolgáltatás

Az MMA Kiadó a *www.mma.hu* és a *www.mma-tv.hu* honlapok videós tartalomszolgáltatója, a *www.mma-tv.hu* honlapot pedig teljeskörűen gondozza. A Magyar Művészeti Akadémia megrendelésére az MMA Kiadó videós stábja, indokolt esetben külső szakember és/vagy stáb bevonásával rögzíti a köztestület művészeti eseményeit, videós riportokat, helyszíni tudósításokat készít (Keddi kaleidoszkóp, Élőfolyóirat est, Irodalmi Gála, kiállítások, könyvbemutatók, az MMA közgyűlései, a Nemzet Művésze díjátadó, koncertfelvételek folyamatos videós rögzítése). Az elkészült felvételek fölkerülnek az MMA honlapjaira, illetve a jól kiépített archiváló rendszerben archiválják.

A *Barokk freskófestészet Magyarországon* I. és II. kötete egy-egy helyszínének, valamint az ott található freskók bemutatására az MMA Kiadó a MÉM MDK szakértőinek közreműködésével egy öt-nyolc perces filmet készített (Császár, Sümeg). Az eredeti tervek szerint 2020-ban ez egy húszrészes sorozattá bővült volna, azonban a koronavírus-világjárvány miatt meghiúsult.

A *www.mma-tv.hu* honlapra, illetve az MMA YouTube csatornájára 2020-ban 75 új videofelvétel feltöltése valósult meg (akadémikusi portrék előzetesei, az MMA rendezvényei, riportfilmek, koncertfelvételek).

Az MMA Kiadó YouTube csatornájának látogatottsága a 2020. évben: 1 322 000 (közel háromezer napi) látogatás, összesen 124,4 ezer óra, amely 30%-kal magasabb az előző évinél. A megtekintések átlagos időtartama 5'38 perc, ami

kiugróan magas a hazai és nemzetközi átlaghoz képest. A látogatók életkori megoszlása: *15,5%* a 18–24 éves korosztályban, 21,8% a 25–34 éves korosztályban, 21,2% a 35–44 éves korosztályban és 11,9% az 55–64 éves korosztályban. A látogatottság az alábbi földrajzi területeken a legnépszerűbb: Magyarország 62,4%, Románia 10,1%, Szlovákia 3,8%, Szerbia 2,6%, Kanada és Németország 2,4–2,4%, Horvátország 2,0%, India 1,2%, az Egyesült Királyság 1,1% és Ausztria 1%. A látogatottság arány a megelőző évekhez viszonyítva Romániában nőtt, Magyarországon és a többi szomszédos államban és a szórványban csökkent.

Az MMA Kiadó az MMA Titkárság megrendelésére az MTVA számára a *Szerelmes földrajz* című nagysikerű sorozat 13 részének a felvételét is menedzseli (Golda János építész, Hager Ritta textilművész, Jovián György festőművész, Kiss János táncművész, Kollár Éva karnagy, Kósa Klára keramikusművész, Lajta Gábor festőművész, Nagy Ervin építész, Rudolf Mihály építész, Stoller Antal Huba koreográfus, Szurcsik József festőművész, Török László fotóművész, Vidák István népművész).

Marketing és sajtó

A 2020-as évre az MMA Kiadó kereskedelmi és marketing részlege (alkalmanként az MMA Titkársága sajtóügyekért felelős szervezeti egységével együttműködve) jelentős média- és reklámstratégiát dolgozott ki (könyvbemutatók, sajtó munkatársaival személyes kapcsolatok erősítése, közösségi média, direkt marketing, hirdetési kampányok stb.).

A járványhelyzet miatti kormányzati intézkedéseknek megfelelően a társaság folyamatosan dolgozta át és alakította rugalmassá marketing tervét is. A helyszíni rendezvények elmaradása miatt nagy hangsúlyt fektetett az internetes megjelenésre, és megerősítette kapcsolatait a sajtó-kommunikációs csatornákkal. A legtöbb új könyvről és szerzőjéről fotó és/vagy videoriportot készítettek az MMA Kiadó munkatársai, amelyek a köztestület és az MMA Kiadó honlapjaira, továbbá más közösségi portálokra is felkerültek.

Az MMA Kiadó célzott hirdetési kampányokat, egyedi hirdetéseket szervezett a következő médiafelületekre: metró (extra óriásplakát és mozgólépcső), „tartós" és hetilapok (Magyar Hang, Élet és Irodalom, HVG), napilapok, irodalmi és művészeti folyóiratok (Filmvilág, Kortárs, Magyar Napló, Új Művészet), rádió (Bartók Rádió, Kossuth Rádió, InfoRádió, Magyar Katolikus Rádió).

A köztestület és az MMA Kiadó saját információs online felületei a honlapok, Facebook oldalak, a hírlevelek, direkt meghívók, szóróanyagok, molinók.

Az erősödő PR-kapcsolatokat jelzi, hogy egyre több médiumban írnak az MMA Kiadó gondozásában megjelent könyvekről.

2021

A Kiadó 2021. évi munkáját is jelentősen befolyásolta a koronavírus-világjárvány. A még 2020-ban, a pandémia első hulláma alatt bevezetett kijárási korlátozások és a megváltozott munkaszervezés során a Kiadó is kialakított egy pandémiás protokollt, melyet 2021-ben már hatékonyan alkalmazott.

A munkafolyamatok átszervezésével – az aktuális járványügyi előírásokat figyelembe véve – a személyes kapcsolatok nehézkessé váltak, emiatt néhány könyv megjelenésre való előkészítése nem tudott a tervezett ütemben haladni. Igen hátrányosan érintette a Kiadót is, hogy a kiadói egyesülés (MKKE) 2021-ben megváltoztatta az Ünnepi Könyvhét megszokott terminusát – június elejéről áttette szeptember legelejére. Így mintegy fél tucat könyvhétre tervezett könyv nyomdába küldését el kellett elhalasztani (az Ünnepi Könyvhét hivatalos katalógusába ugyanis csak új, előzőleg kereskedelemben nem forgalmazott könyv kerülhet), így az év IV. negyedévére föltorlódtak az új kiadványok, a könyvszakmai és a társadalmi környezet együttesen pedig a kereskedelmi értékesítés erős visszaesését eredményezte.

A videós szerkesztőség, illetve a portréfilmek menedzsmentjének munkája sok akadályba ütközött. A portréfilmek gyártása, befejezése lelassult, gyakorlatilag folyamatos újratervezésre kényszerült. Több esetben fel kellett függeszteni a forgatást határozatlan időre (akadémikus kérésére), vagy át kellett ütemezni a gyártás befejezését 2022-re.

2021-ben a külső gátló tényezők ellenére a működési, szervezési nehézségeket a Kiadónak sikerült menedzselnie, és változatlan minőségben megvalósítani a tervezett programok jelentős – objektíve megvalósítható – részét. A Kiadó megerősítette pozícióját, szakmai és közönség megítélése nagyon jó. Összességében a Kiadó jelentősen hozzájárult a köztestület társadalmi és szakmai ismertségéhez, az MMA láthatóságához és láttatásához.

Könyvkiadás

A 2021-es gyártási terv negyedik negyedévében is éreztette hatását a nyomdaipart érintő válság. Októberben országosan súlyos gondok jelentkeztek a papírbeszerzésben, október-novemberben a keménytáblás könyvek gyártási kapacitása kritikus pontra jutott, s egyidejűleg mintegy 30%-os általános papíráremelés történt. A nyomdai válság következtében több előkészített könyv gyártását (főleg a keménytáblás kötészeti munkák elakadása miatt) át kellett ütemezni 2022 elejére.

Építőművészet

DVORSZKY HEDVIG: SZENES ISTVÁN BELSŐÉPÍTÉSZ

Monográfia

Szenes István munkássága jól illusztrálja a magyar építészet, belsőépítészet, valamint saját generációja és a közelmúlt fél évszázadát. Tervezői stílusának jellemzői: festőiség, színharmónia, a kontrasztok finom kiegyensúlyozása, a legigényesebb anyagok beépítése, a világítástechnika eszközként való használata. „A harmonikus, bensőséget-otthonosságot sugárzó tereket kedvelem. Alkotásaimban kiegyensúlyozottságra törekszem, olyasmire, amelyben az emberek pozitív jeleket kapnak, felfedezik és érzik a környezet fontosságát és erejét. Egyszerűen jól érzik magukat a terekben. Díszlettervezőnek, grafikusnak készültem, de hivatásomat találtam meg az építészetben-belsőépítészetben.”(Szenes István)

ISTVÁNFI GYULA: AZ ÉPÍTÉSZET MELLÉKVÁGÁNYAIN

Generációk sorozat /Sorozatszerkesztők: Turi Attila, Dénes Eszter/

A sorozat olyan magyar építészegyéniségeket mutat be, akiknek jelentős elméleti, oktatói munkássága, szemléletformáló ereje máig kihat. Istvánfi Gyula építészhallgatók generációit oktatta a magyar népi építészet és az ókori építészettörténet tudományára, tankönyvei hiánypótló, máig elévülhetetlen alapművek. A szakma doyenje ebben a könyvében bepillantást ad a diplomáig vezető évekbe, mindeközben felfedi a mindent megalapozó építészettörténet-oktatás titkait, a szakma szépségeit és nehézségeit.

Filmművészet

ÁTMENETI IDŐK – MOHI SÁNDOR BESZÉLGETÉSEI HUSZÁRIK ZOLTÁNRÓL

Huszárik Zoltánról negyven évvel a halála után csaknem félszáz barát, egykori osztály- és munkatárs, tisztelő és filmesztéta, s természetesen lánya, Huszárik Kata vallott Mohi Sándor mikrofonja és kamerája előtt, hogy elmondja emlékeit, gondolatait a nagyhatású rendezőről. A szerkesztett beszélgetések könyvváltozata Huszárik művészete előtt kíván tisztelegni születése kilencvenedik és halála negyvenedik évfordulóján.

BÓDY GÁBOR: EGYBEGYŰJTÖTT FILMMŰVÉSZETI ÍRÁSOK 3.

Bódy Gábor művei sorozat

„Filmrendező vagyok, de lehet, hogy tíz év múlva videorendezőnek fognak nevezni. Mondjuk úgy idegen szóval, hogy kinematográfus vagyok, azaz képíró, és a képírást foglalkozásszerűen próbálom űzni” – írta Bódy Gábor 1984-ben. Összegyűjtött írásainak harmadik kötete három nagyobb egységre bontva alig több, mint tíz évet fog át az 1985-ben elhunyt rendező pályafutásából. Bódy videoművészetet érintő elméleti írásai mellett a könyvben publikált szövegek, a mozgóképes eredetiből kiemelt képsorok videomunkái mintegy „lapozhatóvá” teszik az életmű ezen alkotásait.

MAGYAR FILMEK 1896–2021

Szerk.: Gelencsér Gábor, Murai András, Pápai Zsolt, Varga Zoltán. *MMA-lexikonok* sorozat

Az első összegző és áttekintő rendhagyó magyar filmtörténet – lexikon formában. Összesen 516 szócikkben 269 magyar rendező valamennyi filmtípust képviselő alkotását 15 szócikkíró ismerteti. A kézikönyv a filmeket bemutatásuk időrendjében, a korszak hazai és nemzetközi trendjei, valamint a politikai hatások kontextusában vizsgálja. A műveket egyedileg elemző-értelmező szócikkek tárgyalják, s egyúttal a rendező életművét és a magyar film alakulástörténetét is összefüggéseikben láttatják. A könyv fontos és hiánypótló olvasmány a laikus érdeklődők, a témával egyetemi szinten foglalkozók és a szakma képviselői számára.

A kötet az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet lexikonprogramjának keretében készült.

MUNKÁCSI MIKLÓS: A HULLÁM ÚJHULLÁMA

Láthatatlan filmtörténet sorozat

A sorozat neves alkotók olyan forgatókönyveit adja közre, amelyekből valamilyen ok miatt nem születtek filmek, de árnyalhatják és gazdagíthatják egyes rendezők, illetve korszakok megítélését. Munkácsi Miklós (1941–2021) író, forgatókönyvíró András Ferenc filmrendezővel évtizedekig szoros alkotói kapcsolatban állt, legemlékezetesebb közös munkájuk az író *Kihívás* című kisregényéből készült *Dögkeselyű*. Több megvalósulatlan filmtervük közül *A Hullám újhulláma* című jelenik meg most *Láthatatlan filmtörténet* című sorozat részeként.

ÖRÖK VARÁZS. TÓTH JÁNOS KINEMATOGRÁFUS
Szerkesztette Gelencsér Gábor

Tóth János (1930–2019) életműve rendkívül gazdag és sokszínű. Operatőrként nemcsak egész estés játék-, hanem rövid- és animációs filmek is fűződnek a nevéhez, a saját rendezésében és fényképezésében készült etűdök pedig eredeti látásmódjukkal és stílusukkal önálló fejezetet alkotnak a magyar film történetében. Legalább két operatőri munkája a magyar filmművészet vitathatatlan csúcsteljesítménye: a Huszárik Zoltánnal 1965-ben forgatott *Elégia* és Makk Károly 1970-es *Szerelem* című alkotása. Tóth János rendezőről és operatőrről nem készült még monografikus igényű elemzés. E könyv első fele ezt a hiányt igyekszik pótolni, míg második felében az alkotóval készült interjúk olvashatók.

SZEKFÜ ANDRÁS: ÍGY FILMEZTÜNK 3. JANCSÓ ÉS KÖRE

Személyes hang jellemzi Szekfü András harmadik interjúkötetét, melyben egyetlen hatalmas portré körvonalai rajzolódnak ki: Jancsó Miklósé. A három nagy Jancsó-interjú mellett családtagok, pályatársak, kollégák elevenítik fel regényszerű érzékletességgel a 2021-ben 100 éve született „Miki bácsi" alakját. A kötet Jancsó Miklós születésének századik évfordulójára jelent meg.

Fotóművészet

BÁN ANDRÁS: HORVÁTH PÉTER – SZABAD SZEMMEL
monográfia és album

Horváth Péter ahhoz a generációhoz tartozik, amelyik a hetvenes évek végén alapvetően új hangot hozott a magyar fotókultúrába akár az újságok felületein, akár a kiállítóterek falain. Az előző nemzedék feladata volt megteremteni a professzionális fotografálást és annak intézményrendszerét, megtisztogatni a fotózást a nyomasztó szocreál és a zavarba ejtő „magyaros" hagyománytól. Horváth Péterék kihívása a képi autonómia elfogadtatása volt.

Iparművészet

ÁR&ÁS. ÁRENDÁS JÓZSEF PLAKÁTVILÁGA
Életműalbum

Árendás József neve mára brand, egyet jelent az utóbbi évtizedek magyar plakátkultúrájával. A szabadkézi rajzról a digitális technikák előtérbe kerülésével sem mondott le, a plakát kifejezőerejéről és társadalmi küldetéséről még kevésbé. Bár természetes közegéből, az utcáról kiszorították a harsány és igénytelen falragaszok, az enteriőrbe, a kiállítótérbe „száműzve" is megállít, megbotránkoztat, megnevettet, elgondolkodtat. Mindig eredeti, mindig szellemes, mindig képes megmutatni a dolgok fonák oldalát. E páratlan „clown-album" minden ízében hitelesen reprezentálja a máig fáradhatatlan művész életművét; tanulmányokkal, reflexiókkal, kritikákkal és több mint kétszáz képpel.

HORVÁTH HILDA: MOLNÁR IMRE
Iparművészek – Tervezőművészek sorozat

Molnár Imre Ferenczy Noémi-díjas bőrműves iparművész alkotói életútjára nagy hatással volt az 1970-es években induló táncházmozgalom, valamint a Fiatalok Népművészeti Stúdiója, amelynek maga is tagja, aktív résztvevője volt. A kötetében Molnár Imre pályaképét Dr. Horváth Hilda művészettörténész a legfontosabb műveket is elemző tanulmányban és a művésszel készült interjúban mutatja be. Az életmű kiemelkedő alkotásairól készült színes képmelléklet és az életutat adatszerűen feldolgozó függelék teszi teljessé a kismonográfiát.

FELEDY BALÁZS: BAKOS ISTVÁN
Iparművészek – Tervezőművészek sorozat

Bakos István Ferenczy Noémi-díjas tervezőgrafikust elsősorban színházi és filmes tematikájú plakátjainak rajzossága és festőisége – egy különleges betűkultúrán alapuló egyéni tipográfiai felfogással kiegészülve – tette a megújuló magyar plakátkultúra jeles alakítójává. Pop-art korszaka után a szürrealisztikus, expresszív, szimbolikus megközelítések alkotásai fő jellemzői. A hetvenes évek végétől a fénykép újszerű alkalmazásának lehetőségeit kutatta, s ő lett az egyik legkiválóbban fotografáló tervezőgrafikus. A rendszerváltozást követően a folyóirat tervezésben és reklámügynökségek tanácsadójaként az óriásposzter-készítésben alkotott maradandót.

SCHRAMMEL IMRE

Szerkesztette: Kernács Gabriella, Wehner Tibor. Monográfia és album.

A Kossuth-díjjal és a Nemzet Művésze címmel is kitüntetett iparművész, keramikus Schrammel Imre hatalmas életműve folyamatos, gyötrődő, kétkedő, kérdező, sohasem megnyugvó párbeszéd a földdel, az agyaggal. A művész a minden eddig élt élőből lett ősanyaggal dolgozik. Különös, szenvedélyes kapcsolatban áll vele. Ő maga aszketikus alkat, gótikus szentekhez hasonlít, mégis Antaiosz juthat róla eszünkbe, a görög mitológia óriása, aki mindaddig legyőzhetetlen volt, amíg meg tudta érinteni anyját: a Földet. Az érintésből mindig új erőt merített. Schrammel számára – úgy tűnik – szinte mágikus jelentőségű a föld megérintése, a nyomhagyás. A gazdagon illusztrált, közel kétszázötven képet tartalmazó életműalbum Kernács Gabriella tanulmányával és a művésszel készült interjúval mélységeiben tárja fel egy páratlanul sokszínű munkásság alkotói és emberi rétegeit.

IMRE SCHRAMMEL

Szerkesztette: Kernács Gabriella, Wehner Tibor. Ford.: Seidl-Péch Olívia

Monográfia és album, német nyelven.

Irodalomtörténet

KRÍZISTŐL A FELOLDÁSIG – Kodolányi János-emlékkonferencia

Szerkesztette: Sulyok Bernadett

A kötet két konferencia előadásait adja közre, melyeket Kodolányi János születésének 120. és halálának 50. évfordulóján, 2019-ben szerveztek. A referátumgyűjtemény az író műveinek a 20. század második felében létrejött, és azóta rögzült interpretációs horizontját kívánja meghaladni. Az utóbbi időben napvilágra került művek bebizonyították, hogy Kodolányi a társadalmi regény műfajában is alkotott remekművet, másrészt saját kora problémáit mindig örök érvényűen fogalmazta meg. Az 1947–1956 közti levelei pedig azt igazolják, hogy Kodolányi eleven szellemi közegben mozgott mind a két világháború között, mind a második világháború idején, mind a szocializmus évtizedeiben.

KULIN FERENC: A TÖRTÉNETISÉG ELVE ÉS A JELEN HORIZONTJA

Irodalomtörténeti tanulmányok

A sokoldalú szerző – Széchenyi-díjas irodalomtörténész, színműíró, szerkesztő, publicista, egyetemi docens, országgyűlési képviselő – fő kutatási területe a 19. és 20. századi magyar irodalom. A kötetben Kulin Ferenc 2013 és 2018 között, zömében a Magyar Művészet oldalain megjelent tanulmányai, interjúi kapnak helyet. Az írások témái a művészetről, társadalomról, irodalomról való gondolkodás széles skáláját ölelik fel, s rendre szót ejt az irodalomtanítás problematikájáról, az egyházi iskolák lehetőségeiről és az európai kultúra legégetőbb kérdéseiről is.

MAGYAR IRODALMI MŰVEK 1956–2016

Főszerkesztő: Falusi Márton és Pécsi Györgyi. *MMA-lexikonok* sorozat

Rendhagyó és formabontó magyar irodalomtörténet – lexikon formában. Összesen 655 szócikkben 332 magyar író műfajilag változatos szépirodalmi könyvét 52 szócikkíró ismerteti. A hagyományos írói pályaképek helyett a kézikönyvben egyedi könyvek rövid, orientáló és informatív ismertetéseivel találkozik az olvasó. A szócikkek megjelenési évük szerint, évenkénti besorolással kerültek be a kötetbe. A kronologikus szerkezeti felépítés lehetővé teszi, hogy az érdeklődők figyelemmel kísérhessék a tendenciákat, ráláthassanak a kor szellemiségére, hangulatára. A lexikon egységes nemzeti irodalomban gondolkodik, a magyarországi, valamint a határon túli (szlovákiai, vajdasági, erdélyi, kárpátaljai) kisebbségi és a nyugati magyar irodalom alkotásai nem különülnek el egymástól.

A kötet az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet lexikonprogramjának keretében készült.

MONOSTORI IMRE: NÉMETH LÁSZLÓ ÉLETMŰVÉNEK FOGADTATÁSA

Monostori Imre József Attila-díjas irodalomtörténész fő kutatási területe a két világháború közötti magyar szellemi áramlatok, a népi mozgalom és – különösképpen – Németh László munkássága. E kötetében Németh László életművének recepciótörténetét mutatja be, csaknem száz esztendő róla szóló szakirodalmát követve, értelmezve. Valójában több évtizedes folyamatos munka eredménye ez a mostani összefoglalás és kiteljesítés, a szerző régi terve látszik megvalósulni. A kötet nemcsak a nagy író életművét és annak utóéletét kíséri figyelemmel, hanem azoknak a történelmi időknek a közvetlen szerepét is vizsgálja, amelyekben mindezen folyamatok lejátszódtak, azaz a jelzett korról, korszakokról is érzékletes képet ad.

SULYOK BERNADETT: AMI ÖRÖK ÉS AMI MULANDÓ

Kodolányi János mitológiai regényei

Sulyok Bernadett egyetemi évei alatt kezdte kutatni Kodolányi János életművét. Doktori disszertációját Kodolányi mezopotámiai és bibliai témájú mítoszregényeiről – *Vízözön; Új ég, új föld; Az égő csipkebokor; Én vagyok* – írta. Ez a disszertáció képezi *Ami örök és ami mulandó* című kötetének alapját, de értelmezése kiterjed az író világképére, a mítoszregények szemléleti hátterére, a regényekben kibontakozó „világteljességre", a narratív struktúrára, valamint a visszatérő, ismétlődő motívumok történetszervező szerepére is.

SZAKOLCZAY LAJOS: „SZÓLÍTS NYUGODTAN GYURKÁNAK!"

Találkozások Faludy Györggyel

Szakolczay Lajos Magyarországon elsőként írt méltató tanulmányt az emigrációban élő Faludyról. A kalandos történetű szöveg 1982-ben a *Mozgó Világban* jelent meg és lavinát indított el. A hatalom válasza nem maradhatott el: igyekeztek minden eszközzel aláásni az irodalomtörténész szakmai hitelét. Sikertelenül. Faludy György barátságába fogadta a tanulmány szerzőjét: „Hálámat nem tudom leróni" – fogalmazott. A kötet Faludy György Szakolczay Lajosnak írott leveleit tartalmazza. Az első 1982-ben született, amikor a Kádár Jánost orosz lakájként „üdvözlő" költő nevét csak suttogva lehetett kiejteni Magyarországon, az utolsó 1990-ben, a rendszerváltás euforikus légkörében. Leveleiben Faludy – szinte mintegy saját portréját megrajzolva – hihetetlen nyíltsággal vallott önmagáról és gondolatairól. Irodalomtörténetről, művelődéstörténetről, esztétikáról, filozófiáról értekezett a maga sajátos módján; olykor gúnyos humorral, anekdotikus mesélőkedvvel.

TAMÁSI ÁRON

A tanulmányt írta Cs. Nagy Ibolya, a képeket válogatta és szerkesztette A. Szabó Magda. Monográfia és album

„A legnagyobb dolog: világot teremteni" – vallja Tamási Áron (1897–1966). Indulásától, az 1925-ben megjelent *Lélekindulás* óta az egyik legnépszerűbb és legszeretettebb írónk. Az impozáns, nagyméretű album a varázslatos székely író életét, szépirodalmi munkásságát és színpadi műveinek előadásait tekinti át. Cs. Nagy Ibolya irodalomtörténész a pályaképet számos Tamási Áron-idézettel, illetve korabeli forrás megidézésével teszi érzékletessé. A. Szabó Magda képszerkesztő pedig nagyszámú, eddig ismeretlen fotót, dokumentumot válogatott a kötetbe, olyan különlegességet például, mint Tamási kézírásos naplója. Az impozáns albumban az irodalomtörténészi összefoglalókat roppant gazdag képes illusztrációk egészíti ki. Így nemcsak Tamási Áron életét és munkásságát ismerhetjük meg, de érzékletes összefoglalót kapunk a 20. századi erdélyi és magyarországi társadalmi, kulturális, irodalmi és színházi viszonyokról is. A kötet külön erénye, hogy Tamási színpadi műveinek bemutatóit is részletgazdagon bemutatja.

Képzőművészet

ZUH DEODÁTH: JOVIÁN GYÖRGY

Monográfia és album

A hetvenéves Jovián György festőművész életművét bemutató és elemző jubileumi monográfia egyben értekezés a festészet értelmezésének lényegi szempontjairól. Jovián György a klasszikus képzőművészet és az avantgárd irányzatok szintéziséből alakította ki lírai formanyelvét, melyből a tehetség, az elhivatottság és a festő lényének humanizmusa sugárzik. Világa mitologikus és filozofikus, képzőművészeten keresztül jutott el egy keresztény felfogású egzisztencializmushoz, mely az egyéni létet tekinti a megismerés origójának, a lényeggel való szembesülést pedig az életben felmerülő határhelyzetekhez köti. Ugyanakkor művei nem nélkülözik a romantikát sem, mely az elvágyódásban, a távolba vesző, letűnt korok, vagy talán soha nem is volt világok iránt érzett

nosztalgiában nyilvánul meg. Munkásságára részletgazdagság és finom kidolgozottság jellemző, melyeket az album az értő tanulmány mellett gazdag képanyaggal is illusztrál.

Művészetelmélet, művészettörténet

IRIS MURDOCH: A JÓ URALMA

Fordította: Vető Miklós, Lautner Péter. Utószó: Réthy Zsolt. *Pars pro toto* sorozat

A brit filozófus és regényíró fő munkáiban morális témákat feszeget. Első regényét, *A háló alatt* címűt 2001-ben az American Modern Library a 20. század 100 legkiválóbb angol nyelvű regénye közé választotta. Legismertebb bölcseleti műve első ízben jelent meg magyarul az MMA Kiadó gondozásában.

MICHAŁ PAWEŁ MARKOWSKI: A KÍVÁNCSISÁG ANATÓMIÁJA

Fordította: Szathmáry István. *Pars pro toto* sorozat

A jelenleg Amerikában tanító, neves lengyel irodalomtörténész sok egyéb téma mellett az emberi kíváncsiság és gyűjtőszenvedély fordulatos történetét, az unalom filozófiáját és a látás/festészet közös kalandjait tárgyalja élvezetes stílusban és széles kultúrtörténeti hátteret kínálva. Eközben a szellemtörténet olyan hősei bukkannak fel többek között, mint Umberto Eco, Kierkegaard, William Blake és Derrida. Az először 1999-ben megjelent kötet egyszerre remek összefoglalója a posztmodern gondolkodásnak, valamint éles nyelvű kritikája is annak.

MARTHA NUSSBAUM: KÖLTŐI IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Fordította: Pápay György. *Pars pro toto* sorozat

Martha Nussbaum korunk egyik legismertebb amerikai morál- és jogfilozófus amellett érvel, hogy az irodalmi képzelet híján az ész gyakran vak marad a társadalmi igazságtalanságra és az emberi szenvedésre. Charles Dickens, Richard Wright és E. M. Forster regényeinek értelmezésén keresztül pedig arra is rámutat, milyen változásokat hozhat a képzelőerő e fajtájának használata olyan területeken, mint az etika, a döntéselmélet vagy akár az igazságszolgáltatás.

JAN PATOČKA: PLATÓN ÉS EURÓPA

Fordította: Varga György. *Pars pro toto* sorozat

A Platón és Európa a szerző legfontosabbnak számító műve, mely a saját otthonában, illegálisan tartott előadásainak a gyűjteménye. A munka első alkalommal jelenik meg magyar nyelven. „Bizonyos körülmények között az ember képes lenne arra, hogy legalább az emberi világot tegye az igazság és az igazságosság világává. Hogy ezt mi módon lehet elérni – épp ez a lélek gondozásának a tárgya. […] És ebben az értelemben igyekszem majd bemutatni önöknek, hogy Európa ebből a motívumból, a lélek gondozásából született meg Európaként, és azért szűnt meg az lenni, mert elfeledkezett erről."

VÖRÖS GYŐZŐ: MACHAERUS. SZENTFÖLDI MAGYAR ÁSATÁSOK 2009–2021

Album

A Holt-tenger partján magasodó Machareus vár „titokzatos evangéliumi helyszín", a Bibliából ismert Keresztelő Szent János lefejezésének helye. A bibliai helyszín hosszú évszázadokra feledésbe merült, miután a rómaiak még az 1. században porig rombolták, és többé nem népesült be. Vörös Győző ókorkutató régészprofesszor vezetésével 2009-ben magyar kutatócsoport nyert húsz évre koncessziót a jordániai Machaerus várának feltárására és műemléki helyreállításának megtervezésére. Vörös Győző a kutatócsoport eredményeit korábban három, angol nyelven megjelent kötetben dokumentálta. Ferenc pápa 2021. szeptemberi budapesti látogatása tiszteletére első ízben adja közre magyarul az általa vezetett szentföldi ásatás munkálatainak és eredményeinek összefoglalását. Fotókkal, rajzokkal, 3D-s rekonstrukciós tervekkel, modellekkel gazdagon illusztrált kötet.

GYŐZŐ VÖRÖS MACHAERUS. THE GOLGOTHEA OF JOHN THE BAPTIST 2009–2021

Album, angol nyelven

Táncművészet

VÁRADI LEVENTE: VÉGTELEN MOTÍVUM. 70 ÉVES A MAGYAR ÁLLAMI NÉPI EGYÜTTES

Album

A *Végtelen motívum* a Magyar Állami Népi Együttes fennállásának hetvenedik évfordulója alkalmából készített fotóalbum. Váradi Levente fényképei egy olyan világba kalauzolnak el, amely rejtve marad a kívülálló szemek elől.

Képek sora meséli el, mutatja be a társulat művészeinek személyes történetét, amely a nemzetközileg méltán elismert Magyar Állami Népi Együttes legújabb kori története is egyben. A kötet a Hagyományok Háza és az MMA Kiadó közös kiadásában jelent meg.

Szépirodalom

CS. SZABÓ LÁSZLÓ: F. D. ROOSEVELT – LEVELEK A SZÁMŰZETÉSBŐL

Szerkesztette és utószó: Papp Endre. *Cs. Szabó László-életműsorozat*

Cs. Szabó László (1905–1984) minden kétséget kizáróan a Nyugat második nemzedékének egyik legkiválóbb esszéírója. Sziporkázó stílusa, szinte beláthatatlan horizontú műveltsége, merész és reveláló gondolatokat pazarló bőkezűséggel ontó írásai összekeverhetetlenül emelik kor- és tudós társai fölé. Meglátásai – legyen szó közgazdaságtanról, politikáról, képzőművészetről vagy színházról – már-már provokatívan eredetiek, és a tudományterületeket gátlástalan eleganciával áthágva cikáznak gazdaságfilozófiáról helytörténetre, építészetről történeti szociológiára. Váratlanul aktuális, megdöbbentően időszerű és korszerű a kötetbe válogatott Franklin Delano Roosevelt (1935) és *Levelek a száműzetésből* (1937), miközben az európai humánum csúcsait ostromló pátoszba a tehetetlenség és kisszerűség (ön)iróniája vegyül. Ez a kettős hang az, ami különösen érdekessé, s legfőképp hitelessé teszi e két írás minden betűjét.

NAGY GÁSPÁR: ÖSSZEGYŰJTÖTT VERSEK

Szerkesztette: Görömbei András, Pécsi Györgyi

Nagy Gáspár (1949–2007) Kossuth - és József Attila-díjas költő, a Hitel folyóirat és a Magyar Katolikus Rádió szerkesztője, a Bethlen Gábor Alapítvány titkára, az MMA posztumusz tiszteleti tagja. A kései népi és a katolikus líra képviselője, az ötvenhatos magyar forradalom emlékének hűséges őrzője. A nyolcvanas években megjelent közéleti versei hozzájárultak a rendszerváltás szellemi előkészítéséhez. A kötet összegyűjtött verseinek javított, szöveggondozott kiadása.

SZILÁGYI ISTVÁN: A HÓHÉR KÖNNYEI

Elbeszélések

Szilágyi István legújabb prózaválogatása, *A hóhér könnyei* csupa ismerős, mégis számtalan új vonást tartogat. A 2020-ban megjelent nagyregény, a *Messze túl a láthatáron* előzményeit a címadó elbeszélés, a 2019-es *Katlanváros* miliőjét többek között *Az emlékezés göröngyein* görgeti tovább. A javarészt az *Utunk* évkönyveiben megjelent írások mindegyike műfaji kísérletezés, az elbeszélés formáiban, stílusában, nyelvében való pazarló tobzódás. Ahány írás, annyi szín a nyelvben, az archaikustól és a tájnyelvitől a halandzsáig és a szlengig.

Peridokum

MAGYAR MŰVÉSZET

A Magyar Művészeti Akadémia lapja. A Szerkesztőbizottság elnöke Vashegyi György, az MMM elnöke. Szerkesztőbizottság: Fabényi Júlia, Farkas Ádám, Kelemen László, Mezei Gábor, Vigh Andrea. Főszerkesztő: Falusi Márton, Kucsera Tamás Gergely társfőszerkesztő (2021/4. lapszámig), főszerkesztő-helyettes Turi Attila (2021.2. számig), főszerkesztő-helyettes Sturm László.

2021 első félévében két lapszám jelent meg, a második félévben pedig új, felhasználóbarát formátummal jelentkezik a lap, s egyben periodicitása is változott: a korábbi negyedéves lap 2021 júliusától kéthavonta kerül kiadásra.

2021. évi tematikus lapszámok:

2021/1. *Természet és művészet viszonya 1.*
2021/2. *Természet és művészet viszonya 2.*
2021/3. *Magyar avantgárd és neoavantgárd*
2021/4. *1956 a művészetben*
2021/5. *Dante, a békés lázító*

Marketing és könyvkereskedelem

A 2020-as pandémiás évben a Kiadó kereskedelmi és marketing részlege rugalmas és hatékony média-és reklámstratégiát dolgozott ki, melyet 2021-ben is sikeresen folytatott. A járványhelyzettel együtt járó korlátozások és azok feloldása

következtében folyamatos újratervezésre kényszerült a marketinges program is. Több, személyes jelenléttel tervezett könyvbemutató elmaradt, melyek pótlására a közösségi portálokra terelte át a Kiadó át a könyvajánlásokat – sikeresen együttműködve az MMA Titkársága Kommunikációs és Sajtófőosztályával.

2021. évi könyvbemutatók:

JÚNIUS: *Magyar irodalmi művek 1956–2016* – a Pesti Vigadó Makovecz terme; Könyvheti sajtóbemutató – az MMA Bajza utcai székháza; Istvánfi Gyula: *Az építészet mellékvágányain* – az MMA székháza; *Schrammel*-életműalbum. Schrammel Imre állandó kiállításának megnyitója, Szombathely; Szakolczay Lajos: *„Szólíts nyugodtan Gyurkának!"* – Petőfi Irodalmi Múzeum

AUGUSZTUS: Vörös Győző: *Machaerus* – a Pesti Vigadó Makovecz terme; Dvorszky Hedvig: *Szenes István belsőépítész* – Szenes István-kiállítás finisszázsa

SZEPTEMBER: Bódy Gábor: *Egybegyűjtött filmművészeti írások 3.* – Ludwig Múzeum; *Örök varázs.* Tóth János kinematográfus. – Toldi Mozi; Szekfü András: *Így filmeztünk 3.* Jancsó és köre – Francia Intézet

OKTÓBER: *Átmeneti idők.* Mohi Sándor beszélgetései Huszárik Zoltánról – Ludwig Múzeum; *Magyar filmek 1896–2011* – a Pesti Vigadó Makovecz terme

NOVEMBER: Bán András: *Horváth Péter – Szabad szemmel* – Capa Központ; Zuh Deodáth: *Jovián György* – Pesti Vigadó, Jovián-kiállítás megnyitója.

A fentieken túl több nagy sikerű szakmai bemutatója is volt a *Magyar irodalmi művek 1956–2016* című kötetnek (Kolozsváron a Magyar Napok keretében a Bolyai Egyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem, az Egri Tanárképző Főiskola oktatói részvételével, valamint Békéscsabán a Színház Caféban – itt a *Magyar filmek…* című kötetet is bemutatták). Az MMA MMKI *Pars pro toto* könyvsorozatát a Kutatóintézet is több online szakmai beszélgetésben promotálta.

Piaci szempontból 2021-et kritikusan vészelte át a Kiadó. A könyvértékesítés radikálisan visszaesett annak ellenére, hogy igen jelentős sajtóvisszhangot sikerült több könyvnek is elérnie. A könyvesboltok látogatása és a könyvesbolti vásárlások nagymértékű csökkenését részben kompenzálta az elektronikus kereskedelem (bookline.hu illetve a Kiadó e-boltja). 2020-ban sajnálatos módon elmaradt, 2021-ben pedig a hagyományosan júniusra tervezett Ünnepi Könyvhét megrendezése kereskedelmi és marketing szempontból igen kedvezőtlen időpontra, szeptember első hetére tolódott át (lényegében a tanévkezdés és a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus idejére). Ennek ellenére a Kiadó sikeresen zárta a könyvhetet kereskedelmi szempontból is, ami részben a gazdag könyvkínálatnak, részben a Kiadó márkanevének, elismertségének köszönhető.

A 2021-es év kereskedelmi szempontból is legsikeresebb könyvei: *Magyar filmek 1896–2021* (MMA-lexikonok sorozat); *Magyar irodalmi művek 1956–2016* (MMA-lexikonok sorozat); Szekfü András: *Így filmeztünk 3.* Jancsó és köre (fekete sorozat); Szilágyi István: *A hóhér könnyei.* Elbeszélések; *Tamási Áron* (monográfia és album); Vörös Győző: *Machaerus.* Szentföldi magyar ásatások 2009–2021.

A Kiadó két könyve is rangos művészeti-szakmai elismerésben részesült az Ünnepi Könyvhét „Szép Magyar Könyv" versenyén: a köztársasági elnök különdíját a *Barokk freskófestészet Magyarországon* (könyvtervező: Király Gábor), az EMMI különdíját pedig a *Sára Sándor* című album (könyvtervező: Bárd Johanna) nyerte el. A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Tudományos Bizottsága a 2019. évi többszerzős művek kategóriájában Opus Mirabile-díjjal tüntette ki a *Barokk freskófestészet Magyarországon* című freskókorpusz első kötetét, amely az MMA Kiadó, a PPTE és a MÉM MDK közös kiadása. Vörös Győző *Machaerus* című kötete elnyerte a Pápai Akadémiák Díját, és I. Ferenc pápa ezzel párhuzamosan Pápai Aranyéremmel tüntette ki a szerzőt.

Video-dokumentáció, portréfilmgyártás

A Kiadó egyik alaptevékenysége az akadémikusi oral historyk és portréfilmek gyártásának megszervezése, és az elkészült filmek komplex utógondozása. 2021-ben az említett okok miatt, folyamatos újratervezés mellett is a korábbi negyven portréfilm helyett huszonöt készült el teljesen. Tizenkilenc portréfilm befejezése akadt el a pandémia miatt, melynek nagy része 2022. március végéig teljesen elkészült. Ennek ellenére zökkenőmentesen biztosította a Kiadó a portréfilmeket az

MTVA-val kötött szerződés értelmében heti sugárzásra (egy adás és nyolc ismétlés) – az MTVA szerkesztőségével egyetértésben az évekkel korábban készült, már adásba került filmek részbeni újravetítésével.

A 2021-ben befejezett akadémiai portréfilmek: Baráth Ferenc iparművész, Bereczky Csaba Kálmán népművész, Berki Viola képzőművész – In memoriam; Budainé Kósa Klára népművész; Harag György színházművész – In memoriam; Hefler László iparművész; Jovián György képzőművész; Keserü Ilona képzőművész; Kókay Krisztina iparművész; Mészöly Miklós író – In memoriam; Móser Zoltán fotóművész; Normantas Paulius fotóművész – In memoriam; Olsvay Endre zeneművész; Onczay Csaba zeneművész; Péreli Zsuzsa iparművész; Reményi Attila zeneművész; Sipos László képzőművész; Solymosi-Tari Emőke zenetörténész; Szerényi Béla népművész; Szunyoghy András iparművész; Tandori Dezső író – In memoriam; Varga Péter iparművész; Vasadi Péter író – In memoriam; Pilinszky János (3. és 4. rész) – In memoriam.

Az MTVA-ban 2021-ben térítésmentesen vetítésre került portréfilmek: Ablonczy László színháztörténész; Ág Tibor népművész – In memoriam; Ágh István író; Andorai Péter színművész; Balázs Mihály építőművész; Barabás Márton képzőművész; Bukta Imre képzőművész; Czakó Gábor író; Cs. Szabó László író – In memoriam; Cserhalmi György színművész; Csete György építőművész – In memoriam; Csíkszentmihályi Róbert képzőművész; Csukás István író – In memoriam; Elekes Károly képzőművész; Gyulai Líviusz képzőművész; Halmos Béla népművész; Határ Győző író – In memoriam; Hernádi Gyula író – In memoriam; Huszárik Zoltán filmrendező – In memoriam; Illyés Gyula író – In memoriam; Kemény Henrik bábművész – In memoriam; Keserü Ilona képzőművész; Keserü Katalin művészettörténész; Kiss János balettművész; Lugossy Mária üvegművész; Lukács Sándor színművész; Marosi Miklós építőművész; Nógrádi Péter zeneszerző; Normantas Paulius fotóművész – In memoriam; Oravecz Imre író; Petrás Mária népművész; Plesz Antal építőművész; Radványi György építőművész – In memoriam; Somogyi Pál belsőépítész; Sulyok Miklós művészettörténész; Supka Manna művészettörténész – In memoriam; Szakcsi Lakatos Béla zeneművész; Székely László díszlettervező; Szentkirályi Miklós iparművész; Tamás Menyhért író; Tokody Ilona előadóművész; Tordai Hajnal díszlettervező; Tordy Géza színművész; Tóth Péter zeneművész; Török Ferenc építőművész; Turi Attila építőművész; Vajda László népművész; Vári Fábián László író; Vathy Zsuzsa író – In memoriam; Vesmás Péter építőművész.

Egyéb videoszolgáltatás

A Kiadó a *www.mma.hu* és a *www.mma-tv.hu* honlapok videós tartalomszolgáltatója, a *www.mma-tv.hu* honlapot pedig teljeskörűen gondozza. A pandémiás időszakban az egészségügyi szabályok betartásával is készültek videoriportok, bemutatók, illetve jelentősen bővült a Kiadó könyveinek videós promotálása is. Az elkészült videós anyagok utógondozását is a Kiadó videós szerkesztősége végzi.

Az MMA Kiadó videostábjának saját, illetve kisebb részben megbízásából készült fontosabb videofelvételei, kisfilmjei: Szerelmes földrajz 1–7. rész (MTVA-val közös sorozat); Nyiss kaput, angyal! videósorozat; 10 éves a Magyar Művészeti Akadémia, videósorozat; A Nemzet Művészei 2021-es kitüntetettjeivel riportsorozat; Irodalmi Gála 1–2.; Keddi kaleidoszkóp; Székfoglaló előadások; kiállítások megnyitói, vernisszázsai; konferenciák felvétele és online sugárzása.

Az MMA YouTube csatornájára 2021-ben ötvenkét filmanyag került fel. A csatorna látogatottsága 2021-ben: 1 112 872 látogatás, az összes nézési idő 84 400 óra, a megtekintések átlagos időtartama 4,5 perc. A látogatottság az alábbi földrajzi területeken a legnépszerűbb: Magyarország 60,7%; Románia 7,6%; Szerbia 4,8%; Szlovákia 4,7%; Horvátország 3,8%; Kanada 3,0%; Németország 1,4% (2021-ben Németországban és Nagy-Britanniában történt jelentős látogatói visszaesés). A látogatók életkori megoszlása: 20% a 25–34 éves korosztályban, 20% a 35–44 éves korosztályban; nemek szerint a férfiak aránya 60%, a nőké 40%.

6. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA ÉLETÉBEN

A köztestület képviselete döntés-előkészítő, véleményező és egyéb testületekben, szervezetekben

A köztestület MMA tv.-ben rögzített közfeladata szerint jogszabály vagy egyedi megkeresés, felkérés alapján képviseli a művészeket közfeladat ellátásában közreműködő különböző döntés-előkészítő, véleményező és egyéb testületekben, szervezetekben.

E közfeladat ellátása érdekében a következő testületekben lát el képviseletet a Magyar Művészeti Akadémia:

1. *Közösségi Élet Újraindításáért Felelős Operatív Törzs*

A képviselet jogcíme: a Közösségi Élet Újraindításáért Felelős Operatív Törzs létrehozásáról és feladatairól 325/2021. (VI. 9.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdés g) pontja; (hatályos: 2021. 06. 10 – 2021. 10. 08.); záró ülés: 2021. október 4.

A Közösségi Élet Újraindításáért Felelős Operatív Törzs a koronavírus-világjárvány közösségi életet érintő hátrányos hatásainak enyhítése, illetve a közösségi élet újraindítása érdekében jött létre.

A Magyar Művészeti Akadémiát a testületben az elnök képviselte.

2. *Szent Korona Testület*

A képviselet jogcíme: Szent István államalapításának emlékéről és a Szent Koronáról szóló 2000. évi I. törvény 5. § (1) bekezdése.

A testület feladata a Szent Koronának és a hozzá tartozó jelvényeknek a védelme és megóvása, valamint a velük kapcsolatos intézkedések megtétele.

Az MMA-t a testületben az elnök képviseli.

3. *Nemzeti Előadó-művészeti Érdekegyeztető Tanács*

A képviselet jogcíme: az előadó-művészeti szervezetek támogatásának részletes szabályairól szóló 428/2016. (XII. 15.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés c) pontja.

A Nemzeti Előadó-művészeti Érdekegyeztető Tanács a hivatkozott törvény által szabályozott jogviszonyokat érintő szakmai, szakmapolitikai és támogatási kérdések érdekegyeztetési fóruma.

Az MMA-t a testületben Császár Angela akadémikus, majd 2021. november 1-től Kubik Anna akadémikus képviseli.

4. *Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság*

A képviselet jogcíme: a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 71. § (1) bekezdése.

A testület a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének és a felsőoktatási intézmény belső minőségbiztosítási rendszere működésének külső értékelésére létrehozott, független országos szakértői testület, amely a hivatkozott törvényben szabályozott módon szakértőként közreműködik a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatos eljárásokban.

Az MMA-t a testületben Dévényi Sándor akadémikus képviseli, illetve a miniszter által delegált tagja, a Művészeti Bizottság elnöke Tóth Péter akadémikus.

5. *Nemzeti Kulturális Tanács*

A képviselet jogcíme: a Nemzeti Kulturális Tanács elnökének kinevezéséről szóló 1108/2020. (III. 15.) Korm. határozat, illetve a Nemzeti Kulturális Tanácsról, a kultúrstratégiai intézményekről, valamint egyes kulturális vonatkozású törvények módosításáról szóló 2019. évi CXXIV. törvény 5. § (2) bekezdése.

A Nemzeti Kulturális Tanács feladata, hogy biztosítsa a kulturális ágazatok egységes kormányzati stratégiai irányításának szakmai alapjait. Az elnökön túl a Tanács tagjai a törvényben nevesített kultúrstratégiai intézmények vezetői.

A Nemzeti Kulturális Tanács Elnöke 2020. március 30-i hatállyal Vashegyi György, az MMA elnöke.

6. *Hungarikum Bizottság*

A képviselet jogcíme: a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 14. § (2) bekezdés *n)* pontja.

A testület a nemzeti értékek, kiemelkedő nemzeti értékek és hungarikumok megőrzése, fenntarthatósága, széles körű megismertetése és hasznosítása érdekében lát el a hivatkozott törvényben meghatározott feladatokat.

Az MMA-t a testületben Zelnik József akadémikus képviseli.

7. *Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (NGTT)*

A képviselet jogcíme: 2011. évi XCIII. törvény a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról.

Az NGTT a gazdaság és a társadalom fejlődését érintő átfogó ügyek, a kormányzati ciklusokon átívelő nemzeti stratégiák megvitatására, valamint a harmonikus és kiegyensúlyozott gazdasági fejlődés, illetve az ehhez illeszkedő szociális modellek kidolgozásának és megvalósításának előmozdítására létrejött, az Országgyűléstől és a Kormánytól független, konzultációs, javaslattevő és tanácsadó testület, konzultatív fórum.

A Művészeti Oldal képviselői:

a) az MMA elnöke,
b) az MMA által delegált két képviselő (Kucsera Tamás Gergely akadémikus és Kiss János akadémikus),
c) egy, a határon túli magyar művészeti élet MMA által delegált képviselője (Pásztor Péter akadémikus, 2020. szeptember 1-től 2021. március 4-ig Jakobovits Márta akadémikus, majd 2021. április 28-tól Vári Fábián László akadémikus.)

A Művészeti Oldal adta a tanács soros elnökét 2019. december 17. és 2020. június 16. között hat hónapnyi időtartamra; a feladatot Kucsera Tamás Gergely akadémikus, az NGTT tagja látta el.

8. *Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság*

A képviselet jogcíme: a Kossuth-díj, a Széchenyi-díj adományozásának rendjéről, valamint a Magyar Köztársaság Kiváló Művésze, a Magyar Köztársaság Érdemes Művésze, a Magyar Köztársaság Babérkoszorúja díj alapításáról és adományozásáról szóló 271/2008. (XI. 18.) Korm. rendelet 9. § (3) bekezdés *c)* pontja.

A bizottságot a Kormány hozta létre a Kossuth-díj és a Széchenyi-díj, valamint egyes művészeti díjak – a Magyarország Kiváló Művésze, a Magyarország Érdemes Művésze, a Magyarország Babérkoszorúja díj – adományozására vonatkozó javaslatok értékelésére, a kitüntetésekre vonatkozó ajánlások megtételére.

A köztestületet a bizottságban az elnök képviseli.

9. *Art Bizottság*

A képviselet jogcíme: a mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 26. § (3) bekezdés *a)* pontja.

2017. január 1-től a filmalkotások „art" minősítésére az Art Bizottság tesz javaslatot, melyet 2021. január 1-ig a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala, majd a Miniszterelnöki Kabinetiroda főosztályaként működő, mozgóképszakmai hatóságként eljáró Nemzeti Filmiroda működtet. Az Art Bizottság a filmalkotások art kategóriák szerinti besorolási eljárásában javaslattevő funkciót tölt be.

Az MMA-t a testületben Pintér Judit filmkritikus képviseli.

10. *Az Oktatási Hivatal mint az állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szerv (korábban: Nemzeti Tankönyvtanács)*

A képviselet jogcíme: a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről szóló 501/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § *a)* pontja.

A kormányrendelet 2019. december 1-i módosításával a Kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben foglalt feladatok ellátására állami tankönyvfejlesztésért és kiadásért felelős szervként az Oktatási Hivatalt jelölte ki. Feladatait az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet ismerteti.

Az MMA-t a testületben Farkas Ádám akadémikus képviseli.

11. *Kulturális Javak Bizottsága*

A képviselet jogcíme: a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 4. § (13) bekezdése.

A Kulturális Javak Bizottsága a kulturális javakkal kapcsolatos hatósági és egyéb szakmai döntések előkészítésében segíti a kulturális javak hatóságának munkáját és a kulturális örökség védelméért felelős miniszter egyéb szakmai feladatait.

Az MMA-t a testületben Keserü Katalin akadémikus képviseli.

12. Nemzeti Kulturális Alap (NKA)

A képviselet jogcíme: a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény 2. § (1) és (4), (4a) bekezdése, valamint az NKA törvény végrehajtásáról rendelkező 9/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet 3. § (1), 11.§ (6) bekezdése.

Az NKA a nemzeti és az egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, valamint hazai és határon túli terjesztésének támogatása érdekében létrehozott, elkülönített állami pénzalap. Céljai megvalósulása érdekében a kultúráért felelős miniszter elvi, irányító és koordináló döntések meghozatalára Nemzeti Kulturális Alap Bizottságot (Bizottság) létesített. A Bizottság tagjainak egyharmadát, azaz három személyt az MMA javaslata alapján nevez ki a miniszter.

Az MMA-t a Bizottságban Pécsi Györgyi akadémikus mellett 2020. március 31-ig Dubrovay László és Skardelli György akadémikus képviselte, majd 2020. április 1-től Kucsera Tamás Gergely és Tordai Hajnal akadémikus kapcsolódott be a feladatellátásba.

Az NKA forrásainak felhasználására tíz művészeti főtematikájú állandó szakmai kollégiumot, valamint hét nem művészeti főtematikájú állandó szakmai kollégiumot működtetett. A művészeti főtematikájú kollégiumok tagjainak egyharmadát, összesen huszonkét főt az MMA delegálta. A hét nem művészeti főtematikájú állandó szakmai kollégiumokban az MMA részvételét hét képviselő biztosítja.

13. Országos Köznevelési Tanács, Köznevelés-stratégiai Kerekasztal

A képviselet jogcíme: az egyes köznevelési szakmai testületekről szóló 1382/2017.(VI.16.) Korm. határozat 4b. és 21. bc) pontja.

A Kormány társadalmi szervezetekkel történő együttműködés erősítése érdekében hozta létre és működteti az Országos Köznevelési Tanácsot (OKNT), valamint a Köznevelés-stratégiai Kerekasztalt. Az OKNT közreműködik a köznevelléssel kapcsolatos döntések szakmai előkészítésében, javaslattevő, véleményező és tanácsadói tevékenységet végző szakmai testület. A Köznevelés-stratégiai Kerekasztal a köznevelléssel kapcsolatos döntések előkészítésében javaslattevő, véleményező, stratégiai tanácsadói tevékenységet végző társadalmi konzultációs szakmai testület.

Az MMA-t az OKNT-ben Farkas Ádám akadémikus, a Köznevelés-stratégiai Kerekasztalban Landgráf Katalin akadémikus képviseli.

14. Szerzői Jogi Szakértői Testület

A képviselet jogcíme: felkérés a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 101. §-a alapján.

Szerzői jogi vitás ügyben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok szakvéleményt kérhetnek a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala mellett működő szakértő testülettől. A testület tagjait az igazságügyért felelős miniszter a kultúráért felelős miniszterrel egyetértésben ötéves időtartamra nevezi ki. A testület felkérésre peren kívül is adhat szakvéleményt a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben.

Az igazságügyért felelős miniszter 2015. július 15-étől 2020. július 20-ig terjedő időszakra a következő akadémikusokat nevezte ki a Szerzői Jogi Szakértő Testületbe: Árendás József, Cseke Péter, Katona Katalin, Mezey Katalin, Mihályi Gábor, Sára Ernő, Scherer József, Szurcsik József. 2020. augusztus 1-től továbbra is tagjai a testületnek: Árendás József, Cseke Péter, Katona Katalin, Sára Ernő, Szurcsik József.

15. Közszolgálati Testület

A képviselet jogcíme: a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 1. számú melléklete.

A Közszolgálati Testület a Médiatörvény és a Közszolgálati Kódex szelleme alapján alakult meg 2011-ben. A Közszolgálati Kódex a közszolgálati médiaszolgáltatásra vonatkozó alapvető elveket és a törvényben meghatározott közszolgálati célokat tartalmazza. A Kódex szabályainak érvényesülését a Közszolgálati Testület felügyeli. A Testület a társadalmi felügyeletet biztosítja a közszolgálati médiaszolgáltató felett és a közszolgálatiság érvényesülését folyamatosan figyelemmel kíséri, ellenőrzést gyakorol a közszolgálati médiaszolgáltató felett a törvényben foglaltak végrehajtása érdekében.

Az MMA-t a testületben 2021. december 31-ig Kucsera Tamás Gergely akadémikus képviselte.

16. Településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsok

A képviselet jogcíme: a településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló 252/2006. (XII. 7.) Korm. rendelet 13. § (3) pontja.

A tervtanács – a településtervezésben vagy az építészeti-műszaki tervezésben, valamint az örökségvédelem területén kiemelkedő, magas szintű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkező – természetes személyekből álló szakmai tanácsadó, véleményező testület.

A testület MMA által delegált képviselői megyék szerint:

Megye	*Testületi tag*	*Delegálás kezdete*
Bács-Kiskun megye	Vesmás Péter	2021. 07. 15
Baranya megye	Dévényi Sándor	2021. 07. 15
Békés megye	Vesmás Péter	2021. 07. 15
Fejér megye	Szabó Tamás János, Balázs Mihály	2021. 07. 15
Győr-Moson-Sopron megye	Golda János	2021. 07. 15
Hajdú-Bihar megye	Turi Attila	2021. 08. 25
Komárom-Esztergom megye	Tima Zoltán	2021. 07. 15
Nógrád megye	Ferencz Marcel	2021. 07. 15
Somogy megye	Salamin Ferenc	2021. 11. 12
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Turi Attila	2021. 07. 15
Tolna megye	Dévényi Sándor	2021. 07. 15
Vas megye	Turi Attila	2021. 07. 15
Zala megye	Jankovics Tibor	2021. 07. 15

A testületi tagok delegálása határozatlan ideig, visszavonásig érvényes.

17. Egyéb testület

A köztestület részt vett, vesz továbbá – egyebek mellett – a MANK Magyar Alkotóművészeti Nonprofit Kft., valamint a Petőfi Irodalmi Múzeum útján fiatal alkotóművészeket támogató ösztöndíjak kuratóriumaiban, az emberi erőforrások minisztere által a kulturális ágazatban adományozható szakmai elismerések döntés-előkészítési eljárásában közreműködő két bíráló bizottságban, a Duna Médiaszolgáltató által alapított Tőkéczki László-díj Bizottságban, az Európa Kulturális Fővárosa 2023 Bizottságban, az eszterházai operaház rekonstrukcióját vizsgáló bizottságban, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Bíráló Bizottságában, valamint az MTVA Zenei Lektorátus munkájában.

III. A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA TITKÁRSÁGÁNAK MŰKÖDÉSE

A MAGYAR MŰVÉSZETI AKADÉMIA TITKÁRSÁGÁNAK SZERVEZETE

Az MMA Titkársága felel a köztestületről szóló törvény szerint az MMA közfeladatainak megszervezéséért. A köztestület mindenkor aktuális feladatai optimális ellátásának biztosítása érdekében időről időre szükségessé válik mind az intézmény struktúrája, mind munkafolyamatainak felülvizsgálata, szükség szerinti újragondolása.

2020. január 1-jén – 2020. május 1-jei alkalmazás mellett – lépett hatályba a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottakról szóló 2019. évi CVII. törvény (Küt.), amely a jogszabályi koherencia megteremtésén túl szükségessé tette az MMA Titkársága szervezeti felépítésének és ezáltal az egyes szervezeti egységek feladatellátásának felülvizsgálatát is 2020. május 1-i hatállyal.

Az MMA törvény 2020. április 11-től hatályos módosítása – a közgyűlés és az elnökség korábbi döntéseivel összhangban – bevezette a főtitkárhelyettesi tisztséget. A főtitkárhelyettes kifejezetten a hivatali ügyek tekintetében helyettesíti a főtitkárt, a köztestületi ügyek vitelét érintő helyettesítési jogosultsága nincs, ekként nem tisztségviselője a Magyar Művészeti Akadémiának. A főtitkárhoz hasonlóan a főtitkárhelyettes is köztisztviselő (közszolgálati jogviszonyát a Küt. szabályozza), munkáját a Főtitkársági Titkárságon belül létrehozott nem önálló szervezeti egység, a Főtitkárhelyettesi Titkárság (osztály) segíti.

2021. szeptember 27-én a közgyűlés megválasztotta a köztestület új főtitkárát, Richly Gábort, aki november 5-i hatállyal lépett hivatalba, és a második ötéves ciklusát töltő Kucsera Tamás Gergelyt váltotta. Az MMA törvény vonatkozó rendelkezésében foglaltaknak megfelelően a főtitkár vezeti az MMA működését biztosító költségvetési szervet, az MMA Titkárságát.

A Magyar Művészeti Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága szervezeti felépítése I.
(2019. július 1-től)

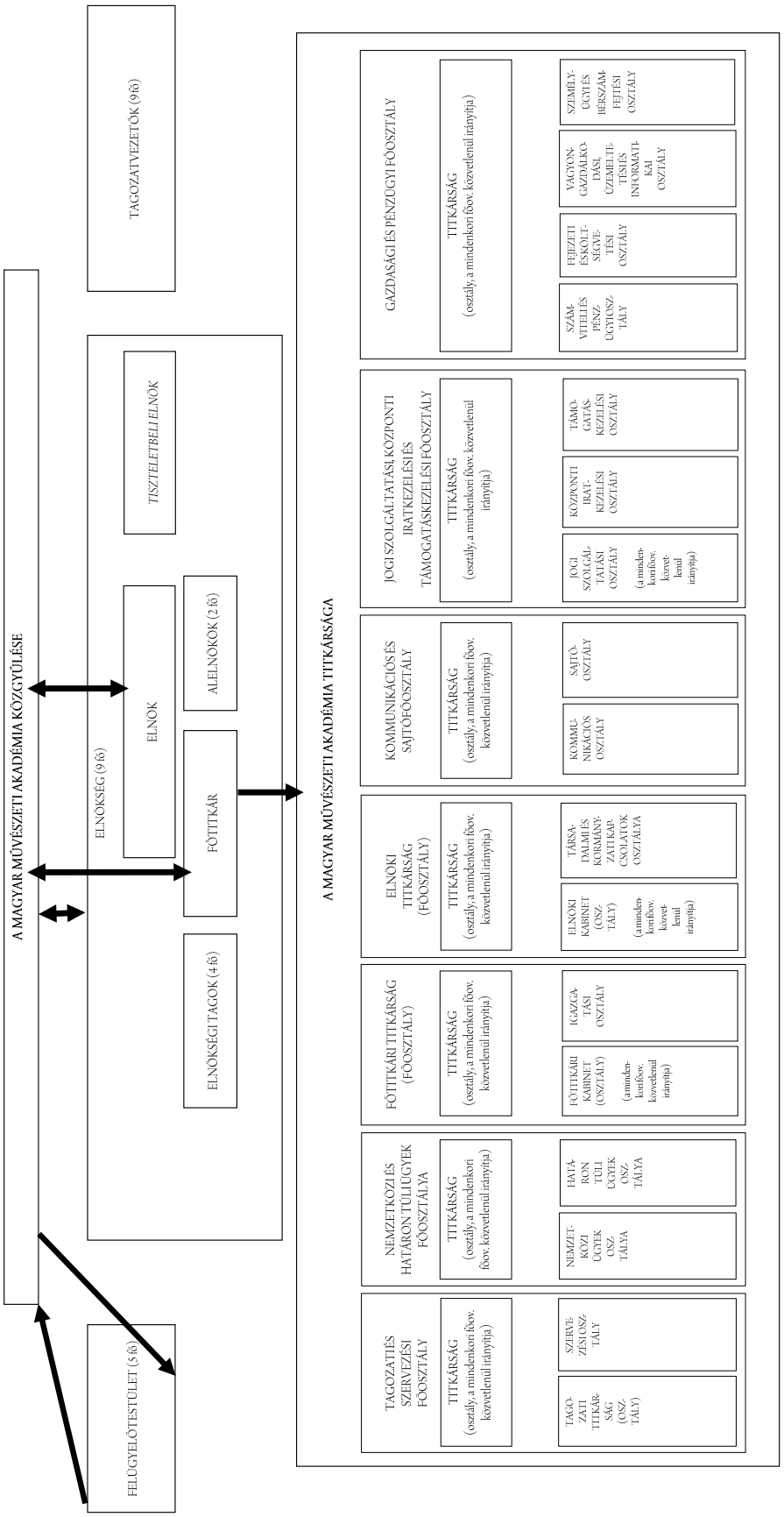

A Magyar Művészeti Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia Titkársága szervezeti felépítése II.
(2020. május 1-től)

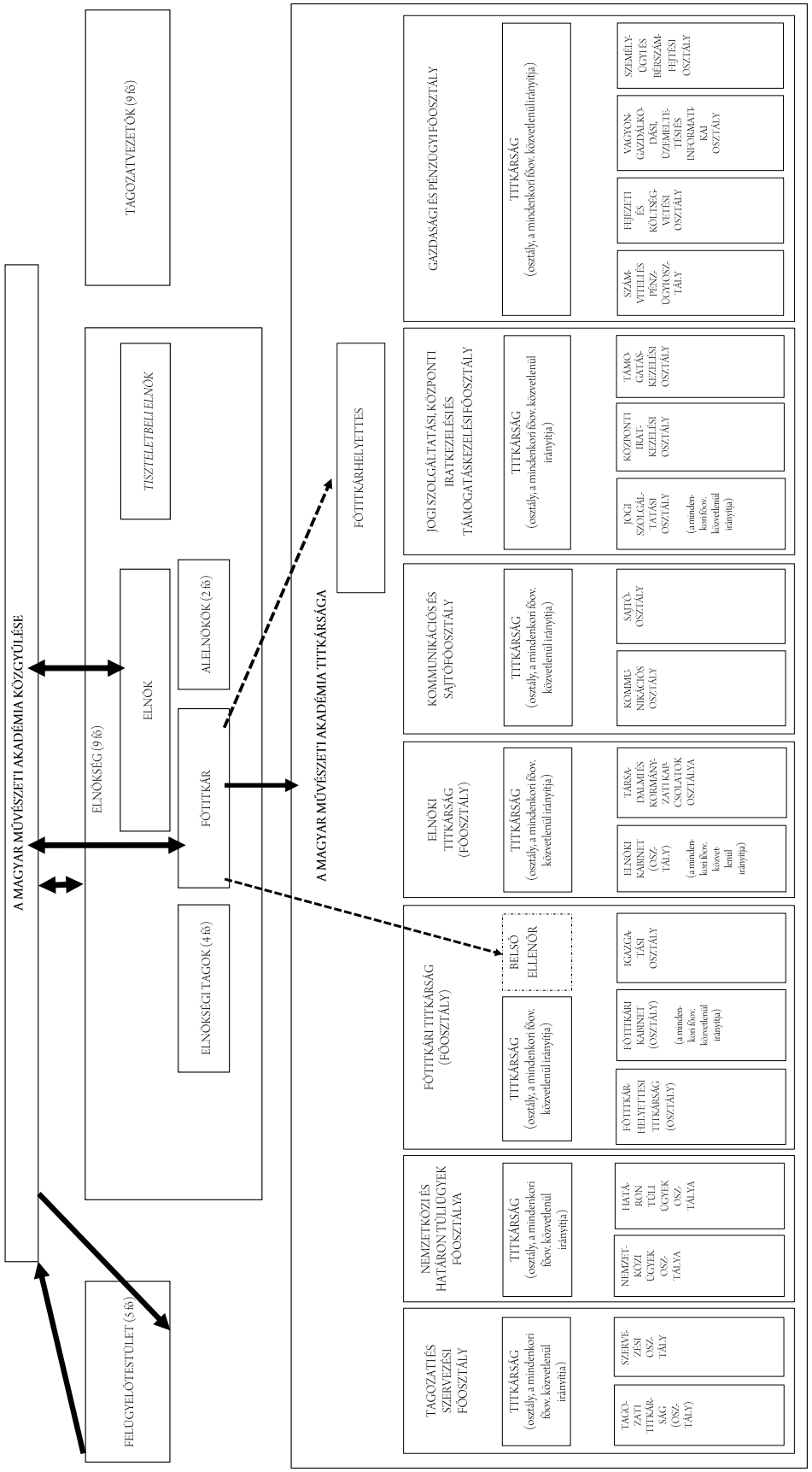

IV. GAZDÁLKODÁS ÉS VAGYONVÁLTOZÁS

1. 2020. ÉV

1. A költségvetés alakulása 2020-ban

Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XXXIV. Magyar Művészeti Akadémia fejezetében a kiadási előirányzat 12 203 millió forintban, a költségvetési támogatás összege 12 203 millió forintban került megállapításra az 1., 2., 3. és 4. alcímeken.

A 2020. évi kiadási előirányzatokat és a teljesítéseket alcímenként az alábbi táblázat mutatja be:

adatok millió Ft-ban

Cím	*Alcím*	*Megnevezés*	*Eredeti előirányzat*	*Módosított előirányzat**	*Teljesítés*	*Kötelezettség-vállalással terhelt maradvány*	*Szabad maradvány*
1	1	MMA Titkárság Igazgatása, köztestületi feladatok	7 399,2	9 867,2	7 706,5	2 081,4	79,3
2	0	Magyar Építészeti Múzeum	907,7	673,8	667,0	0,9	5,9
3	0	MMA Kutatóintézet	275,9	373,5	365,7	0,0	7,8
4		Fejezeti kezelésű előirányzatok **	3 620,2	4 503,8	2 977,3	1 502,8	23,7
		Összesen	*12 203,0*	*15 418,3*	*11 716,5*	*3 585,1*	*116,7*

* Módosított előirányzat alakulása fejezeti szinten:

adatok millió Ft-ban

.2020. évi eredeti előirányzat		12 203,0
2019. évi maradvány összesen, ebből:		475,8
– 2019. évi szabad maradvány	99,0	
– 2019. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány	376,4	
– 2019. évi maradvány 2020. évi igénybevétele (egyszeri korrekciós tétel)	0,4	
2020. évi költségvetési bevételek		83,9
2020. évi többlet források, alábbiakban ld. részletezve		2 655,6
2020. évi módosított előirányzat		15 418,3

** A Fejezeti kezelésű előirányzatok esetében a kötelezettségvállalással terhelt maradvány 1 502,8 millió forintos összegéből 1 500 millió forint támogatási előirányzatot 2020. december 29-én biztosított az MMA részére a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében a kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatás biztosításáról szóló *1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat* valamint a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő, valamint fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat átcsoportosításokról, kötelezettségvállalás engedélyezéséről, továbbá a 2021. évi központi költségvetés végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről és egyes kormányhatározatok módosításáról szóló *2005/2020. (XII.24.) Korm. határozat,* mely összeg 2021-ben pályázati kiírások keretében kerül felhasználásra.

2020. évi jelentősebb többletforrások

adatok millió Ft-ban

Előirányzat mód. dátuma	*Jogosult intézmény/ fejezeti kezelésű előirányzat*	*Kormány határozat, PM rendelkezőlevél száma, elnevezése*	*Támogatás összege*
2020.02.27 elszámolás: 2020.12.08	1. cím MMA Titkársága	A választott tisztségviselők és felsővezetők 2020. évi illetménytöbbletének támogatása (PM/2136-2/2020, illetve PM/2136-5/2020)	41,2
2020.03.13	1. cím MMA Titkársága	A különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. tv. szerinti jogviszony átalakuláshoz kapcsolódó illetményemelés finanszírozása (PM/5472-1/2020)	98,6
2020.07.03	4. cím 1. alcím Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása fejezeti kezelésű előirányzat	A koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló 1290/2020. (VI.5.) Korm. határozat, valamint a 1347/2020. (VI. 30.) Korm. határozat	450,0
2020.07.03	4. cím 2. alcím Magyar Művészetek Háza programok fejezeti kezelésű előirányzat	A koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló 1290/2020. (VI.5.) Korm. határozat, valamint a 1347/2020. (VI. 30.) Korm. határozat	550,0
2020.10.27	2. cím Magyar Építészeti Múzeum Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ	A kulturális foglalkoztatottak jogviszony-átalakuláshoz kapcsolódó bérfejlesztés a 2020. évi XXXII. törvény 1. § (2) bekezdése szerint (PM/17635/2020)	13,5
2020.12.29	4. cím 1. alcím Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása fejezeti kezelésű előirányzat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében a kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatás biztosításáról szóló 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat, valamint a 2005/2020. (XII.24.) Korm. határozat	50,0
2020.12.29	4. cím 2. alcím Magyar Művészetek Háza programok fejezeti kezelésű előirányzat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében a kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatás biztosításáról szóló 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat, valamint a 2005/2020. (XII.24.) Korm. határozat	1 450,0

1. Gazdálkodás és vagyonváltozás összefüggései a 2020. költségvetési évben; a gazdálkodási környezet változásai

Az MMA Titkársága 2020-ban továbbra is folyamatosan biztosította és felügyelte az MMA gazdasági társaságai – a Műcsarnok Közhasznú Nonprofit Kft., az MMA Kiadó Nonprofit Kft. és a Pesti Vigadó Nonprofit Kft. –, valamint egyes költségvetési szervei – a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ, MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet – működését; illetve gondoskodott az intézmények működéséhez kötődő közbeszerzések kiírásáról, azok lebonyolításáról.

Az MMA és költségvetési szervei vállalkozási tevékenységet 2020-ban nem végeztek, a könyvek és a beszámoló kizárólag az alapfeladattal kapcsolatos eszközöket és forrásokat, valamint pénzügyi tranzakciókat tartalmazza. A gazdálkodást érintően olyan rendkívüli események vagy körülmények, amelyek a pénzügyi helyzetre, az eszközök nagyságára és összetételének alakulására hatással voltak, nem álltak fenn.

Az MMA és az MMA Titkársága ingatlanjainak üzemeltetésével, létesítménygazdálkodásával kapcsolatos feladatok ellátása zökkenőmentesen biztosított. Továbbra is kihívást jelentett a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ gyűjteményeinek az utolsó telephelyről egy helyre való költöztetése egy olyan helyszínre, amelyen a múzeumi (dokumentumok, adattári anyag, könyvtár, műtárgyak) és az műemlékvédelmi gyűjtemény egyesítésével páratlan műemlékvédelmi és építészettörténeti komplex gyűjteményes anyag jön létre, illetve kutatóhely alakul ki addig is, amíg az intézmény elhelyezése az erre kijelölt, felújítandó épületegyüttesben méltó módon meg nem valósul. A gyűjtemény jelenlegi – átmeneti – elhelyezése megnyugtató.

Az 1771/2017. (XI. 7.) Korm. határozat alapján az MMA 2018-ban tulajdonba kapta a Budapest VII. kerület, Városligeti fasor 9–13. szám alatti, 33505 helyrajzi számú ingatlanegyüttest, amely alkalmassá tehető az építészeti-építészettörténeti gyűjtemény és a műemléki tudományos gyűjtemények védelmére, szakszerű restaurálására, digitalizálására, feldolgozására, magyarországi és nemzetközi kiállításokra történő előkészítésére, kiállítások bemutatására a MÉM MDK végleges elhelyezése céljából. Az ingatlanegyüttesben megoldható továbbá az MMA Titkársága, a Pesti Vigadó, valamint a Műcsarnok raktározási tevékenysége is. Az épületegyüttest az MMA Titkársága 2018. szeptember 25-én vette birtokba. A terület felmérésére, valamint életveszélyelhárító és karbantartási munkáira a közbeszerzést 2018 decemberében írta ki a köztestület. 2019-ben az épületegyüttes környezetében az életveszélyelhárítás, melléképületek bontása, valamint raktárak kialakítása megtörtént, a kialakítás első üteme 2020 második félévében a Fischer-villa rekonstrukciójával és az erősen leromlott állapotú feleslegessé váló épületek bontásával elindult. A teljes terület tervezésére az MMA 2021 első félévében tervpályázatot ír ki.

Az MMA Titkársága köztisztviselői és munkavállalói tárgyévben is magas színvonalon működtek közre – a folyamatosan változó jogszabályi és költségvetési környezet mellett – az MMA közfeladatainak ellátásával kapcsolatos programok, támogatások szervezésében, lebonyolításában. A személyügyi és gazdasági területnek minden évben komoly adminisztrációt jelent a köztestületi tagok és tisztségviselők tiszteletdíjának, életjáradékának, a Nemzet Művésze díjnak, a művészjáradék, valamint a hároméves művészeti ösztöndíjprogram számfejtése, utalása.

Összefoglalóan elmondható, hogy 2020-ban az MMA Titkársága – mind emberi, mind anyagi erőforrásokkal hatékonyan gazdálkodva, a tovább növekedett feladatokat ellátva – megerősítette a tevékenységét, úgy is mint köztestületi költségvetési szerv, valamint úgy is, mint az akadémiai intézmények központi fenntartó, támogató szerve.

2. Az MMA vagyonának alakulása, beruházások

2020-ban – a koronavírus-világjárvány okozta bezárás következtében – több értékmegőrző karbantartási és felújítási munka történt a Pesti Vigadó épületében. Az MMA Titkársága – mint minden évben – közbeszerzés útján lebonyolította az MMA tulajdonában lévő épületek energia beszerzését, párhuzamosan pedig – a korábbi évek gyakorlatát követve – folytatta az épületek energia racionalizálását.

A beszámolási időszakban folytatódott a Műcsarnok energetikai és építészeti felújításának további előkészítése; az épület elavult gépészeti berendezéseinek megújítása céljából az MMA Titkársága előrehaladott tárgyalásokat folytat a Kormánnyal. Tekintettel arra, hogy 2021-ben elkezdődik a Liget Budapest Projekt keretében az egykori Felvonulási tér felújítása, a munkálatok összehangolása, racionalizálása érdekében elkerülhetetlenül fontos a Műcsarnok alapszigetelése is a 2021. évben.

3. A fejezeti kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátás bemutatása

A fejezeti kezelésű előirányzatokhoz az MMA törvény 4. § (2) bekezdése alapján rendelt forrásokat az MMA az alábbi alcímek szerint.

A koronavírus világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítéséről szóló *1290/2020. (VI. 5.) Korm. határozat* valamint a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, valamint egyes kormányhatározatok módosításáról szóló *1348/2020. (VI. 30.) Korm. határozat* értelmében a MMA 1000 millió forint többletforrást kapott a 4.1. Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása,

valamint a 4.2. Magyar Művészetek Háza programok alcímekre, mely összeg pályázati támogatások formájában került felhasználásra. E többletforrás keretében kiírt pályázatok forrását az MMA kiegészítette, így összességében 1283 pályázónak 1032,6 millió forint került kifizetésre.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében a kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatás biztosításáról szóló *1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat,* valamint a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő, valamint fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat átcsoportosításokról, kötelezettségvállalás engedélyezéséről, továbbá a 2021. évi központi költségvetés végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről és egyes kormányhatározatok módosításáról szóló *2005/2020. (XII. 24.) Korm. határozat* értelmében az MMA 2020. évi költségvetését 2020. december 29-én 1500 millió forinttal megemelték. E forrásból a 4.1. Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása alcímre 50 millió forint, a 4.2. Magyar Művészetek Háza programok alcímre 1450 millió forint került, mely összegek 2021-ben pályázati kiírások keretében kerülnek felhasználásra.

1. Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása alcím

Az előirányzat felhasználása során a köztestület megállapodásokba foglalt közös szakmai megvalósítás mellett a művészet műveléséért és fejlesztéséért kifejtett tevékenységét látta el, szolgálva a közérdeket, a közjót. A köztestület az MMA törvény alapján működési és programtámogatás nyújtásával támogathatja a különböző művészeti ágak országos civil szervezeteit.

Az Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása fejezeti kezelésű sorról a 2020. évi eredeti költségvetés terhére 97 szervezetnek 101,3 millió forint került kifizetésre.

Az 1290/2020. (VI. 5.) Korm. határozat, valamint az 1348/2020. (VI. 30.) Korm. határozat értelmében rendelkezésre bocsátott 1000 millió forintból az Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása alcímen, az MMA-20-OMM pályázati kategóriában összességében 599 szervezetnek 587,5 millió forint került kifizetésre.

Az 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat, valamint a 2005/2020. (XII. 24.) Korm. határozat értelmében rendelkezésre bocsátott 50 millió forint 2021-ben kérelem alapján, egyedi döntéssel nyújtott támogatások keretében kerül felhasználásra.

A soron összességében 3,4 millió forint szabad maradvány keletkezett.

2. Magyar Művészetek Háza programok alcím

Az MMA köztestületi-szervezeti létének alapját adó művészeti tagozatok javaslatai alapozzák meg az MMA éves programtervét, amelynek alapján a köztestület ellátja az MMA törvény 4. § (2) bekezdése szerinti feladatokat, azaz felolvasó üléseket, kiállításokat, zenei rendezvényeket, szakmai találkozókat, konferenciákat és vitákat szervez; fórumot teremt a hazai művészeti élet számára. A fejezeti kezelésű előirányzat e feladatok ellátásának forrását tartalmazta.

A Magyar Művészetek Háza programok előirányzatról a 2020. évi eredeti költségvetés terhére 116 szervezetnek 180,3 millió forint került kifizetésre. A támogatásban részesültek működési formájukat tekintve jellemzően civil szervezetek, illetve gazdasági társaságok voltak.

Az 1290/2020. (VI. 5.) Korm. határozat, valamint az 1348/2020. (VI. 30.) Korm. határozat értelmében rendelkezésre bocsátott 1000 millió forintból a Magyar Művészetek Háza programok alcímen, az MMA-20-MHM pályázati kategóriában összességében 678 egyéni vállalkozónak, illetve adószámmal rendelkező magánszemélynek 285,1 millió forint került kifizetésre.

Az 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat, valamint a 2005/2020. (XII. 24.) Korm. határozat értelmében rendelkezésre bocsátott 1450 millió forint 2021-ben részben pályázati kiírások keretében, részben kérelem alapján, egyedi döntéssel nyújtott támogatások keretében kerül felhasználásra.

A soron 1,5 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradvány és 18,1 millió forint szabad maradvány keletkezett.

3. Nemzetközi programok, konferenciák, nemzetközi tagdíjak alcím

A fejezeti kezelésű előirányzat az MMA törvény 4. § (2) bekezdés *b)* pontja alapján biztosította, hogy az MMA figyelemmel kísérhesse a művészeti élet kérdéseit és meghatározó szellemi folyamatait, illetve álláspontját, javaslatait a nyilvánosság elé tárhassa; az MMA törvény 4. § (2) bekezdés *o)* pontja szerint a köztestület feladata, hogy együttműködjön a határon túli magyar művészeti szervezetekkel, és külföldi, hasonló rendeltetésű intézményekkel.

Tekintettel a koronavírus-világjárványra, a köztestület érdemi nemzetközi tevékenységet nem tudott kifejteni, a fejezeti kezelésű sorról támogatás nem került kifizetésre, a soron keletkezett megtakarítás átcsoportosításra került a 4.1 Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása alcímre, az MMA-20-OMM pályázati kiírásra beérkezett pályázati igények fedezete céljából.

6. Kutatási tevékenység támogatása alcím

A fejezeti kezelésű előirányzat – egyedi kérelmeken alapuló elnöki döntéssel – kutatóintézettel, illetve felsőoktatási intézménnyel vagy kutatási tevékenységet folytató civil szervezettel történő megállapodás alapján – kutatócsoportot létrehozva – művészeti tárgyú kutatási tevékenységhez biztosított támogatást. A fejezeti kezelésű sorról a 2020. évi költségvetés terhére 2 szervezetnek 5,7 millió forint kifizetése történt meg, a soron maradvány nem keletkezett.

7. Pályázati alapok alcím

A fejezeti kezelésű előirányzat az MMA törvény 4. §-ban megfogalmazott közfeladatok elláthatóságát biztosította pályázat kiírásával. A 2020. évi ún. Művészeti program pályázati kiírás 2020. február 3-án jelent meg a köztestület honlapján; a köztestület a közfeladatainak ellátása érdekében művészeti szakmai programok megvalósításának támogatására 200 millió forint keretösszeggel írt ki pályázatot.

A Pályázati alapok előirányzatának 2020. évi keretéből 301 szervezetnek összesen 189,1 millió forint került kifizetésre. A támogatásban részesültek működési formájukat tekintve jellemzően civil szervezetek, illetve gazdasági társaságok. A soron 1,3 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradvány és 2,2 millió forint szabad maradvány keletkezett.

8. Pesti Vigadó művészeti programok alcím

A fejezeti kezelésű előirányzat az MMA törvény 4. § (2) bekezdés c) és g) pontja alapján a művészeti hagyomány gondozását és széles körben történő megismertetésének lehetőségét, művészeti alkotások nyilvánosságra kerülését biztosítja a Pesti Vigadóban.

A járványhelyzetre tekintettel a Pesti Vigadó épülete az év nagy részében bezárásra és felújításra került, így a fejezeti kezelésű sorról támogatás nem került kifizetésre, a soron keletkezett megtakarítás átcsoportosításra került a 4.1 Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása alcímre, az MMA-20-OMM pályázati kiírásra beérkezett pályázati igények fedezete céljából, az előirányzaton maradvány nem keletkezett.

11. Gazdasági társaságok által ellátott kulturális feladatok támogatása alcím

A köztestület három gazdasági társaság – a Műcsarnok Közhasznú Nonprofit Kft., a Pesti Vigadó Nonprofit Kft. és az MMA Kiadó Nonprofit Kft. – tekintetében gyakorol tulajdonosi jogokat. A fejezeti kezelésű előirányzat a köztestület tulajdonosi jogkörébe tartozó gazdasági társaságok egyedi támogatási igényei alapján a közgyűlés által elfogadott szakmai programterv, valamint az elnökség által jóváhagyott üzleti terv megvalósítására, az elnökség döntése alapján biztosított működési és szakmai feladatellátásához kapcsolódó támogatás.

A gazdasági társaságok 2020. évi eredeti előirányzata 1085 millió forint volt, amely a társaságok stabil működésének biztosítása céljából kiegészítésre került a köztestület szakmai programjaira fordítható forrásokból 229,7 millió forinttal, illetve 53,3 millió forint saját bevétel előirányzatosításával. A gazdasági társaságok részére 2020-ban így összesen 1368 millió forint támogatás állt rendelkezésre. A soron maradvány nem keletkezett.

13. Nemzeti Szalon programjai alcím

A Magyar Művészeti Akadémia létrehozta a különféle művészeti ágak Nemzeti Szalonját, azaz a különböző magyar kortárs művészeti területek keresztmetszetét bemutató reprezentatív kiállításokat, melyekkel legfőbb célja, hogy az aktuális, még csak alig publikált, friss művészeti alkotások, tevékenységek számára teremtsen nemzeti nyilvánosságot. 2020-ban a Műcsarnokban megrendezésre került a II. Képzőművészeti Nemzeti Szalon, melyre támogatásként 43,9 millió forintot biztosított az MMA. A soron maradvány nem keletkezett.

20. Makovecz Emlékközpont alcím

A Makovecz Emlékházat működtető Makovecz Alapítvány részére 56 millió forint támogatás került kifizetésre. Az előirányzaton maradvány nem keletkezett.

2. 2021. ÉV

1. A költségvetés alakulása 2021-ben

A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 1. melléklet XXXIV. Magyar Művészeti Akadémia fejezetében a kiadási előirányzat 11 326,9 millió forintban, a költségvetési támogatás összege 11 326,9 millió forintban került megállapításra az 1., 2., 3. és 4. alcímeken.

A 2021. évi kiadási előirányzatokat és a teljesítéseket alcímenként az alábbi táblázat mutatja be:

adatok millió forintban

Cím	*Alcím*	*Megnevezés*	*Eredeti előirányzat*	*Módosított előirányzat*	*Teljesítés*	*Kötelezettség-vállalással terhelt maradvány*	*Szabad maradvány*
1	1	MMA Titkárság Igazgatása, köztestületi feladatok	7 832,9	12 884,2	9 162,8	3 623,3	98,1
2	-	Magyar Építészeti Múzeum	900,7	734,0	716,8	14,0	3,2
3	-	MMA Kutatóintézet	273,1	496,2	488,0	6,4	1,8
4	-	Fejezeti kezelésű előirányzatok	2 320,2	3 634,8	3 629,8	4,5	0,5
		Összesen	*11 326,9*	*17 749,2*	*13 997,4*	*3 648,2*	*103,6*

A 2021. évi módosított előirányzat fejezeti szintű alakulását az következő táblázat szemlélteti:

adatok millió forintban

2021. évi eredeti előirányzat	11 326,9
2020. évi maradvány összesen:	3 701,8
– ebből 2020. évi szabad maradvány	116,7
– ebből 2020. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány	3 585,1
Előirányzat átadás más fejezetek intézményeinek	-81,0
2021. évi költségvetési bevételek	205,2
2021. évi többlet források (ld. az alábbiakban részletezve)	2 393,7
Államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetése 2021. december havi illetményhez kapcsolódóan	202,6
2021. évi módosított előirányzat	17 749,2

2021. évi jelentősebb többletforrások bemutatása:

adatok millió forintban

Előirányzat mód. dátuma	Kormány határozat, PM rendelkezőlevél száma, elnevezése	Forrás biztosításának módja	Jogosult intézmény/ fejezeti kezelésű előirányzat	Támogatás összege
2021.01.07	Szakképzési, köznevelési, kulturális és tankerületi központi illetményemelésekre biztosított többletforrás a PM/15/2021 Pénzügyminisztériumi levél alapján	beépülő	2. cím Magyar Építészeti Múzeum Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ	38,7
2021.04.08	Az MMA stratégiai fejlesztési programjának támogatását megvalósító, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból történő, fejezeten belüli és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, címrendi módosításról, valamint kötelezettségvállalás engedélyezéséről szóló 1146/2021. (III.31.) Korm. határozat szerinti többletforrás	egyszeri	1. cím MMA Titkársága	397,2
			3. cím MMA Kutatóintézet MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet	125,0
			4. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok 4.1 alcím Országos Művészeti társaságok, szövetségek támogatása	50,0
			4. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok 4.2 alcím Művészeti programok és gazdasági társaságok kulturális feladatainak támogatása	415,0
			4. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok 4.3 alcím Nemzetközi programok, konferenciák, nemzetközi tagdíjak	175,0
			4. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok 4.7 alcím Pályázati alapok	50,0
			4. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok 4.14 alcím MMA műemlékvédelmi beruházásai	933,8
2021.08.11	A kultúrstratégiai, valamint egyes kulturális intézmények működéséhez szükséges források hosszú távú biztosításáról, továbbá az Eszterháza Turisztikai Beruházással kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 1501/2021. (VII.26.) Korm.	beépülő	1. cím MMA Titkársága	24,5
		egyszeri	4. cím 2. alcím Művészeti programok és gazdasági társaságok kulturális feladatainak támogatása	80,0

	határozat szerinti többletforrás első 50%-a az 1569/2021. (VIII.09) Korm. határozat alapján			
2021.11.02	A kultúrstratégiai, valamint egyes kulturális intézmények működéséhez szükséges források hosszú távú biztosításáról, továbbá az Eszterháza Turisztikai Beruházással kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 1501/2021. (VII.26.) Korm. határozat szerinti többletforrás második 50%-a az 1755/2021 (X.27.) Korm. határozat alapján	beépülő	1. cím MMA Titkársága	104,5
	Összesen			2393,7

A 2021. évi kiadások teljesítésének alakulása legfontosabb szakmai feladatonként:

adatok millió forintban

Rövid leírás	Tartalom	Kiadások
Életjáradék	MMA tv. 11. § (1) alapján az akadémiai rendes tagok életjáradéka (250 fő, 410 000 forint/fő/hó); az akadémiai levelező tagok életjáradéka (50 fő, 340 000 forint/fő/hó) valamint a hozzátartozói ellátások (özvegyi és árvasági ellátások) és egyéb köztestületi feladatok	1645,0
Művészjáradék	MMA tv. III/B Fejezete alapján folyósított művészjáradék. Havi mértéke az öregségi teljes nyugdíj jogszabályban meghatározott legkisebb összegének 425%-a: 121 125 forint/fő/hó, járulékmentes.	2187,9
Nemzet Művésze Díj	MMA tv. III/B Fejezete alapján adományozható díj. A Nemzet Művésze címet egyidejűleg legfeljebb 70 személy viselheti, összege havonta az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a huszonháromszorosa (70 fő, 28 500 *23 forint/hó, járulékmentes).	513,9
Köztestületi ösztöndíjak, Életút-díjak	Tagozati ösztöndíjban részesíthető évente és tagozatonként négy olyan személy, aki a támogatási időszak kezdetéig betöltötte az 50. életévét, de nem töltötte be 65. életévét. (4 fő/tagozat, 9 tagozat, havi bruttó 130 000 forint) Életút-díjban részesíthető évente legfeljebb 18 fő, aki a támogatási időszak kezdetéig betöltötte 65. életévét, felső korhatár nincs. (18 fő, havi bruttó 130 000 forint)	92,8
Köztestület és tagozati díjak	Köztestületi díjak: Életműdíj: 8 millió forint, Művészeti Írói Díj: 3 millió forint, Kováts Flórián Emlékérem: 3 millió forint; Tagozati díjak: A díjból tagozatonként legfeljebb kettő adományozható. A díj pénzbeli hozzájárulással jár, amelynek összege 1 millió forint. (2 fő/tagozat, 1 millió forint/díj, 9 tagozat)	50,1
Művészeti Ösztöndíj Program	Az MMA művészeti alkotómunkát támogató ösztöndíjpályázata. A nyertesek (100 fő) három évre szóló, havi bruttó 200 000 forint összegű művészeti ösztöndíjra jogosultak (300 fő, havi bruttó 200 000 forint).	839,9

Rövid leírás	Tartalom	Kiadások
Ösztöndíj kiválóság program	Az ösztöndíjprogram lejártát követően az arra érdemesek részesülhetnek az ösztöndíj kiválóság program keretében ösztöndíjra. (10 fő, havi bruttó 200 000 forint)	
Akadémikusok portréfilmjei, kismonográfiái	Az akadémikusokról szóló portréfilmek, oral historyk, kismonográfiák elkészítéséről, gyártásáról, kiadásáról, gondozásáról, valamint terjesztésének és kizárólagos kereskedelmi forgalmazásának megszervezéséről és lebonyolításáról szóló keretszerződés megkötéséhez szükséges forrás biztosítása.	310,1
Nemzetközi, határon túli feladatok ellátása	A Külgazdasági és Külügyminisztérium által fenntartott, a világ 26 különböző pontján kulturális diplomáciai feladatokat ellátó intézményhálózattal való együttműködés támogatása, a megerősödött nemzetközi kapcsolatok ápolása, továbbá határon túli kapcsolatok továbbfejlesztése	28,8
Tagozati programok	Az MMA kilenc tagozatának programjai	153,0
Beruházás és üzemeltetés	MMA székházával és MÉM-MDK székházával, Walter Rózsi-villával kapcsolatos beruházási és üzemeltetési kiadások	1771,6
Támogatások egyedi kérelem alapján	Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása, Magyar Művészetek Háza programok, kutatási tevékenység támogatása	1345,6
Támogatások pályázati úton	Pályázati alapok fejezeti kezelésű előirányzatról nyújtott vissza nem térítendő támogatások	192,0
MMA gazdasági társaságai támogatása, Makovecz Emlékház	Gazdasági társaságok által ellátott kulturális feladatok támogatása, Nemzeti Szalon programjainak támogatása, Pesti Vigadó művészeti programok, Makovecz Emlékközpont működtetésének támogatása	1552,5
MÉM-MDK	Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ - továbbiakban MÉM MDK – működése (alapfeladat ellátás, Városligeti fasor üzemeltetés, gyűjteménygyarapítás, restaurálási munkák, kiállítások, szakmai rendezvények stb.)	716,8
MMKI	MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet – továbbiakban MMKI - működése (alapfeladat ellátás, Hild-villa üzemeltetése, Makovecz Emlékház üzemeltetése, könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása stb.)	488,0

1. Gazdálkodás és vagyonváltozás összefüggései, az MMA vagyonának alakulása, beruházások

Az MMA Titkársága 2021-ben továbbra is folyamatosan biztosította és felügyelte az MMA gazdasági társaságai – a Pesti Vigadó Nonprofit Kft., a Műcsarnok Közhasznú Nonprofit Kft. és az MMA Kiadó Nonprofit Kft. –, valamint egyes költségvetési szervei – a MÉM MDK és az MMKI – működését; illetve gondoskodott az intézmények működéséhez kötődő közbeszerzések kiírásáról, azok lebonyolításáról. Az MMA Titkársága – mint minden évben – közbeszerzés útján lebonyolította az MMA tulajdonában lévő épületek energia beszerzését, párhuzamosan pedig – a korábbi évek gyakorlatát követve – folytatta az épületek energia racionalizálását. Az utóbbira példa a Pesti Vigadó épületében jobb kiállítási feltételeket megteremtve a 6. emeleti nagyobbik, többcélú teremben új kiállítási lámpák beszerzése, és a kisebbik terem tetőüvegeinek photovoltatikus üvegre való cseréje, mely által zöld energiát is bevonunk az épület üzemeltetésébe. Mindkét beruházás forrását az MMA 2021. évi megtakarításai fedezték.

Városligeti fasor 9–13.

Továbbra is kihívást jelentett a MÉM MDK gyűjteményeinek az utolsó telephelyről egy helyre való költöztetése egy olyan helyszínre, amelyen a múzeumi (dokumentumok, adattári anyag, könyvtár, műtárgyak) és az műemlékvédelmi gyűjtemény egyesítésével páratlan műemlékvédelmi és építészettörténeti komplex gyűjteményes anyag jön létre, illetve kutatóhely alakul ki addig is, amíg az intézmény elhelyezése az erre kijelölt, felújítandó épületegyüttesben méltó módon meg nem valósul. A gyűjtemény jelenlegi – átmeneti – elhelyezése megnyugtató.

Az 1771/2017. (XI. 7.) Korm. határozat alapján az MMA 2018-ban tulajdonba kapta a Budapest VII. kerület, Városligeti fasor 9–13. szám alatti, 33505 helyrajzi számú ingatlanegyüttest, amely alkalmassá tehető az építészeti-építészettörténeti gyűjtemény és a műemléki tudományos gyűjtemények védelmére, szakszerű restaurálására, digitalizálására, feldolgozására, magyarországi és nemzetközi kiállításokra történő előkészítésére, kiállítások bemutatására a MÉM MDK végleges elhelyezése céljából. Az ingatlanegyüttesben megoldható továbbá az MMA Titkársága, a Pesti Vigadó, valamint a Műcsarnok raktározási tevékenysége is.

A terület felmérésére, valamint életveszélyelhárító és karbantartási munkáira a közbeszerzést 2018 decemberében írta ki a köztestület. 2019-ben az épületegyüttes környezetében az életveszélyelhárítás, melléképületek bontása, valamint raktárak kialakítása megtörtént, a kialakítás első üteme 2020 második félévében a Fischer-villa (Walter Rózsi villa) rekonstrukciójával és az erősen leromlott állapotú feleslegessé váló épületek bontásával elindult. 2021-ben folytatódott a Walter Rózsi-villa felújítása, átadására 2022 tavaszán került sor.

Az MMA– a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. lebonyolításában – 2021-ben az *Építészet Ligete* címmel egyfordulós építészeti tervpályázatot írt ki a MÉM MDK gyűjteményeinek és új kiállítóhelyének elhelyezésére, valamint közintézményi funkcióinak ellátására szolgáló épületegyüttes tervezésére. A Bíráló Bizottság a beérkezett pályaművek alapján eredményesnek minősítette a kiírást. A Bizottság döntése alapján rangsorolás nélküli díjazásra, kiemelt megvételre, valamint megvételre nem javasolt pályaművek kerültek meghatározásra. A tervpályázatot 2022-ben várhatóan ismételten kiírják.

Műcsarnok rekonstrukció

A 261/2020. (VI. 4.) Korm. rendelet nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánította a Budapest belterületén elhelyezkedő, az ingatlan-nyilvántartás szerinti Budapest 29732/10 helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlanon, illetve az ezen ingatlanból a telekalakítási eljárások véglegessé válását követően kialakított ingatlanokon megvalósuló, a Magyar Művészeti Akadémia tulajdonában lévő Műcsarnok műemléki és gépészeti felújítását szolgáló beruházást.

A Magyar Művészeti Akadémia Titkársága 2021. augusztus 18-án nyílt közbeszerzési eljárást indított a Műcsarnok energetikai és építészeti rekonstrukciója tárgyában. A beszerzés alapvetően komplett tervezésre – a későbbi teljes felújítás engedélyes és kiviteli terveire, valamint a külső homlokzat felújítására, alapszigetelésre és a jövőbeni Főtáv fogadó helyiség kialakítására – irányult. A közbeszerzés eredményes volt, azt a Laki Épületszobrász Zrt. nyerte meg. Jelenleg még csak tervezést előkészítő műemléki kutatómunkák zajlanak, a homlokzat felújítása, valamint a szigetelési munkák várhatóan 2022 tavasszal indulhatnak azzal, hogy a Műcsarnoknak nem kell bezárnia. Az elsődleges cél az, hogy a magyar kortárs művészet produktumai egy korszerű építészeti, műszaki és a műtárgyak biztonságát garantáló környezetben kerülhessenek bemutatásra a közönség számára. További cél a költséghatékony és fenntartható energiagazdálkodás – az energiastratégia kulcselemei – megvalósítása Budapest ikonikus múzeumi épületében, hosszú távon biztosítva ezzel a kulturális, művészeti és társadalmi élet fejlődését, gazdaságos működtetés és a környezetet minimális terhelése mellett, megteremtve ezzel egy javuló trend előfeltételeit. A tervezés forrását a Kormány az 1501/2021. (VII.26.) számú határozatával biztosította, a közbeszerzés opciós tételeit az MMA saját, 2021. évi megtakarításaiból fedezi.

Egyéb

Az MMA Titkársága köztisztviselői és munkavállalói tárgyévben is magas színvonalon működtek közre – a folyamatosan változó jogszabályi és költségvetési környezet mellett – az MMA közfeladatainak ellátásával kapcsolatos programok, támogatások szervezésében, lebonyolításában.

Összefoglalóan elmondható, hogy 2021-ben az MMA Titkársága – mind emberi, mind anyagi erőforrásokkal hatékonyan gazdálkodva, a tovább növekedett feladatokat ellátva – megerősítette a tevékenységét, úgy is mint köztestületi költségvetési szerv, valamint úgy is, mint az akadémiai intézmények központi fenntartó, támogató szerve.

Az MMA és költségvetési szervei vállalkozási tevékenységet 2021-ben nem végeztek, a könyvek és a beszámoló kizárólag az alapfeladattal kapcsolatos eszközöket és forrásokat, valamint pénzügyi tranzakciókat tartalmazza. A gazdálkodást érintően olyan rendkívüli események vagy körülmények, amelyek a pénzügyi helyzetre, az eszközök nagyságára és összetételének alakulására hatással voltak, nem álltak fenn.

2. A fejezeti kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátás bemutatása

A fejezeti kezelésű előirányzatokhoz az MMA törvény 4. § (2) bekezdése alapján rendelt forrásokat az MMA az alábbi alcímek szerint.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében a kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatás biztosításáról szóló *1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat,* valamint a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő, valamint fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat átcsoportosításokról, kötelezettségvállalás engedélyezéséről, továbbá a 2021. évi központi költségvetés végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről és egyes kormányhatározatok módosításáról szóló *2005/2020. (XII. 24.) Korm. határozat* (e fejezetben a továbbiakban pandémiás kormányhatározatok) az MMA részére 2020. december 29-i dátummal 1500 millió forint értékű többletforrást biztosított. E forrásból a 4.1. Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása alcímre 50 millió forint, a 4.2. Művészeti programok és gazdasági társaságok kulturális feladatainak támogatása (2020-ban még Magyar Művészetek Háza programok elnevezésű) alcímre 1450 millió forint előirányzat került, mely összegek 2021-ben kerültek felhasználásra.

Előirányzat mód. dátuma	*Jogosult intézmény/ fejezeti kezelésű előirányzat*	*Kormány határozat, PM rendelkezőlevél száma, elnevezése*	*Támogatás összege*
2020.12.29	4. cím 1. alcím Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása fejezeti kezelésű előirányzat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében a kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatás biztosításáról szóló 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat, valamint a 2005/2020. (XII.24.) Korm. határozat	50,0
2020.12.29	4. cím 2. alcím Magyar Művészetek Háza programok fejezeti kezelésű előirányzat	a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében a kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatás biztosításáról szóló 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat, valamint a 2005/2020. (XII.24.) Korm. határozat	1450,0

Fejezeti kezelésű előirányzatok esetében a kötelezettségvállalással terhelt maradvány 1502,8 millió forintos összegéből 1500 millió forint támogatási előirányzatot 2020. december 29-én biztosított az MMA részére a Gazdaságvédelmi Akcióterv végrehajtása keretében *a kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére szolgáló támogatás biztosításáról szóló 1879/2020. (XII. 4.) Korm. határozat* valamint *a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból történő, valamint fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat átcsoportosításokról, kötelezettségvállalás engedélyezéséről, továbbá a 2021. évi központi költségvetés végrehajtása érdekében szükséges intézkedésekről és egyes kormányhatározatok módosításáról szóló 2005/2020. (XII.24.) Korm. határozat,* mely összeg 2021-ben pályázati kiírások keretében került felhasználásra.

4. 1. Országos művészeti társaságok, szövetségek támogatása alcím

Az MMA az országos művészeti társaságok és szövetségek tevékenységét működési és programtámogatás nyújtásával, az MMA tárgyévi céljaival összhangban támogatja. E sorról a 2021. évi eredeti költségvetés és a pandémiás kormányhatározatok által biztosított többletforrás terhére kérelem és egyedi döntés alapján 103 szervezetnek 113,8 millió forint került kifizetésre. Az alcímen keletkezett megtakarítás átcsoportosításra került az MMA Titkárságára a Műcsarnok energetikai építészeti rekonstrukciójának finanszírozása céljából, maradvány nem keletkezett.

4. 2. Művészeti programok és gazdasági társaságok kulturális feladatainak támogatása alcím

A fejezeti kezelésű előirányzaton megvalósuló részfeladatok a következők (a korábban önálló fejezeti kezelésű előirányzatokat a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény összevonta):

A *Magyar Művészetek Háza programok* részfeladaton keresztül látja el az MMA az MMA tv. 4. § (2) bekezdése szerinti feladatokat, azaz felolvasó üléseket, kiállításokat, zenei rendezvényeket, szakmai találkozókat, konferenciákat és vitákat stb. szervez és fórumot teremt a hazai művészeti élet számára. A rendelkezésre álló forrás főként az MMA felügyelete alá tartozó művészeti intézményekben otthonra találó, a köztestületi programokon felüli tagozati, szakmai és kulturális feladatok fedezetéül, valamint – külön kormányhatározatban foglaltan – Csoóri Sándor életművének további gondozása támogatásául szolgál.

A pandémiás kormányhatározatok értelmében rendelkezésre bocsátott 1450 millió forint részben pályázati kiírások keretében, részben kérelem alapján, egyedi döntéssel nyújtott támogatások keretében került felhasználásra. Az 1450 millió forintból *A koronavírus-világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítésére szolgáló MMA-21-MH-750 kódszámú pályázat* keretében 750 millió forint, *A koronavírus-világjárvány kulturális szférát érintő hatásának enyhítését célzó, a művészeti területen könyv- és folyóirat-kiadói tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek támogatására kiírt MMA-21-KF500 kódszámú pályázat* keretében 500 millió forint, egyedi döntések alapján 200 millió forint támogatás nyújtásáról született döntés.

A 4.2 alcímen 2021-ben összesen megvalósult támogatások alakulása (kivéve a gazdasági társaságok támogatása):

Támogatás célja	Támogatásban részesültek száma	2021. évi kifizetés összege
Művészeti területen könyv- és folyóirat-kiadói tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek támogatása (MMA-21-KF500)	232 db	504 millió forint
Kulturális, művészeti programok támogatása, művészeti szervezetek működési támogatása (A támogatásban részesültek működési formájukat tekintve jellemzően civil szervezetek, illetve gazdasági társaságok)	167 db	457,9 millió forint
Kulturális, művészeti szférában tevékenykedő magyar adószámmal rendelkező természetes személyek támogatása (MMA-21-MH750)	1841 db	725,9 millió forint
Összesen	2240 db	1687,8 millió forint

A *Kutatási tevékenység* részfeladat célja művészeti és művészettörténeti célú kutatások támogatása. Az MMKI többletfeladatainak részbeni finanszírozása 28 millió forint értékben e részfeladathoz rendelt forrásból valósult meg.

Gazdasági társaságok által ellátott kulturális feladatok támogatása részfeladat a köztestület tulajdonosi jogkörébe tartozó három nonprofit gazdasági társaság működéséhez és szakmai feladatellátásához biztosított támogatást az alábbiak szerint:

Gazdasági társaság megnevezése	2021. évi támogatás összege
MMA Kiadó Nonprofit Kft.	364 millió forint
Pesti Vigadó Nonprofit Kft.	551 millió forint
Műcsarnok Közhasznú Nonprofit Kft.	485 millió forint
Összesen	1400 millió forint

Nemzeti Szalon programjai részfeladat

A Magyar Művészeti Akadémia 2015-ben létrehozta a különféle művészeti ágak Nemzeti Szalonját, a különböző magyar kortárs művészeti területek keresztmetszetét bemutató reprezentatív kiállítás sorozatot, melyekkel legfőbb célja, hogy az aktuális, még csak alig publikált, friss művészeti alkotások, tevékenységek számára teremtsen nemzeti nyilvánosságot. 2021-ben a Műcsarnokban rendezték meg a II. Fotóművészeti Nemzeti Szalont, melyre támogatásként 88 millió forintot biztosított az MMA.

4. 3. Nemzetközi programok, konferenciák, nemzetközi tagdíjak alcím

Az előirányzat az MMA tv. 4. § (2) bekezdés b) pontja alapján biztosítja, hogy az MMA figyelemmel kísérhesse a művészeti élet kérdéseit és meghatározó szellemi folyamatait, illetve álláspontját, javaslatait a nyilvánosság elé tárhassa; az MMA tv. 4. § (2) bekezdés o) pontja szerint a köztestület feladata továbbá, hogy együttműködjön a határon túli magyar művészeti szervezetekkel, és külföldi, hasonló rendeltetésű intézményekkel. Az előirányzat az MMA által szervezett programok, konferenciák megvalósítása, a határon túli és nemzetközi programokon, konferenciákon történő részvétel fedezetére szolgál. Háromoldalú megállapodások keretében összesen 80,1 millió forint értékben előirányzat átcsoportosítására került sor a XXXVI. Eötvös Lóránd Kutatási Hálózat valamint a XVIII. Külgazdasági és Külügyminisztérium fejezetek javára. A soron keletkezett megtakarítás átcsoportosításra került az MMA Titkárságára a Műcsarnok energetikai építészeti rekonstrukciójának finanszírozása céljából.

4. 7. Pályázati alapok alcím

A fejezeti kezelésű előirányzat az MMA törvény 4. §-ában megfogalmazott közfeladatok ellátását biztosítja pályázatok kiírása útján. A 2021. évi ún. Művészeti program pályázati kiírás 200 millió forint keretösszeggel 2021 februárjában jelent meg a köztestület honlapján, melynek keretében 303 nyertes pályázónak összesen 186,7 millió forint került kifizetésre. A támogatásban részesültek működési formájukat tekintve jellemzően civil szervezetek, illetve gazdasági társaságok. A soron 2 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradvány keletkezett.

4. 14. MMA műemlékvédelmi beruházásai alcím

Az előirányzat a MÉM MDK végleges elhelyezésére szolgáló, az 1771/2017. (XI. 7.) Korm. határozat alapján az MMA tulajdonába került Városligeti fasor 9–13. sz. alatti ingatlanegyüttes, valamint a Műcsarnok rekonstrukciójának előkészítéséhez, illetve a tervpályázat kiírásához szükséges forrás költségvetési törvénybe foglalt helye. *A rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Gazdaságvédelmi programok előirányzatból történő, fejezeten belüli és fejezetek közötti előirányzatátcsoportosításról, címrendi módosításról, valamint kötelezettségvállalás engedélyezéséről szóló 1146/2021. (III. 31.) számú Korm. határozat* 933,8 millió forint többletforrást biztosított az MMA tulajdonában lévő ingatlanokkal kapcsolatos felhalmozási kiadásokra. A többletforrás az eredeti előirányzattal együtt átcsoportosításra az MMA Titkárságára, a Műcsarnok energetikai építészeti rekonstrukciójára.

4. 20. Makovecz Emlékközpont alcím

Az előirányzat részben a Makovecz Emlékközpont fenntartása és működtetése, részben pedig a Makovecz Imre Alapítvány működési támogatásának forrásául szolgál. A Makovecz Imre Alapítvány részére 64,5 millió forint támogatás került kifizetésre, a Emlékközpont működtetésére és az ahhoz tartozó szellemi hagyaték feldolgozására és gondozására 26 millió forint előirányzat került az MMKI részére átcsoportosításra. A soron keletkezett 15,2 millió forint értékű megtakarítás átcsoportosításra került az MMA Titkárságára a Műcsarnok energetikai építészeti rekonstrukciójának finanszírozására.

V. TÁJÉKOZTATÁS A MAGYAR MŰVÉSZETI ÉLET ÁLTALÁNOS HELYZETÉRŐL

A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény 5. § (1) bekezdése értelmében az országgyűlési beszámoló keretei között az MMA *„tájékoztatást ad a magyar művészeti élet általános helyzetéről"*. A magyar művészeti életet érintő főbb folyamatok és történések, valamint a legfontosabb kormányzati intézkedések közül azokra van mód az alábbiakban kitérni, amelyek az MMA működéséhez is kapcsolódtak. Emellett a zárszóban rövid áttekintés olvasható azokról a támogatási formákról, amelyeket az MMA éves költségvetéséből, illetve célzott kormányzati támogatásként nyújtott a művészeti élet szereplőinek.

Nemzeti Kulturális Tanács

2019 végén az Országgyűlés döntést hozott a Nemzeti Kulturális Tanács létrehozásáról *a Nemzeti Kulturális Tanácsról, a kultúrstratégiai intézményekről, valamint egyes kulturális vonatkozású törvények módosításáról szóló 2019. évi CXXIV. törvény* (törvény) elfogadásával. A törvény megközelítése szerint a kultúra átfogó, „horizontális" jellegű ágazat, azaz a kulturális kormányzás céljait más ágazatokkal együttműködve tudja hatékonyan megvalósítani, ehhez pedig elengedhetetlen az egyes kulturális területek feladatainak összehangolása. E feladatot a törvény egy új testülethez telepíti: kimondja a Nemzeti Kulturális Tanács (a továbbiakban: NKT) mint a nemzeti kultúra összefogásáért felelős szakmai fórum megalapítását.

A szabályozás a nemzeti kultúra megerősítését célozva meghatározza a kultúrstratégiai intézmények körét és ezen intézményi körre építve rendelkezik az NKT létrehozásáról, amelynek kiemelt feladata, hogy javaslatot tegyen a Kormány részére a kultúra kormányzati stratégiájára. A testület tagjai a Kormány által kormányhatározatban kinevezett elnök, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke, a törvényben meghatározott – előadó-művészet, alkotóművészet, közgyűjtemény és emlékezetpolitika, népi hagyományok, közösségi művelődés, valamint vizuális művészet ágazatban működő – mindösszesen 17 kultúrstratégiai intézmény vezetője és 2021. május 28-tól a Nemzeti Kulturális Alap alelnöke. A Kormány az NKT elnökévé 2020. március 30-i hatállyal Vashegyi Györgyöt, a Magyar Művészeti Akadémia elnökét nevezte ki.

A testület munkáját megalakulásának évében a működési keretek kialakítása mellett az NKT-hoz érkezett megkeresések tükrében a törvényben rögzített feladat- és hatáskörének gyakorlati körvonalazása jellemezte. Ezen kívül a tagok megkezdték az adott ágazatra vagy egyes kiemelt területekre irányadó stratégiai javaslataik előkészítését; az üléseken kiemelt jelleggel volt visszatérő téma a koronavírus világjárvány által okozott gazdasági és egyéb problémák feltérképezése, a javaslattétel a kulturális ágazatban feltárt problémák enyhítésére irányuló intézkedésekre.

A törvény rögzíti, hogy a kultúrstratégiai intézmények működéséhez és feladatainak ellátásához szükséges forrást a központi költségvetés biztosítja; a forrásbiztosítás eszköze pedig a Kormány és a kultúrstratégiai intézmények között megkötésre kerülő ötéves finanszírozási megállapodás, amelynek célja az érintett intézményi kör működéséhez és feladatellátásához szükséges források hosszú távú biztosítása. A 2020. évi testületi munka eredményeként egyértelművé vált, hogy a törvényben nevesített intézményi kör megerősítése – esetenként konszolidációja – és hosszú távon kiszámítható működése alapozhatja meg az egyes ágazatokat érintő, illetve átfogó stratégiai tervezést. Így 2020 őszén az NKT elnöke javaslatot fogalmazott meg az említett finanszírozási megállapodások 2021. évtől való megkötésére és az előkészítés módjára; emellett az NKT úgy határozott, hogy az ágazati stratégiák vonatkozásában a döntéselőkészítés akkor indokolt, amikor a központi költségvetésnek a járványhelyzetet követő helyzete már kellően megítélhető.

A testület 2021. évi munkáját változatlanul rendhagyó körülmények jellemezték: a munka a koronavírus világjárvány előidézte veszélyhelyzetben, a pandémia okozta gazdasági és egyéb problémák enyhítésére fordított kiemelt figyelemmel folytatódott. 2021-ben a Miniszterelnökség az elnök javaslatára és a tagintézményeket közvetlenül érintő kérdésekben a testület együttműködése mellett előterjesztést készített a Kormány számára a törvényben nevesített kultúrstratégiai intézmények 2021–2025. évi finanszírozásáról, amely előterjesztés a kultúrstratégiai és más kulturális intézmények működéséhez szükséges források hosszú távú biztosítása mellett kitért az Eszterháza Turisztikai Beruházással kapcsolatos egyes intézkedésekre is. Az előterjesztés alapján a Kormány 2021 nyarán *a kultúrstratégiai, valamint egyes kulturális intézmények működéséhez szükséges források hosszú távú biztosításáról, továbbá az Eszterháza Turisztikai Beruházással kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 1501/2021. (VII. 26.) Korm. határozatban* döntött a kultúrstratégiai intézményeket érintő finanszírozási megállapodások megkötéséhez szükséges kormányzati felhatalmazás megadásáról, továbbá kiegészítette a Magyar Művészeti Akadémia működését biztosító központi költségvetési támogatást is – a kultúrstratégiai intézményekre a

törvényben öt évre előirányzott finanszírozási ciklus analógiájára – a 2021–2025. évekre vonatkozóan. Az NKT elnökének javaslata és a Kormány döntése alapján a 17 kultúrstratégiai intézmény állami támogatása 2021-től összesen mintegy 15 milliárd forinttal emelkedett; s ezzel lezárult az NKT munkájának első szakasza.

A kormányhatározat közzétételét követően folytatódhatott a stratégiák előkészítése; 2021 novemberére összeállt egy javaslatcsomag, amely a kultúrstratégiai intézmények által vagy együttműködésével megvalósítani javasolt stratégiák eddig nem finanszírozott, innovatív ötletek megvalósítását, egyes létező projektek szükséges utánkövetését célozta.

Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács

A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (a továbbiakban: NGTT) 2011-ben alakult azzal a célkitűzéssel, hogy lehetőséget biztosítson a társadalom különböző rétegeit képviselő szereplők – a munkavállalói és munkáltatói érdekképviseletek, a gazdasági kamarák, a civil szervezetek, a tudományos élet, a művészet, valamint a bevett egyházak – közötti érdemi dialógus megvalósítására és kibontakozására. Az NGTT az Országgyűléstől, Kormánytól független konzultációs, javaslattevő, tanácsadó testület, amely a társadalom egészét érintő, általános gazdaság- és társadalompolitikai kérdésekkel foglalkozik. Struktúrája azt a törekvést tükrözi, hogy a lehető legszélesebb körben jelenítse meg és közvetítse az érintett gazdasági szereplők és társadalmi csoportok érdekeit. A Művészeti Oldal képviseletét a Magyar Művészeti Akadémia elnöke és három delegáltja látja el. Az NGTT soros elnöki tisztségét 2020 első félévében a Művészeti Oldal képviseletében az MMA főtitkára látta el.

A 2020. évben a Művészeti Oldal a kultúra és azon belül a művészetek jelentőségét hangsúlyozva felhívta a figyelmet a művészetnek a magyar nemzet életében betöltött szerepére, különös tekintettel a művészettel nevelésre, mint olyan innovációs elemre, ami egész Európa és a világ számára hitelesen képviselheti Magyarországot a jövőben. Hangsúlyozta továbbá, hogy a művészet, a művészettel nevelés befektetés a nemzet jövőbeli gazdasági és egyéb sikereihez.

Az NGTT márciusi ülésén – az EUROSTAT jelentésre alapítottan – elhangzott, hogy Magyarország évek óta első helyen áll a kultúra támogatása terén. Míg 2014-ben a GDP 0,7 százalékát, addig 2017-ben már 1,7 százalékát fordították kultúrára. Az ülésen a kulturális kormányzat képviselői felhívták a figyelmet az elmúlt évek kulturális beruházásaira, amelyek során épületek újultak meg, valamint új kulturális intézmények építésére került sor: Hagyományok Háza (2018), a Nemzeti Művelődési Intézet székháza Lakiteleken (2020), a Szépművészeti Múzeum Román Csarnoka (2021), a Szent István-terem és a Lovarda a Budai Várban (2021).

Az NGTT a Nemzeti Összetartozás Éve (a trianoni békediktátum aláírásának 100. évfordulója) alkalmából *„Közös felelősségünk: a magyar nemzet jövője”* címmel közleményt adott ki, melyben kifejtette, hogy az NGTT-t alkotó tagszervezetek a testületben végzett tevékenységükkel is a nemzeti ügyekben való konszenzusra törekszenek.

2021-ben az NGTT által tárgyalt témák közül kiemelhető a koronavírus járvány utáni helyreállítást szolgáló Új Generáció EU program megismertetése a testület Oldalaival (2021. február 26.). Ezen egyszeri válságkezelési tőkeinjekció a koronavírus okozta első év leteltével a gazdaság és társadalom megsegítését célozta. A tervezett intézkedések eredményeképpen Európa környezetkímélőbbé és digitalizáltabbá, ezáltal a sokkhatásokkal szemben ellenállóbbá válik majd.

Nemzeti Kulturális Alap

A Nemzeti Kulturális Alap (a továbbiakban: NKA) az elmúlt huszonkilenc évben a hazai és határon túli magyar kulturális élet finanszírozásának egyik legmeghatározóbb szereplője lett. 1993-as megalakulásától számítva közel 200 milliárd forintot osztottak el kulturális programok, alkotói munkák támogatására. Az NKA céljainak megvalósulása érdekében irányító és koordináló döntések meghozatalára az MMA részvételével Bizottságot létesített, illetve forrásainak felhasználására szakmai kollégiumokat (állandó és ideiglenes) hozott létre. Az állandó művészeti kollégiumok az építőművészet, film- és fotóművészet, ipar- és képzőművészet, népművészet, a szépirodalom, a színház- és táncművészet, valamint a zeneművészet területét ölelik fel.

Az NKA kollégiumaiba 2016. januártól kinevezett MMA delegált személyek mandátuma 2019. év végével lejárt volna, azonban Prof. Dr. Kásler Miklós, az emberi erőforrások minisztere egy évvel, 2020. december 31-ig meghosszabbította a kollégiumi tagok kinevezéseit.

A járványhelyzet mindkét évben az NKA feladatellátására is hatással volt, igyekezett pályáztatási struktúráját a kialakult helyzethez igazítani. 2020-ban folytatódott a Bizottság által többletforrással is ösztönzött közös kollégiumi pályázatok meghirdetése. Részben az e célra bizottsági határozattal elkülönített 40 millió forintos kezdő keretösszegű forrásnak köszönhetően több kollégium között is példamutató együttműködések valósultak meg, így a közös pályázati keretek révén jóval hatékonyabban tudták a rendelkezésre álló forrásokat hasznosítani. 2020-ban több mint 8100 pályázat támogatására került sor az NKA-ból, összesen több mint 12,2 milliárd forint összegben. 2020-ban az egy pályázatra jutó támogatás átlagos összege kerekítve 1,5 millió forint volt. Az NKA ténylegesen teljesített bevételei 2020-ban meghaladták a 16 milliárd forintot: a bevételek két meghatározó forrása az ötös lottó átadójának bevétele (12,86 milliárd forint) és a szerzői jogi törvény alapján történő befizetések (3,25 milliárd forint) voltak.

2021-ben a támogatott pályázatok száma ugyan csökkent 2020-hoz képest (7265 pályázat), de a megítélt támogatások összege duplájára – 3,38 millió forintra – emelkedett a bázis időszakhoz képest az előző évi maradvány beemelésének köszönhetően. Így a 2021-ben a támogatott pályázatok összege meghaladta a 24,5 milliárd forintot. A 140/2021. (III. 24). Korm. rendelet ugyanis lehetővé tette, hogy az NKA egyéb (szokásos) bevételei mellett az előző évek maradványainak teljes összege felhasználható legyen a koronavírus világjárvány következményeiből fakadó hátrányok enyhítésére. A hivatkozott jogszabálynak köszönhetően került sor a 2021. évi kiadási előirányzat 27 milliárd forinttal történő megemelésére.

Az NKA fontosabb speciális pályázati programjai ebben az időszakban a könnyűzenei utánpótlást, színvonalas produkciók fellépési lehetőségeit, külföldi népszerűsítését elősegítő Hangfoglaló Könnyűzene Támogató Program, a magyarországi hivatalos táncművészet fiatal alkotói, koreográfusai és előadóművészei számára támogatást biztosító Imre Zoltán program, a népzenei utánpótlás támogatása, színvonalas nép- és világzenei produkciók fellépési lehetőségeinek bel- és külföldi népszerűsítését célzó Halmos Béla Program, a Petőfi-bicentenárium alkalmából meghirdetett Petőfi 200 Program és a Magyar Géniusz Program voltak.

Mindezeken túlmenően kiemelt támogatásban részesültek egyes közgyűjteményi projektek (kistelepülési könyvtárak szakmai eszközfejlesztése, múzeumi állományvédelemhez és restauráláshoz kapcsolódó eszközbeszerzés, levéltárak állománybővítéséhez és digitalizációjához kapcsolódó eszközök beszerzése) és nagyrendezvények (Országos Könyvtári Napok, Múzeumok Őszi Fesztiválja, Nyitott Levéltárak programsorozat), a magyar identitást erősítő kulturális programok, folytatódott az olvasáskultúra fejlesztését szolgáló Márai-program, de az NKA jelentős forrásokat szánt az Arcanum Digitális Tudománytár széleskörű elérhetőségének vagy éppen a nagy hagyományú vagy innovatív összművészeti lapok támogatásának biztosítására is.

Magyar Művészeti Akadémia

A Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CIX. törvény a kulturális értékek védelme és gyarapítása, a művészeti és történeti hagyományok megőrzése, a magas színvonalú művészi alkotómunka feltételeinek megerősítése és a művészeti élet kimagasló teljesítményt nyújtó képviselőinek személyes megbecsülése céljából hozta létre a köztestületként működő Magyar Művészeti Akadémiát, amely mára a magyar művészeti élet legrangosabb testületévé, egyszersmind intézménycsaládjává vált.
A köztestület törvényben közfeladatai és egyéb kötelezettségei ellátásának fedezetét a központi költségvetés a XXXIV. Magyar Művészeti Akadémia költségvetési fejezetben biztosítja. A költségvetési fejezetben négy címben – három köztestületi költségvetési szervre (MMA Titkársága, Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ, Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet) és a fejezeti kezelésű előirányzatokra (pl. gazdasági társaságok, támogatások) bontva – rögzítettek a költségvetési előirányzatok. Mindezek nem csupán azt jelentik, hogy az Akadémia köztestületi feladatainak forrásai az adott költségvetési fejezetben biztosítottak, hanem egyúttal azt is, hogy az MMA – a saját, szorosabb értelemben vett köztestületi működésén túli – igen komoly szerepet játszik a hazai művészeti élet finanszírozásában is.

Az MMA 2020-ban és 2021-ben már nagyságrendileg évi 2,2 milliárd forintot megközelítő összegben folyósított művészjáradékot 65 év feletti, meghatározott szakmai elismeréssel (díjjal) rendelkező személyeknek (havi 121 125 forint/fő). Az Akadémia 2020-ban 660 millió forintot, míg 2021-ben 870 millió forintot meghaladó összeget fordított a Művészeti Ösztöndíj Programra (évfolyamonként 100 fő hároméves ösztöndíja, havi 200.000 forint/fő). A köztestület mintegy évi 90 millió forint ráfordítással tagozati ösztöndíj és Életút-díj rendszert tart fenn, évi 150 millió forint nagyságrendben finanszírozott tagozati programokat.

Az elmúlt két évben a köztestület évente több mint 300 millió forint értékben rendelt meg portré- és videofilmeket kiemelkedő kortárs művészekről, művészetelméleti szakemberekről, illetve művészeti eseményekről. Emellett 2021-ben 1,7 milliárd forintból finanszírozta a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ kialakítására átvett ingatlannal kapcsolatos beruházásokat a Városligeti fasorban, valamint az akadémiai ellátásokkal és egyéb köztestületi feladatokkal kapcsolatos költségeket. Nemzetközi feladatok finanszírozására az Akadémia 2020-ban – a koronavírus járvány miatt – mintegy 21 millió forintot fordított, 2021-ben azonban ez az összeg már meghaladta a 100 millió forintot.

Az MMA általános pályáztatási rendje szerint 2020-ban és 2021-ben évente 200 millió forint értékben támogatott nyilvános pályázati úton különféle kulturális kezdeményezéseket és művészeti programokat, valamint évi 100 millió forinton felüli nagyságrendben országos művészeti társaságokat és szövetségeket. A leírt pályázati adatokon túlmenően kiemelendő, hogy a 2020–2021-ben kiírt pandémiás pályázatok eredményeként az MMA közel háromezer pályázónak több mint 2,3 milliárd forint nagyságrendben tudott támogatást nyújtani.

Kulturális bérfejlesztés

A Kormány 2020 áprilisában 6%-os béremelésről döntött a művészeti szervezetekben, közművelődési intézményekben és közgyűjteményben közalkalmazotti jogviszonyban dolgozók számára, ami több mint ötmilliárd forint többletforrást jelentett. A kulturális közszolgálatban dolgozók jelentős bérlemaradását a tavasszal nyújtott béremelés nem tudta kompenzálni. A közalkalmazotti bértábla 2008 óta nem változott, a közalkalmazotti jogviszony előmeneteli rendszerét kontraproduktívnak tartotta a szaktárca. A Kormány évtizedes problémát igyekezett orvosolni azzal, hogy a dolgozókat (2020. január 1-én 18 936 fő munkavállaló volt a területen) kiemelték a közalkalmazottak köréből, amellyel lehetőséget adtak magasabb bér fizetésére. A kormányzati szándék végrehajtására a 2020. május 28-tól hatályos, a *kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XXXII. törvénnyel* került sor.

2021-ben *a kulturális ágazatot érintő bérfejlesztésről szóló 682/2021. (XII. 6.) Korm. rendelet* alapján a kulturális ágazatban a közfeladatot ellátók 20%-os bérfejlesztésben részesültek. Érintette az intézkedés *a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvényben, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben,* valamint *az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvényben* meghatározott közfeladatot ellátó intézményekben, vagy azon kulturális közfeladatot ellátó szervezetekben foglalkoztatottak, amelyek a központi költségvetésből rendszeres támogatásban részesültek. A kis településeken is emelkedett a kulturális normatíva összege, a könyvtári- és közművelési feladatok ellátásában a fejenkénti kvóta 1140 forintról 2170 forintra nőtt. A minimum normatíva összeg 1,2 milliárd forintról 2,3 milliárd forintra emelkedett.

A koronavírus-járvány és annak hatásai a hazai kulturális életre

2020. márciustól a koronavírus-járvány miatt sorra bezárták kapuikat a kiállítóhelyek, elmaradtak a koncertek, filmvetítések, könyvbemutatók. 2020 tavaszán és később több időszakban is megszűnt vagy korlátozódott a rendezvények megtartásának lehetősége. Nehéz helyzetbe kerültek a színházak, mozik, a kulturális élet szinte valamennyi szereplője. Az intézmények ezen programjaik átszervezésével, halasztásával és az online térbe történő áthelyezéssel próbáltak enyhíteni.

A Kormány – felismerve a művészeti szféra nehézségeit – célzott programokkal, pályázatokkal próbálta segíteni az egyes szereplőket. 2020 augusztusában jelentette be a Kormány, hogy 5,3 milliárd forintot különített el a Raktárkoncert elnevezésű programsorozatra, mellyel a járvány miatt bajba jutott hazai zeneipart támogatják. 2020 nyarán szintén rendkívüli támogatásként, kormányzati forrásból a Magyar Művészeti Akadémia 850 milliós pályázatot hirdetett kulturális-művészeti területen a koronavírus-járvány következményeinek enyhítésére 1 milliárd forintos keretösszeggel. 2020 decemberében Gazdaságvédelmi Akcióterv született.

A kulturális ágazatban a koronavírus-világjárvány által okozott gazdasági problémák enyhítésére a Kormány határozatot hozott kulturális intézmények, szervezetek támogatására a Magyar Művészeti Akadémia bevonásával, 1,5 milliárd forint többletforrással. A koronavírus-világjárvány kulturális, művészeti szférát érintő hatásának enyhítésére 2021. január 25-én pályázatot hirdetett a Magyar Művészeti Akadémia alkotók, előadóművészek támogatására, valamint könyv- és folyóirat-kiadók terveinek megvalósítására, támogatására 750 millió forint keretösszegben. A 2020–2021-ben kiírt pandémiás

pályázatok eredményeként csak a Magyar Művészeti Akadémia közel háromezer pályázónak több mint 2,3 milliárd forint nagyságrendben tudott támogatást nyújtani.

•

Összefoglalásként rögzíthető, hogy 2020-ban és 2021-ben a világ egy addig régóta nem látott kihívással szembesült: a koronavírus világjárvány okozta fenyegetéssel és az annak következményeként fellépő közvetlen károkkal. A krízisek azonban mindig magukban rejtenek olyan lehetőségeket, amelyek érdemben befolyásolhatják és támogathatják a jövőbeni cselekvéseinket.

A pandémia ideje alatt a kulturális szervezetek a személyes jelenléti, kapcsolattartási lehetőségek rendkívüli beszűkültsége miatt az elsők között szenvedték meg a vírus okozta hátrányokat, így az ezen károk enyhítésére szolgáló állami (kormányzati) támogatások kérdése a kulturális-művészeti szektorban a kulturális élet egészére nézve kiható alapvető tényezővé vált.

A járvány következményeként kényszerült számos kulturális rendezvény vagy esemény az online térbe. Ugyanakkor a mai technológiai lehetőségek tükrében az is nyilvánvalóvá vált, hogy érdemes megtartani és fokozottan kihasználni a virtuális tér által biztosított lehetőségeket a járvány enyhülését vagy csillapodását követően is.

A járvány – szerencsére – nem tudta megtörni a kulturális és művészeti intézmények, illetve az azokban tevékenykedő szakemberek és a nyilvánosság kapcsolatát. Művészeti életünk nem kis nehézségek közepette, de sikerrel vészelte túl az eddig nem tapasztalt kihívásokat.